

UNIUNEA EUROPEANĂ
FONDUL EUROPEAN PENTRU DEZVOLTARE REGIONALĂ
INVESTIM ÎN VIITORUL TĂU!

GUVERNUL ROMÂNIEI

AECBS

PROIECT "BG RO MOBILITY", № 16.4.2.113, E-MS CODE: RO BG 155

RAPORT DIN STUDIUL DESFĂȘURAT

„Efectuarea unui Studiu privind mediul de afaceri și forța de muncă (SMAFM) din regiunea transfrontalieră“. Beneficiar: Asociația fără scop lucrativ "Centrul european în susținerea mediului de afaceri", în calitate sa de beneficiar - lider al proiectului "BG RO MOBILITY", nr. 16.4.2.113, Cod eMS: ROBG - 155, implementat prin Programul „Interreg V-A România-Bulgaria“ și co-finanțat prin Uniunea Europeană, Fondul European de dezvoltare regională și bugetele naționale ale Republicii Bulgaria și ale României.

„Mira Consult“ EOOD, or. Ruse.

Octombrie, 2017

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod necesar poziția oficială a Uniunii Europene.

Conținut

I.	INFORMAȚII GENERALE	4
1.	OBIECTIVELE PROIECTULUI.....	4
2.	OBIECTIVELE ȘI DOMENIUL DE APLICARE AL ACTIVITĂȚILOR	4
3.	ABREVIATURILE FOLOSITE.....	5
4.	CLASIFICĂRILE ȘI NOMENCLATURILE FOLOSITE	5
5.	NOȚIUNI ȘI DEFINIȚII	5
II.	INTRODUCERE.....	10
1.	PREZENTAREA REGIUNII TRANSFRONTALIERE BULGARIA - ROMÂNIA	10
III.	ACTIVITATEA NR. 1: Identificarea sectoarelor economice din regiunea transfrontalieră cu capacitatea de a asigura ocuparea forței de muncă.....	46
1.	OBIECTIVELE PROPUSE ȘI REZULTATELE AȘTEPTATE	46
2.	METODOLOGIA DE ELABORARE	46
3.	REZULTATE.....	47
3.1.	Datele de la analiza efectuată a districtelor bulgare din regiunea transfrontalieră: Vidin, Vratsa, Montana, Plevna, Veliko Târnovo, Ruse, Dobrich și Silistra.....	47
3.1.3.	Indicele nr. 3: Venituri nete din vânzări	53
3.1.4.	Indicele nr. 4: Persoane ocupate	55
3.2.	Datele de la analiza efectuată a județelor române din regiunea transfrontalieră: Mehedinți, Dolj, Olt, Teleorman, Giurgiu, Călărași și Constanța;.....	59
4.	CONCLUZII.....	67
4.1.	Districte din regiunea transfrontalieră: Vidin, Vratsa, Montana, Plevna, Veliko Târnovo, Ruse, Dobrich și Silistra	67
4.2.	Județe din regiunea transfrontalieră: Mehedinți, Dolj, Olt, Teleorman, Giurgiu, Călărași și Constanța.....	68
IV.	ACTIVITATEA NR. 2: Identificarea sectoarelor cu potențial de dezvoltare și studierea necesității de forță de muncă cu calificare specifică.....	69
1.	OBIECTIVELE PROPUSE ȘI REZULTATELE AȘTEPTATE	69
2.	METODOLOGIA DE EFECTUARE A PREZENTULUI STUDIU	69
3.	REZULTATE.....	71
3.1.	Identificarea sectoarelor economice din domeniile de înaltă și medie tehnologie cu potențial de dezvoltare, conform documentelor strategice ale Bulgariei și României	

3.2. Analiza rezultatelor de la studiul de anchetă desfășurat prin companiile cu potențial de dezvoltare în sectoarele de înaltă și medie tehnologie	82
V. ACTIVITATEA NR. 3: Identificarea și studierea forței de muncă; evaluări ale ocupării forței de muncă și șomajului	90
1. OBIECTIVELE PROPUSE ȘI REZULTATELE AȘTEPTATE	90
2. METODOLOGIA PENTRU EFECTUAREA ACTIVITĂȚII.....	91
3. REZULTATE	92
3.1. Studierea forței de muncă	92
3.2. Analiza rezultatelor de la studiul de anchetă desfășurat prin persoane fizice din regiunea transfrontalieră Bulgaria - România în legătură cu percepția lor a mobilității de muncă.	151
4. Concluzii.....	158
4.1. Concluziile ca urmare a studiului realizat al forței de muncă.....	158
4.2. Concluzii referitoare la studiile de anchetă efectuate	158
VI. SURSE DE INFORMAȚII FOLOSITE.....	160

I. INFORMAȚII GENERALE

1. OBIECTIVELE PROIECTULUI

Prezentul raport este întocmit în cadrul activităților prevăzute în Contractul nr. 16.4.2.113/Se-02, având obiectul: „Efectuarea unui Studiu privind mediul de afaceri și forța de muncă (SMAFM) din regiunea transfrontalieră“ cu Beneficiar Asociația fără scop lucrativ "Centrul european în susținerea mediului de afaceri", în calitate sa de beneficiar - lider al proiectului "BG RO MOBILITY", nr. 16.4.2.113, Cod eMS: ROBG - 155, implementat prin Programul „Interreg V-A România-Bulgaria“ și co-finanțat prin Uniunea Europeană, Fondul European de dezvoltare regională și bugetele naționale ale Republicii Bulgaria și ale României.

Obiectivele proiectului și rezultatele preconizate sunt în legătură directă cu obiectivele programului Interreg: a face față provocărilor generale identificate împreună în regiunile de frontieră și a beneficia de potențialul nefolosit de creștere în regiunile de frontieră, simultan îmbunătățind procesul de cooperare în scopurile dezvoltării armonice a Uniunii.

Grupul-țintă al proiectului cuprinde patruzeci și cinci localități din România și șaptezeci și șase localități din Bulgaria, din regiunea transfrontalieră Bulgaria - România, inclusiv:

- *Șapte județe din România: Mehedinți, Dolj, Olt, Teleorman, Giurgiu, Călărași și Constanța;*
- *Opt districte din Bulgaria: Vidin, Vratsa, Montana, Plevna, Veliko Tarnovo, Ruse, Silistra, Dobrich.*

2. OBIECTIVELE ȘI DOMENIUL DE APLICARE AL ACTIVITĂȚILOR

Obiectivul general al studiului privind mediul de afaceri și forța de muncă este de a strânge, prelucra și analiza informații empirice și alt tip de informații, de a identifica problemele și tendințele pe piața de muncă din regiunea transfrontalieră bulgaro - română.

Componentele studiului sunt prezentate prin cele trei activități de bază:

- *Activitatea nr. 1: Identificarea sectoarelor economice din regiunea transfrontalieră cu capacitatea de a asigura ocuparea forței de muncă*
- *Activitatea nr. 2: Identificarea sectoarelor economice cu insuficiență de persoane cu competențe specifice și calificare, din regiunea transfrontalieră*
- *Activitatea nr. 3: Identificarea și studierea forței de muncă; evaluări ale ocupării forței de muncă și șomajului*

Activitățile prezentate astfel se concentrează pe următoarele obiective:

- Identificarea sectoarelor economice din regiunea transfrontalieră (cele 15 regiuni - țintă BG-RO) cu capacitatea de a asigura ocuparea forței de muncă. Obiectivul principal al acestei componente este creșterea informării persoanelor despre ce oportunități de muncă sunt disponibile în regiunea transfrontalieră.

- Identificarea sectoarelor economice din regiunea transfrontalieră (cele 15 regiuni - țintă BG-RO) care se confruntă cu insuficiență de persoane cu competențe și calificări specifice. Acestea sunt sectoarele cu potențial mare de dezvoltare care necesită forță de muncă cu calificare specifică și competențe (sectorul tehnologiilor înalte etc.) Obiectivul principal al acestei componente este creșterea gradului de informare al persoanelor despre ce calificări și competențe trebuie să posedă pentru a găsi ocupare pe termen lung.

- Studierea forței de muncă în regiunea transfrontalieră (cele 15 regiuni - țintă BG-RO). Studierea forței de muncă trebuie să ofere evaluări ale ocupării și șomajului, în contextul mobilității transfrontaliere. Obiectivul principal este analizarea pieței de muncă și determinarea dispoziției persoanelor anchetate față de mobilitatea în regiunea transfrontalieră.

În rezultatul aducerii la îndeplinire a activităților s-a elaborat prezentul raport care conține metodologiile prezentate și instrumentele necesare studiului, rezultatele în urma acestui studiu.

3. ABREVIATURILE FOLOSITE

PIB	Produs Intern Brut
VBA	Valoare Brută Adăugată
CCB	Camera de Comerț a Bulgariei
CCIB	Camera de Comerț și Industrie a Bulgariei
SSAADR	Școala Superioară de Afaceri Agricole și Dezvoltarea Regiunilor
UE	Uniunea Europeană
IT	Tehnologii informatice
ANV	Agenția Națională a Veniturilor
ASCD	Activitate Științifică de Cercetare-Dezvoltare
INS	Institutul Național de Statistică
ISD	Investiții Străine Directe
NS	Nivelul de Șomaj
NOFM	Nivelul de ocupare a forței de muncă
RNV	Regiunea Nord-Vest
RNC	Regiunea Nord - Centru
RTD	Regiunea Trans-Dunăreană
IS	Investiții Străine

4. CLASIFICĂRILE ȘI NOMENCLATURILE FOLOSITE

Clasificarea activităților economice (CAEN - 2008);

Clasificarea unităților teritoriale, în scopuri statistice în Bulgaria (NUTS);

Clasificarea Activităților din Economia Națională, România - CAEN Rev.2 & Classification of Activities from National Economy - CANE Rev.2 - Romania;

Clasificarea unităților teritoriale, în scopuri statistice în România (NUTS codes of Romania);

Clasificarea statistică a activităților economice în cadrul Uniunii Europene „NACE, Rev. 2”.

5. NOȚIUNI ȘI DEFINIȚII

Potrivit Metodologiei INS - Bulgaria

Șomeri sunt acele persoane cu vârstele între 15 și 74 de ani împliniți care: nu au un loc de muncă în perioada care face obiectul observației; caută în mod activ de lucru în cadrul unei perioade de patru săptămâni, inclusiv săptămâna care face obiectul observației, sau deja au găsit un loc de muncă pe care îl vor ocupa după o perioadă de trei luni după sfârșitul perioadei care face obiectul observației; au posibilitatea de a începe munca până la două săptămâni după sfârșitul perioadei observate.

Numărul unităților locale - toate departamentele separate ale întreprinderilor care au fost active pe tot parcursul sau pentru o parte a anului care face obiectul observației și pentru care fiecare întreprindere a prezentat situația completată "Situație privind unitățile locale", ca fiind o parte integrantă din raportul anual privind activitatea lor (în acestea sunt realizate venituri din vânzări sau au cel puțin o persoană ocupată).

Numărul de întreprinderi - toate întreprinderile non-financiare care au fost active pe tot parcursul sau pentru o parte din anul de referință. și au prezentat un raport anual de activitate la INS sau ANV (care au realizat venituri din vânzări sau au cel puțin un angajat).

Produsul Intern Brut - Echivalentul regional al PIB - PIBR (PIB al regiunii), este estimat conform prețurilor de piață, valoarea brută adăugată calculată la nivel regional, conform prețurilor de bază, fiind evaluată suplimentar din punctul de vedere al corectivelor (impozite nete pe produs),

menținându-se structura regională. Suma PIBR, conform prețurilor de piață pentru cele șase regiuni statistice epuizează PIB conform prețurilor de piață al economiei naționale.

Valoarea Brută Adăugată - Pentru calcularea VBA în domeniul industriei s-a folosit metoda de producție - pentru fiecare regiune statistică volumul valorii adăugate se obține prin calcularea indicilor "producție brută" și "consum intermediar". În scopul calculării indicilor activităților economice în domeniul serviciilor și în domeniul agrar, s-au folosit indicatori regionali care au o dependență corelativă înaltă în privința valorii adăugate - datele de la raportul privind persoanele ocupate și mijloacele de muncă.

Vârsta - Vârsta populației la sfârșitul anului s-a calculat la data de 31.12., în ani împliniți, în temeiul datei de naștere, adică aceasta este vârsta pe care persoanele au împlinit-o până la data de 31.12. a anului respectiv.

Imobilizări corporale - Suma imobilizărilor corporale indicate în bilanțul contabil al întreprinderilor care întocmesc bilanț și datele de la situația privind IC al întreprinderilor care nu sunt obligate să întocmească bilanț.

Creșterea naturală a populației - Diferența între numărul copiilor nou născuți înregistrați, vii, și numărul persoanelor decedate pe parcursul anului.

Persoane ocupate în muncă - Persoanele ocupate în muncă cu vârsta de peste 15 ani împliniți, care în perioada care face obiectul observației, aceasta perioadă cuprinzând o săptămână de zile calendaristice: prestează muncă, fie și pentru o oră, fapt pentru care primesc salariu de muncă sau un alt venit; nu lucrează, dar au un loc de muncă de la care sunt absenți temporar din motive medicale, concediu anual plătit, concediu prenatal sau naștere, creștere copil, grevă sau alte motive.

Activitate economică - se determină prin felul producției sau serviciile prestate de către întreprindere sau departament, în care se află locul principal de muncă al persoanei. Sectoare economice - distribuția persoanelor ocupate după sectoare economice s-a efectuat prin gruparea activităților economice, în următoarea modalitate: Sectorul "Agricultură și Activități Forestiere" include agricultura, piscicultura, exploatarea vânătoarești și cele forestiere. Sectorul "Industrie" include industria de extracție, prelucrare, producția și distribuția energiei electrice și termice, combustibili - gaz, aprovizionarea de ape, servicii de canalizare, gestionarea deșeurilor și recuperări, construcții. Sectorul "Servicii" include tot restul activităților economice.

Coeficientul de spor natural - Se calculează în promile, reprezentând o corelație a diferenței între numărul de copii nou-născuți vii și numărul persoanelor decedate pe parcursul anului și numărul mediu anual al populației pentru anul respectiv.

Coeficientul de șomaj - Cota parte relativă a șomerilor din populația economic activă (Forța de muncă).

Coeficientul de ocupare a forței de muncă - Cota parte relativă a persoanelor ocupate din populație, având aceeași vârstă.

Coeficientul de activitate economică - Corelația între persoanele economic active (forța de muncă) și populația având aceeași vârstă.

Persoanele înafara forței de muncă - Populația non-activă economic curent - persoanele care nu sunt ocupate nici nu sunt șomeri în perioada care face obiectul observației; Acestui grup aparțin și persoanele care sunt în concediu suplimentar de creștere copil până la vârsta de 2 ani de zile.

Sporul mecanic al populației - Sub aspect teritorial, reprezintă diferența între numărul persoanelor care s-au mutat în și înafara fiecărei localități. Soldul migrațional al migrației interne este diferența între persoanele care s-au mutat în și înafara țării.

Persoanele angajate sunt acele persoane care au intrat în relații contractuale de muncă cu angajator, potrivit Codului Muncii, și în relații contractuale de serviciu, potrivit Legea privind funcționarii publici, în virtutea cărora aceste persoane primesc salariu în bani sau în natură, sub forma unui salariu, pentru o anumită cantitate și calitate de muncă, indiferent dacă contractul de angajare este permanent sau temporar, cu normă întreagă sau nu.

Populația la data de 31.12. - Persoanele care domiciliază permanent (au adresa de reședință) în țară, la data de 31.12. a anului respectiv și nu au fost absenți de la aceasta adresă pentru o perioadă mai mare de 1 an de zile. Numărul și structurile populației la data de 31.12. a fiecărui an se calculează în baza datelor din anul trecut și în baza datelor privind migrația naturală și mecanică a populației în anul în curs.

Venituri nete din vânzări - veniturile din vânzări de producție, bunuri și servicii, inclusiv din vânzările în export.

Persoane descurajate - Persoanele cu vârsta de 15 ani împliniți și mai mult, care doresc să lucreze dar nu caută în mod activ de muncă, deoarece presupun că nu vor găsi.

Cifra de afaceri - valoarea tuturor veniturilor din vânzări de producție proprie, de mărfuri achiziționate și vândute în aceeași stare, servicii prestate, materii prime și materiale vândute, inclusiv accizele calculate facturate pe parcursul perioadei de raportare. Nu sunt incluse veniturile din vânzări ale activelor imobilizate, veniturile din finanțări, veniturile financiare și cele extraordinare. În valoarea cifrei de afaceri nu sunt incluse impozitele de genul Taxă pe Valoare Adăugată (TVA) care cad în sarcina utilizatorului final.

Sub, în, peste vârsta de muncă - Granițele de vârstă pentru împărțirea populației în categoriile sub, în, peste vârsta activă de muncă, care sunt determinate conform vârstei de pensionare actuală pentru anul respectiv, adoptată prin Ordonanța Guvernamentală.

Producția fabricată /produsă/ - valoarea cifrei de afaceri, redusă cu valoarea din bilanț a activelor vândute, fără valoarea imobilizărilor corporale proprii. Aici este inclusă și modificarea rezervelor din producție și producția nefinalizată, de asemenea și cheltuielile făcute pentru dobândirea activelor prin cale comercială.

Forța de muncă - Populația economic activă - persoanele cu vârsta de 15 ani împliniți și mai mult care implementează sau oferă munca proprie pentru producția de mărfuri și servicii. Forța de muncă include persoanele angajate și șomerii.

Cheltuieli pentru dobândirea activelor corporale imobilizate - Includ cheltuielile factive efectuate pentru achiziția de terenuri, construcția de clădiri, echipamente de construcții și utilaje, prin implementare și prin comerț, pentru livrare și instalare a activelor imobilizate corporale, pentru achiziția de mașini și utilaje, echipamente și mijloace de transport, pentru cercetări geologice și hidrologice, pentru lucrări de studiere și proiectare, deservirea construcțiilor și alte cheltuieli legate de dobândirea imobilizărilor corporale. În volumul cheltuielilor de dobândire a imobilizărilor corporale nu sunt incluse cheltuielile curente cu întreținere IC curente. IC dobândite în perioada de raportare includ valoarea imobilizărilor corporale dobândite de către întreprindere prin construcții (după punerea acestora în exploatare în ordinea stabilită prin Ordonanța Ministerului Dezvoltării regionale și amenajării teritoriului) și prin achiziții.

Numărul mediu conform listelor angajaților, pentru o lună de zile, este suma numărului, conform listelor, a persoanelor angajate pentru fiecare zi calendaristică din lună (inclusiv zilele de sărbătoare și cele de vacanță), împărțită în numărul de zile calendaristice pentru luna în curs. Numărul angajaților, conform listelor, pentru zilele de sărbătoare și de vacanță, se acceptă a fi egal cu numărul conform listei din ultima zi lucrătoare (înainte de ziua respectivă de sărbătoare sau de vacanță). Numărul mediu conform listelor angajaților, sub aspectul persoanelor angajate cu fracțiuni de normă, se va recalcula către normă întreagă în temeiul programului de muncă stipulat în contractul de muncă.

Status în ocupare - potrivit statusului în ocupare, persoanele sunt clasificate în următoarele grupuri: *angajatori* - persoanele care singuri sau în asociere cu alte persoane administrează propriile întreprinderi (companii, ferme), lucrează în arendă sau efectuează independent o altă activitate angajând în muncă cel puțin încă o altă persoană; *persoane care efectuează activități independente* - persoanele care de unele singure sau împreună cu alte persoane efectuează activități comerciale, lucrează cu practică liberă (privată), lucrează în arendă sau efectuează independent o altă activitate, aceștia neangajând alte persoane; *persoane angajate* - persoane care prestează muncă pentru care primesc remunerație în bani sau în natură sub forma de salariu, remunerație conform unei convenții civile sau o altă remunerație și care lucrează în întreprinderi sau organizații oficiale sau pentru un angajator privat; *angajați familiali fără plată* - persoane care lucrează fără plată într-o companie, *întreprindere sau fermă care aparține unei persoane* - rudă, din aceeași gospodărie.

Agregatul întreprinderilor active din anul t - Numărul întreprinderilor active este numărul de persoane juridice sau fizice înregistrate care au avut o cifră de afaceri, adică au fost active în anul de referință.

Investițiile străine directe în întreprinderi din sectorul non-financiar la data de 31.12. - Fiecare aport care include relații de lungă durată care reflectă interesul pe termen lung al rezidentului unei economii străine (investitorul direct străin) în întreprindere rezidentă în economia bulgară (întreprinderea de investiție). Investițiile directe includ nu numai tranzacția inițială între cele două subiecte, ci și toate tranzacțiile ulterioare între aceștia.

Potrivit Metodologiei INS - România

Unitate locală activă - reprezintă organizația (pluripersonala sau unipersonala) cu personalitate juridică creată pentru a desfășura activități definite în baza Legii nr. 15 / 1990, a Legii nr. 31 / 1990 cu modificările ulterioare, a Legii nr. 507 / 2002 și a OU nr. 44/2008. Agent social reprezintă organizația (pluripersonala sau unipersonala) cu personalitate juridică, creată pentru a desfășura o activitate dedicată interesului social. Unitatea locală este o întreprindere sau o parte a acesteia (atelier, fabrică, depozit, birou, mină sau stație etc.) situată la o adresă identificabilă.

Rata brută de activitate reprezintă raportul, exprimat procentual, dintre populația activă civilă și total populație a țării.

Unitatea școlară - reprezintă unitatea administrativă de învățământ cu personalitate juridică, înscrisă în Nomenclatorul Național SIRUES, în care funcționează unul sau mai multe niveluri educaționale, având o conducere unică.

Rata brută a ocupării forței de muncă reprezintă raportul, exprimat procentual, dintre populația angajată în muncă economică și total populație a țării.

Investițiile brute în active corporale sunt investiții în perioada de referință pentru toate bunurile corporale. Sunt incluse bunurile de capital corporale noi și existente, fie că sunt cumpărate sau nu.

Resursele de muncă la 1 ianuarie reprezintă acea categorie de populație care dispune de ansamblul capacităților fizice și intelectuale care îi permit să desfășoare o muncă utilă în una din activitățile economice naționale.

Resursele de muncă includ: populația în vârstă de muncă, aptă de a lucra, precum și persoanele sub și peste vârsta de muncă aflate în activitate.

Creșterea naturală este echilibrul dintre numărul de nașteri de copii vii și numărul de decese din anul de referință.

Investițiile nete reprezintă cheltuielile efectuate pentru lucrări de construcții, de instalații și de montaj, pentru achiziționarea de utilaje, mijloace de transport, alte cheltuieli destinate creării de noi mijloace fixe, pentru dezvoltarea, modernizarea, reconstrucția celor existente, precum și

valoarea serviciilor legate de transferul de proprietate al mijloacelor fixe existente si al terenurilor (taxe notariale, comisioane, cheltuieli de transport, de încărcare - descărcare, etc.).

Rata de creștere naturală - Rata de creștere naturală a populației este calculată ca fiind diferența dintre rata natalității și rata mortalității populației

Șomer înregistrat - este persoana șomeră înregistrată care îndeplinește cumulativ anumite condiții din Legea nr. 76/2002.

Rata șomajului înregistrat reprezintă raportul dintre numărul șomerilor (înregistrați la agențiile pentru ocuparea forței de munca) și populația activă civilă (șomeri + populație ocupată civilă, definită conform metodologiei balanței forței de munca).

Populația rezidentă reprezintă totalitatea persoanelor cu cetățenie română, străini și fără cetățenie, care au reședința obișnuită pe teritoriul României.

Reședința obișnuită reprezintă locul în care o persoană își petrece în mod obișnuit perioada zilnică de odihnă, fără a ține seama de absentele temporare pentru recreere, vacanțe, vizite la prieteni și rude, afaceri, tratamente medicale sau pelerinaje religioase. Reședința obișnuită poate să fie aceeași cu domiciliul sau poate să difere, în cazul persoanelor care aleg să stabilească reședința obișnuită în altă localitate decât cea de domiciliu din țară sau străinătate. Se consideră că își au reședința obișnuită într-o zonă geografică specifică doar persoanele care au locuit la reședința obișnuită o perioadă neîntreruptă de cel puțin 12 luni înainte de momentul de referință. În populația rezidentă sunt incluse persoanele care au imigrat în România, dar sunt excluse persoanele care au emigrat din România.

Personalul unităților locale - Numărul mediu de salariați = numărul total de persoane (salariați și persoane fără salarii) care au lucrat în întreprindere în perioada de referință, inclusiv personalul transferat temporar (care lucrează în afara acestuia), plătit de întreprindere.

Câștigul net mediu lunar reprezintă raportul dintre sumele nete plătite angajaților de către unitățile economice în luna de referință, indiferent de perioadă și numărul mediu de salariați. Numărul mediu de salariați reprezintă o medie aritmetică simplă calculată pe baza numărului zilnic de angajați în luna respectivă.

Schimbarea domiciliului se înregistrează în cazul persoanelor care au părăsit localitatea respectivă și au dovedit că și-au asigurat o locuință într-o altă localitate. Din 1992, se înregistrează și schimbări de domiciliu dintr-un sector în altul în municipiul București. Modificările de domiciliu în aceeași localitate nu sunt înregistrate. Aceste date includ emigranții internaționali.

Populația ocupată civilă cuprinde, potrivit metodologiei balanței forței de munca, toate persoanele care au o ocupație aducătoare de venit, pe care o exercită în mod obișnuit în una din activitățile economiei naționale, fiind încadrate într-o activitate economică sau socială, în baza unui contract de muncă sau în mod independent (pe cont propriu) în scopul obținerii unor venituri sub forma de salarii, plată în natură etc. Categoriile de persoane incluse sunt: salariați care lucrează în una din activitățile economiei naționale în unități din sectorul public (integral de stat și public de interes național), mixt, privat, cooperatist, obștesc; patroni - conducători de unități private - care utilizează pentru realizarea activității forță de muncă salariată; lucrători pe cont propriu; lucrători familiali neremunerați. Populația ocupată civilă nu cuprinde cadrele militare și persoanele asimilate acestora (personalul MAPN, MAI, SRI, militari în termen), deținuții și salariații organizațiilor politice și obștești.

Produsul intern brut regional este corespondent regional PIB. Produsul intern brut este egal cu suma valorilor adăugate brute ale diferitelor sectoare instituționale sau ale diferitelor ramuri de activitate, la care se adaugă impozitele și se scad subvențiile pe produse (care nu sunt repartizate pe sectoare și ramuri de activitate).

Cifra de afaceri din unitățile locale - Cifra de afaceri (fără TVA) reprezintă venitul rezultat din vânzarea de bunuri și produse, executarea lucrărilor și furnizarea de servicii, excluzând rabaturile, comisioanele și alte reduceri pentru clienți. Datele privind cifra de afaceri nu includ TVA.

II. INTRODUCERE

1. PREZENTAREA REGIUNII TRANSFRONTALIERE BULGARIA - ROMÂNIA

Bulgaria și România sunt două țări vecine, având granița comună formată de o parte fluvială și una terestră. Albia Dunării formează linia de frontieră naturală începând din estuarul fluviului Timok și sfârșindu-se la Silistra, reprezentând peste 75% din toată granița de nord. Partea terestră trece prin Dobrogea de Sud pe linia Silistra - capul Cartal. Dunărea, înafara de o linie naturală de frontieră, asigură și o cale acvatică, care leagă Bulgaria și România de țările din Europa de Vest și Europa Centrală. Prin construirea canalului "Rin-Main-Dunăre" (1992) a fost realizată legătura între fluviile Main, aflux al Rin și al Dunării, în acest fel asigurându-se legătura de transport între Oceanul Atlantic, Marea Nordului și Marea Neagră.

Legătura între Bulgaria și România este asigurată prin stațiile de feribot-uri realizate și care efectuează legătura între orașele Vidin-Calafat, Oriahovo-Bechet, Ruse-Giurgiu, Silistra - Călărași. În plus, peste Dunăre sunt construite Podul peste Dunăre 1 și Podul peste Dunăre 2 care asigură și legătura directă a căilor ferate și a rețelelor rutiere între cele două țări. În anul 1954 a fost inaugurat "Podul Prieteniei" denumit și Podul "Ruse-Giurgiu", primul pod construit care oferă o legătură directă între cele două orașe și cele două țări. În anul 2013 încă două orașe sunt legate prin realizarea podului "Europa Nouă" care leagă Vidin de Calafat.

Înafara de granița comună, Bulgaria și România împărtășesc un trecut istoric comun, au condiții naturale și climatice asemănătoare, iar ca țări vecine mereu au avut și numeroase interese comune. În anul 1991 în Sofia a fost semnată "Declarația pentru relații de bună vecinătate, prietenie și cooperare". Ulterior, numeroase documente reglementează relațiile între cele două țări în privința comerțului, cooperării, controlului comun de frontieră, cooperării vamale etc. Schimbul comercial între țări este, în mod tradițional, intens iar în anul 2003 a fost înființată Camera de Comerț și Industrie Bulgaro - Română.

Cele două țări balcanice au aderat împreună la Uniunea Europeană în anul 2007, fapt care a fost unul benefic pentru ca relațiile între ele să se dezvolte într-o direcție pozitivă, cel mai mult sub aspectul ajutorului și cooperării pentru depășirea obstacolelor comune. Încă din etapa pre-aderării, în anii 2001 și 2002, au fost semnate două memorandumuri financiare cu UE prin Programul de cooperare transfrontalieră. De atunci și până în prezent, Uniunea Europeană încurajează cooperarea transfrontalieră, concentrându-se asupra diferitelor domenii tematice, legate de protecția mediului, modificarea climei, încurajarea ocupării forței de muncă și mobilitatea forței de muncă, și altele. Domeniul de aplicare fizic al programului cuprinde un total de cincisprezece districte și județe care formează așa zisa regiune între Bulgaria și România. Din partea bulgară acestea sunt cele opt districte amplasate de-a lungul graniței de nord: Dobrich, Silistra, Ruse, Veliko Tarnovo, Pleven, Vratsa, Montana și Vidin, de cealaltă parte - șapte județe de-a lungul graniței de sud a României: Constanța, Călărași, Giurgiu, Teleorman, Dolj și Mehedinți. Una dintre cele mai semnificative diferențe între districte și județe este din punctul de vedere al mărimii acestora - numărul populației și dimensiunea teritoriului. Județele române sunt semnificativ mai mari și mai populate decât sunt districtele bulgare. Cu toate acestea se observă procese demografice asemănătoare - depopulare, spor negativ mecanic și natural al populației, îmbătrânire, grad de urbanizare mai mic față de cel mediu la nivel de țară. Se constată și diferențe, și asemănări și în privința pieței de muncă, profilului economic, structurii educaționale etc. În scopurile prezentului studiu este descris profilul general al fiecărui district și fiecărui județ din componența regiunii transfrontaliere, pentru a se crea imaginea tendințelor și proceselor la nivel de unitate administrativă.

Districul Dobrich

Date generale despre district - localizare și prezentare geografică

Districul Dobrich este amplasat în partea de nord - est a Bulgariei, fiind parte din componența teritorială a Regiunii Nord-Est. Suprafața districtului este de 4.720 km², însemnând 4.25 % din teritoriul țării și 32.6 % din teritoriul Regiunii Nord - Est.

Districul Dobrich se învecinează cu districtele: Varna, Shumen și Silistra, în nord-est fiind granița terestră cu România, iar în Est districtul are deschidere spre Marea Neagră.

Granițele districtului cu Marea Neagră, cu fluviul Dunăre și cu România coincid cu granițele naționale

Caracteristici cheie

Rețeaua de localități, conform NUTS II și NUTS III

Pe teritoriul districtului sunt amplasate punctele de trecere ale frontierei lângă satul Durankulak și satul Yovkovo, precum și PTF maritim prin portul Balchik.

În componența Districtului intră 8 municipii. Balchik, General Toshevo, Dobrich, Dobrich - oraș, Kavarna, Krushari, Tervel, Shabla. În district sunt 6 orașe dintre care cel mai mare și centru al districtului este Dobrich.

Caracteristici demografice

Tabel: Date statistice privind demografia districtului Dobrich în anul 2015

	Populație	Bărbați	Femei	Mediu urban	Mediu rural	Vârsta medie	Spor natural	Spor mecanic
2015	180 601	88 255	92 346	124214	56387	44,5	-1539	-668

Sursa: INS, Bulgaria

Potrivit datelor din anul 2015, pe teritoriul districtului trăiesc 180.601 de persoane, număr care reprezintă 2,52 % din populația țării. Dintre ei 68,77 % trăiesc mediu urban. Pentru perioada între anii 2011 și 2015 se constată o tendință trainică de scădere a populației. Pentru o perioadă de cinci ani, locuitorii districtului scad cu 3,98 %, ceea ce este cu 1,61 % peste media pe țară. Coeficientul de spor natural este unul negativ cu -8,5‰ și este peste media pe țară cu aproape 2,3 puncte. În comparație cu restul districtelor din regiunea transfrontalieră, sporul natural din districtul Dobrich se numără printre cei mai mici.

Raportul populației în, sub și peste vârsta activă de muncă, este aproape de indicii pe țară, populația activă în vârstă de muncă având o cotă parte mai mică - 60,2% (60,79% pe țară) și o creștere mai mare a populației în vârstă peste cea de muncă - 24,71% (24,34% pe țară). Motivele principale pentru acest lucru sunt nu numai sporul natural negativ, ci și sporul mecanic negativ - cei care au părăsit cu domiciliul districtul în anul 2015 sunt cu 668 mai mult decât sunt cei care s-au mutat în district.

Structura educațională a populației

Structura educațională a populației arată faptul că 19.4% din populația cu vârstele între 25 și 64 de ani au studii superioare. Acest indice este sub indicele mediu pe țară (27,5% pe țară), cu 8.1%. Populația are predominant nivel educațional liceal și mai jos - 24,8% (18.1% pe țară).

Pe teritoriul districtului, în or. Dobrich funcționează trei unități academic-școlare - Colegiul de pe lângă Universitatea din Shumen "Episcop Konstantin Preslavski", Școala superioară de management (Varna University of Management), Colegiul tehnologic Dobrogean - Dobrich, de pe lângă Universitatea Politehnică. Varna.

Prezentare economică succintă

PIB creat pe cap de locuitor în anul 2015 se ridică la 8002 lv., ceea ce este cu 35,1% mai puțin decât este media pe țară. În comparație cu restul districtelor din regiunea transfrontalieră, după acest indice, districtul Dobrich ocupă locul nr. cinci.

Dinamica în cuantumul VBA arată că pentru perioada între anii 2011 și 2015, cuantumul VBA în mil. leva are o tendință ușoară în creștere, față de anul 2011 crescând cu 56 mil. lv.

Asemănător cu tendințele la nivel național, partea VBA și în districtul Dobrich predomină în sectorul serviciilor, urmat de sectorul industrial și de cel agrar. Cel mai dezvoltat este domeniul terțiar (sectorul serviciilor) care creează 56,6 % din VBA, urmat de sectorul industrial - 27,6% și de cel agrar - 15,6%. În perioada între anii 2011 - 2015 tendința arată o creștere a cotei părții a serviciilor. În anul 2015 cota parte relativă a sectorului agrar în VBA a economiei districtului Dobrich (197 mil. leva) scade față de nivelul din anul 2011 (214 mil. lv.) cu 7,9%. Sectorul industrial crește ca și pondere relativă în valoarea adăugată a economiei cu 15,23 % în anul 2015, în comparație cu anul 2011, atingând 27,6%. În perioada 2011-2015 sectorul serviciilor marchează o creștere de 3,6%.

În perioada 2011 - 2015 se observă o creștere relativ de stabilă în producția fabricată în district. Acest indice crește anual, creșterea fiind cu 17,7% pentru întreaga perioadă. În structura întreprinderilor predomină microîntreprinderile (până la 9 salariați). Ele reprezintă 93,4 % din numărul total al întreprinderilor. Întreprinderilor cu peste 250 de angajați le revin doar 0,1%.

Paralel cu creșterea volumului producției, cresc și cheltuielile de dobândire de imobilizări corporale - de la 373192 mii leva în anul 2011, la 389972 mii leva în anul 2015, creșterea fiind de 4,3% pentru întreaga perioadă (2011-2015). Acest aspect este unul indicativ privind creșterea activității investiționale din district. Se observă și o tendință de creștere a investițiilor străine în anul 2015 față de anul anterior - 2014, cu 45%.

Forța de muncă și șomajul

Tabel: Datele statistice privind forța de muncă din districtul Dobrich, în anul 2015

	Populație în vârstă activă de muncă	Bărbați în VAM	Femei în VAM	Coeficient de ocupare	Coeficient de șomaj
2015	108770	57557	51213	60,9	13,8

Sursa: INS, Bulgaria

Caracteristicile pieței muncii sunt determinate, pe de o parte, de situația demografică înrăutățită și pe de alta parte, de tendința de creștere a producției și a investițiilor. Coeficientul de activitate economică și coeficientul de ocupare a persoanelor în vârstă între 15 și 64 ani, pentru perioada 2011-2015, cresc, în anul 2015 fiind respectiv: coeficient de activitate economică 70,8 % (69,3 % pe țară) și coeficientul de ocupare a forței de muncă 60,9 % (valoarea pe țară fiind de 62,9 %). Simultan scade șomajul - coeficientul șomajului este de 17,3 % în anul 2011, scăzând la 13,8 % în anul 2015. Acești indici sunt mai favorabili pentru district în comparație cu indicii medii pentru restul districtelor din regiunea transfrontalieră.

Un indice important care caracterizează piața de muncă și posibilitățile pe care le oferă sectoarele pentru creșterea gradului de ocupare, este salariul mediu anual al salariaților angajați prin contracte de muncă și în domeniul administrației publice. Salariul mediu în districtul Dobrich pentru anul 2015 este de 8084 leva și cu toate că marchează o creștere cu 20,9% în perioada 2011 - 2015, rămâne semnificativ în spatele salariului mediu pe țară pentru anul 2015 (10.535 leva).

Tendențe curente pentru ocuparea forței de muncă, pe sectoare

La sfârșitul anului 2015, numărul persoanelor angajate în muncă în district este de 80349. Cea mai mare este cota lor parte în sectoarele: „Agricultură, silvicultură, piscicultură“ - 31 129, „Transport, comerț, hoteluri și restaurante“ - 17881, „Industrie“ (cu excepția construcțiilor) - 1144, „Guvernarea statului, educație, sănătate umană și muncă socială“ - 11275, „Industrie prelucrătoare“ - 10123. Persoanele ocupate în sectoarele: „Activități profesionale, cercetări științifice, activități administrative și conexe“ sunt 2881, în comparație cu anul 2011 numărul lor este în creștere cu 86,3 %. Indiferent de acest fapt, cheltuielile pentru cercetare-dezvoltare în anul 2012 sunt mai mici în comparație cu cei din anul 2013, cu 21,2%

Zone industriale, activitate de cercetare-dezvoltare științifică

Zonele industriale principale din district sunt concentrate mediu urbane Dobrich și Balchik. Activitatea de cercetare-dezvoltare științifică se dezvoltă în unitățile academic-școlare - Colegiul de pe lângă Universitatea din Shumen "Episcop Konstantin Preslavski", Școala superioară de management (Varna University of Management), Colegiul tehnologic Dobrogean - Dobrich, de pe lângă Universitatea Politehnică. Varna.

Districul Silistra

Date generale despre district - localizare și prezentare geografică

Districul Silistra este amplasat în partea de est a Bulgariei de Nord, fiind parte din componența teritorială a Regiunii Nord-Central. Suprafața districtului este de 2 845 km², însemnând 2.56% din teritoriul țării și 18.9% din teritoriul Regiunii Nord - Centru.

În nord și în nord - est districtul Silistra este limitrof României, granița terestră și prin fluviul Dunăre. Restul granițelor districtului se învecinează cu districtele Dobrich, Shumen, Razgrad și Ruse. Pe teritoriul districtului, în vest din or. Silistra se află lacul Srebarna care face parte din rezervația biosferei "Srebarna", inclusă pe lista UNESCO pentru patrimoniul cultural mondial.

Caracteristici cheie

Rețeaua de localități, conform NUTS II și NUTS III

Districul Silistra are în componență 7 municipii - Alfatar, Glavinitsa, Dulovo, Kaynardzha, Silistra, Sitovo și Tutrakan. În district sunt 5 orașe, orașul Silistra fiind centrul reședință de district și cel mai mare oraș din district.

Caracteristici demografice

Tabel: Date statistice privind demografia districtului Silistra în anul 2015

	Populație	Bărbați	Femei	Mediu urban	Mediu rural	Vârsta medie	Spor natural	Spor mecanic
2015	113 248	55 774	57 474	50306	62942	46,4	-1027	-395

Sursa: INS, Bulgaria

Potrivit datelor din anul 2015, pe teritoriul districtului trăiesc 113.248 de persoane, număr care reprezintă 1,58 % din populația țării. Dintre aceștia 44,42 % trăiesc în mediul urban, Silistra

numărându-se printre districtele cu cea mai mică cotă parte a populației urbane. Pentru perioada între anii 2011 și 2015 se constată o tendință trainică de scădere a populației. Pentru o perioadă de cinci ani, populația districtului scade cu 4,37 %, ceea ce este cu 2 % peste media pe țară. Coeficientul de spor natural este unul negativ cu -9‰ și este peste media pe țară cu aproape 2,8 puncte.

Raportul populației în, sub și peste vârsta activă de muncă este mai nefavorabil față de indicele la nivel de țară, deoarece cota parte a populației în vârsta activă de muncă este mai mică decât este nivelul pe țară - 58,05 % (60,79% pe țară), cota parte a populației peste vârsta activă de muncă este mai mare decât este nivelul pe țară - 26,93 % (24,34 % pe țară). Motivele principale pentru acest lucru sunt nu numai sporul natural negativ, ci și sporul mecanic foarte negativ - cei care au părăsit cu domiciliul districtul în anul 2015 sunt cu 395 mai mult decât sunt cei care s-au mutat în district.

Structura educațională a populației

Structura educațională a populației arată faptul că 16.4% din populația cu vârstele între 25 și 64 de ani au studii superioare. Acest indice este mai mic decât este media pe țară (27,5%) cu 11,1 %.

Pe teritoriul districtului, în or. Silistra funcționează două sucursale ale unor unități de învățământ superior: Filiala Silistra de pe lângă Universitatea din Ruse "Angel Kanchev" și Filiala Silistra de pe lângă Școala superioară de afaceri agricole și dezvoltarea regională, Plovdiv.

Prezentare economică succintă

PIB creat pe cap de locuitor în anul 2015 se ridică la 5933 lv. ceea ce este cu 51,9% sub media pe țară. În comparație cu restul districtelor din regiunea transfrontalieră, după acest indice, districtul Silistra ocupă ultimul loc.

Dinamica VBA arată că în perioada 2011 - 2015, cuantumul VBA în mil. leva este cu valori aproape nemodificate, în anul 2015 fiind de 584, o valoare aproape identică cu cea din 2011 - 585.

Cel mai dezvoltat este domeniul terțiar (sectorul serviciilor) care creează 340 mil. leva, reprezentând 58,2 % din VBA, urmat de sectorul agrar - 23,1 % și de cel industrial - 18,6%. În perioada 2011 - 2015 nu se observă modificări semnificative ale cotelor părți între cele trei sectoare lider. În anul 2015 cota parte relativă a sectorului agrar în valoarea adăugată a economiei districtului Silistra scade față de nivelul din anul 2011 cu 11%. Sectorul industrial scade ca și pondere din valoarea adăugată a economiei cu 1,8 % în anul 2015, față de anul 2011 și marchează o creștere slabă față de anul trecut 2014 cu 3,6% ajungând 16,8% din VBA. Sectorul serviciilor își menține cota parte relativă pentru întreaga perioadă.

Pentru perioada 2011 - 2015 se observă creștere în producția fabricată în district. Acest indice a crescut în anul 2015 cu 6,35% față de anul 2014. În structura întreprinderilor predomină microîntreprinderile (până la 9 salariați). Ele reprezintă 92,1 % din numărul total al întreprinderilor. Întreprinderilor cu peste 250 de angajați le revin doar 0,1%.

Cheltuielile pentru achiziția de imobilizări corporale cresc de la 149.794 mii leva în anul 2011 la 252.705 mii leva în anul 2015. Acest fapt este relevant privind creșterea activității de investiții din district, simultan observându-se și tendința de o creștere semnificativă a investițiilor străine de la 7 676.3 mii euro în anul 2011 la 28 803.3 mii euro în anul 2015. În pofida creșterii investițiilor străine în district în anul 2015, acestea reprezintă numai 0,12 % din investițiile străine la nivel de țară (23 163 272. 7 mii euro)

În structura întreprinderilor predomină microîntreprinderile (până la 9 salariați). Ele reprezintă 92,4% din numărul total al întreprinderilor. Întreprinderilor cu peste 250 de angajați le revin doar 0.2%.

Forța de muncă și șomajul

Tabel: Datele statistice privind forța de muncă din districtul Silistra, în anul 2015

	Populație în vârstă activă de muncă	Bărbați în VAM	Femei în VAM	Coeficient de ocupare	Coeficient de șomaj
2015	66359	35499	30860	49,2	21,8

Sursa: INS, Bulgaria

Caracteristicile pieței muncii sunt determinate, pe de o parte, de situația demografică înrăutățită și pe de alta parte, de tendința de creștere a producției și a investițiilor. Coeficientul de activitate economică și coeficientul de ocupare a persoanelor în vârstă între 15 și 64 ani, pentru perioada 2011-2015, urmează o tendință de creștere, în anul 2015 fiind respectiv: coeficient de activitate economică 63,1 % (69,3 % pe țară) și coeficientul de ocupare a forței de muncă 49,2 % (valoarea pe țară fiind de 62,9 %). Nivelul șomajului urmărește o tendință în creștere, în anul 2011 coeficientul șomajului fiind de 12,5% pe când în anul 2015 se ridică la aproape 21.8%, aproape cu 2,4 ori mai mare față de media pe țară (9,1 %).

Un indice important care caracterizează piața de muncă și posibilitățile pe care le oferă sectoarele pentru creșterea gradului de ocupare, este salariul mediu anual al salariaților angajați prin contracte de muncă și în domeniul administrației publice. Salariul mediu în districtul Silistra pentru anul 2015 este de 4941 leva și cu toate că marchează o creștere cu 19,1% în perioada 2011 - 2015, rămâne semnificativ în spatele salariului mediu pe țară pentru anul 2015 (10.535 leva).

Tendințe curente pentru ocuparea forței de muncă, pe sectoare

La sfârșitul anului 2015, numărul persoanelor angajate în muncă în districtul Silistra este de 45 775. Cea mai mare este cota lor parte în sectoarele: „Agricultură, silvicultură, piscicultură“ - 27 718 (printre cele 28 de districte din țară, Silistra are cea mai mare cotă parte a sectorului primar), „Guvernarea statului, educație, sănătate umană și muncă socială“ - 7525, „Transport, comerț, hoteluri și restaurante“ - 7158, „Industrie (cu excepția construcțiilor)“ - 5903, „Industrie prelucrătoare“ - 4846. Persoanele ocupate în sectoarele: „Activități profesionale, cercetări științifice, activități administrative și conexe“ sunt 1066, în comparație cu anul 2011 numărul lor este în creștere cu 393. Persoanele ocupate în sectorul „Crearea și diseminarea informațiilor și produselor de creație, telecomunicații“ pentru anul 2015 sunt 109, cota lor parte crește cu 9% față de anul 2011. Cheltuielile pentru activitate de cercetare-dezvoltare au tendință de creștere în comparație cu anul 2011. Creșterea în anul 2015 față de 2011 este de 66,2%. Persoanele ocupate în sectorul de cercetare-dezvoltare științifică în anul 2015 sunt 40, ceea ce este numai 0.13% din persoanele ocupate în acest sector la nivel de țară (29591).

Zone industriale, activitate de cercetare-dezvoltare științifică

Activitatea de cercetare-dezvoltare se dezvoltă predominant în filialele școlilor superioare - Filiala Silistra de pe lângă Universitatea din Ruse "Angel Kanchev" și Filiala Silistra de pe lângă Școala superioară de afaceri agricole și dezvoltarea regională, Plovdiv.

În orașul reședință de district - Silistra, funcționează Parcul Industrial Dunărean, împărțit condiționat în 3 zone despărțite funcțional și teritorial - terminalul pentru feribot; portul; zona industrială.

Districul Ruse

Date generale despre district - localizare și prezentare geografică

Districul Ruse este amplasat în partea de est a Bulgariei de Nord, fiind parte din componența teritorială a Regiunii Nord-Central. Districul ocupă o suprafață de 2.859 km², însemnând 2.6% din teritoriul țării și 19% din teritoriul RNC, plasând acest district pe locul 22 din toate districtele Bulgariei și pe locul 13 din regiunea transfrontalieră Bulgaria - România.

Granița de nord a districtului Ruse coincide cu granița de stat cu România, trecând de-a lungul fluviului Dunăre. În est districtul se învecinează cu municipiul Tutrakan /districtul Silistra/ și municipiile Kubrat și Zavet, districtul Razgrad. În vest se află municipiile Svishtov și Polski Trambesh /districtul Veliko Tarnovo/, municipiile Popovo și Opaka /districtul Targovishte/, municipiul Razgrad și municipiul Tsar Kaloyan /Districtul Razgrad/. Datorită acestei amplasări, districtul Ruse are posibilități mari de cooperare regională - nu numai cu districtele bulgare învecinate, ci și sub aspectul cooperării transfrontaliere cu România. În centrul administrativ al districtului, orașul Ruse, se află cel mai mare port fluvial din Bulgaria, fapt care determină importanța orașului ca un centru al transporturilor. În apropiere de orașul reședință de district se află Podul peste Dunăre (Ruse - Giurgiu), prin acesta efectuându-se trecerea peste Dunăre - rutier și feroviar.

Caracteristici cheie

Rețeaua de localități, conform NUTS II și NUTS III

În componența Districtului intră 8 municipii. Borovo, Byala, Vetovo, Dve Mogili, Ivanovo, Ruse, Slivo Pole și Tsenovo. În district sunt 9 orașe dintre care cel mai mare și centru al districtului este orașul Ruse.

Caracteristici demografice

Tabel: Date statistice privind demografia districtului Ruse în anul 2015:

	Populație	Bărbați	Femei	Mediu urban	Mediu rural	Vârsta medie	Spor natural	Spor mecanic
2015	225674	110278	115396	174653	51021	45,4	-1 955	-56

Sursa: INS, Bulgaria

Potrivit datelor de la sfârșitul anului 2015, pe teritoriul districtului trăiesc 225674 de persoane, număr care reprezintă 3,15 % din populația țării. Dintre ei 77,4 % trăiesc mediu urban. Tendința de scădere a numărului populației, caracteristică la nivel de țară, se menține valabilă și pentru districtul Ruse, în comparație cu anul 2011 populația districtului a scăzut cu 3,4 % ceea ce este cu 1 % peste mediul pe țară. Coeficientul de spor natural este unul negativ cu -8,7‰ și este peste media pe țară cu 2,5 puncte.

Relația populației în, sub și peste vârsta activă de muncă este mai nefavorabilă decât sunt indicii pe țară, mai ales sub aspectul populației peste vârsta activă de muncă 26,51 % (24, 34 % pe țară) și sub aspectul cotei părți mai scăzute a populației cu vârste sub cele active de muncă 13,25 % (14,87 % pe țară). În conformitate cu tendințele la nivel național de îmbătrânire a populației, în district se dezvoltă procese de creștere a dezechilibrului structurii de vârstă a populației din cauza creșterii cotei părți relative a locuitorilor peste vârsta activă de muncă. Motivul principal

pentru acest lucru este sporul natural negativ, deoarece sporul mecanic este unul pozitiv pentru anul 2015 - cei care s-au mutat cu domiciliul în district în anul 2015 sunt cu 193 mai mult decât cei care au plecat.

Structura educațională a populației

Structura educațională a populației este comparabilă cu cea la nivel național, 24.4 % din populația cu vârstele între 25 și 64 de ani au studii superioare. Pe teritoriul districtului, în or. Ruse, funcționează:

O școală superioară: Universitatea din Ruse "Angel Kanchev";

Filiala Școlii Superioare de Afaceri Agricole și Dezvoltarea Regiunilor - Plovdiv (Colegiul agricol) care pregătește cadre cu nivel educațional - licență și masterat.

Prezentare economică succintă

PIB creat pe cap de locuitor în anul 2015 se ridică la 9912 lv. ceea ce este cu 19.5% sub media pe țară. Cota parte PIB pentru districtul Ruse este de 2,5% din PIB la nivel de țară total produs în anul 2015. Conform indicelui PIB pe cap de locuitor, districtul Ruse ocupă locul nr. opt la nivel de țară. În comparație cu restul districtelor din regiunea transfrontalieră, după acest indice, districtul Ruse ocupă primul loc.

Dinamica în cuantumul VBA arată că ritmurile de creștere pentru perioada 2011 - 2015 se apropie de cele la nivel de țară.

Asemănător cu tendințele la nivel național, partea VBA și în districtul Ruse predomină în sectorul serviciilor, urmat de sectorul industrial și de cel agrar. Cel mai dezvoltat este domeniul terțiar (sectorul serviciilor) care creează 57,8 % din VBA, urmat de sectorul industrial - 35,4 % și de cel agrar - 6,8%.

În anul 2015 cota parte relativă a sectorului agrar în valoarea adăugată a economiei districtului Ruse scade față de nivelul din anul 2011 cu 1,9%. Sectorul industrial crește ca și pondere relativă în valoarea adăugată a economiei cu 2,3 % în anul 2015, în comparație cu anul 2011, atingând 35,4%. Simultan, pentru perioada între 2011 până la 2015, sectorul serviciilor își reduce cota parte cu aproape 0.6% (58,4 % în anul 2011). Sectorul agrar este dezvoltat predominant în municipiile: Borovo, Byala, Ivanovo, Slivo Pole.

În perioada 2011 - 2015 se observă o creștere relativ de stabilă în producția fabricată în district. Acest indice crește anual, creșterea fiind cu 28,3 % pentru întreaga perioadă. În structura întreprinderilor predomină microîntreprinderile (până la 9 salariați). Ele reprezintă 90,8 % din numărul total al întreprinderilor. Întreprinderilor cu peste 250 de angajați le revin doar 0.2 %.

Paralel cu creșterea volumului producției, cresc și cheltuielile pentru achiziția de imobilizări corporale cresc de la 386 368 mii leva în anul 2011 la 500 056 mii leva în anul 2015. Acest fapt este relevant privind creșterea activității de investiții din district, simultan observându-se și tendința de o creștere a investițiilor străine de la 335 086.3 mii euro în anul 2011 la 337 023.4 mii euro în anul 2015. Rata investițiilor străine directe (ISD) în întreprinderile din sectorul non-financiar, în comparație cu cuantumul total al investițiilor străine făcute în sector, la nivel de țară, este de 1.5% și respectiv 38.4% din ISD din cadrul Regiunii Nord - Centru. După indicele Investiții străine directe, districtul Ruse ocupă locul nr. nouă în țară. Investițiile străine făcute în anul 2015 sunt predominant în întreprinderile industriale din district și în sectorul serviciilor (comerț; reparație autoturisme și motociclete; transport, depozitare și suprafețe; afaceri hoteliere și în restaurante). În anul 2015 aceste două activități împreună formează 95.1 % din volumul total al ISD.

Forța de muncă și șomajul

Tabel: Datele statistice privind forța de muncă din districtul Ruse, în anul 2015

	Populație în vârstă activă de muncă	Bărbați în VAM	Femei în VAM	Coeficient de ocupare	Coeficient de șomaj
2015	174653	85111	89542	66,00	9,0

Sursa: INS, Bulgaria

Caracteristicile pieței muncii sunt determinate, pe de o parte, de situația demografică înrăutățită și pe de alta parte, de tendința de creștere a producției și a investițiilor. Coeficientul de activitate economică și coeficientul de ocupare a persoanelor în vârstă între 15 și 64 ani, pentru perioada 2011-2015, cresc în mod continuu. Simultan scade șomajul - de la 11,6 % în anul 2011, la 9 % în anul 2015. Acești indici sunt mai favorabili pentru district în comparație cu indicii medii pe țară și pentru restul districtelor din regiunea transfrontalieră. Un indice important care caracterizează piața de muncă și posibilitățile pe care le oferă sectoarele pentru creșterea gradului de ocupare, este salariul mediu anual al salariaților angajați prin contracte de muncă și în domeniul administrației publice. Salariul mediu în districtul Ruse pentru anul 2015 este de 8.563 leva și cu toate că marchează o creștere cu 20,7% în perioada 2011 - 2015, rămâne semnificativ în spatele salariului mediu pe țară pentru anul 2015 (10.535 leva).

Tendințe curente pentru ocuparea forței de muncă, pe sectoare

La sfârșitul anului 2015, numărul persoanelor angajate în muncă în district este de 100.907. Cea mai mare este cota lor parte în sectoarele: „Industrie“ (cu excepția construcțiilor) 30 316, „Industrie prelucrătoare“ - 27 639, „Transport, comerț, hoteluri și restaurante“ - 2369, „Agricultură, silvicultură, piscicultură“ - 19 681, „Guvernarea statului, educație, sănătate umană și muncă socială“ - 14194. Persoanele ocupate în sectoarele: „Activități profesionale, cercetări științifice, activități administrative și conexe“ sunt 414, în comparație cu anul 2011 numărul lor este în creștere cu 11.5 %. Cheltuielile pentru activitățile de cercetare-dezvoltare științifică marchează o tendință trainică de creștere. Creșterea în comparație cu anul 2011 este cu 68,6 %. Simultan, cresc și persoanele ocupate în domeniul Cercetării-dezvoltării științifice - de la 526 în anul 2011 la 998 în anul 2015.

Zone industriale, activitate de cercetare-dezvoltare științifică

Zonele industriale principale din district sunt concentrate în municipiul În or. Ruse este construită o zonă industrială "Parcul industrial - Ruse".

Producțiile economice și serviciile care predomină în municipiu sunt:

- Metalurgie, construcția mașinilor și prelucrarea metalelor.
- Producția de substanțe chimice, produse chimice și fibre chimice;
- Producția de textile, îmbrăcăminte și alte produse de cusut;
- Producția produselor alimentare;
- Construcții;
- Turism;
- Activitate hotelieră și de restaurante.

Prezența unei școli superioare cu un potențial dovedit în domeniul cercetării-dezvoltării creează condiții pentru formarea cadrelor care vor ocupa poziții cheie în industriile lider pentru municipiu.

Districul Veliko Tarnovo

Date generale privind district - localizarea geografică și rețeaua de localități

Districul Veliko Tarnovo este amplasat în partea centrală a Bulgariei de Nord, fiind parte din componența teritorială a Regiunii Nord-Central. Ocupă 4.2% din teritoriul țării și 31,1% din teritoriul RNC. Se învecinează cu România prin municipiul Svishtov. În teritoriul districtului se încadrează una din regiunile trans-dunărene (RTD) - Nicopol - Turnu Măgurele - Belene - Svishtov - Zimnicea.

Cel mai mare oraș și centrul reședință de district este or. Veliko Tarnovo. Buna amplasare din punct de vedere geografic și al transporturilor, precum și patrimoniul cultural bogat sunt premise importante pentru dezvoltarea districtului.

Caracteristici cheie

Rețeaua de localități, conform NUTS II și NUTS III

În componența districtului intră 10 municipii, cele mai dezvoltate din punct de vedere economic fiind Veliko Tarnovo, Gorna Oryahovitsa și Svishtov. Un aport important, cu toate că este mai mic, pentru dezvoltarea districtului, îl au municipiile Pavlikeni și Lyaskovets.

O trăsătură caracteristică districtului Veliko Tarnovo este prezența localităților din așa numitul tip "împrăștiat" (foste mahalale și sate de cabane) în regiunile montane, fapt care îngreunează deservirea lor și respectiv rezultă în depopularea lor.

Caracteristici demografice

Tabel: Date statistice privind demografia districtului Veliko Tarnovo în anul 2015

	Populație	Bărbați	Femei	Mediu urban	Mediu rural	Vârsta medie	Spor natural	Spor mecanic
2015	245006	118456	126550	171215	73791	44.7	- 2018	-758

Sursa: INS, Bulgaria

Potrivit datelor de la sfârșitul anului 2015, pe teritoriul districtului trăiesc 245.006 de persoane, număr care reprezintă 3,42% din populația țării. Dintre ei 69,9% trăiesc mediu urban. Tendința de scădere a numărului populației, caracteristică la nivel de țară, se menține valabilă și pentru districtul Veliko Tarnovo, în comparație cu anul 2011 populația districtului a scăzut cu 4,4% ceea ce este cu 2% peste mediul pe țară. Coeficientul de spor natural este unul negativ cu -8‰ și este sub media pe țară cu aproape 2 puncte. În comparație cu restul districtelor din regiunea transfrontalieră, sporul natural din districtul Veliko Tarnovo este cel mai mare.

Relația populației în, sub și peste vârsta activă de muncă este mai nefavorabilă decât sunt indicii pe țară, mai ales sub aspectul populației peste vârsta activă de muncă 26,59% (24, 34% pe țară) și sub aspectul cotei părți mai scăzute a populației cu vârste sub cele active de muncă 13,32% (14,87% pe țară). Motivele principale pentru acest lucru sunt nu numai sporul natural negativ, ci și sporul mecanic negativ - cei care au părăsit cu domiciliul districtul în anul 2015 sunt cu 758 mai mult decât sunt cei care s-au mutat în district.

Structura educațională a populației

Structura educațională a populației este comparabilă cu cea la nivel național, 26.9% din populația cu vârstele între 25 și 64 de ani au studii superioare. Conform acestui indice, districtul ocupă locul întâi în rândul districtelor dunărene bulgare. Pe teritoriul districtului se află două centre universitare - Veliko Tarnovo și Svishtov. În aceste orașe funcționează 3 instituții de învățământ superior:

- Universitatea de la Veliko Tarnovo "Sf. Sf. Kiril i Metodiy"
- Universitatea națională militară "Vasil Levski", Veliko Tarnovo.
- Academia economică "Dimitar Tsenov", Svishtov

Prezentare economică succintă

PIB creat pe cap de locuitor în anul 2015 se ridică la 8288 lv. ceea ce este cu 33% sub media pe țară. În comparație cu restul districtelor din regiunea transfrontalieră, după acest indice, districtul Veliko Tarnovo ocupă locul nr. trei, după districtele Ruse și Vratsa.

Dinamica în cuantumul VBA arată că ritmurile de creștere pentru perioada 2011 - 2015 se apropie de cele la nivel mediu pe țară. Cel mai dezvoltat este domeniul terțiar (sectorul serviciilor) care creează 62,3 % din VBA, urmat de sectorul industrial - 29,5 % și de cel agrar - 8,2 %. Simultan, pentru perioada între 2011 până la 2015, sectorul serviciilor își reduce cota parte cu aproape 5 % (67,1 % în anul 2011). Un sector important terțiar este turismul care este și tradițional pentru cel mai mare oraș din district și se dezvoltă destul de stabil.

Sectorul agrar este dezvoltat predominant în municipiile Pavlikeni, Polski Trambesh, Suhindol, Lyaskovets și Elena. În perioada 2011 - 2015 se observă o creștere relativ stabilă în producția fabricată în district. Acest indice crește anual, creșterea fiind cu 20,4 % pentru întreaga perioadă. În structura întreprinderilor predomină microîntreprinderile (până la 9 salariați). Ele reprezintă 91,6 % din numărul total al întreprinderilor. Întreprinderilor cu peste 250 de angajați le revin doar 0.2 %.

Paralel cu creșterea volumului producției, cresc și cheltuielile pentru achiziția de imobilizări corporale cresc de la 390 400 mii leva în anul 2011 la 500 926 mii leva în anul 2015. Acest fapt este relevant privind creșterea activității de investiții din district, simultan observându-se și tendința de o creștere a investițiilor străine.

Forța de muncă și șomajul

Tabel: Datele statistice privind forța de muncă din districtul Veliko Tarnovo, în anul 2015

	Populație în vârstă activă de muncă	Bărbați în VAM	Femei în VAM	Coeficient de ocupare	Coeficient de șomaj
2015	156987	81719	75268	65,00	6,8

Sursa: INS, Bulgaria

Caracteristicile pieței muncii sunt determinate, pe de o parte, de situația demografică înrăutățită și pe de alta parte, de tendința de creștere a producției și a investițiilor. Coeficientul de activitate economică și coeficientul de ocupare a persoanelor în vârstă între 15 și 64 ani, pentru perioada 2011-2015, cresc în mod continuu. Simultan scade șomajul - de la 11,7% în anul 2011, la 6,8% în anul 2015. Acești indici sunt mai favorabili pentru district în comparație cu indicii medii pe țară și pentru restul districtelor din regiunea transfrontalieră.

Salariul mediu în districtul Veliko Tarnovo pentru anul 2015 este de 8.213 leva și cu toate că marchează o creștere cu 26,6% în perioada 2011 - 2015, rămâne semnificativ în spatele salariului mediu pe țară pentru anul 2015 (10.535 leva). Conform acestui indice, districtul se numără pe locul nr. 3 printre districtele bulgare din regiunea transfrontalieră, după Vratsa și Ruse.

Tendențe curente pentru ocuparea forței de muncă, pe sectoare

La sfârșitul anului 2015, numărul persoanelor angajate în muncă în district este de 107.944. Cea mai mare este cota lor parte în sectoarele: „Agricultură, silvicultură, piscicultură“ - 26,8 %, „Transport, comerț, hoteluri și restaurante“ - 21,81 % „Industrie prelucrătoare“ - 21,37 %, „Guvernarea statului, educație, sănătate umană și muncă socială“ - 16,89 %. Persoanele ocupate în sectoarele: „Activități profesionale, cercetări științifice, activități administrative și conexe“ sunt 2,73 %, în comparație cu anul 2011 numărul lor este în creștere cu 16 %. Persoanele ocupate în sectorul „Crearea și diseminarea informațiilor și produselor de creație, telecomunicații“ pentru anul 2015 sunt 0,38%, cota lor parte scade cu 17,34 % față de anul 2011. Cheltuielile pentru activitate de cercetare-dezvoltare au tendință trainică de creștere. Creșterea în comparație cu anul anterior este cu aproape 50 %. Simultan, cresc și persoanele ocupate în domeniul Cercetării-dezvoltării științifice - de la 654 în anul 2014 la 860 în anul 2015.

Zone industriale, activitate de cercetare-dezvoltare științifică

Zonele industriale principale din district sunt mediu urbane: Veliko Tarnovo, Gorna Oryahovitsa, Svishtov, Lyaskovets și Strazhitsa. Districtul ocupă unul din locurile fruntașe din țară (cu excepția capitalei - Sofia) după indicii de concentrare a producției de tehnologie medie și servicii de piață.

Activitatea de cercetare-dezvoltare se dezvoltă predominant în centrele universitare de pe teritoriul districtului. Pe lângă ȘNM "Vasil Levski" funcționează "Institutul de activități de cercetare-dezvoltare și inovare științifică" care efectuează activități de cercetare-dezvoltare și implementare în domeniul siguranței naționale, apărării și afacerilor militare. Pe teritoriul districtului Veliko Tarnovo mai funcționează și "Stația de încercare în domeniul culturii "soia" - Pavlikeni", din cadrul "Institutului de culturi furajere - Pleven" care efectuează activități de cercetare, experimente-producție, consultanță și expertiză în domeniul selecției și agrotehnicii soiei, mazării furajere și mazării de primăvară.

Districtul Pleven

Date generale privind district - localizarea geografică și rețeaua de localități

Districtul Pleven este amplasat în partea centrală a Bulgariei de Nord, fiind parte din componența teritorială a Regiunii Nord-Vest. Ocupă 4.2% din teritoriul țării și 24,4 % din teritoriul RNC. În nord se învecinează, prin fluviul Dunăre, cu România, prin municipiile Belene, Nikopol, Gulyantsi și Dolna Mitropoliya. În teritoriul districtului se încadrează una din regiunile trans-dunărene (RTD) - Nikopol - Turnu Măgurele-Belene-Svishtov-Zimnicea. Cel mai mare oraș și centrul reședință de district este or. Pleven.

Caracteristici cheie

Rețeaua de localități, conform NUTS II și NUTS III

În componența districtului intră 10 municipii, cele mai dezvoltate din punct de vedere economic (înafara municipiului Pleven), fiind Belene, Cherven Bryag, Levski, Knezha și Dolna Mitropoliya. Districtul întreține relații bune cu județele Teleorman și Olt, din partea română.

Caracteristici demografice

Tabel: Date statistice privind demografia districtului Pleven în anul 2015

	Populație	Bărbați	Femei	Mediu urban	Mediu rural	Vârsta medie	Spor natural	Spor mecanic
2015	251986	123080	128906	167220	84766	47,3	-2528	-1235

Sursa: INS, Bulgaria

Potrivit datelor din anul 2015, pe teritoriul districtului trăiesc 251.986 de persoane, număr care reprezintă 3,5 % din populația țării. Dintre ei 66,36 % trăiesc mediu urban. Pentru perioada între anii 2011 și 2015 se constată o tendință trainică de scădere a populației. Pentru o perioadă de cinci ani, populația districtului scade cu 5,57 %, ceea ce este cu 2,2 % peste media pe țară. Coeficientul de spor natural este unul negativ cu -10‰ și este peste media pe țară cu aproape 4 puncte. În comparație cu restul districtelor din regiunea transfrontalieră, sporul natural din districtul Pleven este cel mai aproape de cel din districtele Vratsa și Silistra.

Raportul populației în, sub și peste vârsta activă de muncă, este mai nefavorabil față de indicii pe țară, cel mai mult în detrimentul populației activă în vârstă de muncă având o cotă parte mai mică - 56,38 % (60,79% pe țară) și o creștere semnificativ mai mare a populației în vârstă peste cea de muncă - 29,18 % (24.34 % pe țară). Acest rezultat "vorbește" este un spor mecanic proeminent - persoanele care au părăsit cu domiciliul în anul 2015 districtul au fost cu 1235 persoane peste cele care s-au mutat în district. În comparație cu restul districtelor din regiunea transfrontalieră, acest indice este cel mai nefavorabil pentru districtul Pleven.

Structura educațională a populației

Structura educațională a populației arată faptul că 24.6% din populația cu vârstele între 25 și 64 de ani au studii superioare. Acest indice este mai mic față de cel mediu pe țară cu 2,9% însă în detrimentul faptului că ritmurile de creștere a populației active cu studii superioare sunt cu 2 puncte peste cele medii pe țară. Pe teritoriul districtului se află singurele unități de învățământ superior din toată Bulgaria de Nord - Vest:

- Universitatea de medicină - Pleven.
- Facultatea "Aviație" din cadrul Universității Naționale Militare "Vasil Levski", Veliko Tarnovo, or. Dolna Mitropoliya.

Prezentare economică succintă

PIB creat pe cap de locuitor în anul 2015 se ridică la 7039 mil. lv. ceea ce este cu 43% sub media pe țară. În comparație cu restul districtelor din regiunea transfrontalieră, după acest indice, districtul Pleven ocupă unul dintre ultimele locuri, înaintea de Vidin și Silistra. Dinamica în cuantumul VBA arată că ritmurile de creștere pentru perioada 2011 - 2015 sunt cu două puncte sub cele la nivel mediu pe țară.

Cel mai dezvoltat este domeniul terțiar (sectorul serviciilor) care creează 62,11% din VBA, urmat de sectorul industrial - 27,92% și de cel agrar - 9,97%. În perioada între anii 2011 - 2015 tendința arată o creștere a cotei părți a serviciilor. În privința tendințelor de dezvoltare a restului celor două sectoare, se observă și scădere în cota parte a sectorului agrar, în detrimentul industriei.

În perioada 2011 - 2015 se observă modificări ezitante în privința cuantumului producției fabricate, iar după anul 2013 se constată o tendință trainică de creștere a cuantumului acestora.

Cheltuielile de imobilizări corporale marchează tendințe de scădere în perioada 2012-2014, în anul 2015 observându-se o creștere cu 31,3 % față de anul trecut. Creșterea față de anul 2012, în care începe tendința de scădere a cheltuielilor de imobilizări corporale este cu doar 2,6%. Paralel, după anul 2013, cuantumul investițiilor străine este într-o constantă scădere de la 311.089,3 mii euro în anul 2013, până la 282.478,7 mii euro în anul 2015. Aceasta circumstanță este una indicativă pentru faptul că districtul nu este foarte atractiv pentru investițiile străine care constă în numai 1,22% din investițiile la nivel de țară.

În structura întreprinderilor predomină microîntreprinderile (până la 9 salariați). Ele reprezintă 91,9% din numărul total al întreprinderilor. Întreprinderilor cu peste 250 de angajați le revin doar 0.2%.

Forța de muncă și șomajul

Tabel: Datele statistice privind forța de muncă din districtul Pleven, în anul 2015

	Populație în vârstă activă de muncă	Bărbați în VAM	Femei în VAM	Coeficient de ocupare	Coeficient de șomaj
2015	142081	76295	65786	61,2	9,4

Sursa: INS, Bulgaria

Caracteristicile pieței muncii sunt determinate, pe de o parte, de situația demografică înrăutățită și pe de alta parte, de tendințele ezitante în dezvoltarea producției și a investițiilor.

Coeficientul de activitate economică și coeficientul de ocupare a persoanelor cu vârste între 15-64 de ani, pentru perioada 2011-2015, de asemenea urmăresc tendințe de scădere și creștere, în anul 2015 fiind respectiv 67,5% (69,3% pe țară) și 61,2% coeficient de ocupare (valoare de 62,9% pe țară).

Nivelul șomajului scade de la 12% în anul 2011 la 9,2 % în anul 2015 cu toate că față de anul anterior 2014 există o creștere cu 0,1 %. Acest indice pentru districtul Pleven este coroborabil cu cel mediu pe țară (9,1 %).

Salariul mediu în districtul Pleven pentru anul 2015 este de 7.892 leva și cu toate că marchează o creștere cu 20,7% în perioada 2011 - 2015, rămâne semnificativ în spatele salariului mediu pe țară pentru anul 2015 (10.535 leva). Conform acestui indice, districtul se numără pe locul nr. 6 printre districtele bulgare din regiunea transfrontalieră, înainte de districtele Silistra și Vidin.

Tendințe curente pentru ocuparea forței de muncă, pe sectoare

La sfârșitul anului 2015, numărul persoanelor angajate în muncă în districtul Pleven este de 102.094. Cea mai mare este cota lor parte în sectoarele: „Agricultură, silvicultură, piscicultură“ - 27,09 %, „Industria prelucrătoare“ - 20,35 %, „Guvernarea statului, educație, sănătate umană și muncă socială“ - 19,93 %, „Transport, comerț, hoteluri și restaurante“ - 19,49%. Persoanele ocupate în sectoarele: „Activități profesionale, cercetări științifice, activități administrative și conexe“ sunt 3,27%, în comparație cu anul 2011 numărul lor este în creștere cu 10,97%. Persoanele ocupate în sectorul „Crearea și diseminarea informațiilor și produselor de creație, telecomunicații“ pentru anul 2015 sunt 0,8%, cota lor parte scade cu 6,9% față de anul 2011. Cheltuielile pentru activitate de cercetare-dezvoltare au tendință trainică de creștere. Creșterea în anul 2015 față de anul anterior - 2011 este de 127%. Simultan, cresc și persoanele ocupate în domeniul Cercetării-dezvoltării științifice - de la 573 în anul 2014 la 718 în anul 2015. Această este și o dovadă pentru folosirea potențialului de dezvoltare a domeniului Cercetare-dezvoltare științifică în districtul Pleven care este determinat în documentul național "Strategia de investiții pentru specializare inteligentă 2014-2020" ca fiind unul dintre cele mai semnificative și benefice domenii potrivite districtelor precum Varna, Ruse, Burgas etc.

Zone industriale, activitate de cercetare-dezvoltare științifică

Zonele industriale principale din district sunt mediu urbane: Pleven Telish și Dolna Mitropoliya. Activitatea de cercetare-dezvoltare se dezvoltă predominant în centrele universitare de pe teritoriul districtului.

Universitatea de Medicină din Pleven efectuează activitate de cercetare-dezvoltare în domeniu medicinei și produselor medicamentoase. De pe lângă universitate funcționează "Centrul de activitate în cercetare-dezvoltare". În Facultatea de "Aviație" or. Dolna Mitropoliya se efectuează activitate de cercetare-dezvoltare în domeniul: matematicii și fizicii, construcțiilor auto, tehnicii de aviație și spațială, gestionarea și exploatarea transportului aerian etc.

Pe teritoriul districtului Pleven funcționează și: "Institutul de vini și viticultură" care efectuează activitate de cercetare-dezvoltare, științifică, aplicată și de producție în domeniul vini și viticulturii, "Institutul de culturi furajere" cu activități în domeniul selecției și producției de semințe pentru culturi furajere, tehnologii și ecologii ai culturilor furajere, conservare, evaluare calificativă și folosirea furajelor, "Institutul porumbului - Knezha" etc.

Districtul Vratsa

Date generale privind district - localizarea geografică și rețeaua de localități

Districtul Vratsa este amplasat în partea centrală a Bulgariei de Nord-vest, fiind parte din componența teritorială a Regiunii Nord-Vest. Ocupă 3.3% din teritoriul țării și 19% din teritoriul RNC. În nord districtul se învecinează prin fluviul Dunăre cu România. În partea cea mai nordică, cu ieșire la Dunăre, sunt municipiile Kozloduy și Oryahovo care se învecinează cu județul Dolj, România. Pe teritoriul districtului funcționează feribotul Oryahovo și Centrala Nucleară Kozloduy. Din district există și o legătură rutieră directă cu România prin podul peste Dunăre Vidin-Calafat.

Caracteristici cheie

Rețeaua de localități, conform NUTS II și NUTS III

Cel mai mare oraș și centrul reședință de district este or. Vratsa. În componența districtului intră 10 municipii, cele mai mari fiind Vratsa, Mezdra, Kozloduy și Byala Slatina.

Caracteristici demografice

Tabel: Date statistice privind demografia districtului Vratsa în anul 2015

	Populație	Bărbați	Femei	Mediu urban	Mediu rural	Vârsta medie	Spor natural	Spor mecanic
2015	172007	84688	87319	99435	72572	46,4	-1968	-1194

Sursa: INS, Bulgaria

Potrivit datelor din anul 2015, pe teritoriul districtului trăiesc 172.007 de persoane, număr care reprezintă 2,4% din populația țării. Dintre ei 57,8 % trăiesc mediu urban. Populația districtului scade anual cu cca. 1,5 %, în anul 2015, în comparație cu anul 2011 numărul populației a scăzut cu 6,85%. Acest procent este cu aproape 4,5 puncte mai mult decât este media pe țară. Coeficientul de spor natural este unul negativ cu - 11.3 ‰ și este peste media pe țară cu peste 5 puncte. În comparație cu restul districtelor din regiunea transfrontalieră, sporul natural din districtul Vratsa este unul dintre cele mai scăzute (după districtul Vidin și Montana).

Raportul populației în, sub și peste vârsta activă de muncă, este mai nefavorabil față de indicii pe țară, cel mai mult în detrimentul populației activă în vârstă de muncă având o cotă parte mai mică - 58,33 % (60,79% pe țară) și o creștere semnificativ mai mare a populației în vârstă peste cea de muncă - 27,34 % (24,34 % pe țară). Motivele principale pentru acest lucru sunt nu numai sporul natural negativ, ci și sporul mecanic negativ - cei care au părăsit cu domiciliul districtul în

anul 2015 sunt cu 1194 mai mult decât sunt cei care s-au mutat în district. Conform acestui indice districtul ocupă unul dintre primele locuri printre districtele dunărene, după districtul Pleven.

Structura educațională a populației

Structura educațională a populației este semnificativ mai nefavorabilă față de cea la nivel național, cel mai mult în privința cotei părți a populației între 25 și 64 de ani cu studii superioare - 21,1 % (27,5 % pe țară) Cel mai probabil motiv pentru asta fiind lipsa unităților de învățământ superior pe teritoriul districtului. În districtul Vratsa funcționează numai filiale ale unor unități de învățământ superior din alte orașe din țară, respectiv:

- Filiala Universității de la Veliko Tarnovo "Sf. sf. Kiril i Metodiy" - Veliko Tarnovo
- Filiala "Prof. d-r Ivan Mitev" - Vratsa, din cadrul Universității de Medicină - Sofia.

Prezentare economică succintă

PIB creat pe cap de locuitor în anul 2015 se ridică la 9305 lv. ceea ce este cu 24,6% sub media pe țară. În comparație cu restul districtelor din regiunea transfrontalieră, după acest indice, districtul Vratsa ocupă locul al doilea - după districtul Ruse.

Dinamica în cuantumul VBA arată tendințe ezitante. În perioada 2011 - 2015 cuantumul VBA este în scădere, în anii 2013 și 2015, în comparație cu anii anteriori, fapt care este rezultatul scăderii VBA din sectorul "Industrie".

Sectorul "Industrie" (sectorul secundar - de prelucrare) este cel mai dezvoltat, creând cca. 46,92 % din VBA, urmat fiind de sectorul "Serviciilor" - 42,41 % și sectorul agrar - 10,67 %. În cadrul urmăririi tendințelor pe plan de lungă durată, se observă faptul că sectorul "Industrie" își reduce treptat cota parte în favoarea sectorului terțiar (cel al serviciilor).

Sectorul agrar este dezvoltat predominant în Byala Slatina, Vratsa și Krivodol. În perioada 2011 - 2015 se observă modificări ezitante în privința cuantumului producției fabricate, iar după anul 2013 se constată o tendință trainică de creștere a cuantumului acestora. Spre diferență de cuantumul producției fabricate, cheltuielile pentru imobilizările corporale scad în anii 2013 și 2015 în comparație cu anii anteriori, în anul 2015 scăderea este cu cca. 16%.

Simultan se constată și o tendință trainică de scădere a investițiilor străine care în anul 2015 scad cu 37,94 % față de anul anterior și cu 50,38 % față de anul 2011.

În structura întreprinderilor predomină microîntreprinderile (până la 9 salariați). Ele reprezintă 92,4% din numărul total al întreprinderilor. Întreprinderilor cu peste 250 de angajați le revin doar 0,1%.

Forța de muncă și șomajul

Tabel: Datele statistice privind forța de muncă din districtul Vratsa, în anul 2015

	Populație în vârstă activă de muncă	Bărbați în VAM	Femei în VAM	Coeficient de ocupare	Coeficient de șomaj
2015	100334	54177	46157	50,3	17,7

Sursa: INS, Bulgaria

Caracteristicile pieței muncii sunt determinate, pe de o parte, de situația demografică înrăutățită și pe de alta parte, de tendințele negative de scădere a producției și a investițiilor. Coeficientul de activitate economică și coeficientul de ocupare a persoanelor în vârstă între 15 și 64 ani, pentru perioada 2011-2015, scade în comparație cu anul anterior, de la 64,4 % la 61 %. În mod paralel, coeficientul șomajului menține niveluri foarte mari - 17,7 % în anul 2015 ceea ce este cu aproape două ori mai mult față de media la nivel de țară (9,1%).

Conform acestui indice districtul ocupă unul din ultimele locuri în rândul districtelor dunărene bulgare, după Silistra și Vidin.

Tendințe curente pentru ocuparea forței de muncă, pe sectoare

PROIECT "BG RO MOBILITY", № 16.4.2.113

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod necesar poziția oficială a Uniunii Europene.

La sfârșitul anului 2015, numărul persoanelor angajate în muncă în district este de 62.248. Cea mai mare este cota lor parte în sectoarele: „Agricultură, silvicultură, piscicultură“ - 28,93%, „Guvernarea statului, educație, sănătate umană și muncă socială“ - 20,12%. „Transport, comerț, hoteluri și restaurante“ - 19,09 % „Industria de prelucrare“ -14,01 %. Persoanele ocupate în sectoarele: „Activități profesionale, cercetări științifice, activități administrative și conexe“ sunt 2,83 %, în comparație cu anul 2011 cota lor parte este în creștere cu peste 1 %. Persoanele ocupate în sectorul "Crearea și diseminarea informațiilor și produselor de creație, telecomunicații" în anul 2015 sunt 0,44%.

Cheltuielile de cercetare-dezvoltare și activități științifice în anul 2015 cresc în comparație cu anul anterior cu peste patru ori. Simultan crește și numărul de persoane ocupate în domeniul Cercetării-dezvoltării științifice - de la 743 în anul 2011 la 3795 în anul 2015.

Salariul mediu brut în districtul Vratsa în anul 2015 este de 10332 leva și marchează o creștere pentru perioada 2011-2015 cu 19,35 %. După acest indice districtul ocupă locul întâi printre districtele bulgare dunărene și se apropie de nivelul mediu pe țară - 10.535 leva. Acest fapt se datorează predominant cuantumului mare al salariilor din Centrala Nucleară "Kozloduy".

Zone industriale, activitate de cercetare-dezvoltare științifică

Zonele industriale principale din district sunt mediu urbanle: Vratsa și Kozloduy. Pe teritoriul se dezvoltă activitate de către clusterul de textile "Mătase".

Reprezentanții mediului de afaceri din regiune fac parte din Rețeaua globală europeană pentru stimularea creșterii IMM-urilor europene.

Activitatea de cercetare-dezvoltare se dezvoltă în structuri precum: "Stația de încercare în domeniul Coconului fluturelui de mătase și Agricultură - Vratsa" care efectuează cercetări complexe științifice și științific-aplicate în domeniul creșterii coconului.

Districtul Montana

Date generale privind district - localizarea geografică și rețeaua de localități

Districtul Montana este amplasat în partea de vest a Bulgariei de Nord, fiind parte din componența teritorială a Regiunii Nord-Vest. Ocupă 3.3% din teritoriul țării și 5,25% din teritoriul RNV. Se învecinează cu România prin municipiile Valchedram și Lom care au ieșire la fluviul Dunăre. În sud-vest se învecinează cu Serbia.

Caracteristici cheie

Rețeaua de localități, conform NUTS II și NUTS III

Cel mai mare oraș și centrul reședință de district este or. Montana. În componența districtului intră 11 municipii, cele mai mari ca populație fiind municipiile Montana, Lom și Berkovitsa.

Caracteristici demografice

Tabel: Date statistice privind demografia districtului Montana în anul 2015

	Populație	Bărbați	Femei	Mediu urban	Mediu rural	Vârsta medie	Spor natural	Spor mecanic
2015	137188	67227	69961	87012	50176	47,7	- 1832	-330

Sursa: INS, Bulgaria

Potrivit datelor de la sfârșitul anului 2015, pe teritoriul districtului trăiesc 137.188 de persoane, număr care reprezintă 1,92 % din populația țării. Dintre ei 63,43% trăiesc mediu urban. Numărul populației districtului are o tendință de scădere continuă, în comparație cu anul 2011 populația districtului a scăzut cu 6% ceea ce este cu 3,6% peste mediul pe țară. Coeficientul de spor natural este unul negativ cu -13‰ și este sub media pe țară cu aproape 7 procente. În comparație cu restul districtelor din regiunea transfrontalieră, sporul natural din districtul Montana este unul dintre cele mai scăzute (după districtul Vidin).

Raportul populației în, sub și peste vârsta activă de muncă, este mai nefavorabil față de indicii pe țară, cel mai mult în detrimentul populației active în vârstă de muncă având o cotă parte mai mică - 55,91 % (60,79% pe țară) și o creștere semnificativ mai mare a populației în vârstă peste cea de muncă - 29,74 % (24,34 % pe țară). Motivul principal fiind valoarea mare a sporului natural negativ. Indicele sporului mecanic este mult mai favorabil decât este media pe țară. Persoanele care au părăsit cu domiciliul districtul în anul 2015 sunt cu 330 de persoane peste cei care s-au mutat în district (indicele la nivel de țară fiind de - 4247), după acest indice districtul Montana ocupă locul nr. 2 după districtul Ruse.

Structura educațională a populației

Structura educațională a populației este mult mai nefavorabilă decât este structura la nivel național, în privința persoanelor cu studii superioare. Populația între 25 și 64 de ani de zile cu studii superioare reprezintă 17,3%, cu 10% sub media la nivel de țară - 27,5%. Pe de altă parte, se observă că cota-parte a populației cu studii liceale depășește cu mult media la nivel de țară - 63,2% (54,4% pe țară). După acest indice districtul ocupă locul al doilea, după districtul Vidin. În district nu există unități de învățământ superior, nici filiale ale acestora.

Prezentare economică succintă

PIB creat pe cap de locuitor în anul 2015 se ridică la 7270 lv. ceea ce este cu 41% sub media pe țară. În comparație cu restul districtelor din regiunea transfrontalieră, după acest indice, districtul Montana ocupă locul nr. cinci, înaintea de districtele Silistra, Vidin și Pleven. În perioada 2011-2015 VBA marchează o creștere de 8,57 %. Cel mai dezvoltat este domeniul terțiar (sectorul serviciilor) care creează 54,66 % din VBA, urmat de sectorul industrial - 28,54% și de cel agrar - 16,69%. Creșterea cuantumului absolut al VBA se observă în toate sectoarele. În perioada 2011-2015 se observă și o creștere destul de stabilă a cuantumului producției fabricate în district, cu excepția anului 2012 care marchează scădere. Pentru toată această perioadă acest indice crește cu 26,31%.

Cheltuielile de dobândire de imobilizări corporale în perioada 2011-2014 oscilează în limitele a 165.937 mii leva în anul 2011 până la 140.311 mii leva în anul 2014. În anul 2015 se observă o creștere semnificativă până la 240.820 mii leva, însemnând o creștere cu 71, 63% față de anul anterior. Simultan, investițiile străine după anul 2013 scad cu peste 28%.

În structura întreprinderilor predomină microîntreprinderile (până la 9 salariați). Ele reprezintă 92% din numărul total al întreprinderilor. Întreprinderilor cu peste 250 de angajați le revin doar 0.2 %.

Forța de muncă și șomajul

Tabel: Datele statistice privind forța de muncă din districtul Montana, în anul 2015

	Populație în vârstă activă de muncă	Bărbați în VAM	Femei în VAM	Coeficient de ocupare	Coeficient de șomaj
2015	76702	41526	35176	53,7	8,2

Sursa: INS, Bulgaria

Caracteristicile pieței muncii sunt determinate într-o mare măsură de situația demografică înrăutățită. Scăderea populației în vârstă activă de muncă respectiv rezultă în scăderea populației active din punct de vedere economic. Coeficientul de activitate economică a persoanelor în vârstă de 15-64 ani în anul 2015 scade semnificativ în comparație cu anul anterior - de la 67,1% la 58,5%. Coeficientul de ocupare se menține la nivel destul de permanent, în cadrul a 53%, cu excepția anului 2014, atingând 55,9 %. Coeficientul șomajului în anul 2015 marchează o scădere semnificativă de la 16,3% în anul 2014 la 8,2% în anul 2015 ceea ce îl face mai favorabil decât este până și media pe țară (9,1%). Având în vedere situația economică înrăutățită și caracteristica demografică a districtului, însă scăderea șomajului este mai degrabă rezultatul scăderii activității economice a populației, decât este dezvoltarea economică a regiunii.

Salariul mediu din districtul Montana în anul 2015 este de 7.971 leva, ceea ce este cu 32,17% mai puțin decât este salariul mediu pe țară în anul respectiv (10.535 leva). Conform acestui indice, districtul ocupă unul dintre ultimele locuri printre districtele bulgare din regiunea transfrontalieră, după districtele Pleven, Silistra și Vidin.

Tendențe curente pentru ocuparea forței de muncă, pe sectoare

La sfârșitul anului 2015, numărul persoanelor angajate în muncă în district este de 50619. Cea mai mare este cota lor parte în sectoarele: „Agricultură, silvicultură, piscicultură“ - 30,64%, urmat de „Industria prelucrătoare“ - 19,35%, „Guvernarea statului, educație, sănătate umană și muncă socială“ - 19,78%, și „Transport, comerț, hoteluri și restaurante“ - 18,8%. Persoanele ocupate în sectoarele: „Activități profesionale, cercetări științifice, activități administrative și conexe“ sunt 2,62 %, în comparație cu anul 2011 numărul lor este în creștere. Persoanele ocupate în sectorul „Crearea și diseminarea informațiilor și produselor de creație, telecomunicații“ pentru anul 2015 sunt 0,48 %, cota lor parte crește față de anul 2011. Cheltuielile pentru activitate de cercetare-dezvoltare sunt ne semnificative și se ridică la 0,11 % din cuantumul lor total la nivel de țară. Numărul persoanelor ocupate în domeniul de cercetare-dezvoltare științifică este și el unul simbolic - 72 de persoane.

Zone industriale, activitate de cercetare-dezvoltare științifică

Pe teritoriul districtului funcționează Parcul tehnologic Montana - pentru producția, depozitarea și prelucrarea producției agricole; industria alimentară; întreținerea, stocarea și reparația tehnicii agricole.

Districul Vidin

Date generale despre district - localizare și prezentare geografică

Districul Vidin este amplasat în partea de nord - vest a Bulgariei, fiind parte din componența teritorială a Regiunii Nord-Vest. Suprafața districtului este de 3025 km², însemnând 2.72 % din teritoriul țării și 15.8 % din teritoriul Regiunii Nord - Vest.

În nord districtul se învecinează cu România, în vest - cu Republica Serbia, în sud este flankat de muntele Balcan (Stara Planina), iar în est este vecin cu districtul Montana. Granița de nord - fluviul Dunăre presupune oportunitatea de legături directe cu toate țările din bazinul Dunării. Din cauza amplasării sale geografice, districtul funcționează ca o arteră de intrare-ieșire din țară spre Europa. Prin district trec două coridoare trans-europene - nr. 4 (Craiova (România) - Vidin - Sofia - Kulata) și nr. 7 (Rin - Main - Dunăre).

Caracteristici cheie

Rețeaua de localități, conform NUTS II și NUTS III

În componența Districtului intră 11 municipii. Vidin, Boychinitsa, Bregovo, Belogradchik, Gramada, Dimovo, Kula, Makresh, Novo Selo, Ruzhintsi, Chuprene. În district sunt 7 orașe dintre care cel mai mare și centru al districtului este orașul Vidin.

Caracteristici demografice

Tabel: Date statistice privind demografia districtului Vidin în anul 2015

	Populație	Bărbați	Femei	în orașe	în sate	Vârsta medie	Spor natural	Spor mecanic
2015	91 235	44 536	46 699	58087	33148	49,6	-1540	-586

Sursa: INS, Bulgaria

Potrivit datelor din anul 2015, pe teritoriul districtului trăiesc 91.235 de persoane, număr care reprezintă 1,28 % din populația țării. Dintre ei 63,67% trăiesc în orașe. Pentru perioada între anii 2011 și 2015 se constată o tendință trainică de scădere a populației. Pentru o perioadă de cinci ani, populația districtului scade cu 9,04%, ceea ce este cu 6,67% peste media pe țară. Coeficientul de spor natural este unul negativ cu -16,7‰ și este peste media pe țară cu aproape 10 puncte. În comparație cu restul districtelor din regiunea transfrontalieră, sporul natural din districtul Vidin este cel mai scăzut.

Raportul populației în, sub și peste vârsta activă de muncă, este mai nefavorabil față de indicii pe țară, cel mai mult în detrimentul populației activă în vârstă de muncă având o cotă parte mai mică - 54,11 % (60,79% pe țară) și o creștere semnificativ mai mare a populației în vârstă peste cea de muncă - 32,95 % (24,34 % pe țară). Motivele principale pentru acest lucru sunt nu numai sporul natural negativ, ci și sporul mecanic foarte negativ - cei care au părăsit cu domiciliul districtul în anul 2015 sunt cu 586 mai mult decât sunt cei care s-au mutat în district.

Structura educațională a populației

Structura educațională a populației arată faptul că 21.5% din populația cu vârstele între 25 și 64 de ani au studii superioare. Acest indice este mai mic decât este media pe țară cu 6%. Pe teritoriul districtului, în or. Vidin, funcționează o școală superioară - filiala Universității din Ruse "Angel Kanchev".

Prezentare economică succintă

PIB creat pe cap de locuitor în anul 2015 se ridică la 6258 lv. ceea ce este cu 49,2% sub media pe țară. În comparație cu restul districtelor din regiunea transfrontalieră, după acest indice, districtul Vidin ocupă penultimul loc, înaintea de districtul Silistra.

Dinamica în cuantumul VBA arată că pentru perioada între anii 2011 și 2015, cuantumul VBA în mil. leva a crescut cu 909 mil. lv.

Cel mai dezvoltat este domeniul terțiar (sectorul serviciilor) care creează 66,7 % din VBA, urmat de sectorul agrar - 16,8 % și de cel industrial - 16,4 %. În perioada între anii 2011 - 2015 tendința arată o creștere a cotei părții a serviciilor. În privința tendințelor de dezvoltare a restului celor două sectoare, se observă și scădere în cota parte a sectorului industrial, în detrimentul sectorului agrar. În anul 2015 cota parte relativă a sectorului agrar în valoarea adăugată a economiei districtului Vidin scade față de nivelul din anul 2011 cu 3,4%. Sectorul industrial crește ca și pondere relativă în valoarea adăugată a economiei cu 7,3 % în anul 2015, în comparație cu anul 2011, atingând 16,4%. Simultan, în perioada 2011 - 2015, sectorul serviciilor își menține cota parte.

Cheltuielile de imobilizări corporale marchează tendințe de scădere în anii 2013 și 2014, în anul 2015 observându-se o creștere cu 44,7 % față de anul anterior. Creșterea față de anul 2012, în care începe tendința de scădere a cheltuielilor de imobilizări corporale este cu cca. 27,9%. Cuantumul investițiilor străine are tendințe de creștere, investițiile străine ajungând de la 33 057.9 mii euro în anul 2011, la 77 842.1 mii euro în anul 2015. În pofida creșterii investițiilor străine în district în anul 2015, acestea reprezintă numai 0,33 % din investițiile străine la nivel de țară (23 163 272. 7 mii euro)

În structura întreprinderilor predomină microîntreprinderile (până la 9 salariați). Ele reprezintă 92,4% din numărul total al întreprinderilor. Întreprinderilor cu peste 250 de angajați le revin doar 0.2%.

Forța de muncă și șomajul

Tabel: Datele statistice privind forța de muncă din districtul Vidin , în anul 2015

	Populație în vârstă activă de muncă	Bărbați în VAM	Femei în VAM	Coeficient de ocupare	Coeficient de șomaj
2015	49373	26969	22404	58,8	18,8

Sursa: INS, Bulgaria

Caracteristicile pieței muncii sunt determinate, pe de o parte, de situația demografică înrăutățită și pe de alta parte, de tendințele ezitante în dezvoltarea producției și a investițiilor.

Coeficientul de activitate economică și coeficientul de ocupare a persoanelor în vârstă între 15 și 64 ani, pentru perioada 2011-2015, urmează o tendință de creștere, în anul 2015 fiind respectiv: coeficient de activitate economică 72.3 % (69,3 % pe țară) și coeficientul de ocupare a forței de muncă 58.8 % (valoarea pe țară fiind de 62,9 %).

Nivelul șomajului urmărește tendințe variabile de creștere și de scădere, în anul 2011 coeficientul șomajului ridicându-se la 19.8%, urmat de o slabă scădere în anul 2012 și 2013 și de o creștere bruscă în anul 2014 - la 22.2%. În anul 2015 coeficientul șomajului este de 18.8 %, dublu față de nivelul mediu pe țară (9,1 %).

Salariul mediu în districtul Vidin pentru anul 2015 este de 7.011 leva și cu toate că marchează o creștere cu 21% în perioada 2011 - 2015, rămâne semnificativ în spatele salariului mediu pe țară pentru anul 2015 (10.535 leva). Conform acestui indice, districtul ocupă ultimul loc printre districtele bulgare din regiunea transfrontalieră.

Tendențe curente pentru ocuparea forței de muncă, pe sectoare

La sfârșitul anului 2015, numărul persoanelor angajate în muncă în districtul Vidin este de 31.546. Cea mai mare este cota lor parte în sectoarele: „Agricultură, silvicultură, piscicultură” - 10.673, „Guvernarea statului, educație, sănătate umană și muncă socială” - 7031, „Transport, comerț, hoteluri și restaurante” - 5.926, „Industrie” (cu excepția construcțiilor) - 4271, „Industria prelucrătoare” - 3387. Persoanele ocupate în sectoarele: „Activități profesionale, cercetări științifice, activități administrative și conexe” sunt 1291, în comparație cu anul 2011 numărul lor este în creștere cu 644. Persoanele ocupate în sectorul „Crearea și diseminarea informațiilor și produselor de creație, telecomunicații” pentru anul 2015 sunt 164, cota lor parte crește cu 3% față de anul 2011. Cheltuielile pentru activitate de cercetare-dezvoltare au tendință de creștere în comparație cu anul 2013. Creșterea în anul 2015 față de 2013 este de 14,4%. Persoanele ocupate în sectorul de cercetare-dezvoltare științifică în anul 2015 sunt 48, ceea ce este numai 0.16% din persoanele ocupate în acest sector la nivel de țară.

Zone industriale, activitate de cercetare-dezvoltare științifică

Deschiderea filialei Universității din Ruse în Vidin, este o premisă pentru dezvoltarea activităților educaționale și de cercetare-dezvoltare științifică.

Județul Constanța

Date generale despre județ - localizare și prezentare geografică

Județul Constanța este localizat în România de Sud-est, în nord se învecinează cu județul Tulcea, în est - cu Marea Neagră, în sud cu districtele bulgare Dobrich și Silistra, în vest - cu județele Călărași, Ialomița și Brăila. Județul se extinde pe o suprafață de

7 071,29 km², ceea ce îl pune în locul nr. opt, după mărime în România, și în locul întâi după mărimea suprafeței din regiunea transfrontalieră Bulgaria - România.

Pe teritoriul județului, în municipiul omonim, este amplasat cel mai mare port din Marea Neagră, portul respectiv fiind și unul dintre cei mai mari din Europa, ceea ce îl face un centru extrem de important al transporturilor și economiei.

Caracteristici cheie

Rețeaua de localități, conform NUTS II și NUTS III

Potrivit Clasificării generale a unităților teritoriale în scopuri statistice (NUTS), județul Constanța face parte din Regiunea Sud-Est (NUTS II), care include județele Brăila, Buzău, Constanța, Galați, Tulcea și Vrancea. Județul Constanța include trei municipii din rangul II - Constanța, Medgidia și Mangalia, nouă orașe din rangul III - Băneasa, Eforie, Murfatlar, Nadturi, Negruvodă, Oveti, Techirghiol, Hârșova și Cernavodă, încă 58 de comune și 189 de sate.

Caracteristici demografice ale județului

Tabel: Date statistice privind demografia județului Constanța în anul 2015

	Populație	Bărbați	Femei	Mediu urban	Mediu rural	Densitate	Vârsta medie	Sporul natural	Sporul mecanic
2015	683329	333450	349879	466297	217032	102,8	40,4	-499	-427

Sursa: Calcule proprii și datele INS România

Județul Constanța ocupă locul nr. șase la nivel de țară, după numărul populației și se situează pe locul întâi în regiunea transfrontalieră, potrivit datelor pentru anul 2015. În ultimii trei ani se observă o tendință de scădere a numărului populației. Peste 60% din populația județului trăiește în mediul urban. Cu toate acestea, tendința arată depopularea municipiilor/orașelor, în favoarea mediului rural în care numărul populației crește. Procentual, sub aspectul populației rurale față de cea urbană, județul Constanța ocupă unul dintre ultimele locuri în comparație cu alte județe din regiunea transfrontalieră. Pe parcursul ultimilor ani indicele densitatea populației este aproape permanent, observându-se o scădere minimă a numărului de persoane pe km. pătrat. Privind sporul natural al populației nu se observă tendință și în ciuda rezultatului negativ, regiunea ocupă primul loc din regiunea transfrontalieră. Rezultatul migrației în regiune nu este unul favorabil. În ultimii trei ani de zile se observă că numărul populației care se mută în județ este mai mic decât este cel al populației care pleacă din județ. Cu fiecare an ce trece, crește diferența negativă. În ciuda rezultatului nefavorabil al indicelui, județul Constanța ocupă locul nr. cinci în regiunea transfrontalieră, după indicii de spor mecanic.

Statistica educațională și unitățile superioare de învățământ.

În anul universitar 2014/2015 numărul studenților școlarizați se ridică la 24111, ceea ce este cu cca. 10% peste anul școlar anterior, prin care se întrerupe tendința căutată de reducere a numărului de studenți. Numărul studenților pentru anul respectiv este de 94003. Se observă că un procent mare din elevi nu-și continuă educația în universitățile din județ, cu toate că este disponibil un număr mare de universități care oferă profiluri diferite de formare. Pe teritoriul județului Constanța sunt amplasate cinci școli superioare și o facultate, poziționate în mun. Constanța:

- Universitatea "Ovidiu";
- școală superioară militară navală;
- Academia militară navală;
- Universitatea "Andrei Șaguna";
- Facultatea de științe juridice și economie de pe lângă Universității "Spiru Haret";
- Universitatea "Tomis";

Județul Constanța ocupă primul loc după numărul de unități de învățământ superior din regiunea transfrontalieră.

Prezentare economică succintă

Forța de muncă și șomajul

Tabel: Datele statistice privind forța de muncă din județul Constanța, în anul 2015

	Populația în vârsta activă de muncă	Bărbați în vârsta activă de muncă	Femei în vârsta activă de muncă	Nivelul ocupării	NO bărbați	NO femei	Nivelul șomajului (NS)	NS bărbați	NS femei
2015	443200	230500	212700	65,3%	73,1%	56,7%	3,6%	2,7%	4,9%

SSursa: Calcule proprii și datele INS România

Populația în vârsta activă de muncă scade, însă respectiv în județ se observă și creșterea nivelului de ocupare a forței de muncă. În anul 2015 acesta a crescut cu 0,3 % în comparație cu anul 2014 și cu 7,5 % față de anul 2011. În nivelul șomajului, respectiv, se observă tendința de scădere. În comparație cu restul județelor din regiunea transfrontalieră, județul Constanța ocupă locul al

doilea, după număr de locuitori în vârstă activă de muncă și primul loc după nivelul de ocupare a forței de muncă, ultimul loc privind indicele - nivel al șomajului.

Tendențe curente pentru ocuparea forței de muncă, pe sectoare

Potrivit indicelui "ocuparea forței de muncă", sectorul "Agricultură, silvicultură, piscicultură" ocupă primul loc cu 53.600 persoane, reprezentând 18,5% din numărul total al persoanelor ocupate în toate sectoarele economice. Al doilea loc îl ocupă sectorul industrial cu 51.800 persoane sau 17,9% din numărul total al persoanelor ocupate. În sectorul "Industrie" se deosebește industria de prelucrare în aceasta fiind ocupate 40.400 persoane, însumând 13,97 % din numărul total al persoanelor ocupate. Un alt sector care asigură grad mare de ocupare a forței de muncă este sectorul "Comerț cu ridicata și cu amănuntul, reparația și întreținerea autovehiculelor și motocicletelor". Persoanele ocupate în acest sector sunt 48.800 persoane, însemnând 16,87 % din numărul total al persoanelor ocupate.

Parcuri tehnologice, incubatoare de afaceri, zone industriale

Pe teritoriul județului Constanța sunt realizate zone industriale în toate marile orașe/municipii/, un parc tehnologic în Mangalia, de asemenea fiind înființate și două incubatoare de afaceri - Patronatul IMM și Incubatorul de afaceri Mangalia.

Activitate Științifică de Cercetare - Dezvoltare

În districtul Constanța activează treisprezece centre de cercetare, poziționate în orașele Constanța, Eforie, Murfatlar, Techirghiol și Valul lui Traian. În centrele de cercetare-dezvoltare se fac analize, studii și cercetări în diferite domenii, o parte dintre care fiind: natura și agricultura, geologia maritimă și geo-ecologia, navigație și management maritim, tehnică militară și tehnologii, radioactivitate, monitorizare și calitatea mediului, farmacie, medicină, biologie moleculară și biologie celulară, transport feroviar. O mare parte din centrele de cercetare sunt înființate în universitățile din mun. Constanța și în institutele naționale de cercetări științifice.

Județul Călărași

Date generale despre județ - localizare și prezentare geografică

Județul Călărași se află în România de Sud-est, fluviul Dunăre despărțindu-l de județul Constanța în est și de districtele bulgare Silistra și Ruse în sud. În nord-vest se învecinează cu județul Ilfov, în sud-vest cu județul Giurgiu. În nord din județ se localizează județul Ialomița. județul Călărași are suprafața totală de 5.088 km², plasându-l în locul nr. douăzeci și opt după mărime în România și în locul nr. șase din regiunea transfrontalieră. Bogăția principală naturală sunt terenurile agricole care cuprind 84% din teritoriul județului.

Caracteristici cheie

Rețeaua de localități, conform NUTS II și NUTS III

Potrivit Clasificării generale a unităților teritoriale în scopuri statistice (NUTS II), județul Călărași este localizat în regiunea Muntenia sud, care include județele Argeș, Călărași, Dâmbovița, Giurgiu, Ialomița, Prahova și Teleorman. Județul Călărași are în componență două municipii de

rang II - Călărași și Oltenița și trei orașe de rang III - Budești, Fundulea și Lehliu Gară, cincizeci de comune și șaiszeci de sate.

Caracteristici demografice ale județului

Tabel: Date statistice privind demografia județului Călărași în anul 2015

	Populație	Bărbați	Femei	Mediu urban	Mediu rural	Densitate	Vârsta medie	Sporul natural	Sporul mecanic
2015	298763	146968	151795	107771	190992	61,8	41,8	-1639	-644

Sursa: Calcule proprii și datele INS România

Populația municipiului Călărași este egală cu 1,5 % din totalul populației României, ocupând după acest indice locul nr. 34 din țară. În regiunea transfrontalieră județul ocupă locul nr. cinci. Pe parcursul anilor, de la ultimul recensământ și până în anul 2015 inclusiv, nu numai la nivel de țară, ci și la nivel de județ se observă tendința de scădere a numărului populației. Acest rezultat se datorează și datelor nefavorabile ale sporului natural și mecanic. În regiunea transfrontalieră, după indicii spor natural, județul călărași ocupă locul nr. cinci, iar diferența între persoanele care au părăsit județul și cei care s-au mutat în el - acordă locul nr. opt pentru județ după acest indice. Populația îmbătrânește, anual vârsta medie crește cu aproape jumătate de an. Cu toate că se observă o tendință de reducere a numărului populației care trăiește în mediul rural în anul 2015, aceasta este cu aproape 30% peste cea care trăiește în mediul urban. După acest indice județul Călărași ocupă locul nr. trei în regiunea transfrontalieră.

Statistica educațională și unitățile superioare de învățământ.

În județul Călărași este înființată o filială a Facultății de management, inginerie economică în agricultură și dezvoltarea regiunilor rurale de pe lângă Universitatea de științe agrare și medicină veterinară, București și o filială a instituției educaționale FEG - Iași. Instituția educațională FEG Iași oferă formări pentru asistente medicale, infirmiere și ergoterapeuți. Cu toate că predomină populația în mediul rural, formarea pentru specialiști medicali, este mai căutată decât este cea agrară. În anul universitar 2014/2015 numărul studenților din filiala FEG este de 531, numărul studenților în Filiala Universității - 349. În ambele instituții universitare se observă o tendință de scădere a numărului de studenți.

Prezentare economică succintă

Forța de muncă și șomajul

Tabel: Datele statistice privind forța de muncă din județul Călărași, în anul 2015

	Populația în vârsta activă de muncă	Bărbați în vârsta activă de muncă	Femei în vârsta activă de muncă	Nivelul ocupării	NO bărbați	NO femei	Nivelul șomajului (NS)	NS bărbați	NS femei
2015	179400	95000	84400	51,2%	49,1%	53,6%	7,3%	8,2%	6,3%

Sursa: Calcule proprii și datele INS România

Analizând populația în vârsta activă de muncă, observăm o tendință de scădere, în anul 2015 în comparație cu anul 2011 rezultatul fiind de 16500 persoane mai puțin. În cota parte a persoanelor ocupate nu se observă modificări semnificative, acesta oscilând între 50,6 și 52,7%. În funcție de nivelul de ocupare a forței de muncă, județul Călărași ocupă unul dintre ultimele locuri din regiunea transfrontalieră. Pe când, după nivelul șomajului, acesta ocupă locul nr. patru - având unul dintre cele mai mici procente.

Tendențe curente pentru ocuparea forței de muncă, pe sectoare

Analizând ocuparea forței de muncă, după sectoare, se observă că cel mai mare este numărul persoanelor ocupate în sectorul "Agricultură, silvicultură, piscicultură" cu 44,6% din numărul total al persoanelor ocupate. După acesta vine sectorul industrial cu 17,5% dintre care 15% sunt

ocupate în industria de prelucrare. Un alt sector care se deosebește printr-un grad destul de mare de ocupare a forței de muncă este sectorul "Comerț cu ridicata și cu amănuntul, reparația și întreținerea autovehiculelor și motocicletelor" în care activează cca. 10%. În pofida numărului mare al persoanelor ocupate în sectorul "Agricultură, silvicultură, piscicultură" se observă o tendință de scădere a numărului de persoane ocupate în acesta, simultan crescând numărul de persoane ocupate în sectorul industrial.

Parcuri tehnologice, incubatoare de afaceri, zone industriale

În județul Călărași nu există incubatoare de afaceri înființate. În scopurile susținerii afacerilor s-a înființat Centrul de inițiative locale și dezvoltare în afaceri care activează împreună cu Fundația "Incubator universitar de afaceri" și cu Casa corpului didactic din Giurgiu, cu Asociația de dezvoltare economică și socială - Argeș. Obiectivul comun al celor patru parteneri este includerea șomerilor în programul de antreprenoriat al celor trei județe.

În județ nu există parcuri tehnologice active. Zonele industriale sunt puține în număr. Cele mai mari sunt amplasate în municipiul reședință de județ - Călărași.

Activitate științifică de Cercetare - Dezvoltare

În județul Călărași activitatea de cercetare-dezvoltare se efectuează de două institute naționale și de o organizație privată. În institutul Național de cercetări agricole și activitate de dezvoltare Fundulea se efectuează cercetări științifice legate de culturile de leguminoase, furajere și industriale. Cercetări științifice în domeniul resurselor bio, tehnologiilor bio, produselor agrochimice, tehnologiilor chimice, petroliere se desfășoară în filiala Institutului Național de cercetări în industria chimică și petrolieră. În organizația de cercetare Procera Genetics SRL se efectuează cercetări științifice în domeniul agriculturii și în particular privind culturile porumb și floarea soarelui.

Județul Giurgiu

Date generale despre județ - localizare și prezentare geografică

Județul Giurgiu se află în partea de Sud a României. Județul se învecinează cu județul Călărași în est, cu mun. București (prin jud. Ilfov) în nord-vest, cu jud. Argeș în nord și cu județul Dâmbovița, în vest cu județul Teleorman, în sud - prin fluviul Dunăre, cu districtele bulgare Ruse și Silistra. Având o suprafață de 3.526 km², județul Giurgiu ocupă locul nr. 40 după mărime în România și locul nr. doisprezece în regiunea transfrontalieră Bulgaria - România.

Pe teritoriul județului sunt amplasate trasee importante de comunicare - prin fluviul Dunăre se face legătura cu Marea Neagră și prin Podul peste Dunăre cu Bulgaria, Peninsula Balcanică și cu Orientul Mijlociu. Podul peste Dunăre este unul dintre cele două poduri deasupra fluviului Dunăre care leagă România și Bulgaria.

Caracteristici cheie

Rețeaua de localități, conform NUTS II și NUTS III

Potrivit Clasificării generale a unităților teritoriale în scopuri statistice (NUTS II), județul Giurgiu este localizat în regiunea Muntenia sud, care include județele Argeș, Călărași, Dâmbovița,

Giurgiu, Ialomița, Prahova și Teleorman. Județul Giurgiu include un municipiu din rangul II - Giurgiu, două orașe din rangul III - Bolintin Vale și Mihăilești, cincizeci și una de comune și o sută șaiszeci și șapte de sate.

Caracteristici demografice ale județului

Tabel: Date statistice privind demografia județului Giurgiu în anul 2015

	Populație	Bărbați	Femei	Mediu urban	Mediu rural	Densitate	Vârsta medie	Sporul natural	Sporul mecanic
2015	276664	136537	140127	80645	196019	81,40	42,10	-1816	480

Sursa: Calcule proprii și datele INS România

Populația județului Giurgiu în anul 2015 se ridică la 276664 de persoane, ocupând locul nr. 36 la nivel de țară și locul nr. șase la nivel de regiune transfrontalieră. Ca și la nivel de țară, așa și în județul Giurgiu, populația scade în număr în ultimii trei ani. Logic, scade și densitatea populației. Giurgiu este un județ predominant rural și acest fapt reiese și din numărul mare al populației care locuiește în sate (mediul rural). Ca și relație procentuală între populația rurală și cea urbană, județul Giurgiu ocupă locul întâi din regiunea transfrontalieră cu peste 40%. Populația îmbătrânește, fapt la care contribuie și sporul natural negativ. Comparând vârsta medie a populației din regiunea transfrontalieră, județul Giurgiu împarte locul nr. 3 cu județul Dolj, după valoarea joasă a acestui indice. În cazul indicelui "spor natural" nu se observă aceasta tendință. Comparând anul 2015 cu anul 2014, datele indică faptul că, în pofida valorii negative, indicele are o valoare mai favorabilă, fapt datorită căruia ocupă locul nr. șase din regiunea transfrontalieră. Spre diferență de indicele anterior, acesta privind procesele migraționale arată că în anul 2015 în district s-au mutat mai multe persoane decât l-au părăsit. Giurgiu este singurul județ din regiunea transfrontalieră cu rezultat pozitiv al creșterii mecanice.

Statistica educațională și unitățile superioare de învățământ.

În județul Giurgiu există numeroase unități educaționale pentru educație liceală, una pentru educație post-liceală și una pentru dobândirea treptei educaționale profesionist. Nu există unități universitare, cele mai apropiate fiind amplasate în mun. București. Specialitățile pe care le oferă unitatea educațională pentru formare post-liceală, sunt în domeniul - asistente medicale și farmaceutice, infirmiere. În anul universitar 2014/2015 unitățile post-liceale sunt frecventate de un total de 577 de persoane iar cei care doresc să primească formare profesională sunt 67. Datele statistice privind anii universitari arată că interesul față de unitățile educaționale post-liceale este mai mare decât este cel pentru absolvirea educației cu treaptă profesională de profesionist.

Prezentare economică succintă

Forța de muncă și șomajul

Tabel: Datele statistice privind forța de muncă din județul Giurgiu, în anul 2015

	Populația în vârsta activă de muncă	Bărbați în vârsta activă de muncă	Femei în vârsta activă de muncă	Nivelul ocupării	NO bărbați	NO femei	Nivelul șomajului (NS)	NS bărbați	NS femei
2015	169600	90900	78700	48,3%	47,1%	49,8%	6,5%	6,6%	6,4%

Sursa: Calcule proprii și datele INS România

Districtul Giurgiu ocupă locul nr. 6 după numărul populației în vârsta activă de muncă din regiunea transfrontalieră. În anul 2015 se observă o scădere ușoară a numărului populației în vârsta activă de muncă, în comparație cu anul 2011. În această perioadă au existat ani de creștere în care numărul a atins până și 177.300 de persoane. În anul 2015 nivelul de ocupare este puțin sub 50% spre diferență de anul trecut, când rezultatul a fost de 50,7 %. În general, în perioadă nu se observă scăderi sau creșteri semnificative ale nivelului gradului de ocupare. În anul 2015 regiunea ocupă ultimul loc după acest indice în regiunea transfrontalieră și locul al doilea după indicele "nivelul șomajului".

Tendențe curente pentru ocuparea forței de muncă, pe sectoare

Ca și în toate districtele și județele mari, așa și în județul Giurgiu cel mai mare număr de persoane ocupate este în sectorul "Agricultură, silvicultură, culturi acvatică". Cu toate că în ultimii patru ani se observă o scădere în numărul persoanelor ocupate în domeniu, în acesta lucrează peste 46,1% din persoanele ocupate. Al doilea loc îl ocupă sectorul "Industrie" cu 10,2 % dintre care 7,2 % revin persoanelor ocupate în întreprinderile din producție. Al treilea sector în care activează un număr mare din populație în vârsta activă de muncă, este sectorul "Construcții" cu 9,2 %. În cazul sectoarelor "Industrie" și "Construcții" ocuparea forței de muncă este aproape permanentă, cu ușoare modificări. ca și în anul 2015, numărul persoanelor ocupate în cele două sectoare a crescut în comparație cu anul 2014.

Parcuri tehnologice, incubatoare de afaceri, zone industriale

Pe teritoriul județului Giurgiu există:

- două parcuri industriale, dintre care "Industrial parc București" este în or. Bolintin Deal iar Parcul Tehnologic și industrial - Nord, este în mun. Giurgiu;
- complexul portuar Giurgiu;
- incubatorul de afaceri „Giurgiu Business Hub”, poziționat în mun. Giurgiu.

Activitate Științifică de Cercetare-Dezvoltare

Pe teritoriul județului activează patru organizații în domeniul cercetare-dezvoltare științifică.

- SANIMED International Impex - o organizație privată care produce colagenă și alte produse inovatoare în domeniul biotehnologiilor perfecționate;
- HYPERTECH - organizație privată care oferă servicii în domeniile: acces biometric pentru control, telecomunicații specializate, electronică auto și automatizare;
- Laboratoarele Holland Farming Agro pentru analize ale solului, apelor și plantelor;
- C & D SPECIAL ALIAJELE - o organizație privată care efectuează activități în domeniul industriei metalurgice.

Județul Teleorman:

Date generale despre județ - localizare și prezentare geografică

Județul Teleorman se află în partea de Sud a României. Județul se învecinează cu mun. Giurgiu în est, în nord-est cu județul Dâmbovița, în nord cu județul Argeș, în vest cu județul Olt, în sud fluviul Dunăre îl leagă de districtele bulgare Ruse, Veliko Tarnovo și Pleven. Având o suprafață de 5 789,8 km², județul Giurgiu ocupă locul nr. 40 după mărime în România și locul nr. trei în regiunea transfrontalieră Bulgaria - România.

Caracteristici cheie

Rețeaua de localități, conform NUTS II și NUTS III

Potrivit Clasificării generale a unităților teritoriale în scopuri statistice (NUTS II), județul Teleorman este localizat în regiunea Muntenia sud, care include județele Argeș, Călărași, Dâmbovița, Giurgiu, Ialomița, Prahova și Teleorman. Județul Teleorman include trei municipii de rang II - Alexandria, Turnu Măgurele și Roșiorii de Vede, două orașe de rang III - Videle și Zimnicea, nouăzeci și două de comune și două sute treizeci și unu sate.

Caracteristici demografice ale județului

Tabel: Date statistice privind demografia județului Teleorman în anul 2015:

	Populație	Bărbați	Femei	Mediu urban	Mediu rural	Densitate	Vârsta medie	Sporul natural	Sporul mecanic
2015	361615	177940	183675	116916	244699	63,50	46,30	-3859	480

Sursa: Calcule proprii și datele INS România

Județul Teleorman ocupă locul nr. douăzeci și șase după numărul populației în România și locul nr. patru în regiunea transfrontalieră. Tendința de scădere a populației țării reflectă și asupra populației județului. În anul 2015 populația a scăzut cu 1,5 %, în comparație cu anul 2015. Spre diferență de alte regiuni în care populația urbană scade iar cea în mediul rural crește, aici populația în mediul rural scade mai mult decât în mediul urban. Cu toate acestea, în privința populației rurale și urbane, județul Teleorman ocupă locul nr. 2 după județul Giurgiu. Indicele privind sporul natural în anul 2015 arată că natalitatea în județ este semnificativ mai mică decât este mortalitate, fapt pentru care ocupă ultimul loc din regiunea transfrontalieră. Acest lucru reflectă și asupra vârstei medii a populației regiunii care este de 46,3 în anul 2015. După acest indice județul Teleorman ocupă locul nr. 10 din regiunea transfrontalieră. Sunt nefavorabile și rezultatele de la diferența între populația sosită în județ și cea plecată din județ. După indicele spor mecanic, județul Teleorman ocupă penultimul loc în regiunea transfrontalieră. Concluzia care se poate face este că populația scade în număr, îmbătrânește și pleacă din județ.

Statistica educațională și unitățile superioare de învățământ

În județul Teleorman și mai exact în or. Alexandria sunt poziționate câteva facultăți ale unităților de învățământ superior:

- Facultatea: "Pedagogia educației primare și preșcolare" de pe lângă Universității din Pitești;
- Facultatea de științe și inginerie de pe lângă universitatea "Valahia" - Târgoviște;
- Facultățile de "Engineering și managementul în domeniul produselor alimentare și agroturismului" și "Controlul și expertiza produselor alimentare" de pe lângă Universității "Bioterra" - București.

Studentii care doresc să primească calificare profesională sau formare post-liceală, pot alege între cele trei unități pentru formare post-liceală și colegiul tehnic. În mun. Alexandria este poziționată filiala Instituției educaționale FEG Iași și a școlii "Carol Davila" care oferă formări în domeniul medicinei. În or. Roșiorii de Vede sunt poziționate colegiul tehnic care oferă formare cu grad de profesionist și filiala instituției educaționale FEG, cu specializări în domeniul medicinei. În anul universitar 2014/2015 se observă o creștere a interesului față de studiile superioare față de cele din anul anterior, cu toate acestea cel mai mare număr de studenți este în structurile educaționale care oferă educație profesională.

Prezentare economică succintă

Forța de muncă și șomajul

Tabel: Datele statistice privind forța de muncă din județul Teleorman, în anul 2015

	Populația în vârsta activă de muncă	Bărbați în vârsta activă de muncă	Femei în vârsta activă de muncă	Nivelul ocupării	NO bărbați	NO femei	Nivelul șomajului (NS)	NS bărbați	NS femei
2015	205800	111500	94300	68,30%	64,80%	72,40%	11,60%	13,80%	9,30%

Sursa: Calcule proprii și datele INS România

Populația în vârsta activă de lucru scade cu fiecare an ce trece, în perioada 2011 - 2015. Cu toate acestea, nivelul ocupării forței de muncă arată că cota relativă a persoanelor ocupate din populație cu aceeași vârstă este cel mai mare în comparație cu restul regiunilor. Nivelul șomajului urmărește o tendință de creștere, crescând în anul 2015 în comparație cu anul 2011 cu

2,5 %. Cu valoarea de 11,6 % a indicelui, județul ocupă locul nr. 5 din regiune după nivelul înalt al șomajului.

Tendențe curente pentru ocuparea forței de muncă, pe sectoare

Ca și în toate județele transfrontaliere din partea română, așa și în județul Teleorman există cel mai mare număr de persoane ocupate în sectorul "Agricultură, silvicultură și acvaculturi", urmat de sectorul "Industria" urmat ca și rezultat de sectorul "Comerț cu ridicata și cu amănuntul, reparații și întreținerea autovehiculelor și motocicletelor". În anul 2015, în comparație cu anul 2014, se observă și că persoanele ocupate în sectorul "Agricultură, silvicultură și acvaculturi" au scăzut cu aproape 14%, în restul sectoarelor analizate se observă creștere. Respectiv în sectorul "Industria" creșterea este cu cca. 1,3% iar în sectorul "Comerț și ridicata și cu amănuntul, reparații și întreținerea autovehiculelor și motocicletelor" creșterea este cu sub 1%.

Parcuri tehnologice, incubatoare de afaceri, zone industriale

Pe teritoriul județului nu există parcuri tehnologice și industriale, nu există incubatoare de afaceri înființate. În marile orașe există zone industriale separate și delimitate ca și teritoriu, pe teritoriul cărora sunt amplasate marile întreprinderi și fabrici. În or. Turnu Măgurele este unul dintre porturile fluviale pe fl. Dunăre din țară.

Activitate Științifică de Cercetare-Dezvoltare

Activitatea Științifică de Cercetare-Dezvoltare nu este foarte bine dezvoltată în județ. Singura organizație care dezvoltă asemenea activitate este "T2" cu sediul în or. Roșiorii de Vede. Această oferă consultanță în domeniul afacerilor electronice, managementului electronic și educației electronice.

Județul Olt

Date generale despre district - localizare și prezentare geografică

Județul Olt este amplasat în partea de sud a României, în regiunea de frontieră cu Bulgaria. Denumirea județului provine de la numele râului Olt care străbate întregul teritoriu al județului și este de o importanță majoră pentru economia județului. Suprafața totală a Oltului este de 5498 km² sau 2.3% din teritoriul țării, fapt pentru care ocupă locul nr. 22 printre toate județele din România și locul nr. patru în regiunea transfrontalieră Bulgaro-Română.

În nord se învecinează cu jud. Vâlcea, în est - cu Argeș și Teleorman, în vest cu Dolj, în sud are o graniță de 47 km prin țărmul Dunării și prin fluviul în sine, cu districtele bulgare Vratsa și Pleven.

Caracteristici cheie

Rețeaua de localități, conform NUTS II și NUTS III

Județul Olt este o parte din regiunea Oltenia de Sud-vest având centrul administrativ principal în mun. Slatina. Municipiile din județ sunt șase - Caracal, Balș, Corabia, Drăgănești-Olt, Piatra-Olt, Potcoava. Cu o importanță mare din cauza prezenței postului fluvial pe Dunăre, este Corabia - localitate cu statut de oraș. O sută și patru sunt primăriile, 377 - satele.

Caracteristici demografice

Tabel: Date statistice privind demografia județului Olt în anul 2015:

	Populație	Bărbați	Femei	Mediu urban	Mediu rural	Densitate	Vârsta medie	Sporul natural	Sporul mecanic
2015	418463	206256	212207	163423	255040	76,12	43,70	-3143	480

Sursa: Calcule proprii și datele INS România

În anul 2015 populația din județ se ridică la 418.463 persoane, 61% trăiesc în mediul rural, 39% în mediul urban. Densitatea medie este de 76,12 locuitori/km², ceea ce înseamnă că acest județ ocupă locul al cincilea în întreaga regiune transfrontalieră. În ultimii ani se observă o tendință permanentă de scădere a numărului de locuitori și de creștere a vârstei medii care în anul 2015 este de 43.7 ani, aceasta valoare situându-se puțin sub cea medie pe regiunea transfrontalieră (44.8 ani). Durata de viață este mai mică decât este media la nivel European, suplimentar venind și sporul natural negativ și procesele migraționale care adâncesc criza demografică din județ. Tendința este comună pentru toată regiunea transfrontalieră, însă se dezvoltă cu o intensitate diferită în diferitele județe.

Statistica educațională și unitățile superioare de învățământ

În județul Olt nu există universități. Cea mai apropiată este Universitatea din Craiova, fapt pentru care cei dornici să obțină studii superioare, trebuie să-și schimbe domiciliul. Este semnificativ numărul gimnaziilor și liceelor tehnice și profesionale.

Prezentare economică succintă

Forța de muncă și șomajul

Tabel: Datele statistice privind forța de muncă din județul Olt, în anul 2015

	Populația în vârsta activă de muncă	Bărbați în vârsta activă de muncă	Femei în vârsta activă de muncă	Nivelul ocupării	NO bărbați	NO femei	Nivelul șomajului (NS)	NS bărbați	NS femei
2015	254600	119000	135600	60,70%	59,60%	62%	8,1%	9,4%	6,7%

Sursa: Calcule proprii și datele INS România

Numărul populației în vârstă de muncă (15-64 ani) în jud. Olt este de 254.600 persoane, bărbații fiind în număr mai mare decât femeile. Datele statistice indică faptul că abia 58% din femeile în vârstă activă de muncă sunt economic activi, pe când procentul bărbaților activi economic este mult mai mare - 75%. Șomajul în rândul bărbaților are un indice mai mare decât este cel la nivel de județ. Județul Olt ocupă locul nr. opt după nivelul ratei de ocupare în regiunea transfrontalieră.

Tendințe curente pentru ocuparea forței de muncă, pe sectoare

În anul 2015 cel mai mare număr sunt cei ocupați în sectorul "Agricultură, silvicultură, piscicultură" - 64 800 persoane. În al doilea loc este "Industria", angajații din sector fiind de 32.100 persoane, 91% fiind ocupați în producție. Următorul sector, după număr de locuri de muncă din județ este "Comerț cu ridicata și cu amănuntul, reparația și întreținerea autovehiculelor și motocicletelor" numărul celor ocupați în el ridicându-se la 15.300 persoane (cca. 10%)

Parcuri tehnologice, incubatoare de afaceri, zone industriale

În centrul administrativ Slatina este amplasat singurul parc industrial din județ, în acesta dezvoltând activitate întreprinderi din diferite sectoare: industria prelucrătoare, sectorul financiar-bancar, servicii, industria alimentară etc. Parcul a fost înființat în anul 2013, scopul

acestui fiind de a crea condiții de atragere a investitorilor străini și un mediu potrivit pentru crearea incubatoarelor de afaceri.

Pe teritoriul municipiului Slatina sunt înființate trei zone industriale mari:

- Zona industrială în gara feroviară nord-est - în această sunt concentrate întreprinderi din industria aluminiului;
- Zona industrială sud Drăgănești-Olt - persoane ocupate în industria de prelucrare a aluminiului;
- Zona industrială nord-vest - unități diferite de servicii, depozite, firme de construcții și de transport.

Activitate Științifică de Cercetare-Dezvoltare

În anul 2012 s-a semnat un acord de parteneriat între Agenția sud-vest de dezvoltare regională Oltenia, universitatea din Craiova - Facultatea de Mecanică, Compania "Ford" - România și Primăria Craiova pentru crearea unui Centru de activitate de cercetare-dezvoltare științifică "Centrul auto Oltenia de sud-vest". Această uniune include peste 30 de organizații și cu toate că centrala este în Craiova, ea dezvoltă activități în întreaga regiune Oltenia de Sud-vest - Olt, Dolj, Mehedinți, Vâlcea și Gorj. În sine județul nu se deosebește cu centre mari de activitate științifică de cercetare-dezvoltare, însă în planul strategic de dezvoltare a Oltului 2014-2020, unul din obiectivele principale propuse este creșterea investițiilor în activitatea științifică de cercetare-dezvoltare cu 3%.

Județul Dolj

Date generale despre district - localizare și prezentare geografică

Județul Dolj este județul cu cea mai mare suprafață din regiunea transfrontalieră ocupând un teritoriu de 7.414 km². În est se învecinează cu județul Olt, în nord - cu Gorj și Vâlcea, în vest cu Mehedinți, în sud are o deschidere de 150 km spre fluviul Dunăre care-l desparte de districtele bulgare Vidin, Montana și Vratsa. Județul Dolj este nr. 7 după suprafață printre toate județele române ocupând 3,1% din teritoriul acesteia.

Caracteristici cheie

Rețeaua de localități, conform NUTS II și NUTS III

Centrul administrativ al județului este municipiul Craiova care este de o importanță economică și socială extrem de mare pentru întreaga regiune Oltenia Sud-vest, având statutul de municipiu. Alte două localități municipale sunt Calafat și Băilești. Înafara de acestea, pe teritoriul Doljului se găsesc încă patru localități - orașe, 104 comune și 378 sate.

Caracteristici demografice

Tabel: Date statistice privind demografia județului Dolj, în anul 2015

	Populație	Bărbați	Femei	Mediu urban	Mediu rural	Densitate	Vârsta medie	Sporul natural	Sporul mecanic
2015	646620	316386	330234	335558	311062	87,22	42,50	-3827	480

Sursa: Calcule proprii și datele INS România

Județul Dolj are cel mai puternic pronunțat trend de scădere a populației, în comparație cu tot restul județelor române - cu aproape 100 000 persoane în ultimii 25 ani. Scăderea numărului populației se datorează valorilor negative ale sporului natural și ale celui mecanic. Singurele localități în care se înregistrează o creștere a populației în ultimii ani sunt municipiul Craiova și regiunile rurale în care predomină populația de etnie rromă. Structura etnică este în general omogenă, însă partea populației de etnie rromă crește cu ritmuri constante. Numărul tinerilor scade anual din cauza nivelurilor joase de natalitate și din cauza creșterii migrației interne și externe, cu toate că vârsta medie la nivel de județ este mai mică decât este vârsta medie a populației la nivel de regiune transfrontalieră. Aproape 47% din populație trăiește în regiunile rurale, însă se observă o tendință de depopulare a satelor mai mici din județ.

Statistica educațională și unitățile superioare de învățământ

Populația cu studii superioare este concentrată în mediul urban în schimb nivelul educațional în regiunile rurale rămânând destul de scăzut.

Universitățile din județ sunt trei:

- Universitatea din Craiova - cu facultăți de Matematică, Filologie, Electrotehnică, Agricultură, Silvicultură, Chimie și Economie;
- Universitatea de medicină și farmacie din Craiova;
- Universitatea "Spiru Haret" - singura universitate privată.

Peste 20 000 de studenți învață în județul Dolj, nivelul lor se menține relativ de stabil din anul 2014 încoace. Cca. 5000 dintre aceștia obțin diplome în fiecare an, predominant în domeniul științelor pedagogice, tehnice și economice. Majoritatea nu pot găsi o realizare ulterioară în Dolj din acest motiv mutându-se cu domiciliul, predominant în București sau în străinătate.

Prezentare economică succintă

Forța de muncă și șomajul

Tabel: Datele statistice privind forța de muncă din județul Dolj, în anul 2015

	Populația în vârsta activă de muncă	Bărbați în vârsta activă de muncă	Femei în vârsta activă de muncă	Nivelul ocupării	NO bărbați	NO femei	Nivelul șomajului (NS)	NS bărbați	NS femei
2015	406700	213700	193000	61,20%	63,20%	59%	9,5%	10,2%	8,7%

Sursa: Calcule proprii și datele INS România

Populația în vârsta activă de muncă este un număr de 406.700 în anul 2015, în perioada 2011-2015 observându-se o scădere cu peste 10%. Acest potențial este doar unul aparent deoarece numărul persoanelor economic active în județ este de doar 275.000 din cauza procentului mare al persoanelor care lucrează în străinătate, muncitorilor sezonieri și cu program redus, precum și pensionarilor care au ieșit la pensie mai devreme. Coeficientul activității economice este de 67%. Nivelul ocupării forței de muncă este mult mai mare în cazul bărbaților, însă acest lucru se poate spune și despre rata șomajului - 10.2 %.

Tendențe curente pentru ocuparea forței de muncă, pe sectoare

În mod tradițional în județ numărul cel mai mare al persoanelor ocupate este în sectorul Agrar - 88.200 de persoane, numărul femeilor depășește numărul bărbaților cu aproape 6%. Este interesant să menționăm faptul că se observă o scădere puternică a numărului persoanelor ocupate în sector în perioada 2011-2015, în anul 2011 aproape 42% din toate persoanele ocupate munceau în agricultură, spre diferență de anul 2015 în care numărul lor scade la 36%. Statistica indică faptul că în doar un an de zile (2014-2015) numărul persoanelor ocupate în sector a scăzut cu peste 14.000 de persoane. Al doilea loc în ocuparea forței de muncă în anul 2015 îl ocupă sectorul "Industria", neobservându-se modificări semnificative ale acestor valori privind perioada care face obiectului acestui studiu. Sectorul Comerț și reparații autovehicule și motocicletă

asigură poziții lucrătoare pentru 35.700 de persoane, numărul acesta asigurând locul al treilea în clasamentul sectoarelor economice care asigură locuri de muncă pentru județul Dolj.

Parcuri tehnice, zone industriale, incubatoare de afaceri

În centrul administrativ Craiova se găsesc două parcuri industriale mari:

- "Craiova 1" - funcționează începând din anul 2004 încoace; acest parc industrial unește numeroase organizații din diferite sectoare - auto, IT, textile, industrie alimentară, cercetare-dezvoltare științifică etc.; acționari sunt cinci municipii din Oltenia de Sud-vest; obiectivul este creșterea competitivității regionale.
- High-Tech Park Craiova - la inițiativa Consiliului Județean Dolj, în anul 2014 începe construirea celui de-al doilea parc din Craiova care până în momentul de față nu a început lucrul activ.

Activitate științifică de cercetare-dezvoltare

În timp, înafara de centru administrativ al întregii Oltenia de Sud-vest, Craiova s-a afirmat și ca centru al activității de cercetare-dezvoltare. De pe lângă Universitatea din Craiova și Universitatea de Medicină și farmacie funcționează două centre mari de cercetare-dezvoltare științifică. Încă patru organizații mari dezvoltă activități de cercetare-dezvoltare științifică în municipiu - în domeniul medicinei, științelor politice, agriculturii și electro-ingineriei. Peste 20 sunt laboratoarele, centrele de cercetare și institutele din Craiova. Înafara de universități, câteva asocieri între organizații care activează în diferite domenii, au construit centre de cercetare-dezvoltare științifică ale căror obiectiv este să ajute la dezvoltarea întregii regiuni Oltenia Sud-vest:

- "Centrul Auto Oltenia Sud-vest" - o asocierie a peste 30 de organizații din domeniul construcțiilor auto;
- "Centrul de competitivitate regională Oltenia" - care vine în ajutorul IMM-urilor, înființarea start-up-urilor, incubatoare de afaceri;
- "Tiara-C" Grup - o echipă de cercetare din cadrul Universității din Craiova, specializată în elaborarea cercetărilor din domeniul materialelor compozite, științei materialelor și inginerie.

În Podari este situat un centru de cercetări fundamentale și aplicate care activează în cooperare cu Universitatea din Craiova, în domeniul biochimiei. Centrul de cercetare-dezvoltare a culturilor agricole crescute pe nisip, activează în Dăbuleni, aflându-se sub patronatul Academiei de științe agricole și silvice din București.

Județul Mehedinți

Date generale despre district - localizare și prezentare geografică

Județul Mehedinți este localizat în partea de sud-vest a României, având o graniță naturală de 192 km pe malul Dunării. Ocupă o suprafață de 4.933 km², însemnând 2,1% din teritoriul țării și se învecinează cu județele Caraș-Severin în vest, Gorj în nord, Dolj în sud-est, în sud - cu Bulgaria (districtul Vidin) și cu Serbia. Județul ocupă locul nr. șase din regiunea transfrontalieră ca și suprafață și este unul dintre cele mai mici județe din România.

Caracteristici cheie

Rețeaua de localități, conform NUTS II și NUTS III

Din punct de vedere al împărțirii administrative, în județul Mehedinți există două localități cu statut de municipiu - Orșova și Drobeta-Turnu Severin acesta din urmă fiind și centrul administrativ al județului. Alte localități mai mari sunt orașele - Baia de Aramă, Strehăia și Vanju, 61 de comune și 344 de sate.

Caracteristici demografice

Tabel: Date statistice privind demografia județului Mehedinți în anul 2015:

	Populație	Bărbați	Femei	Mediu urban	Mediu rural	Densitate	Vârsta medie	Sporul natural	Sporul mecanic
2015	256011	126205	129806	118461	137550	51,90	43,90	-1883	480

Sursa: Calcule proprii și datele INS România

La data de 31.12.2015 populația județului este de 256.011 de persoane, predominând populația în mediul rural în comparație cu mediul urban - 54% față de 46%. Densitatea medie este de 51.90 locuitori/km², ceea ce înseamnă că acest județ ocupă locul nr. zece în întreaga regiune transfrontalieră. Sporul natural și cel mecanic sunt negative din cauza tendințelor demografice negative. De la ultimul recensământ al populației în anul 2011 și până în anul 2015 se estimează că populația a scăzut cu 32.000 de persoane. Vârsta medie este mai mică decât este cea medie pentru regiunea transfrontalieră, însă crește anual.

Statistica educațională și unitățile superioare de învățământ

În centrul administrativ al județului Mehedinți există două facultăți ale Universității din Craiova:

- Drobeta-Turnu Severin
- Facultatea de economie și administrativă

Cca. 1700 studenți sunt școlarizați în această unitate, cu aproape 500 absolvenți anual. Peste 7% din elevii care au promovat bacalaureatul nu își continuă educația. În perioada 2011-2015 procentul lor este variabil, însă rămâne destul de mare, în anul 2011 au fost 2%, în anul 2012 procentul lor atinge 11%, doar în anul 2015 se resimte o scădere ușoară până la 7.3%.

Numărul școlilor generale primare este mai mare în mediul rural, în comparație cu cel urban, spre diferență de numărul gimnaziilor și liceelor care sunt semnificativ mai multe în orașe. În județ se simte lipsa cadrelor didactice calificate, mai ales în mediul rural, fapt care reflectă asupra calității educației.

Prezentare economică succintă

Forța de muncă și șomajul

Tabel: Datele statistice privind forța de muncă din județul Mehedinți, în anul 2015

	Populația în vârsta activă de muncă	Bărbați în vârsta activă de muncă	Femei în vârsta activă de muncă	Nivelul ocupării	NO bărbați	NO femei	Nivelul șomajului (NS)	NS bărbați	NS femei
2015	157500	84100	73400	63%	60,80%	65,70%	11%	12,80%	9%

Sursa: Calcule proprii și datele INS România

Populația în vârsta activă de muncă în anul 2015 este 157.500 de persoane, dintre aceștia 99.300 fiind economic activi, procentul femeilor fiind mai mare decât cel al bărbaților (72.1% față de 69.7%). Rata ocupării forței de muncă printre femeii este cu 5.7% mai mare decât este cea a bărbaților. Județul Mehedinți ocupă primul loc după rata șomajului printre județele române din regiunea transfrontalieră, pentru perioada iulie-octombrie 2015 șomerii fiind peste 13000 de persoane din județ. Acestea sunt cele mai mari valori ale șomajului, raportate în perioada 2011-2015.

Tendențe curente pentru ocuparea forței de muncă, pe sectoare

Una dintre problemele principale din județ este lipsa locurilor de muncă în mediile rurale. Municipiile la nivel local nu reușesc să creeze condiții de ocupare a forței de muncă, iar regiunea nu este destul de atrăgătoare pentru investitori din cauza problemelor demografice și de infrastructură. În plus, șapte întreprinderi mari din Drobeta Turnu - Severin efectuează disponibilizări colective (un total de 1935 de persoane) numai în anul 2015. Din acest motive, șomajul din Mehedinți în anul 2015 a atins valori de record la nivel de țară, în plus multiple fiind cazurile de persoane șomere pe termen lung care se pot integra cu greu din nou pe piața muncii.

Tipic județelor din Oltenia de Sud-vest, cele mai multe persoane ocupate sunt în sectorul Agrar - 40% din populația activă, al doilea loc îl ocupă Industria cu 17% și Comerțul și reparațiile auto și de motociclete - cu 11.5% ocupați în sector.

Parcuri tehnologice, incubatoare de afaceri, zone industriale

Mehedinți este unul dintre cele opt județe la nivel de România care nu au parcuri industriale pe teritoriul lor. O mare parte dintre aceștia fiind concentrate în partea centrală a țării, pe când în județele lângă frontierele de stat sunt înființate zone industriale mai mici, predominant în centrele administrative ale județului. Cu toate acestea nici în Drobeta-Turnu Severin, nici în orașele mai mari din județ nu se observă zone industriale mai bine dezvoltate.

Activitate Științifică de Cercetare-Dezvoltare

Lipsește centre mari de activitate de cercetare-dezvoltare științifică. Asemenea activități se efectuează predominant în Laboratorul de tehnologii cu microunde și conversie electromagnetică de energie, de pe lângă Universitatea din Craiova.

Laboratorul face parte din "Tiara-C" - o asocierie a centrelor de cercetare din cadrul universităților din București, Craiova, Cluj-Napoca, Iași și Timișoara. Activitatea centrală a acestei asocieri este în Craiova, jud. Dolj, însă ea își efectuează activitatea în Drobeta Turnu-Severin.

III. ACTIVITATEA NR. 1: Identificarea sectoarelor economice din regiunea transfrontalieră cu capacitatea de a asigura ocuparea forței de muncă

1. OBIECTIVELE PROPUSE ȘI REZULTATELE AȘTEPTATE

Obiectivul acestei analize este să prezinte informații despre dezvoltarea sectoarelor economice în cadrul districtelor bulgare și județelor române, o parte din regiunea transfrontalieră Bulgaria-România.

Punând accentul pe sectoarele dezvoltate, se urmărește identificarea oportunităților de ocupare în regiune precum și creșterea gradului de informare al oamenilor despre perspectivele de realizare pe piața muncii.

Un rezultat așteptat de la realizarea analizei este realizarea unui clasament al sectoarelor din regiune care au capacitatea de a asigura ocuparea forței de muncă.

2. METODOLOGIA DE ELABORARE

Abordarea generală în cadrul studierii componentelor separate ale analizei include:

- prezentarea datelor privind starea (indici și caracteristici);
- analiza și evaluarea datelor prezentate; conturarea tendințelor și dependențelor;
- formularea concluziilor.

Studiul este desfășurat prin aplicarea a două abordări: comparație după indici selectați și studierea datelor de la sursele existente de informare - predominant documente strategice, cu informații disponibile privind sectoarele dezvoltate cu potențial să asigure ocuparea forței de muncă.

Obiectul analizei îl fac întreprinderile non-financiare și unităților locale, respectiv din partea bulgară și din partea română.

Metodologia aplicată include indici selectați după care s-a efectuat coroborarea sectoarelor și sunt evidențiate acele sectoare care le acoperă în cea mai mare măsură.

Indicatori

Pentru analiza sectorială a întreprinderilor bulgare s-au folosit indicii:

- număr întreprinderi
- producție fabricate
- venituri nete din vânzări
- persoane ocupate
- Imobilizări corporale pentru anul în curs

Pentru analiza sectorială a unităților locale române, s-au folosit indicii:

- Numărul unităților locale
- cifră de afaceri
- număr salariați
- investiții nete în Imobilizări corporale

Indicii selectați astfel oferă informații privind dezvoltarea sectoarelor, importanța lor, fiind legate în mod direct de starea economică și de posibilitatea de a se asigura ocuparea forței de muncă.

Analiza comparativă se bazează pe cele mai bune realizări ale sectoarelor după diferite indici (valoare maximă).

Definițiile indicilor

Cuprinsul și conținutul analizei se bazează complet pe definițiile prezentate în prima parte a raportului care sunt date de metodologiilor de analiză a datelor, respectiv de la Institutul național de statistică al Bulgariei și de cel al României.

Principalele surse de informare folosite în procesul de analiză aferent activității nr. 1 sunt:

- **sursele statistice**
  - INS Bulgaria, INS România
  - Eurostat
- **sursele documentare**

Toate documentele folosite în procesul de analiză sunt citate în anexa prezentului raport. Acestei activități îi revin și documentele strategice la nivel de regiune și la nivel de districte/județe din partea Bulgară / Română, analiza stării și dezvoltării întreprinderilor bulgare pe sectoare și pe regiuni (2013), Buletinele oficiale cu informații de la institutele naționale de statistică.

În cadrul realizării analizei și evaluării rezultatelor, sunt anexate opiniile experților și observațiile echipei, datele fiind coroborate cu datele prezente și disponibile de la sursele oficiale de informații, pentru a se confirma autenticitatea acestora.

Constatările și concluziile prezentate sunt elaborate numai în temeiul informațiilor pe care echipa le-a avut la dispoziție în timpul analizei. Informațiile sunt prelevate de la surse oficiale, pentru îmbunătățirea prezentării informațiilor, pe-a locuri sunt oferite suplimentar calcule proprii (generalizarea valorilor).

Concluziile și rezultatele analizei au caracter informativ, acestea fiind destinate în mod exclusiv obiectivelor prezentei analize, neavând statut de pronostic oficial privind diferitele sectoare.

Limitări:

Limitări în cadrul efectuării analizei sunt: diferența în indicii prezentați de institutele de statistică a Bulgariei și României, imposibilitatea de acces la informații de la niveluri mai joase de dezagregare, pentru a fi posibilă conturarea unor secțiuni și grupuri din cadrul sectoarelor.

La efectuarea analizei s-au folosit date privind anul 2015, fiind o perioadă pentru care este disponibilă toată informația privind toți indicii de analiză.

3. REZULTATE

- 3.1. Datele de la analiza efectuată a districtelor bulgare din regiunea transfrontalieră: Vidin, Vratsa, Montana, Plevna, Veliko Târnovo, Ruse, Dobrich și Silistra

3.1.1. Indicele nr. 1: Număr întreprinderi

Tabel: Indicii economici principali ai întreprinderilor non-financiare după districte, municipii și activități economice, în anul 2015: Număr întreprinderi

Caen Rev. 2 (Grupate pe sectiuni)	Județul	Vidin	Vratsa	Montana	Pleven	Veliko Tarnovo	Ruse	Silistra	Dobrich
	SECTIUNEA (CAEN Rev. 2)								
	TOTAL (toate activitățile economice, cu excepția sectoarelor K, O, T și U)	3059	5845	4542	9674	10383	11313	3941	9456
A	AGRICULTURA, SILVICULTURA SI PESCUIT	267	555	413	826	774	719	519	1432
B	INDUSTRIA EXTRACTIVA	..	14	12	13	6	9	..	..
C	INDUSTRIA PRELUCRATOARE	225	461	498	845	904	1214	359	693
D	PRODUCTIA SI FURNIZAREA DE ENERGIE ELECTRICA SI TERMICA, GAZE, APA CALDA SI AER CONDITIONAT	26	28	21	32	28	36	..	107
E	DISTRIBUTIA APEI; SALUBRITATE, GESTIONAREA DESEURILOR, ACTIVITATI DE DECONTAMINARE	..	16	6	15	31	30	7	..
F	CONSTRUCTII	86	235	164	444	444	446	168	380
G	COMERT CU RIDICATA SI CU AMANUNTUL; REPARAREA AUTOVEHICULELOR SI MOTOCICLETELOR	1302	2459	1932	3879	3934	4251	1577	3273
H	TRANSPORT SI DEPOZITARE	191	283	214	537	493	751	214	531
I	HOTELURI SI RESTAURANTE	260	470	349	662	948	641	239	652
J	INFORMATII SI COMUNICATII	38	81	51	153	210	275	37	115
L	TRANZACTII IMOBILIARE	112	194	133	377	610	496	107	578
M	ACTIVITATI PROFESIONALE, STIINTIFICE SI TEHNICE	157	338	222	549	734	1031	225	594
N	ACTIVITATI DE SERVICII ADMINISTRATIVE SI ACTIVITATI DE SERVICII SUPPORT	69	116	83	187	235	271	64	155
P	INVATAMANT	27	34	33	97	59	88	26	46
Q	SANATATE SI ASISTENTA SOCIALA	151	297	228	475	436	405	194	254
R	ACTIVITATI DE SPECTACOLE, CULTURALE SI RECREATIVE	23	47	36	76	91	106	..	124
S	ALTE ACTIVITATI	117	217	147	507	446	544	174	508

Sursa: INS, Bulgaria

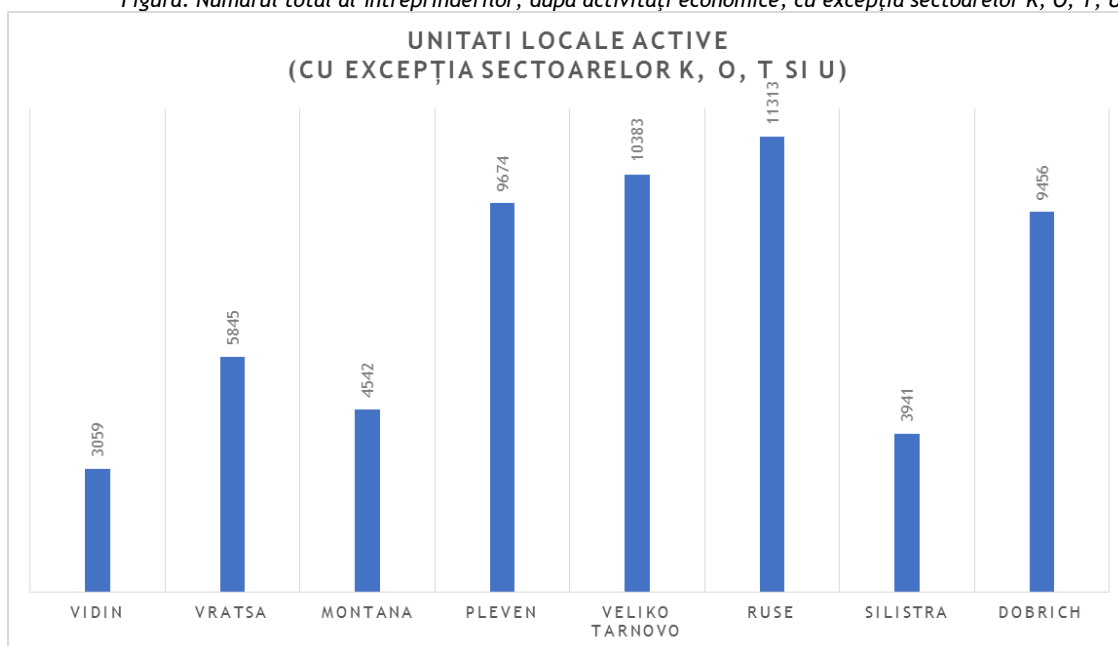
Legendă

... prezența datelor confidențiale

Districtele bulgare găzduiesc un total de 58213 de întreprinderi distribuite în toate activitățile economice, mai puțin cele din sectoarele K, O, T și U. Cel mai mare număr de întreprinderi între districtele comparate sunt raportate în ruse, Veliko Tarnovo, Pleven și Dobrich.

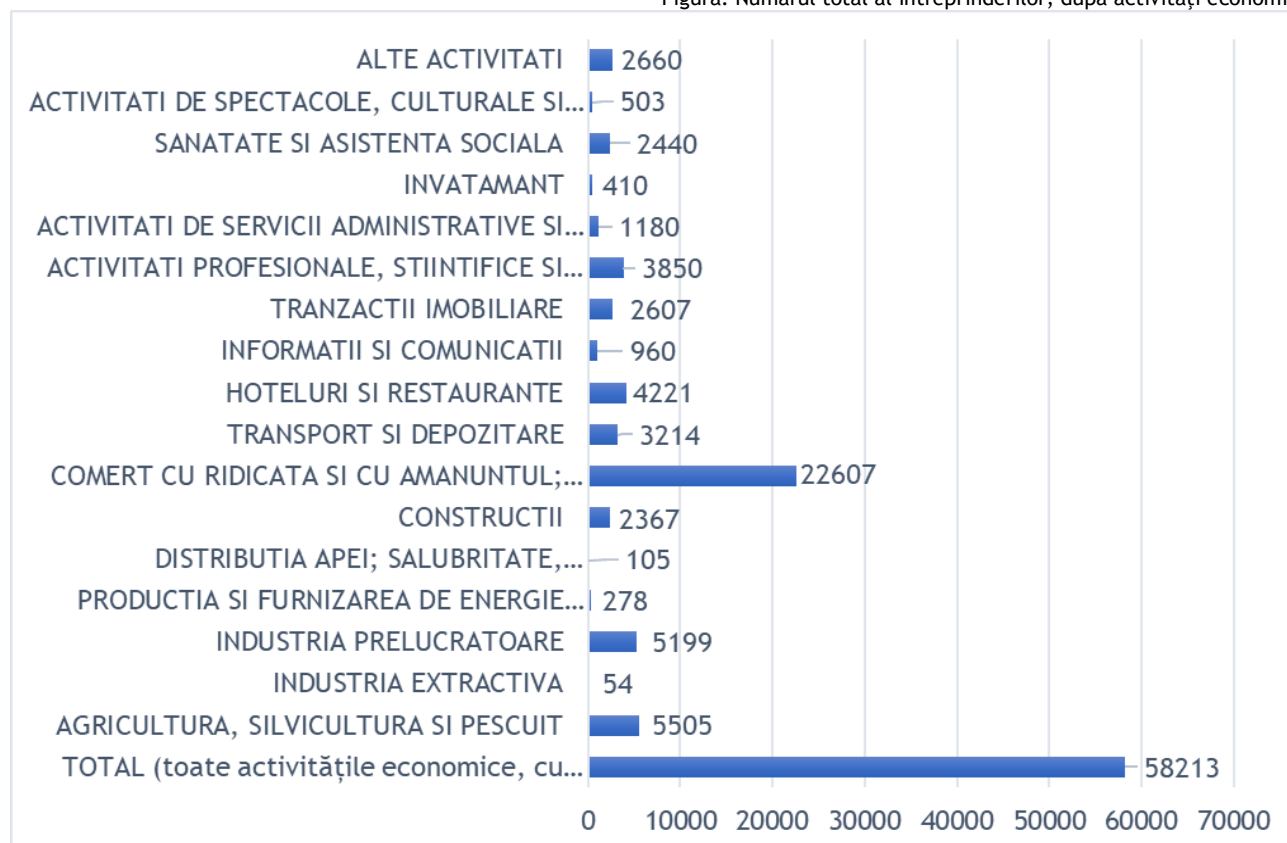
Figura: Numărul total al întreprinderilor, după activități economice, cu excepția sectoarelor K, O, T, U)

Sursa: INS, Bulgaria

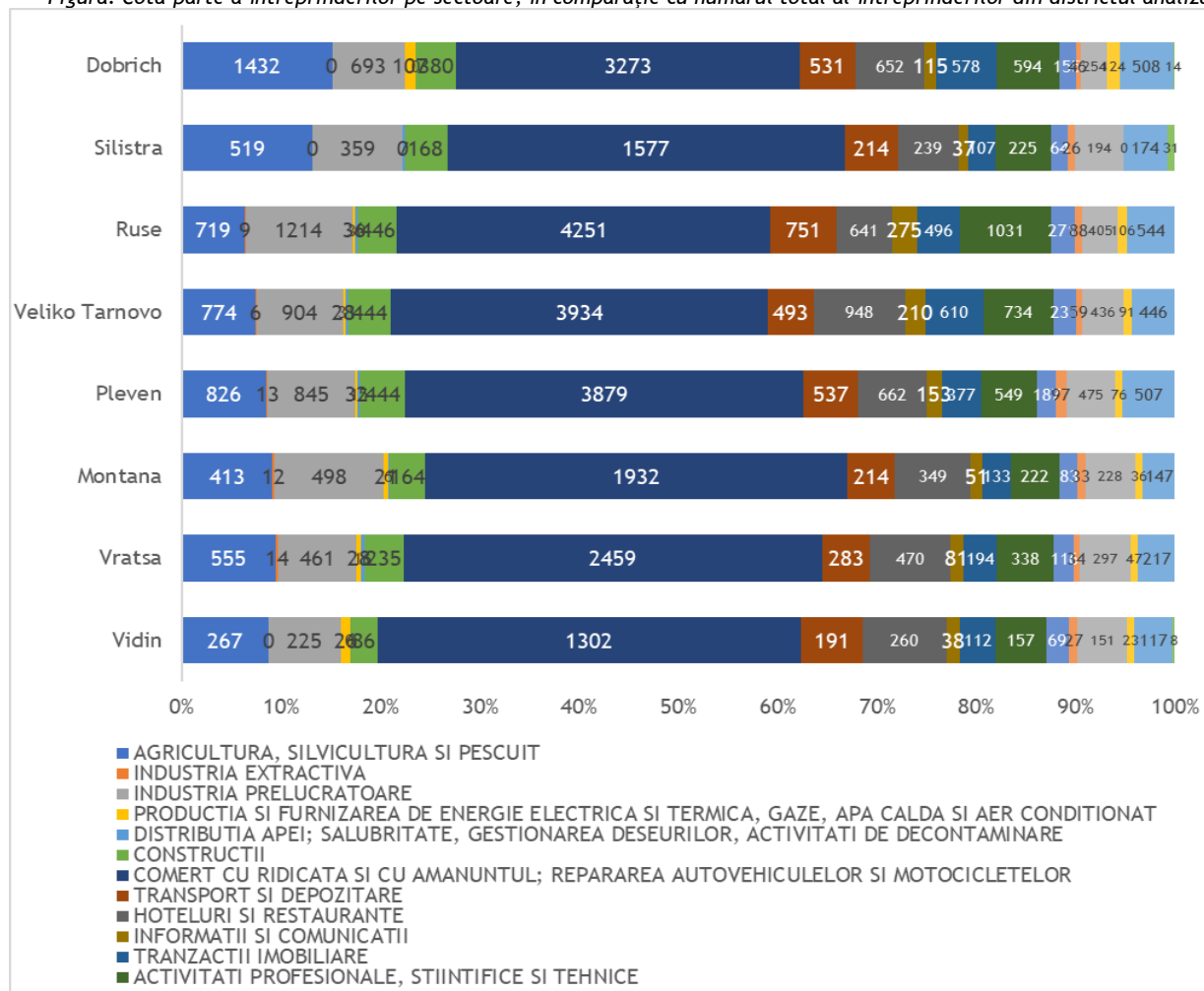
Distribuirea numărului de întreprinderi pe sectoare, precum și distribuția acestora după districte, este prezentată în următoarele grafici.

Figura: Numărul total al întreprinderilor, după activități economice

Sursa: INS, Bulgaria

Figura: Cota-parte a întreprinderilor pe sectoare, în comparație cu numărul total al întreprinderilor din districtul analizat

Sursa: INS, Bulgaria

În informațiile puse la dispoziție de către INS sunt prezente date confidențiale privind districtele Vidin, Dobrich, Silistra, în privința sectoarelor: (B) Industria de extracție; (D) Producția și distribuția energiei electrice și energiei termice și a combustibilii - gaze; (E) Aprovizionarea cu apă; servicii de canalizare, gestionarea deșeurilor și recuperări; (R) Cultură, sport și divertisment. Acestea se exprimă după cum urmează: Pentru districtul Vidin - 0.3% în sectoare B, E; Pentru districtul Silistra - 0,8% în sectoarele B, E, R; Pentru districtul Dobrich - 0.1% în sectoarele B, E. Această este o premisă pentru o anumită deviere în datele privind aceste sectoare.

În diferite districte se conturează câteva sectoare lider în care există, de asemenea, un număr mare de întreprinderi, ordonate după cum urmează:

- Comerț; reparație autoturisme și motociclete - între 35% și 46% din toate întreprinderile dintr-un district anume
- Agricultură, silvicultură și piscicultură - între 6% și 15% din toate întreprinderile dintr-un district anume
- Industria prelucrătoare - include între 7% și 11% din toate întreprinderile dintr-un district anume
- Activitate în hoteluri și restaurante - include între 6% și 5% din toate întreprinderile dintr-un district anume
- Activități profesionale și cercetări științifice - între 5% și 9% din toate întreprinderile dintr-un district anume
- Transport, depozitare și suprafețe - între 5% și 7% din toate întreprinderile într-un district anume.

3.1.2. Indicele nr. 2: Producție fabricată

Tabel: Indicii economici principali ai întreprinderilor non-financiare după districte, municipii și activități economice, în anul 2015:
Producție fabricată (mii leva)

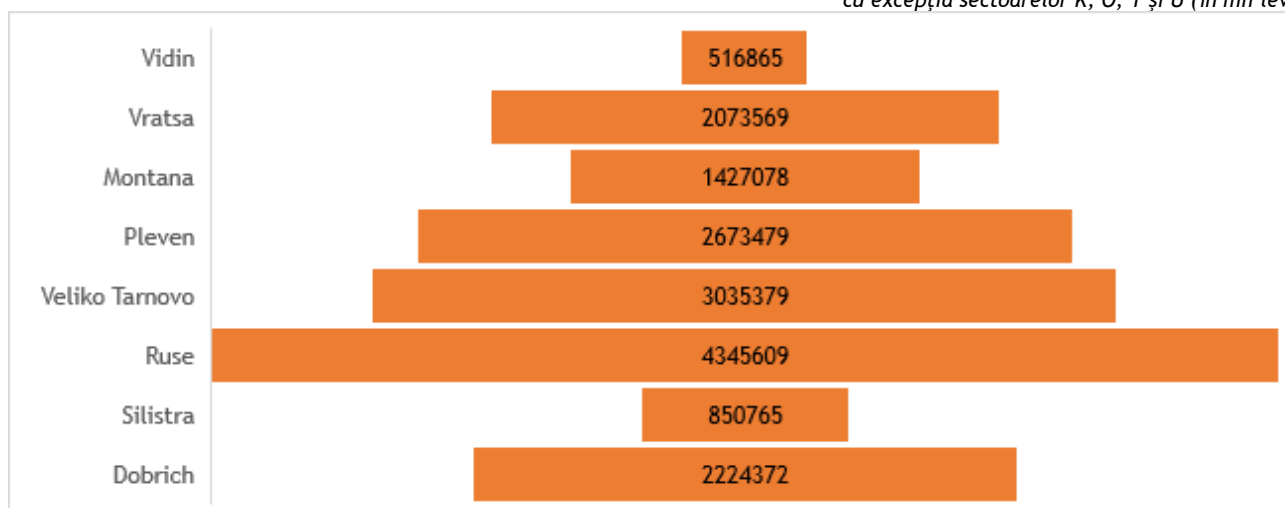
Caen Rev. 2 (Grupate pe sectiuni)	Județul	Vidin	Vratsa	Montana	Pleven	Veliko Tarnovo	Ruse	Silistra	Dobrich
	SECTIUNEA (CAEN Rev. 2)								
	TOTAL (toate activitățile economice, cu excepția sectoarelor K, O, T și U)	516865	2073569	1427078	2673479	3035379	4345609	850765	2224372
A	AGRICULTURA, SILVICULTURA SI PESCUIT	85923	247544	187924	426680	457484	364686	266041	676778
B	INDUSTRIA EXTRACTIVA	..	..	15250	..	9155	..	..	..
C	INDUSTRIA PRELUCRATOARE	144089	398295	839134	1182453	1446652	2039607	243119	546921
D	PRODUCTIA SI FURNIZAREA DE ENERGIE ELECTRICA SI TERMICA, GAZE, APA CALDA SI AER CONDITIONAT	43622	..	..	89827	39620	..	..	189089
E	DISTRIBUTIA APEI; SALUBRITATE, GESTIONAREA DESEURILOR, ACTIVITATI DE DECONTAMINARE	..	25357	..	..	22151	30806	12661	..
F	CONSTRUCTII	33172	111331	95265	232229	268203	236544	81176	163585
G	COMERT CU RIDICATA SI CU AMANUNTUL; REPARAREA AUTOVEHICULELOR SI MOTOCICLETELOR	44625	95245	113447	235760	331231	599887	127171	233594
H	TRANSPORT SI DEPOZITARE	90914	139954	60514	157464	162691	504767	43850	89491
I	HOTELURI SI RESTAURANTE	11041	18277	14875	27125	44936	36946	9065	134642
J	INFORMATII SI COMUNICATII	4214	7916	7177	16415	27529	49732	4268	22632
L	TRANZACTII IMOBILIARE	6246	8732	5992	40001	33634	31209	8395	15750
M	ACTIVITATI PROFESIONALE, STIINTIFICE SI TEHNICE	11062	37029	10350	28116	30887	64993	8223	27802
N	ACTIVITATI DE SERVICII ADMINISTRATIVE SI ACTIVITATI DE SERVICII SUPORT	5341	18905	7036	24419	57579	48051	4260	25435
P	INVATAMANT	554	1036	705	2092	3856	3289	653	..
Q	SANATATE SI ASISTENTA SOCIALA	17831	54239	36333	118471	70920	99492	24585	40390
R	ACTIVITATI DE SPECTACOLE, CULTURALE SI RECREATIVE	397	4123	4616	19951	21277	8998	..	11591
S	ALTE ACTIVITATI	2749	2225	1907	6582	7574	10603	1771	8092

Sursa: INS, Bulgaria

Legendă

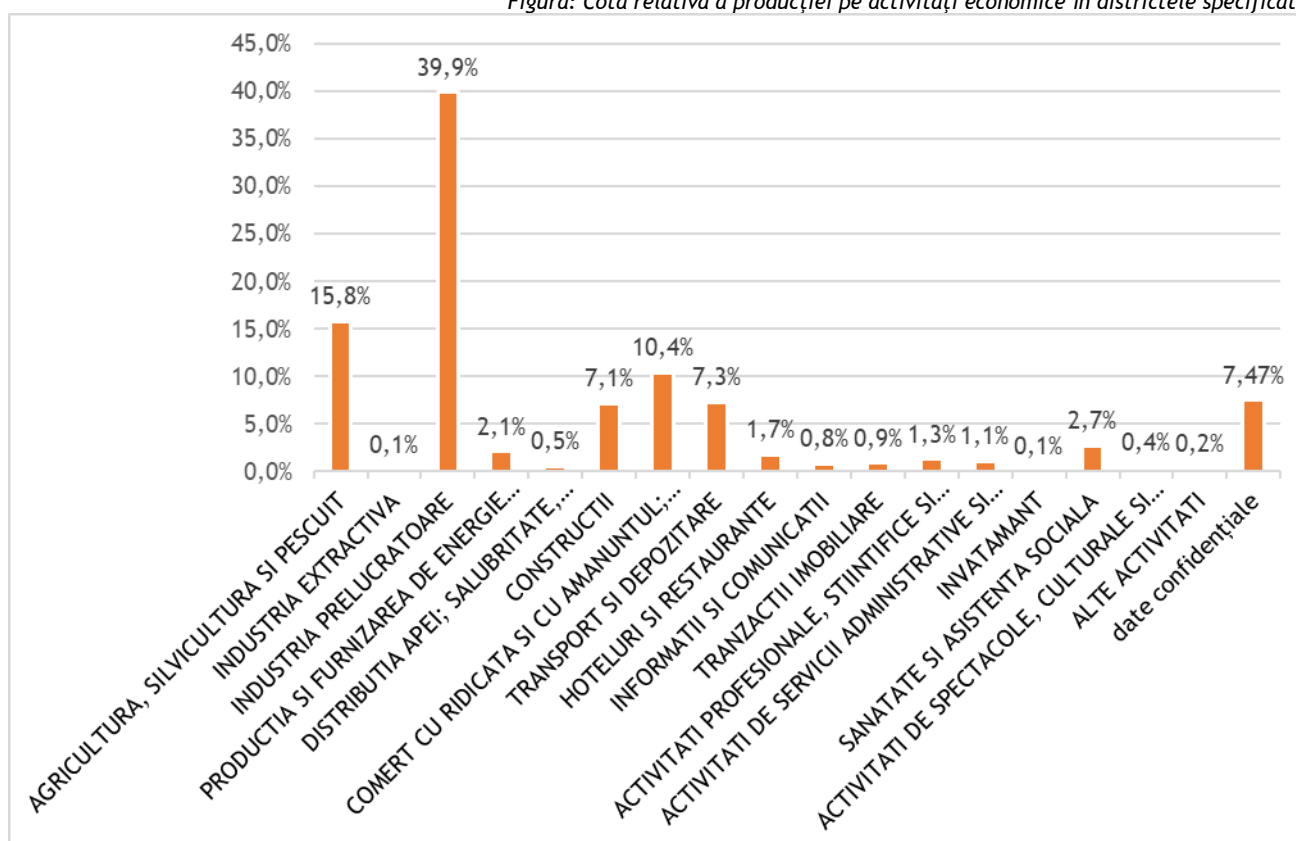
... - prezența datelor confidențiale

Figura: Total producție fabricată, în funcție de district, pentru toate activitățile economice, cu excepția sectoarelor K, O, T și U (în mii leva)

Sursa: INS, Bulgaria

Figura: Cota relativă a producției pe activități economice în districtele specificate

Sursa: INS, Bulgaria

Producția fabricată prin industria de prelucrare pentru cele opt districte se ridică la 6,84 mlrd. leva și acestui rezultat se datorează locul întâi pe care îl ocupă acest sector. Urmează activitățile economice: Agricultură, silvicultură și piscicultură - cu o producție fabricată în valoare de 2,71 mlrd. leva; Comerț, reparații auto și motociclete - cu o producție fabricată în valoare de 1,78 mlrd. leva; Transport, depozitare și poște - cu o producție fabricată în valoare de 1,24 mlrd. leva; Construcții - cu producție fabricată în valoare de 1,22 mlrd. leva.

Datorită procentului mare de confidențialitate a datelor pe sectoarele: Industria de extracție, Producția și distribuția energiei electrice și termice și a combustibililor - gaz; Aprovizionare cu

apă; servicii de canalizare, gestionarea deșeurilor și restaurare, nu există posibilitatea realizării unei evaluări exacte privind cota lor parte reală, față de producția totală fabricată.

La coroborarea producție totală fabricată cu numărul întreprinderilor în funcție de activități economice, cea mai mare cotă parte de producție fabricată pe o unitate economică revine sectoarelor: Producție de prelucrare, Producție și distribuie energie electrică și termică și combustibili - gaze, urmate de aprovizionare cu apă; servicii de canalizare, gestionarea deșeurilor și restaurare, Construcții.

3.1.3. Indicele nr. 3: Venituri nete din vânzări

Tabel: Indicii economici principali ai întreprinderilor non-financiare după districte, municipii și activități economice, în anul 2015: Venituri nete din vânzări

Caen Rev. 2 (Grupate pe sectiuni)	Județul	Vidin	Vratsa	Montana	Pleven	Veliko Tarnovo	Ruse	Silistra	Dobrich
	SECTIUNEA (CAEN Rev. 2)								
	TOTAL (toate activitățile economice, cu excepția sectoarelor K, O, T și U)	705868	2463301	2017490	4127737	4490075	6908677	1713095	3436267
A	AGRICULTURA, SILVICULTURA SI PESCUIT	81591	228637	190901	427376	468877	359763	278274	672190
B	INDUSTRIA EXTRACTIVA	..	..	12670	..	8778	..	12880	..
C	INDUSTRIA PRELUCRATOARE	147366	393961	843510	1377463	1507758	2217168	242766	563864
D	PRODUCTIA SI FURNIZAREA DE ENERGIE ELECTRICA SI TERMICA, GAZE, APA CALDA SI AER CONDITIONAT	..	..	15778	..	58664	..	..	172646
E	DISTRIBUTIA APEI; SALUBRITATE, GESTIONAREA DESEURILOR, ACTIVITATI DE DECONTAMINARE	27690	23499	11099	23998	25042	32920	12962	26453
F	CONSTRUCTII	32910	103389	95886	237845	270866	239823	81730	175334
G	COMERT CU RIDICATA SI CU AMANUNTUL; REPARAREA AUTOVEHICULELOR SI MOTOCICLETELOR	234626	533396	689773	1453942	1667746	2959433	971019	1407193
H	TRANSPORT SI DEPOZITARE	90601	142279	61762	161229	166115	503430	44733	87669
I	HOTELURI SI RESTAURANTE	13669	30796	19943	80463	65403	54560	15773	157517
J	INFORMATII SI COMUNICATII	3983	7868	7282	16271	27666	49791	4346	22257
L	TRANZACTII IMOBILIARE	4590	8403	5051	30378	34335	27229	7054	18745
M	ACTIVITATI PROFESIONALE, STIINTIFICE SI TEHNICE	10835	37216	13509	27943	31057	66831	7895	34111
N	ACTIVITATI DE SERVICII ADMINISTRATIVE SI ACTIVITATI DE SERVICII SUPORT	5244	14513	7232	22460	55193	47607	3856	25803
P	INVATAMANT	551	1042	716	1991	3563	3147	636	..
Q	SANATATE SI ASISTENTA SOCIALA	17171	53953	35848	117833	70241	98505	24415	40216
R	ACTIVITATI DE SPECTACOLE, CULTURALE SI RECREATIVE	411	4127	4688	20323	21014	9136	..	11684
S	ALTE ACTIVITATI	2985	2369	1842	7083	7757	12490	2025	8582

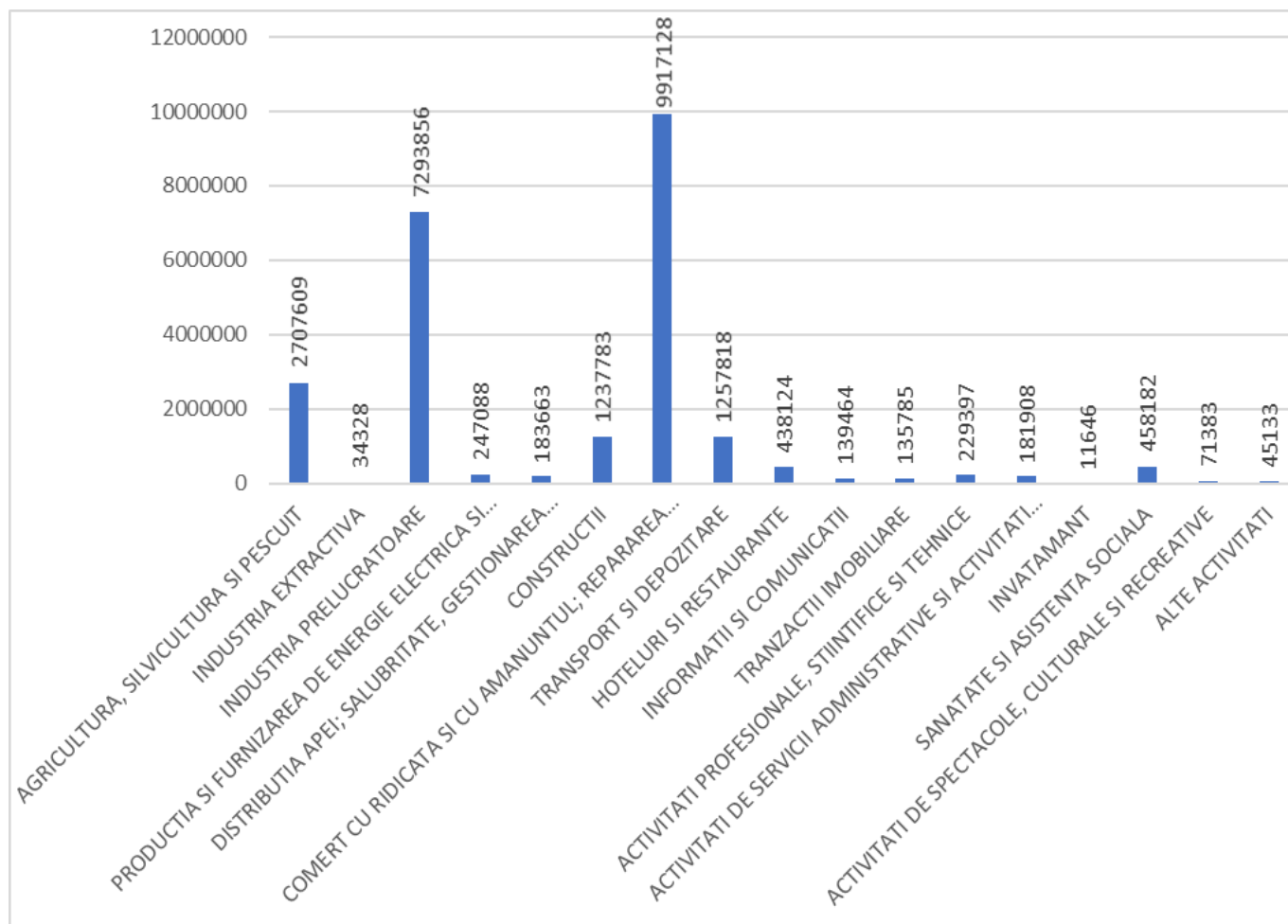
Sursa: INS, Bulgaria

Legendă

... - prezența datelor confidențiale

Din punctul de vedere al veniturilor din vânzări cea mai semnificativă cotă parte pentru cele opt districte o formează întreprinderile cu activitatea economică Comerț; reparații auto și motociclete - 38,3%. În clasament după primele vin - Industria de prelucrare - cu 28,2%, Agricultură, piscicultură și silvicultură cu 10,5% și cca. 5% îi revine Transportului, depozitării și poștelor, Construcții. Privind Producția și distribuția energiei electrice și termice și a combustibililor - gaze, este greu să fie estimată cota-parte din cauza prezenței unor date confidențiale.

Figura: totalul veniturilor nete din vânzări după activități economice, cu excepția sectoarelor K, O, T, U (mii leva)

Sursa: INS, Bulgaria

În comparație cu numărul întreprinderilor, veniturile nete din vânzări sunt cele mai semnificative pentru sectoarele Aprovizionarea cu apă; servicii de canalizare, managementul deșeurilor și restaurări, Producția și distribuția energiei electrice și termice și a combustibililor bio, industrie prelucrătoare. Urmează apoi agricultura, silvicultura, piscicultura, Industria de extracții

3.1.4. Indicele nr. 4: Persoane ocupate

Tabel: Indicii economici principali ai întreprinderilor non-financiare după districte, municipii și activități economice, în anul 2015: Persoane ocupate (număr)

Caen Rev. 2 (Grupate pe sectiuni)	Județul	Vidin	Vratsa	Montana	Pleven	Veliko Tarnovo	Ruse	Silistra	Dobrich
	SECTIUNEA (CAEN Rev. 2)								
	TOTAL (toate activitățile economice, cu excepția sectoarelor K, O, T și U)	12831	32812	23073	52597	57804	64074	17753	36448
A	AGRICULTURA, SILVICULTURA SI PESCUIT	851	2756	1757	4568	4610	3629	2805	5653
B	INDUSTRIA EXTRACTIVA	..	..	303	..	141	1276	..	..
C	INDUSTRIA PRELUCRATOARE	3191	7711	8434	19000	21176	24981	4676	8318
D	PRODUCTIA SI FURNIZAREA DE ENERGIE ELECTRICA SI TERMICA, GAZE, APA CALDA SI AER CONDITIONAT	353	..	40	..	374	..	..	..
E	DISTRIBUTIA APEI; SALUBRITATE, GESTIONAREA DESEURILOR, ACTIVITATI DE DECONTAMINARE	..	809	439	..	828	844	494	..
F	CONSTRUCTII	619	2438	1196	2725	3332	3020	1050	2028
G	COMERT CU RIDICATA SI CU AMANUNTUL; REPARAREA AUTOVEHICULELOR SI MOTOCICLETELOR	3046	6574	5600	11563	13040	12494	4465	8387
H	TRANSPORT SI DEPOZITARE	989	1815	973	2405	2381	5069	777	1640
I	HOTELURI SI RESTAURANTE	859	1477	1106	1968	3094	2524	871	4055
J	INFORMATII SI COMUNICATII	156	314	183	396	967	918	..	291
L	TRANZACTII IMOBILIARE	158	352	197	745	838	674	202	545
M	ACTIVITATI PROFESIONALE, STIINTIFICE SI TEHNICE	446	592	477	946	1372	1962	378	985
N	ACTIVITATI DE SERVICII ADMINISTRATIVE SI ACTIVITATI DE SERVICII SUPORT	376	792	375	1196	1180	1800	168	740
P	INVATAMANT	37	84	65	164	190	..	..	96
Q	SANATATE SI ASISTENTA SOCIALA	985	2535	1609	4229	3004	3087	1272	1812
R	ACTIVITATI DE SPECTACOLE, CULTURALE SI RECREATIVE	36	120	117	231	544	309	52	185
S	ALTE ACTIVITATI	170	309	202	730	733	924	209	646

Sursa: INS, Bulgaria

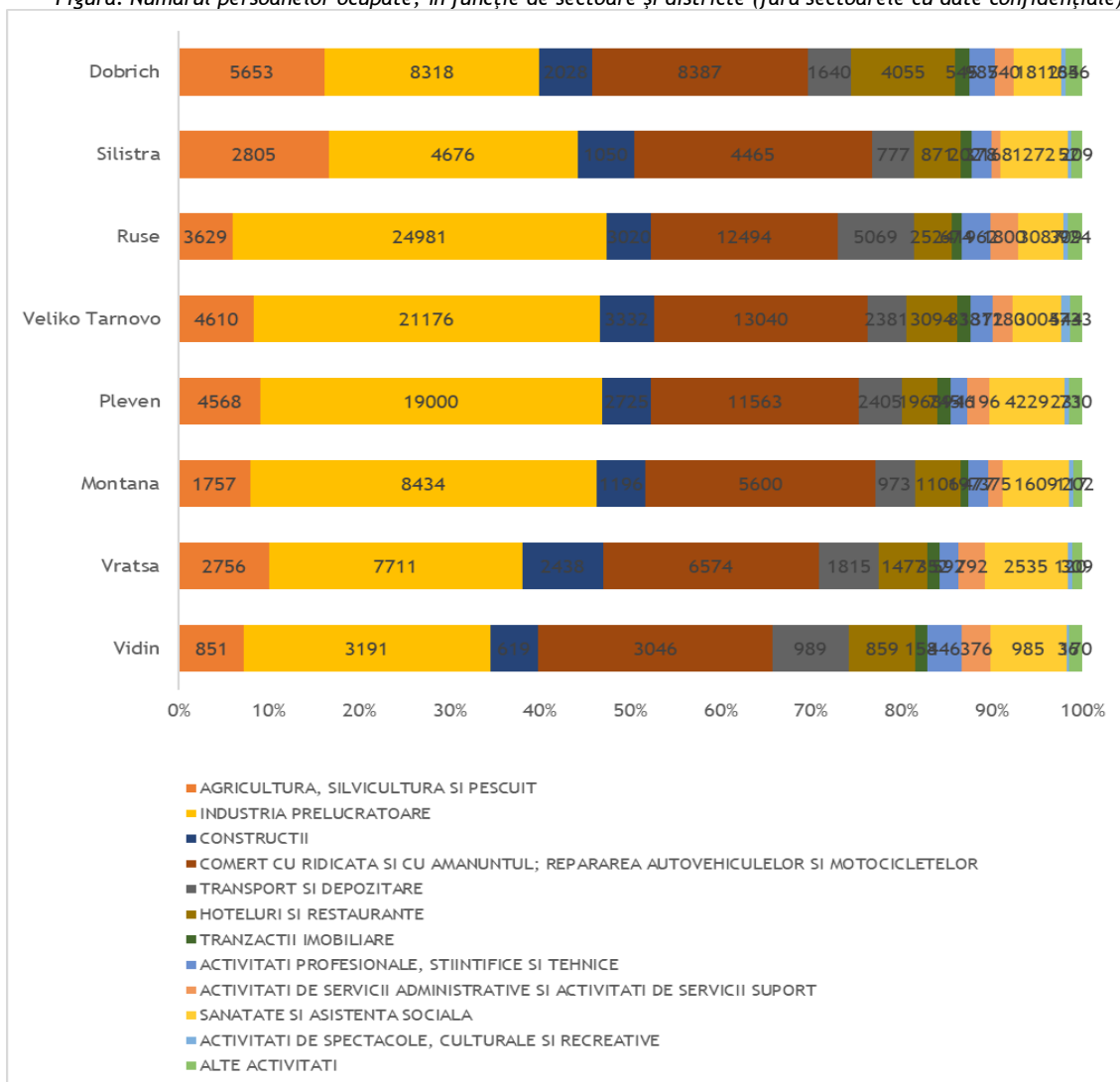
Legendă

... prezența datelor confidențiale

În cele opt districte și pentru sectoarele indicați, numărul total al persoanelor ocupate (salariații) în anul 2015, se ridică la 297.392 de persoane.

Următoarea grafică prezintă informații privind persoanele ocupate în funcție de districte și sectoare, fără a include aceste în care se conțin date confidențiale: Industria de extracție, Producția și distribuția energiei electrice și termice și a combustibililor - gaz; Aprovizionare cu apă; servicii de canalizare, gestionarea deșeurilor și restaurare, Educație, Crearea și diseminarea produselor informatice și de creație; telecomunicații. Având în vedere procentul redus al datelor confidențiale, se acceptă că acestea nu pot influența ordinea de rând a sectoarelor prezentate.

Figura: Numărul persoanelor ocupate, în funcție de sectoare și districte (fără sectoarele cu date confidențiale)

Sursa: INS, Bulgaria

Cel mai mare este numărul persoanelor ocupate în Industria de prelucrare - 32,8%; Comerțul; reparațiile auto și moto - 21,9%; Agricultură, silvicultură și piscicultură - 9,0%; Sănătate umană și muncă socială - 6,2%.

În funcție de numărul întreprinderilor dintr-un sector anume, numărul persoanelor ocupate este cel mai mare în activitățile economice: Aprovizionarea cu apă; servicii de canalizare, gestionarea deșeurilor și restaurare, Industrie de extracție, Industrie de prelucrare. Urmează construcțiile, transporturile, depozitarea și serviciile poștale, agricultura, silvicultură și piscicultură.

3.1.5. Indicele nr. 5: Imobilizări corporale pentru anul în curs

Tabel: Indicii economici principali ai întreprinderilor non-financiare după districte, municipii și activități economice, în anul 2015:
Imobilizări corporale pentru anul în curs (mii leva)

Caen Rev. 2 (Grupate pe sectiuni)	Județul	Vidin	Vratsa	Montana	Pleven	Veliko Tarnovo	Ruse	Silistra	Dobrich
	SECTIUNEA (CAEN Rev. 2)								
	TOTAL (toate activitățile economice, cu excepția sectoarelor K, O, T și U)	523669	3864867	737280	1983085	2056406	2493530	811486	3097084
A	AGRICULTURA, SILVICULTURA SI PESCUIT	140088	251049	254168	511648	526591	328739	343642	685488
B	INDUSTRIA EXTRACTIVA	..	5990	31022	70134	..	..	..	..
C	INDUSTRIA PRELUCRATOARE	87862	331916	192274	435657	648634	904498	139863	246106
D	PRODUCTIA SI FURNIZAREA DE ENERGIE ELECTRICA SI TERMICA, GAZE, APA CALDA SI AER CONDITIONAT	140501	..	..	233280	79108	76008	..	865583
E	DISTRIBUTIA APEI; SALUBRITATE, GESTIONAREA DESEURILOR, ACTIVITATI DE DECONTAMINARE	..	21089	..	28021	..	..	..	..
F	CONSTRUCTII	10633	72728	23637	68726	71336	68148	24562	74145
G	COMERT CU RIDICATA SI CU AMANUNTUL; REPARAREA AUTOVEHICULELOR SI MOTOCICLETELOR	29026	62441	58087	215572	212631	385855	111955	192750
H	TRANSPORT SI DEPOZITARE	24615	58609	22393	99338	73115	258811	25712	38774
I	HOTELURI SI RESTAURANTE	11025	16777	24228	39184	70726	42114	17704	640289
J	INFORMATII SI COMUNICATII	4021	6871	3307	4091	15879	20886	2083	14399
L	TRANZACTII IMOBILIARE	45573	48949	30226	203795	221600	203776	84045	169602
M	ACTIVITATI PROFESIONALE, STIINTIFICE SI TEHNICE	4731	8658	8648	10443	20022	15857	5692	11321
N	ACTIVITATI DE SERVICII ADMINISTRATIVE SI ACTIVITATI DE SERVICII SUPT	4922	11715	4553	25067	16889	17817	3162	16863
P	INVATAMANT	..	..	..	1126	8757	1026	401	845
Q	SANATATE SI ASISTENTA SOCIALA	..	36605	15889	30315	43729	49735	16468	28550
R	ACTIVITATI DE SPECTACOLE, CULTURALE SI RECREATIVE	680	2232	1127	4251	3301	1879	159	20090
S	ALTE ACTIVITATI	341	779	903	2437	3656	..	..	..

Sursa: INS, Bulgaria

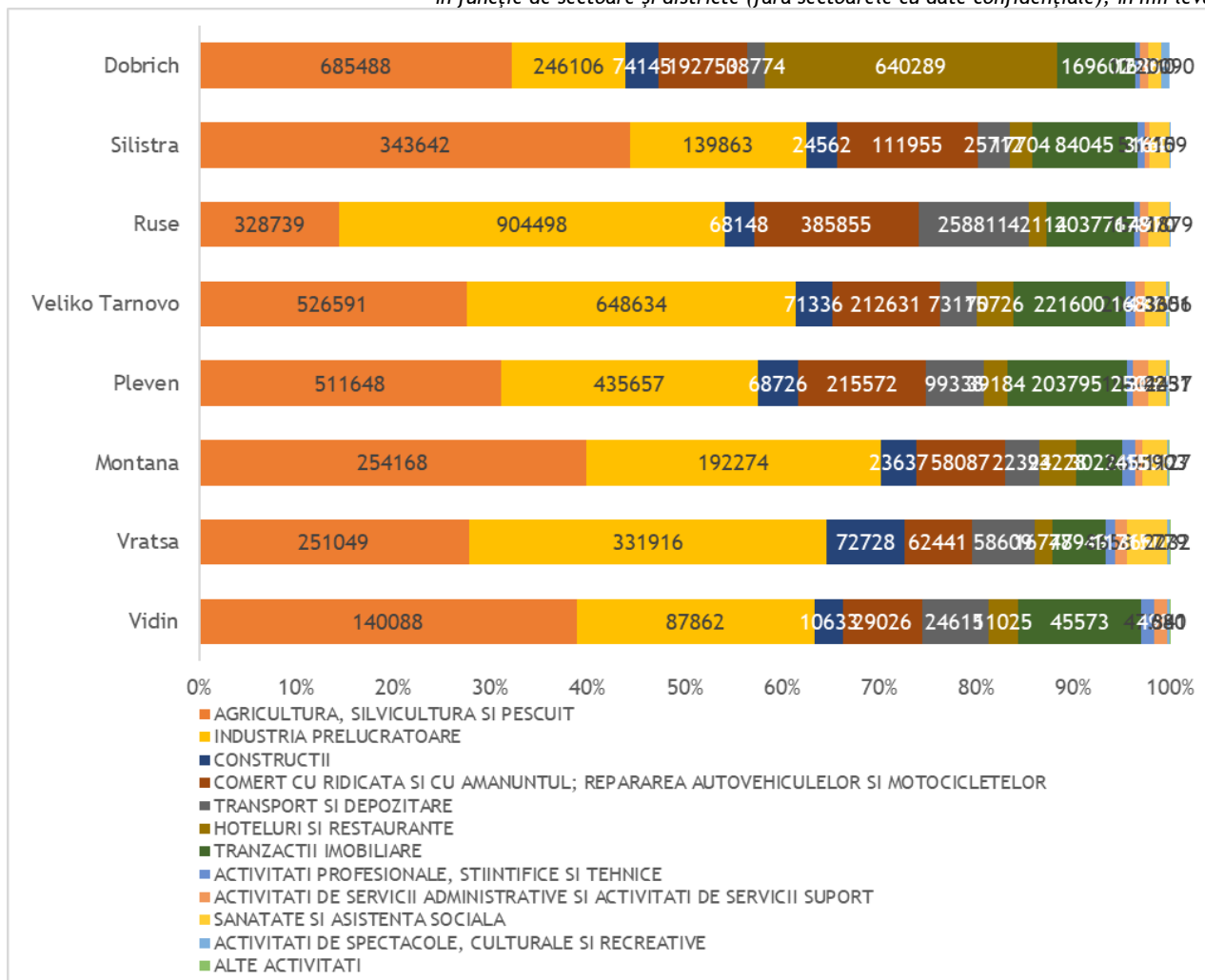
Legendă

... - prezența datelor confidențiale

Imobilizările corporale pentru anul în curs (2015) se analizează pentru a se determina investițiile sectoriale.

Distribuirea în baza imobilizărilor corporale pentru cele opt districte arată că primul loc este ocupat de sectorul Agricultură, silvicultură și piscicultură cu 19,5%. Îl urmează cu 19,2% Industria de prelucrare; Producția și distribuția energiei electrice și termice și a combustibililor - gaze - cu 9%; Comerț; reparații auto și moto - 8,1%; Operații cu proprietăți imobiliare - 6,5%.

Figura: Imobilizările corporale pentru anul în curs, în funcție de sectoare și districte (fără sectoarele cu date confidențiale), în mii leva

Sursa: INS, Bulgaria

În revista acestor date, confidențialitatea se ridică la peste 20% și cuprinde activitățile economice: Industria de extracție, Producția și distribuția energiei electrice și termice și a combustibililor - gaz; Aprovizionare cu apă; servicii de canalizare, gestionarea deșeurilor și restaurare, Educație, alte activități. Din acest motiv ele nu figurează în grafica de mai sus. Procentul de confidențialitate al datelor este cel mai ridicat pentru districtul Vratsa, putându-se presupune că acest fapt este legat de sectorul Producția și distribuția de energie electrică și termică și de combustibili-gaze. Dacă acest lucru este într-adevăr așa, sectorul acesta ar ocupa primele poziții după indicele de investiții în imobilizări corporale în district.

3.2. Datele de la analiza efectuată a județelor române din regiunea transfrontalieră: Mehedinți, Dolj, Olt, Teleorman, Giurgiu, Călărași și Constanța;

3.2.1. Indicele nr. 1: Numărul unităților locale

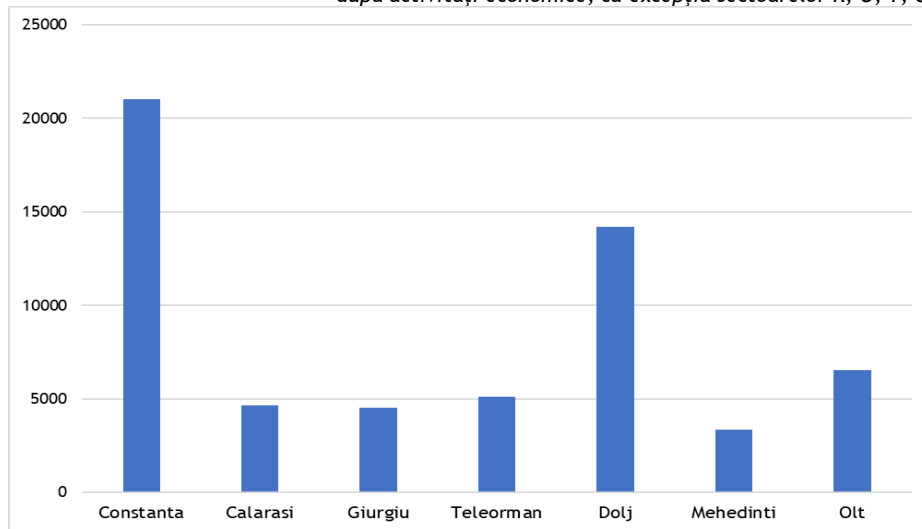
Tabel: Unități locale active, după activități ale economiei naționale la nivel de sector CAEN, Rev. 2, clase în funcție de mărime - număr angajați, macro-regiuni, regiuni de dezvoltare și județe, pentru anul 2015: Numărul unităților locale active

Caen Rev. 2 (Grupate pe sectiuni)	Județul	Constanta	Calarasi	Giurgiu	Teleorman	Dolj	Mehedinti	Olt
	SECTIUNEA (CAEN Rev. 2)							
	TOTAL (toate activitățile economice, cu excepția sectoarelor K, O, T și U)	21026	4637	4541	5109	14175	3341	6518
A	AGRICULTURA, SILVICULTURA SI PESCUIT	852	546	399	554	544	127	407
B	INDUSTRIA EXTRACTIVA	56	6	20	9	21	16	12
C	INDUSTRIA PRELUCRATOARE	1702	390	325	375	1386	295	671
D	PRODUCTIA SI FURNIZAREA DE ENERGIE ELECTRICA SI TERMICA, GAZE, APA CALDA SI AER CONDITIONAT	64	9	19	21	30	11	8
E	DISTRIBUTIA APEI; SALUBRITATE, GESTIONAREA DESEURILOR, ACTIVITATI DE DECONTAMINARE	175	49	27	42	124	29	73
F	CONSTRUCTII	1665	388	625	299	1051	263	582
G	COMERT CU RIDICATA SI CU AMANUNTUL; REPARAREA AUTOVEHICULELOR SI MOTOCICLETELOR	6757	1998	1849	2364	6053	1279	2828
H	TRANSPORT SI DEPOZITARE	2349	320	420	393	993	517	434
I	HOTELURI SI RESTAURANTE	1816	167	172	197	675	196	324
J	INFORMATII SI COMUNICATII	500	110	75	94	428	72	133
L	TRANZACTII IMOBILIARE	611	51	68	42	243	34	57
M	ACTIVITATI PROFESIONALE, STIINTIFICE SI TEHNICE	1977	315	231	337	1150	239	400
N	ACTIVITATI DE SERVICII ADMINISTRATIVE SI ACTIVITATI DE SERVICII SUPPORT	892	106	140	112	376	98	171
P	INVATAMANT	168	24	21	29	99	19	37
Q	SANATATE SI ASISTENTA SOCIALA	433	64	38	110	443	49	190
R	ACTIVITATI DE SPECTACOLE, CULTURALE SI RECREATIVE	393	40	35	44	175	32	53
S	ALTE ACTIVITATI	616	54	77	87	384	65	138

Sursa: INS România

Cele șapte județe române găzduiesc un total de 58213 de unități locale distribuite în toate activitățile economice, mai puțin cele din sectoarele K, O, T și U. Cel mai mare număr de unități este raportat în județele Constanța, Dolj și Olt.

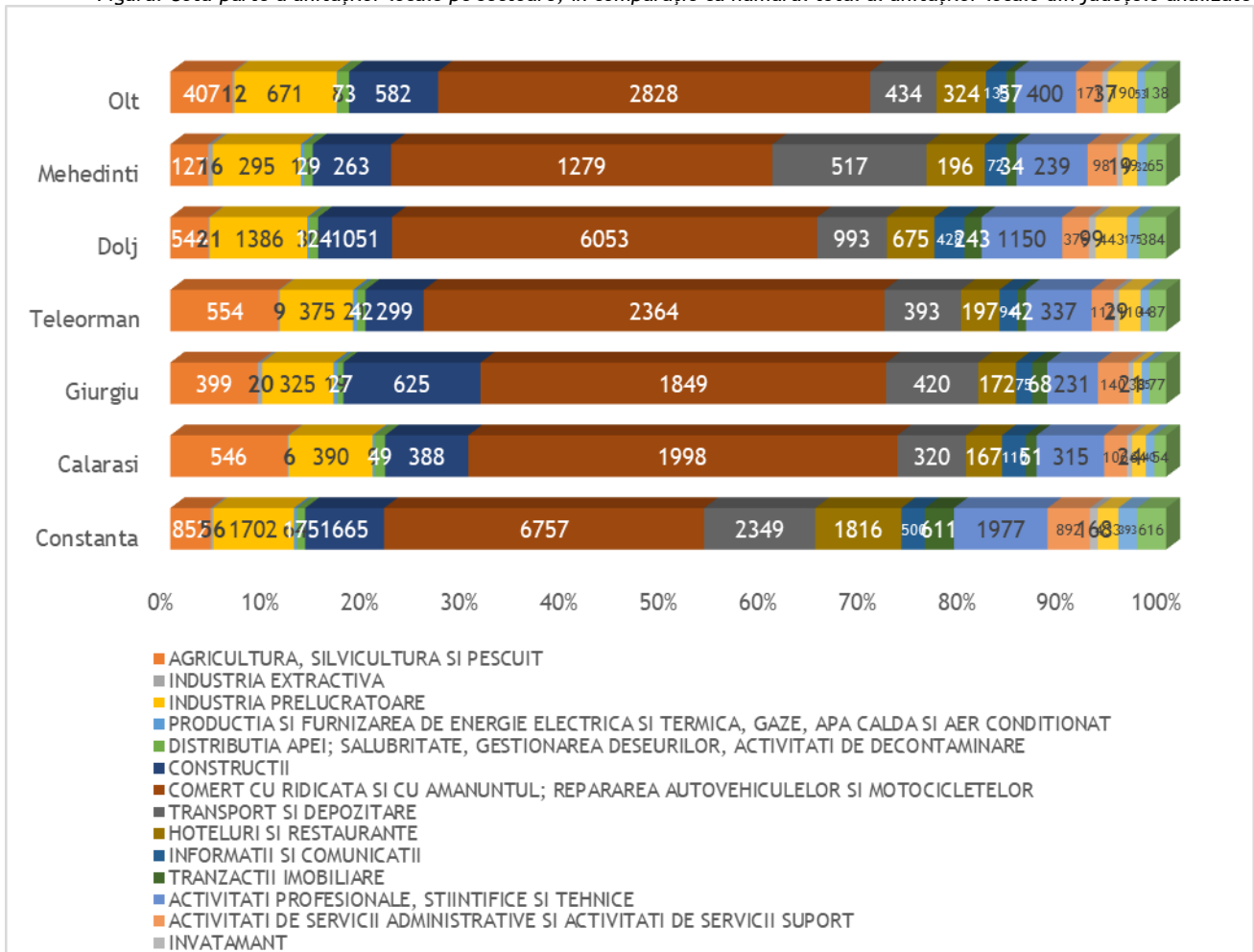
Figura: Numărul total al unităților locale, după activități economice, cu excepția sectoarelor K, O, T, U

Sursa: INS România

Distribuirea numărului de unități pe sectoare este determinată pe următoarea grafică. În toate districtele predomină unitățile în activitățile comerciale: Comerț; reparații auto și moto, Industrie prelucrătoare, Construcții.

Figura: Cota-parte a unităților locale pe sectoare, în comparație cu numărul total al unităților locale din județele analizate

Sursa: INS România

În diferitele județe se conturează câteva activități economice lider în care există cel mai mare număr de unități. Acestea sunt: Comerț; reparații auto și moto - 38.5% în comparație cu numărul total din județele analizate; Transport, depozitare și poște - 9,1%; Industria prelucrătoare - 8,7%; Construcții - 8,2%; Activități profesionale și cercetări științifice - 7,8%, Activități în hoteluri și restaurante - 6%, Agricultură, silvicultură și piscicultură - 5,8%.

3.2.2. Indicele nr. 2: Cifra de afaceri

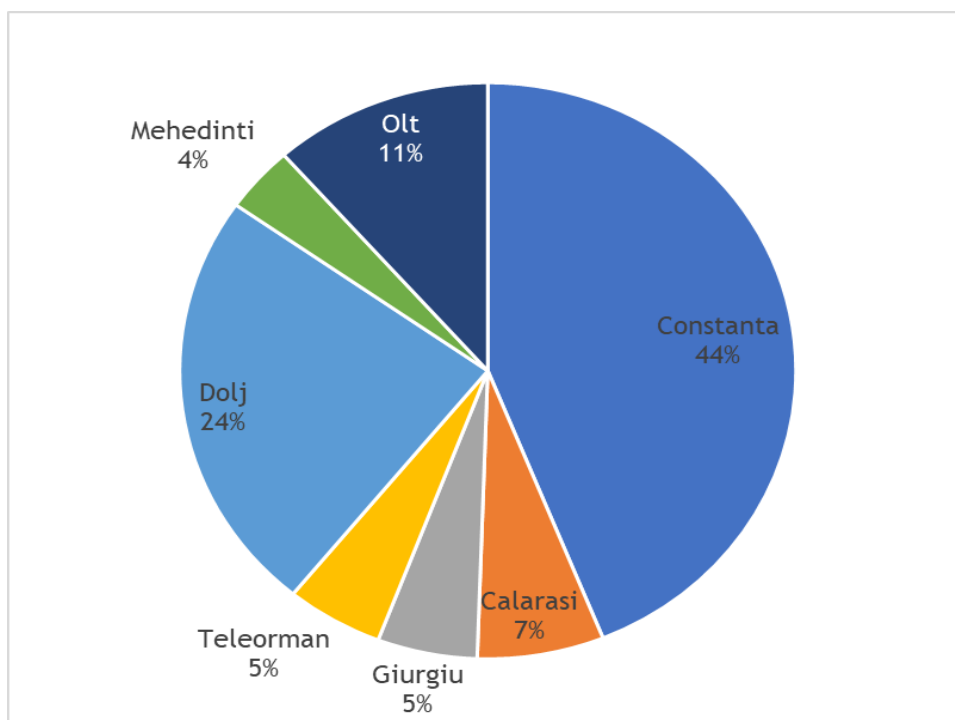
Tabel: Cifra de afaceri de la unitățile locale, după activități ale economiei naționale la nivel de sector CAEN, Rev. 2, în funcție de mărime și de număr angajați, macro-regiuni, regiuni de dezvoltare și județe, pentru anul 2015: Cifra de afaceri de la unitățile locale în mil. lei (RON)

Caen Rev. 2 (Grupate pe sectiuni)	Județul	Constanta	Calarasi	Giurgiu	Teleorman	Dolj	Mehedinti	Olt
	SECTIUNEA (CAEN Rev. 2)							
	Total pentru sectoarele prezentate (DATE CALCULATE)	50408	7631	6021	5854	27408	4264	13223
B	INDUSTRIA EXTRACTIVA	593	13	42	88	359	66	146
C	INDUSTRIA PRELUCRATOARE	15462	2876	1051	1282	7696	900	7655
D	PRODUCTIA SI FURNIZAREA DE ENERGIE ELECTRICA SI TERMICA, GAZE, APA CALDA SI AER CONDITIONAT	3159	12	38	70	3192	80	2
E	DISTRIBUTIA APEI; SALUBRITATE, GESTIONAREA DESEURILOR, ACTIVITATI DE DECONTAMINARE	705	297	59	105	333	77	93
F	CONSTRUCTII	3052	373	687	430	1519	542	765
G	COMERT CU RIDICATA SI CU AMANUNTUL; REPARAREA AUTOVEHICULELOR SI MOTOCICLETELOR	18767	3293	3071	3190	11310	1958	3766
H	TRANSPORT SI DEPOZITARE	4355	385	717	235	981	232	268
I	HOTELURI SI RESTAURANTE	1339	64	51	63	240	62	87
J	INFORMATII SI COMUNICATII	478	70	67	75	509	65	93
L, M, N	TRANZACTII IMOBILIARE ACTIVITATI DE SERVICII ADMINISTRATIVE SI ACTIVITATI DE SERVICII SUPPORT ACTIVITATI PROFESIONALE, STIINTIFICE SI TEHNICE	1742	167	192	211	763	138	229
P	INVATAMANT	30	5	2	11	14	6	6
Q	SANATATE SI ASISTENTA SOCIALA	270	22	11	48	175	17	44
S	ALTE ACTIVITATI	456	54	33	46	317	121	69

Sursa: INS România

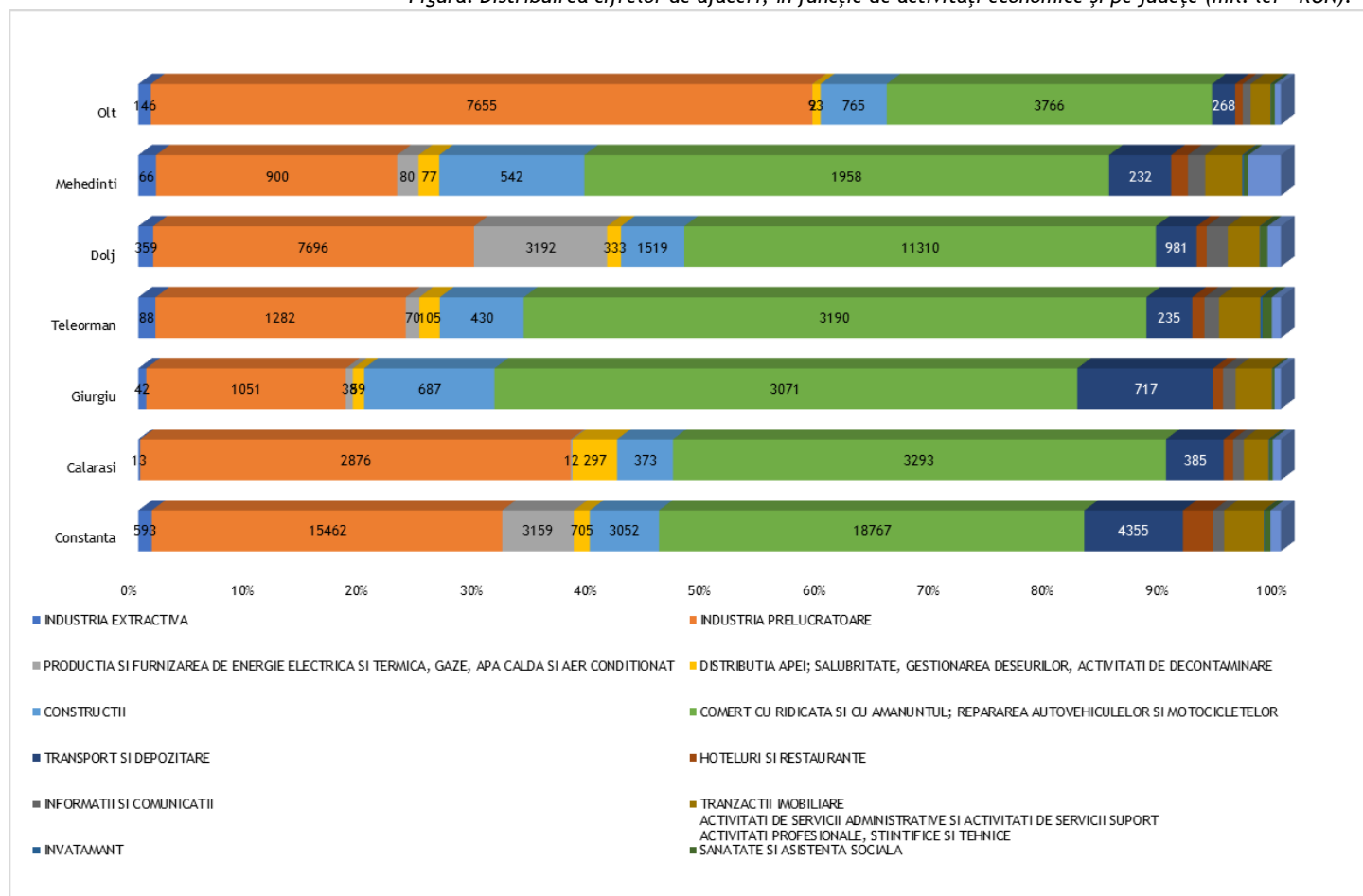
Volumul total al cifrelor de afaceri realizate pentru cele șapte sectoare indică cea mai mare cotă-parte pentru județul Constanța, urmat de Dolj și Olt.

Figura: Cota-parte a cifrelor de afaceri realizate de către unitățile locale, pe județe

Sursa: INS România

Figura: Distribuția cifrelor de afaceri, în funcție de activități economice și pe județe (mil. lei - RON).

Sursa: INS România

Cel mai mare volum al cifrelor de afaceri este în sectorul Comerț; reparații auto și moto - 39,5%, urmat de Producția prelucrătoare - 32,2%. Construcțiile ocupă o cotă parte de 6,4%; Transport,

depozitare și poște - 6,2%, Producție și distribuire energie electrică și termică, combustibili - gaze - 5,7%.

În majoritatea județelor Comerț; reparații auto și moto și Producția prelucrătoare au poziții aproape egale, dominând peste restul sectoarelor.

La coroborarea cifrei de afaceri cu numărul unităților, în funcție de activități economice, cea mai mare cotă parte o are Producția și distribuirea energiei electrice termice și a combustibililor - gaze.

3.2.3. Indicele nr. 3: Număr salariați

Tabel: Salariații unităților locale după activități ale economiei naționale la nivel de sector CAEN, Rev. 2, în funcție de mărime și de număr angajați, macro-regiuni, regiuni de dezvoltare și județe, pentru anul 2015: Număr salariați

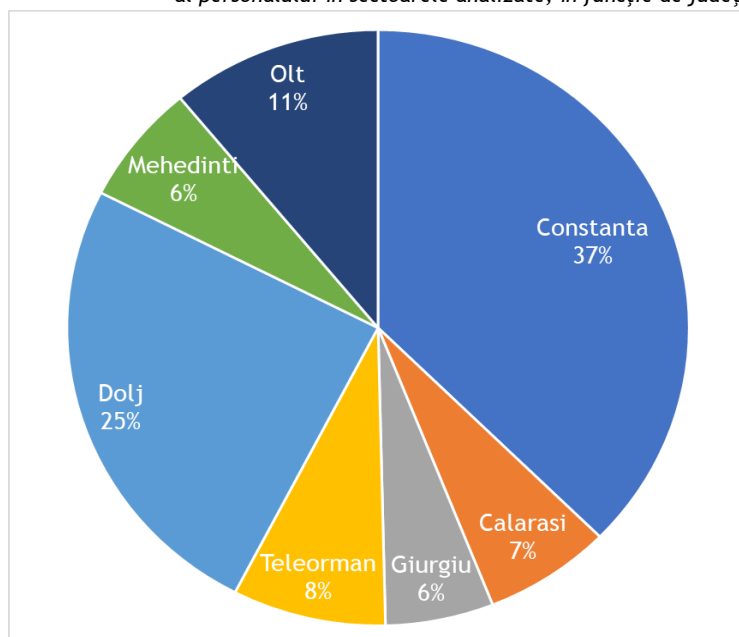
Caen Rev. 2 (Grupate pe sectiuni)	Județul	Constanta	Calarasi	Giurgiu	Teleorman	Dolj	Mehedinti	Olt
	SECTIUNEA (CAEN Rev. 2)							
	Total pentru sectoarele prezentate (DATE CALCULATE)	156639	27789	23577	33484	104314	27374	46022
B	INDUSTRIA EXTRACTIVA	1651	47	631	1662	968	696	919
C	INDUSTRIA PRELUCRATOARE	28654	10313	4405	11108	26356	8867	20326
D	PRODUCTIA SI FURNIZAREA DE ENERGIE ELECTRICA SI TERMICA, GAZE, APA CALDA SI AER CONDITIONAT	3962	181	158	304	3177	1572	141
E	DISTRIBUTIA APEI; SALUBRITATE, GESTIONAREA DESEURILOR, ACTIVITATI DE DECONTAMINARE	4963	758	733	1076	2379	698	1029
F	CONSTRUCTII	15269	2639	3883	2380	9050	2777	4806
G	COMERT CU RIDICATA SI CU AMANUNTUL; REPARAREA AUTOVEHICULELOR SI MOTOCICLETELOR	33752	7100	6517	8847	26785	5835	9978
H	TRANSPORT SI DEPOZITARE	23833	2261	2934	1875	13208	2248	1981
I	HOTELURI SI RESTAURANTE	12844	708	701	874	3168	1018	1061
J	INFORMATII SI COMUNICATII	3413	370	262	563	3562	317	493
L, M, N	TRANZACTII IMOBILIARE ACTIVITATI DE SERVICII ADMINISTRATIVE SI ACTIVITATI DE SERVICII SUPORT ACTIVITATI PROFESIONALE, STIINTIFICE SI TEHNICE	20690	2714	2794	3650	11017	2385	3866
P	INVATAMANT	749	158	76	114	367	106	177
Q	SANATATE SI ASISTENTA SOCIALA	2670	253	148	622	2089	269	584
S	ALTE ACTIVITATI	4189	287	335	409	2188	586	661

Sursa: INS România

Numărul total al personalului (salariaților) în județele analizate se ridică la 419199 mii de persoane.

Figura: Distribuirea numărului total

al personalului în sectoarele analizate, în funcție de județ.

Sursa: INS România

După acest indicator, din nou lideri sunt județele Constanța, Dolj, Olt.

Pentru diferitele activități economice cea mai mare cotă-parte o are personalul din Industria prelucrătoare - cu 26.2%, Comerț; reparații auto și moto - 23.6%, urmate de Transport, depozitări și poște - 11,5% și un total pentru cele trei secții L,M,N - Operații cu imobiliare; Activități profesionale și cercetări științifice; Administrarea activităților administrative și conexe - 11,2%.

Față de unitățile locale, pe județe, cea mai mare cotă-parte o are ocuparea forței de muncă în domeniul Producției și distribuirii energiei electrice și termice și a combustibililor - gaze, Industria de extracție.

3.2.4. Indicele nr. 5: Investiții nete în Imobilizări corporale

Tabel: Investițiile nete în Imobilizări corporale de la unitățile locale, după activități ale economiei naționale la nivel de sector CAEN, Rev. 2, în funcție de mărime și de număr angajați, macroregiuni, regiuni de dezvoltare și județe, pentru anul 2015: Investiții nete în Imobilizări corporale de la unitățile locale în mil. lei (RON)

Caen Rev. 2 (Grupate pe sectiuni)	Județul SECTIUNEA (CAEN Rev. 2)	Județul						
		Constanta	Calarasi	Giurgiu	Teleorman	Dolj	Mehedinti	Olt
	Total pentru sectoarele prezentate (DATE CALCULATE)	3286	277	358	610	1256	243	964
B	INDUSTRIA EXTRACTIVA	206	..	157	435	155	14	246
C	INDUSTRIA PRELUCRATOARE	576	131	52	27	300	61	535
D	PRODUCTIA SI FURNIZAREA DE ENERGIE ELECTRICA SI TERMICA, GAZE, APA CALDA SI AER CONDITIONAT	623	..	10	6	206	13	17
E	DISTRIBUTIA APEI; SALUBRITATE, GESTIONAREA DESEURILOR, ACTIVITATI DE DECONTAMINARE	257	2	8	33	5	70	4
F	CONSTRUCTII	80	14	18	18	108	15	45

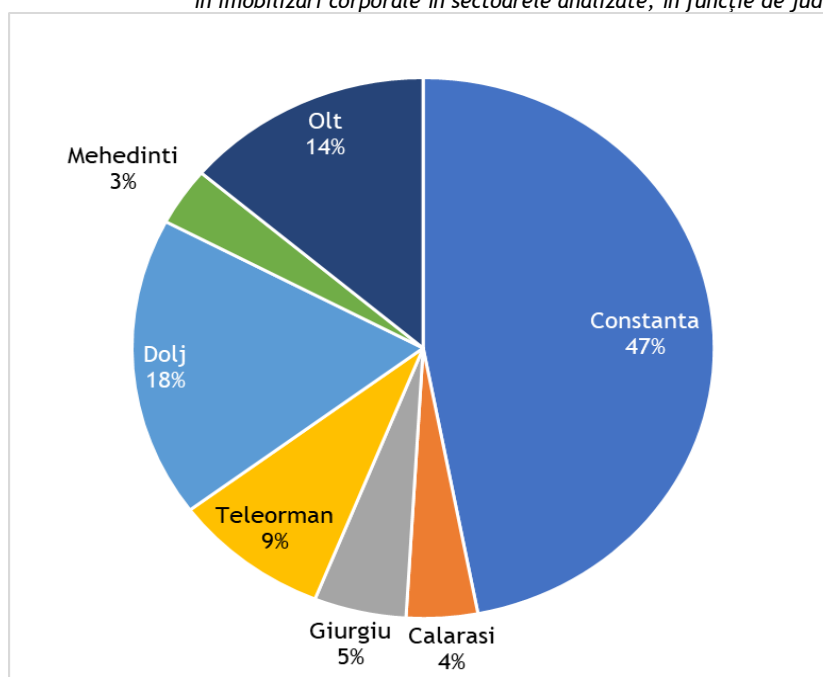
Caen Rev. 2 (Grupate pe sectiuni)	SECTIUNEA (CAEN Rev. 2)	Județul						
		Constanta	Calarasi	Giurgiu	Teleorman	Dolj	Mehedinti	Olt
G	COMERT CU RIDICATA SI CU AMANUNTUL; REPARAREA AUTOVEHICULELOR SI MOTOCICLETELOR	282	51	40	43	151	26	63
H	TRANSPORT SI DEPOZITARE	867	25	45	16	147	23	25
I	HOTELURI SI RESTAURANTE	159	21	7	13	67	4	4
J	INFORMATII SI COMUNICATII	26	7	6	4	18	4	10
L, M, N	TRANZACTII IMOBILIARE ACTIVITATI DE SERVICII ADMINISTRATIVE SI ACTIVITATI DE SERVICII SUPTOR ACTIVITATI PROFESIONALE, STIINTIFICE SI TEHNICE	166	15	10	11	66	7	10
P	INVATAMANT	2	0	1	0	1	1	0
Q	SANATATE SI ASISTENTA SOCIALA	21	2	1	3	22	2	2
S	ALTE ACTIVITATI	21	1	3	1	10	3	3

Sursa: INS România

Legendă

... - prezența datelor confidențiale

Figura: Distribuția investițiilor nete în imobilizări corporale în sectoarele analizate, în funcție de județ.

Sursa: Calcule proprii și datele INS România

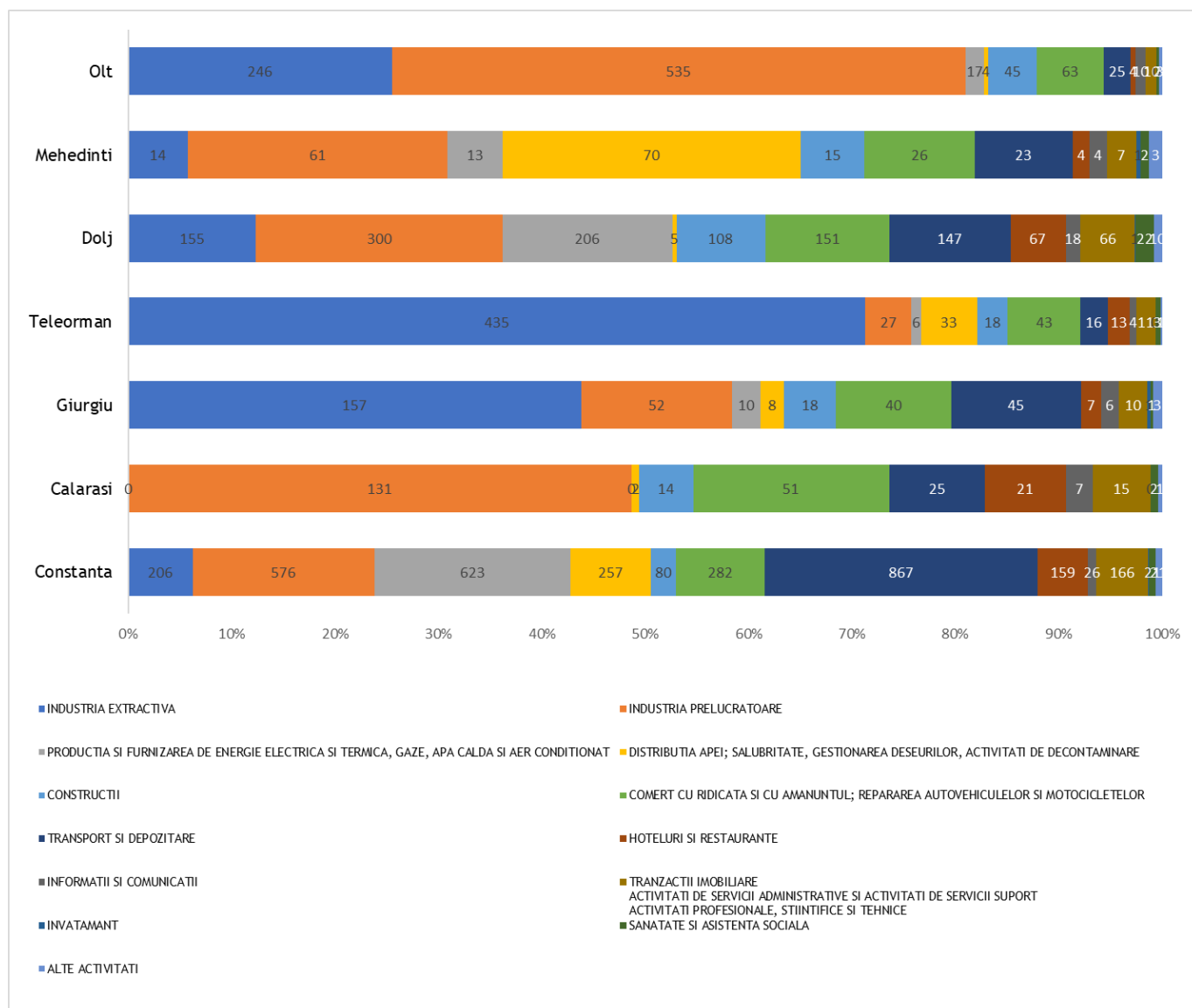
Distribuția în baza investiții nete în imobilizări corporale pentru cele șapte județe conturează următoarele activități economice cu cea mai mare cotă-parte:

- Industria prelucrătoare - 24,3%
- Industria de extracție - 17,2%
- Transport, depozitare și poște - 16,4%

- Producție și distribuire a energiei termice și electrice și a combustibililor sub forma de gaze - 12,5%
- Comerț; reparații auto și moto - 9,4%

Există un procent minim de informații confidențiale, numai pentru județul Călărași, sectoarele: Industria de extracții, Producție și distribuire a energiei termice și electrice și a combustibililor sub forma de gaze Nu se estimează că acest fapt va reflecta în mod semnificativ pe clasamentul prezentat mai sus al sectoarelor.

Figura: Distribuirea investițiilor nete în immobilizări corporale, în funcție de activități economice și pe județe (mil. lei - RON).

Sursa: INS România

La nivel de județe, investițiile nete în Constanța se formează în cel mai mare procent de activitățile economice Transport, depozitare și poște; Teleorman și Giurgiu - Industria de extracție; Olt, Călărași și Dolj industria lider este cea de Prelucrare. Mehedinți se deosebește ca un județ cu investiții în active immobilizate corporale în sectorul: Aprovizionare cu apă; servicii de canalizare, gestionarea deșeurilor și restaurări.

Cea mai mare cotă-parte în investițiile nete o au unitățile locale din sectoarele Industrie de extracții, Producție și distribuire energie electrică și termică. combustibili - gaze.

4. CONCLUZII

4.1. Districte din regiunea transfrontalieră: Vidin, Vratsa, Montana, Plevna, Veliko Târnovo, Ruse, Dobrich și Silistra

- După indicele de număr al întreprinderilor, pentru cele opt districte bulgare, lider sunt sectoarele cu activitățile economice: Comerț; reparații auto și moto - între 35% și 46% din toate întreprinderile dintr-un district anume; Agricultură, silvicultură și piscicultură - între 6% și 15% din toate întreprinderile dintr-un district anume; Industria de prelucrare - între 7% și 11% din toate întreprinderile dintr-un district anume; Activitate hotelieră și în restaurante - între 6% și 8.5% din toate întreprinderile dintr-un district anume; Activități profesionale și cercetări științifice - între 5% și 9% din toate întreprinderile dintr-un district anume; Transport, depozitari și poște - între 5% și 7% din toate întreprinderile dintr-un district.
- După indicele de producție fabricată, pentru cele opt districte bulgare, lider sunt sectoarele cu activitățile economice: Industria de prelucrare - 6,84 mlrd. leva; Agricultură, silvicultură, piscicultură - 2,71 mil. leva; comerț, reparații auto și moto - 1,78 mlrd. leva; Transport, depozitari, poște - 1,24 mlrd. leva; Construcții - 1,22 mlrd. leva.
- După indicele venituri nete din vânzări, pentru cele opt districte bulgare, lider sunt sectoarele cu activitățile economice: Comerț; reparații auto și moto - 38,3%; Industrie prelucrătoare - 28,2%; Agricultură, silvicultură și piscicultură - 10,5%; Transport, depozitare și poște și Construcții - cca. 5%.
- După indicele de persoane ocupate, pentru cele opt districte bulgare, lider sunt sectoarele cu activitățile economice: Industria de prelucrare - 32,8%; Comerțul; reparațiile auto și moto - 21,9%; Agricultura, silvicultura și piscicultura - 9,0%; Sănătate umană și muncă socială - 6,2%.
- După indicele Imobilizări corporale pentru anul în curs, pentru cele opt districte bulgare, lider sunt sectoarele cu activitățile economice: Agricultură, silvicultură și piscicultură - 19,5%; Industria de prelucrare - 19,2%, Producție și distribuție energie electrică și termică, combustibili - gaze - 9%, Comerț; reparații auto și moto - 8,1%, Operații cu proprietăți imobiliare - 6,5%.

Potrivit datelor prezentate și celor de la documentele strategice analizate privind regiunea respectivă, sunt identificate următoarele sectoare cu potențial de asigurare ocupare:

- Industria de prelucrare
  - Industria alimentară
  - Producția și prelucrarea de carne; producția de preparate din carne
  - Producția de lapte și de produse lactate;
  - Producție de băuturi;
  - Producție de produse din tutun
  - Producție de produse chimice
  - Producție de textil și produse din textil
  - Producție de îmbrăcăminte.
  - Producția produselor alimentare; băuturilor
  - Produse din tutun;
  - Producția de material lemnos, hârtie, carton;
  - Prelucrarea metalelor;
  - Prelucrarea metalelor și fabricarea produselor din metal;
  - Fabricarea produselor din alte materii prime minerale non-metalice; Producția auto
- Comerț; reparații auto și moto
- Agricultură, silvicultură, exploatare vânătoarească
  - Creșterea plantelor
  - Creștere leguminoase (fără orez) și cereale, semințe oleaginoase;
  - Creșterea plantelor perene
  - Creșterea animalelor

Creșterea păsărilor de casă
Creșterea ovinelor și caprinelor
Creșterea porcinelor
Creșterea bovinelor, profil lactic;
Apicultură
Pescătorie și acvaculturi
Pescătorie oceanică și maritimă

4.2. Județe din regiunea transfrontalieră: Mehedinți, Dolj, Olt, Teleorman, Giurgiu, Călărași și Constanța

- După indicele de număr al întreprinderilor, pentru cele șapte județe române, lider sunt sectoarele cu activitățile economice: Comerț; reparații auto și moto - 38.5%, Transport, depozitare și poște - c 9,1%, Industria de prelucrare - 8,7%, Construcții - c 8,2%, Activități profesionale și cercetări științifice - 7,8%, Activitate în hoteluri și restaurante - 6%, Agricultură, silvicultură și piscicultură - 5,8%.
- După indicele de cifră de afaceri, pentru cele șapte județe române, lider sunt sectoarele cu activitățile economice: Comerț; reparații auto și moto - 39.5%, urmat de Industria de prelucrare - 32,2%. Construcțiile ocupă o cotă parte de 6,4%; Transport, depozitare și poște - 6,2%, Producție și distribuire energie electrică și termică, combustibili - gaze - 5,7%.
- După indicele de număr salariați, pentru cele șapte județe române, lider sunt sectoarele cu activitățile economice: Industria de prelucrare - 26.2%, Comerț; reparații auto și moto - 23.6%, urmate de Transport, depozitare și poște - 11,5% și în total pentru cele trei sectoare L,M,N - Operații cu proprietăți imobiliare; Activități profesionale și cercetări științifice; Activități administrative și conexe - 11,2%
- După indicele de investiții nete în imobilizări corporale, pentru cele șapte județe române, lider sunt sectoarele cu activitățile economice: și următoarele activități economice au cea mai mare cotă-parte: Industria de prelucrare - 24,3%, Industria de extracție - 17,2%, Transport, depozitare și poște - 16,4%, Producție și distribuire energie electrică și termică, combustibili - gaze - 12,5%, Comerț; reparații auto și moto - 9,4%

În rezultatul analizei efectuate, informațiilor studiate de la documentele strategice și evaluării experților, în generalizare, se conturează următoarele sectoare lider și industrii cu potențial de a asigura ocuparea forței de muncă:

- Comerț; reparații auto și moto
- Industria de prelucrare
  - Producția produselor alimentare; băuturilor
  - Producător de textil
  - Producție de îmbrăcăminte și încălțăminte
  - Producție de produse chimice
  - Producție de mobilă
  - Producția auto
  - Șantiere navale, reparații și mentenanță ambarcațiuni
  - Producție locomotive, automotive și vagoane
  - Prelucrarea metalelor și fabricarea produselor din metal;
  - Producția de mașini și de piese mecanice
- Transport, depozitare și poște
  - Transport rutier și naval
  - Depozitarea de mărfuri și activități anexe transporturilor

IV. ACTIVITATEA NR. 2: Identificarea sectoarelor cu potențial de dezvoltare și studierea necesității de forță de muncă cu calificare specifică

1. OBIECTIVELE PROPUSE ȘI REZULTATELE AȘTEPTATE

În cadrul activității s-a elaborat un studiu care, din punct de vedere logic, se poate separa în două etape interdependente: analiza celor 15 districte și județe din regiunea transfrontalieră pentru a se stabili sectoarele cu potențial de dezvoltare în domeniile de tehnologii înalte și medii; studierea nevoilor de angajați calificați ale întreprinderilor identificate din domeniile de tehnologii de tehnologie înaltă și medie.

Aceste sunt domenii în care activează angajați cu calificări specifice din cauza naturii activității, proceselor prezente, tehnologiilor și echipamentelor care se folosesc pentru a se realiza produsul final. Populația din regiunea transfrontalieră este ocupată, în mod tradițional, în domeniul agriculturii, însă dezvoltarea tehnologică și procesele de globalizare își exercită influența în baza căreia se observă dezvoltarea sectoarelor care creează potențial pentru ocuparea specialiștilor cu profil mai specializat.

Selecția domeniilor de tehnologii înalte se bazează pe ultima clasificare a Organizației de cooperare și dezvoltare economică - pentru sectoarele de tehnologii înalte și meii din industrie, iar din punctul de vedere al serviciilor - selecția sectoarelor se bazează pe legăturile acestora cu industriile de tehnologii înalte.

În temeiul numărului de unități economice, separate după codul de activitate economică și după mărimea lor, se stabilesc sectoarele care asigură potențialul de dezvoltare. În fiecare district și județ se deosebesc unități economice mari care sunt de importanță nu numai pentru district/județ, ci și pentru economia națională a ambelor țări. În cadrul celei de-a doua etapă s-a realizat anchetarea întreprinderilor din sectoarele identificate cu potențial de dezvoltare, pentru a se determina oportunitățile de asigurare a ocupării forței de muncă pe termen lung, nevoii de forță de muncă și nivelului de calificare care trebuie să-l aibă.

În rezultatul studiului:

- a fost creată o hartă a sectoarelor de tehnologii înalte și de tehnologii medii cu potențial de dezvoltare, în regiunea transfrontalieră, între Bulgaria și România;
- s-a identificat profilul candidatului ideal, bazat pe rezultatele din anchetarea organizațiilor în sectoarele de tehnologii înalte și de tehnologii medii.

2. METODOLOGIA DE EFECTUARE A PREZENTULUI STUDIU

Obiectivul prezentei metodologii este ca aceasta să fie aplicată pentru identificarea sectoarelor economice în regiunea transfrontalieră (de tehnologii înalte și de tehnologii medii) cu potențial de dezvoltare, în care persoanele cu competențe și calificări specifice își vor putea găsi ocuparea în muncă pe termen lung.

În scopul îndeplinirii obiectivului s-au identificat sectoarele economice din domeniile de înaltă și medie tehnologie cu potențial de dezvoltare, indicate în documentele strategice ale Bulgariei și României. Informațiile obținute servesc ca bază pentru clasificarea acestora. Prin prelucrare datelor dobândite din surse oficiale naționale, s-a întocmit un clasament în conformitate cu numărul de unități economice în fiecare sector și mărimea acestora. Pe parcursul prelucrării datelor se identifică întreprinderile care se deosebesc ca fiind angajatori mari în districtul/județul în care activează. Către aceste organizații s-a trimis un formular de anchetă care include întrebări în legătură cu competențele pe care trebuie să le aibă angajații de care au ei nevoie. Informațiile obținute în baza studiului de anchetă sunt prelucrate și analizate. Toate activitățile și rezultatele acestora sunt documentate.

Etapele prin care trece studiul sunt următoarele:

- Identificarea documentelor strategice care conțin informații privind sectoarele cu potențial de dezvoltare în domeniile de tehnologii înalte și tehnologii medii. Vor fi analizate toate documentele strategice elaborate pentru districtele și județele administrative din regiunea transfrontalieră. Printre acestea vor fi selectate acele în care, fără echivoc sunt indicate sectoarele cu potențial de dezvoltare.
- Analiza și utilizarea constatărilor făcute în baza documentelor strategice;
- Strângerea și prelucrarea datelor privind numărul și mărimea întreprinderilor din sectoarele de înalte tehnologii și medii tehnologii stabilite de către Organizația de dezvoltare și cooperare economică; Datele vor fi strânse din sursele naționale precum INS și Registrul Comerțului.
- Analiza datelor prelucrate și clasificarea sectoarelor cu potențial de dezvoltare. Clasificarea sectoarelor se va efectua printr-o metodă preluată și bazată pe analiza multi-criterială. Logica abordării este următoarea: prezența de o întreprindere mare în sector constituie o premisă pentru crearea unui număr mai mare de locuri de muncă, fapt pentru care se va evalua cu cel mai mare posibil coeficient. Baza de comparație este o microîntreprindere cu personal în care lucrează între 1 și 9 angajați și deoarece nu este o premisă pentru crearea numeroaselor locuri de muncă, numărul lor va fi raportat real. În întreprinderile mici, locurile de muncă sunt între 10 și 50, fapt care dă naștere unei dispoziții mai seroase față de prezența lor în sector, și numărul acestor întreprinderi va fi înmulțit ori coeficientul 2. Respectiv, întreprinderile medii ar crea cu peste 5 ori mai multe locuri de muncă, față de microîntreprinderile, fapt care dă naștere necesității ca numărul lor să fie înmulțit ori coeficientul 5. Întreprinderile mari creează locuri de muncă pentru peste 250 de persoane, ceea ce este de minim 25 de ori peste potențialul microîntreprinderilor, fapt pentru care coeficientul întreprinderilor mari va fi de 25 ori numărul lor. Rezultatele obținute sunt adunate pentru fiecare sector în parte și clasate după dimensiuni.
- Realizarea unui studiu de anchetă îndreptat spre companii care dezvoltă activitate în sectoare de tehnologii înalte și de tehnologii medii.
- Analiza și formularea concluziilor în urma rezultatelor obținute din ancheta desfășurată.

Metodele folosite pentru prezentul studiu sunt:

- metoda cantitativă de strângere de informații din bazele disponibile de date în INS - România, Registrul comerțului - Bulgaria și informații obținute din documentele strategice;
- metoda calitativă de strângere de informații bazată pe răspunsurile obținute prin anchetarea întreprinderilor care dezvoltă activități în sectoarele IT și de tehnologii înalte, determinate ca fiind "sectoare cu potențial de dezvoltare";
- analiza, sinteza și generalizarea informațiilor strânse.

Surse folosite de informații:

- INS - România;
- Registrul comerțului - Bulgaria;
- Strategia "Europa 2020" a Uniunii Europene;
- "Strategie inovatoare pentru specializare inteligentă 2014-2020" ale Bulgariei;
- "Strategiile naționale de cercetări, dezvoltări și inovări științifice 2014-2020" ale României;
- "Strategia de specializare inteligentă pentru regiunea Muntenia Sud";
- "Strategia de specializare inteligentă pentru regiunea Oltenia Sud-vest";
- Comunicat de presă cu privire la aprobarea strategiei de specializare inteligentă a Regiunii de dezvoltare sud-est;

- Clasificarea departamentelor de producție în categorii bazate pe intensitatea activităților științifice de cercetare-dezvoltare a Organizației de cooperare și dezvoltare economică;
- Sistemul informațional APIS;
- Registrul informațional ListaFirme, România
- Clasificarea statistică a activităților economice în cadrul Uniunii Europene „NACE, Rev. 2“
- Clasificarea Camerei de comerț și industrie a Bulgariei, "TOP 1500+ Companii clasificate după valoarea veniturilor nete din vânzări în anul 2015".

3. REZULTATE

3.1. Identificarea sectoarelor economice din domeniile de înaltă și medie tehnologie cu potențial de dezvoltare, conform documentelor strategice ale Bulgariei și României

În rezultat al acestui studiu se impune concluzia că este necesară creșterea gradului de informare al persoanelor despre ce calificări și competențe trebuie să posede pentru a găsi ocupare pe termen lung. Noțiunea de "termen lung" în economie, este legat de obicei de o perioadă de peste un an de zile. Exemple pot fi date cu definițiile pentru:

- active imobilizate - mijloace proprii ale întreprinderii care au grad de lichiditate redus și din care în viitor se preconizează obținerea de foloase economice prin distribuirea (de dividende, dobânzi) sau prin vânzarea lor pe plan lung, însemnând o perioadă mai mare de 1 an de zile;
- pasive imobilizate - Împrumuturi pe termen lung (cu perioada de stingere de peste 1 an), obligații aferente contractelor de leasing);
- șomaj pe termen lung - în statistica Uniunii Europene cu acest termen se desemnează șomajul care continuă peste un an de zile.

Urmărind aceste definiții, putem vorbi de șomaj pe termen lung dacă acesta durează peste un an de zile. O declarație privind asigurarea ocupării forței de muncă pentru o perioadă de peste un an de zile pot oferi firmele cu potențial de dezvoltare. Stabilirea potențialului de dezvoltare a unui anumit sector este o abordare strategică pentru analizarea diferitelor oportunități din punctul de vedere al mediului extern și celui intern, resurselor disponibile, tendințelor și altor factori care pot rezulta în dezvoltarea sectorului și creșterea veniturilor din activitate. Sectoarele de tehnologii înalte și medii cu potențial de dezvoltare sunt stabilite în prealabil prin Strategia inovatoare de specializate inteligentă a Bulgariei și Strategia de specializare inteligentă la nivel de regiune de dezvoltare, pentru toate județele române care fac parte din regiunea transfrontalieră, aceste documente fiind elaborate în răspuns la obiectivele propuse în fața UE pentru ieșirea din criză și pentru pregătirea economiei UE pentru următoarea decadă, încorporate în strategia "Europa 2020", anume:

- creștere inteligentă, dezvoltarea economiei bazată pe cunoaștere și inovări;
- creștere durabilă, încurajându-se economia cu emisii reduse de dioxid de carbon, eficace în privința surselor energetice și economie competitivă;
- creștere coezivă prin încurajarea economiei spre un grad mare al ocupării forței de muncă și apropiere socială și teritorială.

În "Strategia economică pentru specializare inteligentă 2014-2020" și în "Strategia națională de cercetări științifice, dezvoltare și inovări 2014-2020" privind Bulgaria și România, se deosebesc clar câteva sectoare care sunt definite ca fiind "sectoare cu potențial de dezvoltare" și către care se vor îndrepta predominant investițiile țărilor respective.

În Bulgaria în grupul producțiilor de tehnologii înalte și tehnologii medii sunt incluse: **producția de medicamente și produse medicamentoase, produse chimice, cauciuc, mase plastice, mașini și mijloace de transport, calculatoare, electronică și optică, servicii în domeniul telecomunicațiilor, tehnologiilor informatice, serviciilor informatice și activității de cercetare-dezvoltare.**

În România strategia oferă o direcție spre elaborarea strategiilor regionale de specializare inteligentă indicându-se următoarele domenii prioritare: **bioeconomie; tehnologii**

informaționale și de comunicare, spațiu și siguranță; energetică, mediu înconjurător și schimbări climatice și eco-nano tehnologii și materiale.

Conform domeniilor prioritare astfel formulate, caracteristicilor socio-economice ale fiecărei regiuni și clasificării Organizației de cooperare și dezvoltare economică, în strategiile regionale sunt indicate sectoare respectiv de tehnologii înalte și medii cu potențial de dezvoltare:

- **Oltenia de Sud-vest** care include județele transfrontaliere Mehedinți, Olt și Dolj - **producția de mijloace de transport, produse chimice, cauciuc, mase plastice, metale și produse din metal, produse și substanțe medicamentoase.**
- **Muntenia Sud** care include județele transfrontaliere Călărași, Giurgiu și Teleorman - **fabricarea de produse din metal, electrocasnice, mașini, motoare, piese și accesorii auto, autovehicule, servicii în domeniul tehnologiilor informaționale.**

Potrivit prezentării oficiale a strategiei elaborate privind regiunile și privind specializarea lor inteligentă - în speță **regiunea Sud-est** care include județul transfrontalier Constanța, s-au stabilit următoarele domenii cu potențial de dezvoltare: **producția și serviciile în domeniul tehnologiilor informaționale, producția de mașini cu aplicare specială, producția de nano-tehnologii și materiale contemporane.**

Potențialul de dezvoltare are impact asupra capacității de asigurare a locurilor de muncă pe termen lung (peste un an de zile conform definițiilor aprobate) deoarece creșterea unui sector anume asigură locuri noi de muncă în regiune. Indicii principali privind mărimea sectorului sunt numărul întreprinderilor/unităților locale care operează în acesta și mărimea lor. Din acest motiv s-a adoptat o nouă abordare potrivit căreia întreprinderile/unitățile locale în anumite sectoare sunt împărțite în număr de întreprinderi/unități locale micro, mici, medii și mari, în funcție de numărul mediu al personalului, respectiv:

- micro - număr mediu al personalului sub 10 persoane;
- mici - numărul mediu al personalului este între 10 și 49 de persoane;
- medii - numărul mediu al personalului este între 50 și 249 de persoane;
- mari - numărul mediu al personalului este peste 250 de persoane.

Întreprinderile/unitățile locale sunt separate nu numai după mărimea lor, ci și după codul activității economice, conform unui număr din 3 cifre care indică nivelul clasificării statistice al activităților economice în comunitatea europeană - NACE Rev.2.

În scopurile studiului, toate sectoarele determinate ca fiind unele "cu potențial de dezvoltare", potrivit "Strategiei inovatoare de specializare inteligentă 2014-2020" și potrivit "Strategiei naționale de cercetări științifice, dezvoltare și inovări 2014-2020", din Bulgaria și România sunt evaluate în funcție de dimensiunile lor deoarece este vorba despre sectoare de tehnologii înalte și de sectoare de tehnologii medii în care există cel mai mare număr de întreprinderi și persoane ocupate.

Analiza numărului unităților active locale economice în județele române Constanța, Călărași, Giurgiu, Teleorman, Olt, Dolj, Mehedinți este bazată pe datele puse la dispoziție de către Institutul național de statistică al României. Analiza districtelor bulgare Dobrich, Silistra, Ruse, Veliko Tarnovo, Pleven, Vratsa, Montana și Vidin este bazată pe datele prelevate de la Registrul Comerțului.

3.1.1. Tendințe în regiunea transfrontalieră

Bulgaria și România aderă împreună la Uniunea Europeană în luna ianuarie 2007. Cele două țări și până în momentul de față sunt cele mai sărace din cadrul comunității europene iar conform datelor de la cea de-a treia ediție a indicelui de competitivitate regională, Regiunea de Nord-vest (Bulgaria) a fost găsită a fi cea mai săracă dintre toate cele 263 de regiuni din cadrul Uniunii Europene. Mai departe, în clasament vin regiunile Nord-centru și Nord-est din partea bulgară și Oltenia de Sud-vest și Muntenia de sud din partea română. În regiunile determinate prin statistică, ca fiind "cele mai sărace" intră toate districtele bulgare și toate județele române (cu

excepția Constanței) care fac parte din regiunea transfrontalieră. Din acest motiv nu este exagerat să afirmăm că aceasta este una dintre cele mai sărace regiuni din granițele Uniunii Europene.

Din cauza stării economice asemănătoare a districtelor bulgare și a județelor române, în zona transfrontalieră se observă în mod clar niște tendințe comune proeminente născute în baza unor probleme demografice asemănătoare și în baza unor condiții asemănătoare climatice, naturale și economice. Populația din districte și județe scade în mod progresiv din cauza creșterii vârstei medii și din cauza proceselor migraționale. Lipsa de cadre tinere și calificate reflectă asupra specializării din Regiunea transfrontalieră, dar în ciuda acestui fapt salariile mici îi atrag pe investitorii străini, observându-se un proces de export al producțiilor și activităților marilor companii internaționale în unele districte bulgare sau județe române. Totalitatea acestor procese se așteaptă să modifice imaginea economică a regiunii în viitorul apropiat. În rezultatul analizei întreprinderilor și unităților locale din sectoarele economice de tehnologii înalte și tehnologii medii, s-au conturat câteva tendințe generale privind mărirea sectoarelor și prezența lor în districtele bulgare și județele române.

Așadar, față de numărul și mărirea întreprinderilor din douăsprezece dintre toate cele cincisprezece districte/județe se deosebesc activitățile în domeniul tehnologiilor informaționale. Este interesant în acest caz că mărirea acestui sector este determinată aproape în totalitate de numărul întreprinderilor mici și mijlocii, acestea fiind unitățile economice principale. Pe de altă parte, numărul întreprinderilor medii și mari este nesemnificativ și nu are o influență directă asupra mărimii sectorului. Acest lucru este rezultatul cheltuielilor mici pentru dezvoltarea de activitate în domeniul tehnologiilor informaționale, progresului dinamic al tehnologiilor, perfecționării canalelor de comunicare și dezvoltării extrem de rapide a sectorului de IT pe plan global. În concluzie, sectorul serviciilor de IT pune la dispoziție posibilități de dezvoltare, mai ales pentru lansarea propriilor afaceri din cauza lipsei de bariere normative și financiare de liberă pătrundere. Se poate face o comparație cu grupul producțiilor de tehnologii medii și înalte în care dimensiunea sectorului depinde în general de numărul întreprinderilor medii și mari din district/județ, ele fiind motoarele principale ale activității de producție. De la acest grup, fabricația de produse din metal, fără mașini și echipamente, și fabricația de produse din cauciuc și mase plastice, sunt prezente în toate domeniile examinate. Domeniul de producție se caracterizează prin obstacole mari de pătrundere în domeniu, mai ales datorită cheltuielilor mari necesare investițiilor inițiale, necesității de un număr mare de forță de muncă, fapt care determină importanța companiilor medii și mari pentru dimensiunea sectorului, pe când numărul IMM-urilor nu este determinant.

Producția de mașini și de echipamente cu dedicație specială și generală este caracteristică tuturor districtelor bulgare din regiunea transfrontalieră, în schimb județele române având potențialul de a se dezvolta în domeniul telecomunicațiilor și producției de autovehicule, fără autoturisme.

3.1.2. Sectoare cu potențial de dezvoltare, după districte și județe

Districtul Dobrich

În afara de sectorul Tehnologiilor informatice, în Dobrich și în district este prezentă pe scară largă fabricația de produse din mase plastice, în particular - producția de ambalaje. Cea mai mare întreprindere în acest domeniu, și în district în general, este "Plastchim-T" AD [SA] având personal de peste 1000 de angajați. Aceasta întreprindere ocupă locul nr. 56 din clasamentul Camerei Bulgare de comerț și industrie "TOP 1500" - companii clasate în funcție de valoarea veniturilor nete realizate din vânzări în anul 2015.

Există potențial de asigurare de ocupare a forței de muncă pe termen lung în producția de produse din metal pentru construcții, predominant în producția de termopane din metal, dar și în prelucrarea metalului. Dobrich este un district cunoscut și sub denumirea de "Grânarul Bulgariei" rămânând unul dintre districtele în care populația este ocupată predominant în sectorul

agriculturii (peste 37% pentru anul 2015, conform datelor INS) acest lucru determină necesitatea de producție a mașinilor agricole și pentru silvicultură - unul dintre sectoarele de înalte tehnologii care sunt prezente în economia districtului și care determină necesitatea de profesioniști calificați și care are potențialul de a asigura ocuparea forței de muncă pe termen lung.

Potrivit nivelului de 3 cifre de calificare a activităților economice în UE, sectoarele de înaltă tehnologie și sectoarele de tehnologie medie-înaltă cu potențial de dezvoltare în district sunt:

- 620 „Activități în domeniul tehnologiilor informaționale“;
- 222 „Fabricarea produselor din mase plastice“;
- 251 „Fabricarea de produse din metal pentru construcții“;
- 256 „Alte prelucrări ale metalelor“
- 283 „Producția de mașini agricole și pentru silvicultură“.

Districtul Silistra

În Silistra cu potențial de dezvoltare se deosebesc sectoarele din grupul producțiilor de tehnologii medii-înalte. Unul dintre aceste sectoare, evaluat după numărul de întreprinderi care fac parte din el, este fabricarea produselor din cauciuc. Printre restul sectoarelor cu potențial de dezvoltare se numără fabricarea de produse din metal pentru construcții și alte produse din metal, producția de aparate radiante electro-medice și terapeutice și producția de alte mașini cu scop general, în care nu se deosebesc mari întreprinderi, ci predomină numărul întreprinderilor mici și mijlocii.

Domeniile de tehnologii înalte nu sunt foarte dezvoltate în districtul Silistra. Chiar și sectorul tehnologiilor informaționale care se deosebește printre tot restul districtelor bulgare, aici nu este bine prezentat. Totuși, trebuie să menționăm că în orașul Silistra este poziționat unul dintre producătorii lider de tehnică electronică și de calcul precum și de dispozitive fiscale (un sector de producție de tehnologii foarte înalte) "Orgtehnica" AD [SA], având personal de aproape 100 de persoane. Impresionează și Elic aElevator OOD [SRL] o întreprindere cu personal de aproape 100 de persoane specializată în producția de mașini de ridicare și transportare. Cu toate acestea, ambele sectoare nu se deosebesc cu potențial semnificativ de dezvoltare în district.

Potrivit clasificării activităților economice, sectoarele cu potențial de dezvoltare din Silistra intră în următoarele coduri de 3 cifre:

- 221 „Fabricarea produselor din cauciuc“;
- 251 „Fabricarea de produse din metal pentru construcții“;
- 259 „Fabricarea altor produse din metal“
- 266 „Fabricarea aparatelor radiante electromedicale și terapeutice“
- 282 „Producția de alte mașini cu dedicație generală“.

Districtul Ruse

În Ruse, peste 120 de companii micro și mici dezvoltă afaceri în sectorul tehnologiilor informatice. Acest fapt confirmă tendința și determină acest sector ca fiind unul dintre cele cu cel mai mare potențial de dezvoltare în district. Aici din nou avem prezentă fabricarea de produse din mase plastice și alte produse din metal. În producția de alte mașini cu scop general, angajatorul cel mai mare și principal din sector este "Sparki" AD [SA] care asigură aproape 500 de poziții de lucru. Întreprinderea ocupă locul nr. 410 din clasamentul CBCCI "Top 1500+". Un alt sector cu potențial de dezvoltare din Ruse este producția de piese și de accesorii pentru autoturisme, iar domeniul este reprezentat de cele două cei mai mari companii din district - "A.L. Filtar" OOD [SRL] (peste 700 locuri de muncă) și "Montupet" EOOD (peste 900 de salariați), cele două companii intrând și ele în clasamentul "Top 1500", ocupând respectiv locul nr. 280 și locul

nr. 53. Generalizând, companiile cu potențial de dezvoltare în district, după codul de activitate economică, sunt:

- 620 „Activități în domeniul tehnologiilor informaționale“;
- 222 „Fabricarea produselor din mase plastice“;
- 259 „Fabricarea altor produse din metal“
- 282 „Producția de alte mașini cu dedicație generală“.
- 293 „Producția de piese și accesorii auto“

Cu toate că nu intră în sectoarele de tehnologii înalte și medii-înalte cu potențial de dezvoltare, trebuie să mai luăm în calcul și prezența a încă câtorva întreprinderi (incluse în clasamentul "Top 1500") ale căror activitate, din cauza naturii sale este de importanță nu numai pentru economia la nivel districtual, ci și pentru cea la nivel național, acestea fiind:

- „Dunarit“ AD [SA] - producția de armament și de muniții; peste 1200 locuri de muncă;
- „Expres service“ OOD [SRL] - producția de locomotive, motrise și vagoane; peste 100 de locuri de muncă.

Companiile indicate creează condiții de asigurare a locurilor de muncă pentru specialiști în domenii care nu sunt prezente pe scară largă și care necesită competențe și calificare specifice.

Districtul Veliko Tarnovo

În Veliko Tarnovo există o varietate mare de angajatori. Aici își dezvoltă activitatea companii afirmate în domeniul industriei alimentare și numeroase fabrici de bere. În ultimii doi ani de zile se observă îmbunătățirea stării economice, potrivit unuia dintre ultimele studii realizate de Institutul de economie de piață, Veliko Tarnovo are cea mai bună prezentare pe piața de muncă din toata Bulgaria de Nord. În district crește activitatea economică, fapt care se datorează întreprinderilor cu tradiții de producție afirmate care-și extind activitatea, dar și zecilor de companii noi înființate și activând în domeniul software și IT.

Potrivit metodologiei noastre, printre sectoarele tehnologiilor înalte și medii-înalte cu potențial de dezvoltare, intră activitățile din domeniul tehnologiilor informaționale, în Veliko Tarnovo fiind înființate zeci de organizații micro și mici care determină mărimea sectorului. Restul sectoarelor cu potențial de dezvoltare sunt în grupurile domeniilor de producție și dimensiunea lor este determinată prin prezența întreprinderilor medii și mari. Unul dintre aceste sectoare este fabricarea de produse din mase plastice în care operează cele mai mari întreprinderi din domeniu: "Megaport" OOD [SRL], "Extrapack" OOD [SRL] oferind locuri de muncă pentru peste 650 de persoane, "Momina Krepost" SA cu peste 100 de locuri de muncă etc. Fabricarea de produse din metal pentru construcții și prelucrarea metalelor, împreună cu producția de mașini cu destinație generală, sunt alte sectoare importante, cel mai mare producător fiind "Skladova tehnica" SA cu peste 100 de angajați și care ocupă locul nr. 798 din clasamentul CBCCITOP 1500. Sectoarele stabilite ca fiind unele cu potențial de dezvoltare, intră în următoarele coduri de activitate economică:

- 620 „Activități în domeniul tehnologiilor informaționale“;
- 222 „Fabricarea produselor din mase plastice“;
- 251 „Fabricarea de produse din metal pentru construcții“;
- 256 „Alte prelucrări ale metalelor“
- 282 „Producția de alte mașini cu dedicație generală“.

"Arkus" SA este una dintre întreprinderile din district care au o influență semnificativă asupra economiei districtului Veliko Tarnovo. Compania se ocupă de producția de armament și amuniții, sectorul nefiind determinat ca unul cu potențial de dezvoltare, deoarece întreprinderea este singura din district care activează în acest district, însă asigură locuri de muncă pentru peste 2000 de persoane ocupând locul nr. 143 în TOP 1500 al companiilor bulgare clasate după veniturile nete realizate, fapt care determină importanța sa pentru economia bulgară națională.

Districul Pleven

Districul Pleven este singurul distric din întreaga regiune transfrontalieră în care sectorul Activității de cercetare-dezvoltare științifică este stabilită ca fiind un sector cu potențial de dezvoltare și de asigurare a oportunităților de ocupare pe termen lung. Pe teritoriul districului funcționează câteva institute, întreprinderi mici și micro ocupate în domeniul științelor agricole. În Pleven se află și Institutul național de meteorologie și hidrologie care asigură locuri de muncă pentru peste 200 de persoane. Restul sectoarelor cu potențial de dezvoltare sunt în domeniul producțiilor de tehnologii medii-înalte. Fabricația de produse din metal - pentru construcții este și ea prezentă, iar cele mai mari întreprinderi din sector sunt "Tasi" OOD și "Metekno Bulgaria" AD. Fabricarea de alte produse din metal are și ea un potențial de a asigura locuri de muncă pe lungă durată, cea mai mare întreprindere din sector fiind "Sarten Bulgaria" OOD, specializată în producția de ambalaje din metale ușoare și care ocupă locul nr. 284 printre cele 1500 de companii cu cele mai mari venituri nete la nivel de țară. În fabricarea de ambalaje din mase plastice sunt ocupate zeci de companii micro, mici și medii din distric. Este prezentă pe scară largă și producția de mașini cu dedicație specială, motoarele principale ale sectorului fiind întreprinderile "Esmos" AD, "Enerchemical" OOD, "Hem" AD, "Traktor" OOD și "Ilinden" EOOD. Sectoarele stabilite ca fiind unele cu potențial de dezvoltare, intră în următoarele coduri de activitate economică:

- 721 „Activitate de cercetări științifice și de dezvoltare în domeniul științelor naturale, medicale, agricole și tehnice”;
- 251 „Fabricarea de produse din metal pentru construcții”;
- 259 „Fabricarea altor produse din metal”
- 289 „Fabricarea de alte mașini cu dedicație specială”.
- 222 „Fabricarea de produse din mase plastice”.

Districul Vratsa

În districul Vratsa funcționează singura centrală nucleară din Bulgaria și cel mai mare producător de energie electrică din țară - "CN Kozloduy" EAD. Aceasta este de o importanță națională și este determinantă pentru economia țării. Pentru a se asigura întreținerea și funcționarea continuă a acesteia pe parcursul anilor, au fost înființate câteva întreprinderi mari care produc mașini și construcții din metal dedicate întreținerii echipamentelor de bază și celor auxiliare din centrală. Drept urmare, sectoarele din domeniul de producție a mașinilor cu dedicație specială, fabricarea de produse din metal pentru construcții și cu altă dedicație, sunt determinate ca fiind sectoare cu potențial de dezvoltare față de numărul și mărimea întreprinderilor din acestea. Cele mai mari companii la nivel de distric care asigură resurse pentru activitățile de reparații din CN Kozloduy sunt "Reparații electrice Kozloduy" EOOD și "Interpiborservice" OOD. Mașini cu dedicație specială sunt produse de către "ZMM Vratsa" AD și "Garant" AD. Cu toate că pentru a determina mărimea sectorului trebuie luat în calcul numărul întreprinderilor micro și mici, printre sectoarele cu potențial de dezvoltare se numără producția de bunuri din mase plastice, cea mai mare întreprindere fiind specializată în producția de termopane din PVC - "TDM Plast" OOD. Asemănătoare este și situația cu sectorul tehnologiilor informatice pentru care se preconizează o continuă creștere.

Sectoarele cu potențial de dezvoltare din districul Vratsa prezentate conform clasificării activităților economice sunt:

- 620 „Activități în domeniul tehnologiilor informaționale”;
- 222 „Fabricarea de produse din mase plastice”.
- 251 „Fabricarea de produse din metal pentru construcții”;
- 256 „Alte prelucrări ale metalelor”
- 289 „Fabricarea de alte mașini cu dedicație specială”.

Districtul Montana

Sectoarele de tehnologii înalte și medii-înalte cu potențial de dezvoltare în districtul Montana aproape se suprapun cu restul sectoarelor caracteristice districtelor bulgare din regiunea transfrontalieră. Diferența este numai în sectorul de producție a altor mijloace de transport în care activează întreprinderile "Kros" OOD (personal de peste 300 de persoane) și "Sprinter" OOD (aproape 70 de angajați), specializate în producția de biciclete și piese pentru acestea. Bulgaria ocupă una din pozițiile lider la nivel de Europa, după producția de biciclete, însă ea este mult mai bine dezvoltată la nivel de districte din sudul Bulgariei. Restul sectoarelor care se deosebesc prin potențial de dezvoltare în Montana sunt activitățile legate de tehnologiile informatice în care predomină întreprinderile mici și micro, producția de ambalaje din mase plastice, prelucrarea metalelor și altor produse din metal, în acest domeniu deosebindu-se "ZIMP" AD, "BKK-95" OOD, "Silpa" OOD. Printre sectoarele cu potențial de dezvoltare se numără sectoarele cu coduri de activitate economică:

- 620 „Activități în domeniul tehnologiilor informaționale“;
- 222 „Fabricarea produselor din mase plastice“;
- 259 „Fabricarea altor produse din metal“
- 256 „Alte prelucrări ale metalelor“
- 309 „Producția altor mijloace de transport“

Districtul Vidin

În domeniul sectoarelor de tehnologii înalte cu potențial de dezvoltare, în Vidin din nou se deosebesc activitățile legate de tehnologiile informaționale, cu peste 20 de întreprinderi micro și mici în district. Fabricarea produselor din cauciuc și mase plastice este de asemenea larg prezentă, cel mai mare producător de produse din cauciuc fiind "Ris Rubbers Bulgaria" AD care ocupă locul nr. 792 după venituri nete din clasamentul "TOP 1500". Această este una dintre întreprinderile lider la nivel de district. Sectorul cu potențial de dezvoltare în producția de mașini cu dedicație generală este reprezentat de întreprinderea "Vipom" AD în care lucrează aproape 200 de persoane, înafara de acest sector mai este prezentă și fabricarea de produse din metal pentru construcții. Sectoarele cu potențial de dezvoltare în districtul Vidin se încadrează în următoarele coduri de activitate economică:

- 620 „Activități în domeniul tehnologiilor informaționale“;
- 221 „Fabricarea produselor din cauciuc“;
- 222 „Fabricarea produselor din mase plastice“;
- 251 „Fabricarea de produse din metal pentru construcții“;
- 281 „Producția de mașini cu dedicație generală“.

Județul Constanța

Amplasarea geografică a județului Constanța este, pe de o parte, determinantă pentru sectoarele cu potențial de dezvoltare în județ. În est, acest județ se învecinează cu Marea Neagră, în est - cu fluviul Dunăre care-l separă de județul Călărași. În Constanța se află unul dintre cele mai mari porturi la nivel European. Exact acești factori determină unul dintre sectoarele cu potențial de dezvoltare în district - șantierelor navale pentru diferite feluri de vase de navigație. Printre marile întreprinderi din sector se numără Daewoo Mangalia Heavy Industries SA, Santierul Naval Constanta SA, Argentinia SRL, Marman Comtrans SRL și Strong Systems Brothers SRL. Printre producțiile de tehnologii medii-înalte se numără sectoarele cu potențial de dezvoltare în fabricarea produselor din metal pentru construcții și produse din mase plastice. Numărul întreprinderilor mici care activează în fabricarea de produse din mase plastice este determinant pentru dimensiunea sectorului, cea mai mare întreprindere fiind Sterk Plast SRL. Asemănătoare

este și situația cu fabricarea de produse din metal, cu toate că în sector operează nouă companii de dimensiuni medii.

Un alt sector cu potențial de dezvoltare sunt telecomunicațiile, în particular activitatea prin rețele fixe. Numărul întreprinderilor este de 46, 41 fiind micro și mici, 4 fiind medii și una - mare. Sectorul cu cel mai mare potențial de dezvoltare din județ este în domeniul tehnologiilor informaționale, un total de 225 întreprinderi micro și mici dezvoltă activitate pe teritoriul județului Constanța. Sectoarele cu potențial de dezvoltare în județul Constanța se încadrează în următoarele coduri de activitate economică:

- 620 „Activități în domeniul tehnologiilor informaționale“;
- 611 „Activitate de telecomunicații prin rețele fixe“
- 301 „Construcții în șantiere navale“
- 251 „Fabricarea de produse din metal pentru construcții“;
- 222 „Fabricarea produselor din mase plastice“;

Județul Călărași

În Călărași se deosebesc sectoarele de tehnologii înalte din domeniul tehnologiilor informaționale și telecomunicațiilor. Pe plan general, starea economică a județului nu este atât de bună, pe cât este cea a județului Constanța și mărimea sectoarelor cu potențial de dezvoltare este destul de mică. Un total de 33 de microîntreprinderi își dezvoltă activitatea legată de tehnologiile informaționale, iar întreprinderile care oferă servicii de telecomunicații, prin rețele fixe sunt un total de 24, una fiind medie - Expertnet SRL; restul - întreprinderi micro și mici.

Printre sectoarele de producție cu potențial de dezvoltare se deosebesc producția de mașini cu dedicație generală, fabricarea de produse din metal pentru construcții și fabricarea de produse din mase plastice. Cel mai mare producător de mașini cu dedicație generală din Călărași este Turbonn Romania SRL, cu peste 600 de angajați în anul 2015. Producătorii de fabricate din mase plastice sunt întreprinderi mici și micro, iar în producția de fabricate din metal pentru construcții activează un total de 29 de companii, 2 dintre care având personal între 50 și 249 de persoane, restul fiind întreprinderi micro și mici. Sectoarele clasificate ca fiind unele cu potențial de dezvoltare sunt sectoare cu cod al activității economice:

- 222 „Fabricarea produselor din mase plastice“;
- 251 „Fabricarea de produse din metal pentru construcții“;
- 282 „Producția de alte mașini cu dedicație generală“.
- 611 „Activitate de telecomunicații prin rețele fixe“
- 620 „Activități în domeniul tehnologiilor informaționale“;

Județul Giurgiu

Giurgiu este un județ amplasat pe malul stâng al Dunării, având centrul administrativ în municipiul Giurgiu care este și portul fluvial principal din partea română a fluviului Dunăre. În plus, apropierea municipiului Giurgiu de București asigură acces rapid la cele două aeroporturi ale capitalei - Otopeni și Băneasa. Județul român este legat de districtul bulgar învecinat - Ruse prin Podul peste Dunăre, acest fapt determinând Ruse - Giurgiu ca fiind o legătură specifică și regiune specifică din regiunea transfrontalieră, constituind cea mai mare comunitate urbană de pe granița bulgaro-română. Transportul naval dezvoltat din județ determină necesitatea de șantiere navale pentru vase. Acesta este și unul dintre sectoarele de înalte tehnologii stabilite conform prezentei metodologii ca fiind sector cu potențial de dezvoltare în care operează cinci companii, cea mai mare dintre ele fiind SHIPYARD ATG GIURGIU SRL. În mod tradițional, restul sectoarelor cu potențial sunt în domeniul producțiilor de tehnologii medii-înalte - fabricarea de produse din metal în construcții, fabricarea de produse din mase plastice, domenii în care activitatea dezvoltă predominant întreprinderi mici și medii. Potențial de dezvoltare au și activitățile din

domeniul tehnologiilor informaționale, urmărind tendința generală din regiunea transfrontalieră. Este interesant că aici se deosebește și producția de înalte tehnologii - elementele electronice și plăcilor digitale, reprezentat de două companii mari și de două medii, cel mai mare producător de plăci digitale din Giurgiu fiind compania Reos Production SRL. Sectoarele cu potențial de dezvoltare în județul Giurgiu, după codul de activitate economică, sunt:

- 620 „Activități în domeniul tehnologiilor informaționale“;
- 301 „Construcții în șantiere navale“
- 261 „Producția de elemente electronice și de plăci digitale“
- 251 „Fabricarea de produse din metal pentru construcții“;
- 222 „Fabricarea produselor din mase plastice“;

Județul Teleorman:

Potrivit datelor oferite de INS - România, populația județului Teleorman este ocupată predominant în sectorul agriculturii, însă în ultimii doi ani se observă o retragere a forței de muncă din sectorul agricol și redirecționarea acesteia către sectorul de producție. Nu este surprinzător faptul că sectoarele cu potențial de dezvoltare intră exact în grupul sectoarelor de înalte tehnologii și de tehnologii medii-înalte, excepția o fac numai activitățile legate de tehnologiile informaționale. În județ este prezentă producția de substanțe chimice, prezentată de câteva companii mici în număr, de o întreprindere mare și de una mică. Alte sectoare cu potențial de specializare sunt fabricarea altor produse din metal și producția de mașini cu dedicație generală. Cea mai mare impresie o lasă producția de motoare electrice, de generatoare și de alte echipamente pentru distribuția energiei electrice care nu este foarte des întâlnită în regiunea transfrontalieră, însă în Teleorman este prezentată de câteva micro-întreprinderi și de o companie mare - Electrotel SA amplasată în centrul administrativ al județului - mun. Alexandria, o companie în care lucrează aproape 500 de salariați. Sectoarele cu potențial de dezvoltare în județul Teleorman se încadrează în următoarele coduri de activitate economică:

- 201 „Producția de substanțe chimice de bază“
- 259 „Fabricarea altor produse din metal“
- 271 „Producția de motoare electrice, de generatoare și de transformatoare și de aparate pentru gestionarea și distribuția energiei electrice“
- 281 „Producția de mașini cu dedicație generală“.
- 620 „Activități în domeniul tehnologiilor informaționale“;

Județul Olt

Unul dintre cele mai bine dezvoltate sectoare economice din județul Olt este metalurgia, în particular prelucrarea de aluminiu. În centrul administrativ al județului - orașul Slatina, sunt înființate trei zone industriale distinse, una dintre care găzduiește predominant întreprinderile din industria aluminiului. Din cauza acestui fapt, prin potențialul lor de dezvoltare se deosebesc fabricațiile de produse din metal pentru construcții, de produse din metal cu altă dedicație. În cele două sectoare există întreprinderi micro și mici specializate, însă pentru mărimea sectorului sunt determinante marii producători precum Bekaert Slatina SRL (peste 560 de angajați), Prolyte Products Ro SRL (150 de angajați), M. T. D. Simplu Construct SRL (aproape 100 de angajați).

Numai în județul Olt se observă un potențial de dezvoltare în domeniul producției de piese și de accesorii pentru autovehicule. În domeniu activează două dintre cele mai mari întreprinderi din județ - Altur SA care asigură locuri de muncă pentru peste 600 de angajați, precum și International automotive components group SRL cu peste 300 de angajați. Un alt sector cu potențial de dezvoltare, însă de această dată predominant din cauza numărului mare de întreprinderi mici, este producția de mase plastice în care operează 49 de companii. Sectoarele

cu potențial de dezvoltare în județul Olt, se încadrează în următoarele coduri de activitate economică:

- 222 „Fabricarea produselor din mase plastice“;
- 251 „Fabricarea de produse din metal pentru construcții“;
- 259 „Fabricarea altor produse din metal“
- 293 „Producția de piese și accesorii auto“
- 620 „Activități în domeniul tehnologiilor informaționale“

Județul Dolj

În județul Dolj se afirmă tendințele caracteristice pentru întreaga regiune transfrontalieră. Printre sectoarele cu potențial de dezvoltare se numără activitățile din domeniul sectoarelor de înalte tehnologii și producțiilor de tehnologii medii-înalte. Cu cel mai mare potențial de dezvoltare se deosebește sectorul activităților în domeniul tehnologiilor informaționale - în sector operează peste 200 de întreprinderi micro și mici și patru companii cu personal de peste 100 de persoane: IT SIX GLOBAL SERVICES SRL, SINTEC MEDIA SRL, NETROM SOFTWARE SRL și CS ROMANIA SA, toate acestea fiind localizate în centrul administrativ al județului - Craiova. Împreună cu serviciile IT, potențial de dezvoltare există și în domeniul serviciilor de hosting, în prelucrarea datelor și portalelor web, din nou mărimea sectorului fiind determinată de întreprinderile micro care sunt 51 în număr în județul Dolj, cel mai mare angajator din domeniu fiind compania COMDATA SERVICE SRL, o companie în care lucrează peste 2000 de angajați și care de la momentul înființării sale în anul 2008 și până în acest moment și-a mărit numărul personalului de peste 57 de ori în cadrul a 9 ani. În domeniul producțiilor de tehnologii medii-înalte, cu potențial de dezvoltare se deosebesc fabricarea de produse din mase plastice, cel mai mare angajator acolo fiind CASA NOASTRA SA (cu personal de peste 1000 de persoane), fabricarea de produse din metal pentru construcții (cu zeci de întreprinderi micro și mici, șase medii și una mare). Impresionează sectorul producțiilor de tehnologii înalte - producția de motoare electrice, de generatoare și aparate de gestionare și de distribuire a energiei electrice. Douăzeci și cinci la număr sunt companiile care funcționează în sector, CUMMINS GENERATOR TECHNOLOGIES ROMANIA SA și ELECTROPUTERE SA numărându-se printre marii angajatori din breaslă. Cu toate că nu intră în sectoarele cu potențial de dezvoltare, trebuie să menționăm că în județul Dolj, mai exact în Craiova, este prezentă producția de autoturisme - acolo activează compania FORD ROMANIA SA, care asigură locuri de muncă pentru peste 2600 de persoane.

Generalizând, sectoarele cu potențial de dezvoltare stabilite prin prezenta metodologie în județul Dolj, se încadrează în următoarele coduri de activitate economică:

- 620 „Activități în domeniul tehnologiilor informaționale“;
- 631 „Prelucrarea de date, hosting și altele asemănătoare; portale web“;
- 222 „Fabricarea produselor din mase plastice“;
- 251 „Fabricarea de produse din metal pentru construcții“;
- 271 „Producția de motoare electrice, de generatoare și de transformatoare și de aparate pentru gestionarea și distribuirea energiei electrice“

Județul Mehedinți

Din cauza dezvoltării economice mai slabe a județului Mehedinți, se observă faptul că numărul total al unităților economice care operează într-un sector anume, este destul de mic. Din cauza acestui fapt, determinantă pentru mărimea sectoarelor cu potențial de dezvoltare în județ, este prezența de o întreprindere medie sau mare. Mehedinți este unul dintre puținele districte/județe din regiunea transfrontalieră în care sectorul tehnologiilor informaționale nu se numără printre sectoarele de tehnologii înalte cu potențial de dezvoltare. Aici predomină producțiile cu tehnologiile înalte și medii-înalte. Numai Mehedinți și Teleorman se numără printre

sectoarele cu potențial de dezvoltare în domeniul producției de substanțe chimice de bază, prezentate de o întreprindere medie și de una mare. Puțin mai diferită este situația în fabricarea produselor din metal pentru construcții în care mărimea sectorului este determinată de întreprinderi micro și mici și de una medie. Printre producțiile de tehnologii înalte cu potențial de dezvoltare în acest județ se deosebește producția de piese și de accesorii pentru autoturisme, producția de vase de navigație precum și producția de locomotive, automotive și vagoane. Aceste trei sectoare sunt prezentate de întreprinderi mari cu personal de peste 250 de persoane. În domeniul șantierelor navale se deosebesc SEVERNAV SA, SANTIÉRUL NAVAL ORSOVA SA - cea mai mare întreprindere din Orșova (peste 330 de angajați).

Sectoarele identificate cu potențial de dezvoltare în județul Mehedinți sunt:

- 201 „Producția de substanțe chimice de bază“
- 251 „Fabricarea de produse din metal pentru construcții“;
- 293 „Producția de piese și accesorii auto“
- 301 „Construcții în șantiere navale“
- 302 "Producție locomotive, automotive și vagoane"

Concluzionând rezultatele de la analiza celor 15 județe și districte din regiunea transfrontalieră, s-au identificat sectoarele cu potențial de dezvoltare și în imaginea de mai jos s-au prezentat cu titlu condiționat distribuția lor pe teritoriul regiunii transfrontaliere.

Distribuția sectoarelor de tehnologii înalte și medii-înalte pe teritoriul regiunii transfrontaliere între Bulgaria și România

Legenda

201 Fabricarea produselor chimice de bază, a îngrășămintelor și produselor azotoase; fabricarea materialelor plastice și a cauciucului sintetic, în forme primare	282 Fabricarea altor mașini și utilaje de utilizare generală
221 Fabricarea articolelor din cauciuc	283 Fabricarea mașinilor și utilajelor pentru agricultură și exploatarea forestieră
222 Fabricarea articolelor din material plastic	289 Fabricarea altor mașini și utilaje cu destinație specifică
251 Fabricarea de construcții metalice	293 Producția de piese și accesorii pentru autovehicule și pentru motoare de autovehicule
256 Tratarea și acoperirea metalelor; operațiuni de mecanică generală pe bază de plată sau contract	301 Construcția de nave și bărci
259 Fabricarea altor produse prelucrate din metal	302 Fabricarea materialului rulant
261 Fabricarea componentelor electronice	309 Fabricarea altor echipamente de transport n.c.a.
266 Fabricarea de echipamente pentru radiologie, electrodiagnostic și electroterapie	611 Activități de telecomunicații prin rețele cu cablu
271 Fabricarea motoarelor electrice, generatoarelor și transformatoarelor electrice și a aparatelor de distribuție și control a electricității	620 Activități de servicii în tehnologia informației
281 Fabricarea de mașini și utilaje de utilizare generală	631 Activități ale portalurilor web, prelucrarea datelor, administrarea paginilor web și activități conexe
	721 Cercetare-dezvoltare în științe naturale și inginerie

În urma stabilirii sectoarelor de înaltă tehnologie și de tehnologie medie-înaltă cu potențial de dezvoltare, precum și unităților economice care operează în acestea, în cadrul studiului se realizează un studiu - anchetă îndreptată spre conducerea și specialiștii în resurse umane ale organizațiilor. Obiectivul principal al anchetei este stabilirea nevoii angajatorilor de forță de muncă, calificată prin formularea unor cerințe concrete de educație, experiență, competențe, calități și aptitudini personale pe care trebuie să le posede potențialii candidați de muncă.

3.2. Analiza rezultatelor de la studiul de anchetă desfășurat prin companiile cu potențial de dezvoltare în sectoarele de înaltă și medie tehnologie

Urmărind obiectivul principal al activității de identificare a sectoarelor economice din regiunea transfrontalieră (de tehnologii înalte și medii-înalte) cu potențial de dezvoltare, în mod logic, trebuie căutată părerea organizațiilor din aceste sectoare cu privire la cerințele pe care aceștia le au față de candidații pentru locurile de muncă. Obiectivul este identificarea nevoilor de angajare calificați în organizațiilor din regiunea transfrontalieră și competențele respective care trebuie posedate.

Studiul s-a realizat în cele 15 județe și districte din partea română și din partea bulgară a regiunii transfrontaliere. Grupul-țintă constă din organizațiile identificate pe sectoare cu potențial de dezvoltare și care activează în sectoarele de tehnologii înalte și medii-înalte și care au posibilitatea de a asigura ocupare a forței de muncă pe termen lung.

Ancheta folosită ca un instrument al studiului conține douăsprezece întrebări și este structurată în două părți. Prima parte conține întrebări legate de prezentarea generală a respondenților. A doua parte conține întrebări formulate în realizarea obiectivelor prezentului studiu.

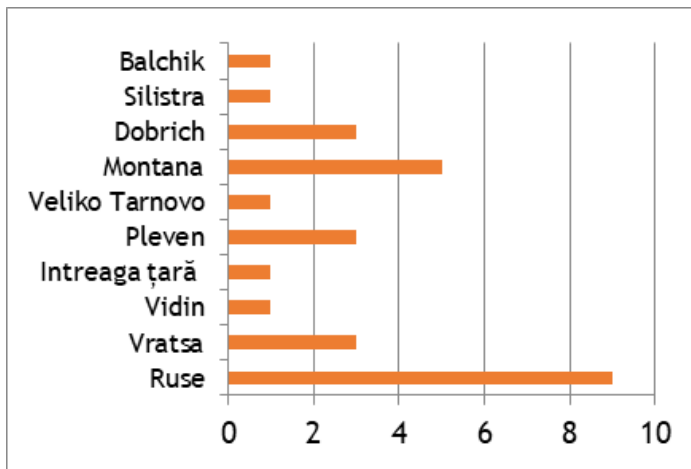
Urmează o analiză amănunțită a anchetei desfășurate:

Întrebarea nr. 1: Denumirea organizației - în studiul de anchetă au participat douăzeci și cinci organizații din Bulgaria și treizeci și una din România.

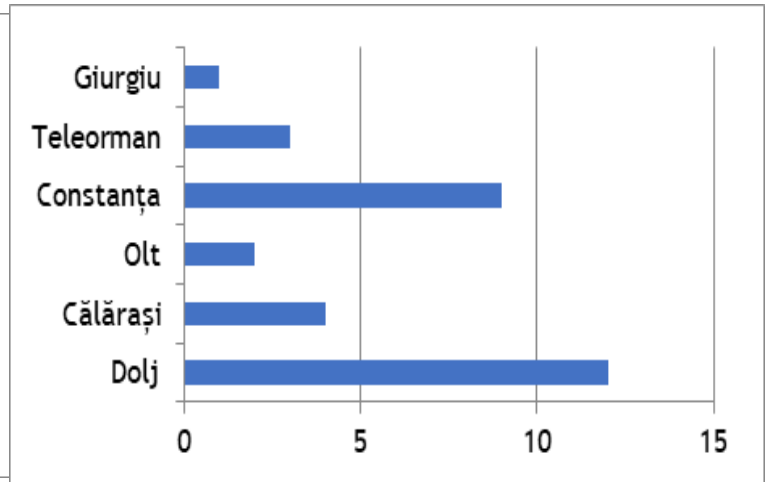
Întrebarea nr. 2: Poziția persoanei care completează ancheta - chestionarul este completat de către cadre manageriale (director executiv, administrator, adjunctul administratorului, conducător unitate) sau de către angajați din departamentul Resurse umane.

Întrebarea nr. 3: În care domeniu administrativ vă dezvoltăți activitatea?

Bulgaria

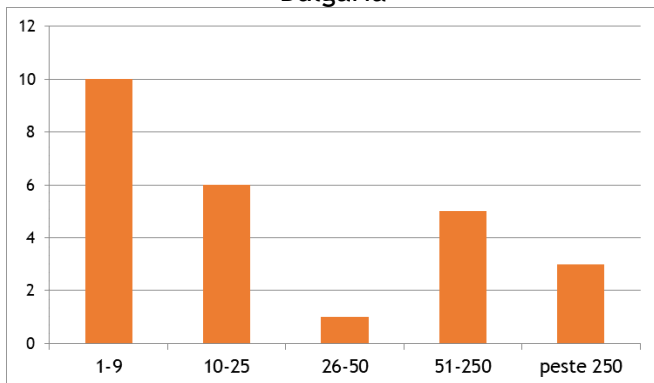

România

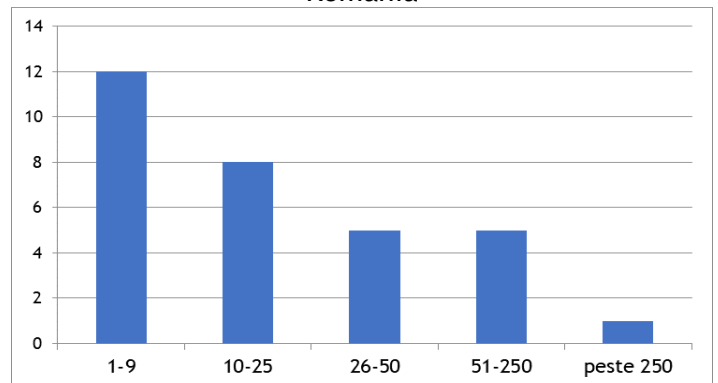

Întrebarea nr. 4: Câți angajați lucrează în organizația Dvs.?

Bulgaria

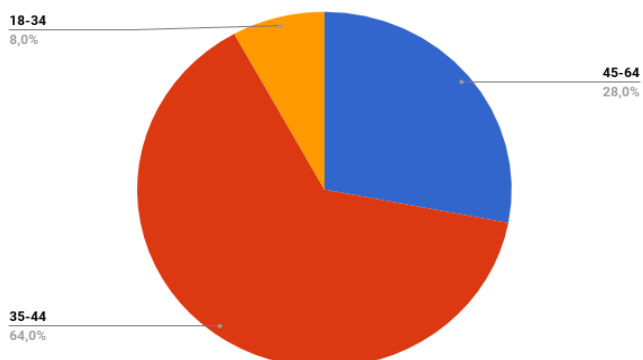

România

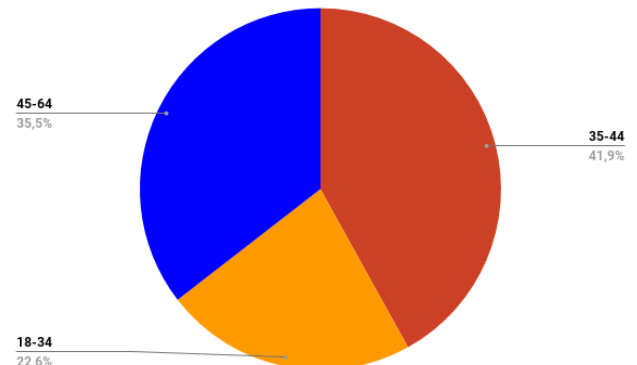

Întrebarea nr. 5: Care este vârsta medie a persoanelor angajate?

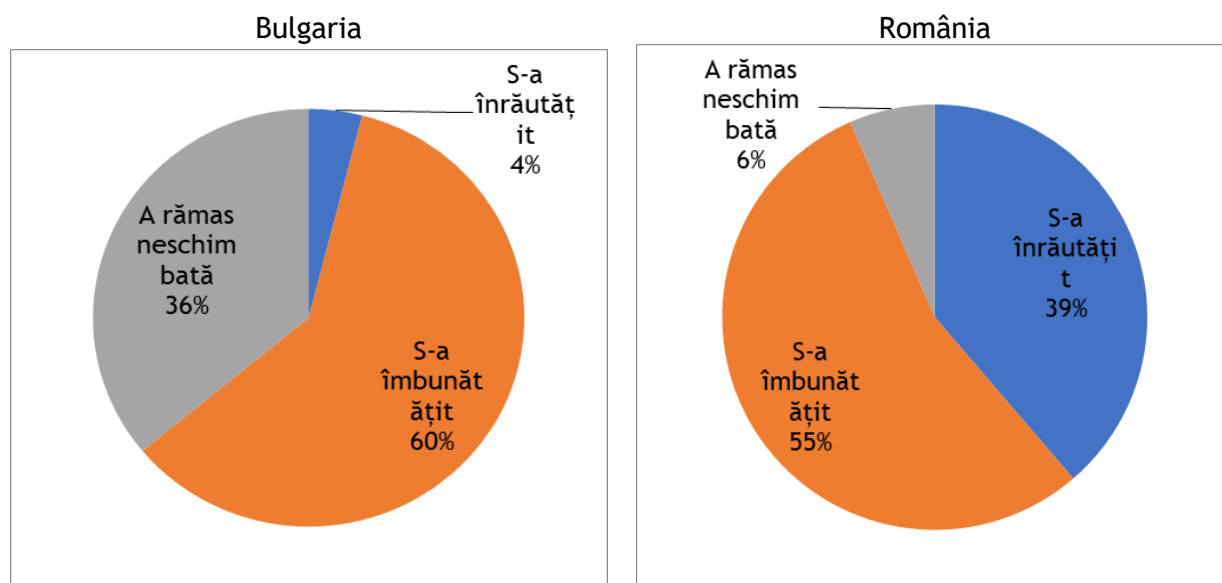
Bulgaria

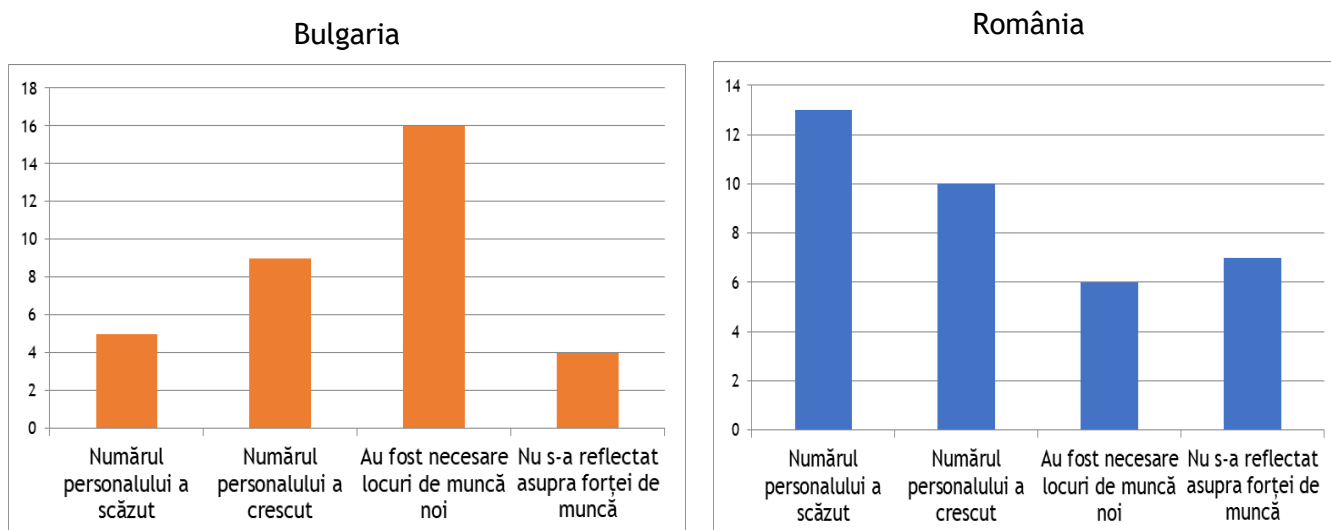
România

Întrebarea nr. 6: Cum s-a modificat starea economică a organizației Dvs. în ultimii doi ani (2015 și 2016)?

Întrebarea nr. 7: Cum a reflectat această modificare a stării economice asupra forței de muncă din organizația Dvs.?

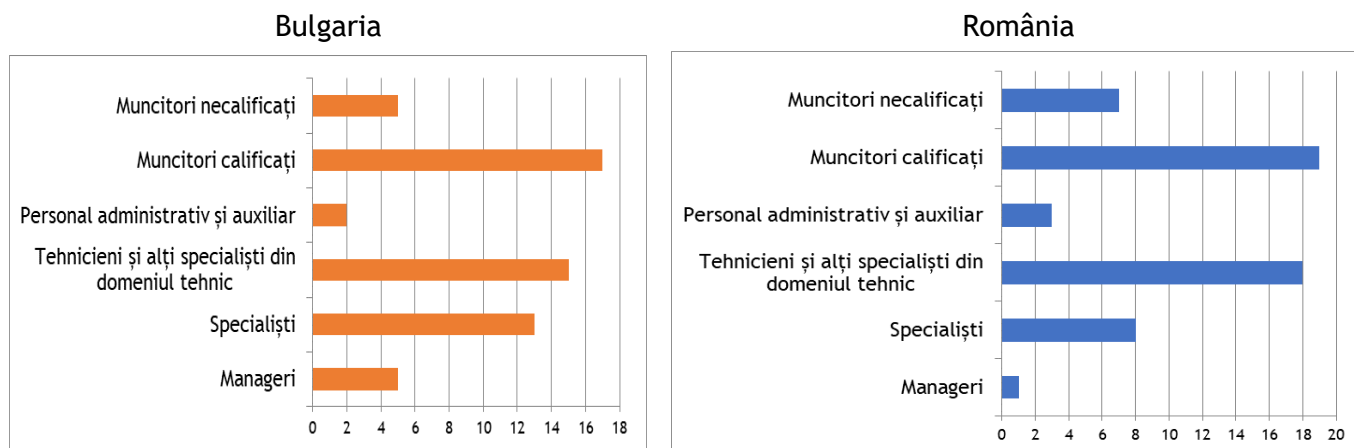

Întrebarea nr. 8: Care dintre pozițiile din organizația Dvs. au potențialul de a asigura locuri de muncă pe lungă durată (peste 1 an)?

Printre organizațiile anchetate în Bulgaria s-a constatat că în categoriile de personal - tehnicieni, specialiști în științe tehnice și specialiști aplicați, 40% din persoanele responsabile pot asigura o ocupare pe termen lung a forței de muncă. Printre aceste categorii se numără categoria angajaților calificați cu 24%. Pentru cadre manageriale și personal auxiliar administrativ numai 8% dintre cei anchetați se pot angaja cu asigurarea ocupării forței de muncă pe termen lung. Ultimul loc îl ocupă muncitorii necalificați. 24% dintre persoanele anchetate au răspuns că consideră că pot asigura ocupare pe termen lung pentru toate pozițiile în organizație, 8% au răspuns că nu poate asigura ocupare pe termen lung pentru nici o categorie de angajați. Printre organizațiile române se observă o distribuție asemănătoare. Din nou primele două locuri sunt ocupate de grupurile tehnicienilor, specialiști în științe tehnice și specialiști de aplicare cu 45%, după acestea vine grupul muncitorilor calificați cu 42%. 10% dintre companiile anchetate pot asigura ocupare

pe termen lung pentru muncitori necalificați și numai 7% pentru cadrele manageriale. O companie dintre toate anchetate a răspuns că poate asigura ocupare pe termen lung pentru toate grupurile de angajați în organizație.

Întrebarea nr. 9: Pentru care dintre grupurile indicate vă întâlniți cu greutăți în găsirea de cadre?

Întrebarea nr. 10: Dezvoltă organizația Dvs. activitate științifică de cercetare-dezvoltare?

Numai una dintre organizațiile anchetate în districtele bulgare din regiunea transfrontalieră creează inovații de produse și tehnologii. În județele române din regiunea transfrontalieră organizațiile anchetate care dezvoltă activități științifice de cercetare-dezvoltare sunt cinci.

Întrebarea nr. 11: În cazul în care organizația Dvs. dezvoltă activități de cercetare-dezvoltare, vă rugăm să indicați pentru care grupuri de personal aveți greutăți în găsirea de cadre.

Organizația anchetată din Bulgaria se confruntă cu greutăți în a găsi cadre în toate grupurile menționate - cercetători, personal tehnic și auxiliar ocupat în activitatea științifică de cercetare-dezvoltare. Două dintre organizațiile române se confruntă cu greutăți numai în grupul cercetătorilor, restul de două companii în grupul personalului tehnic, iar o companie - în cele două grupuri - cercetători și personal tehnic.

Întrebarea nr. 12: Care sunt cele mai des întâlnite probleme la alegerea de cadre?

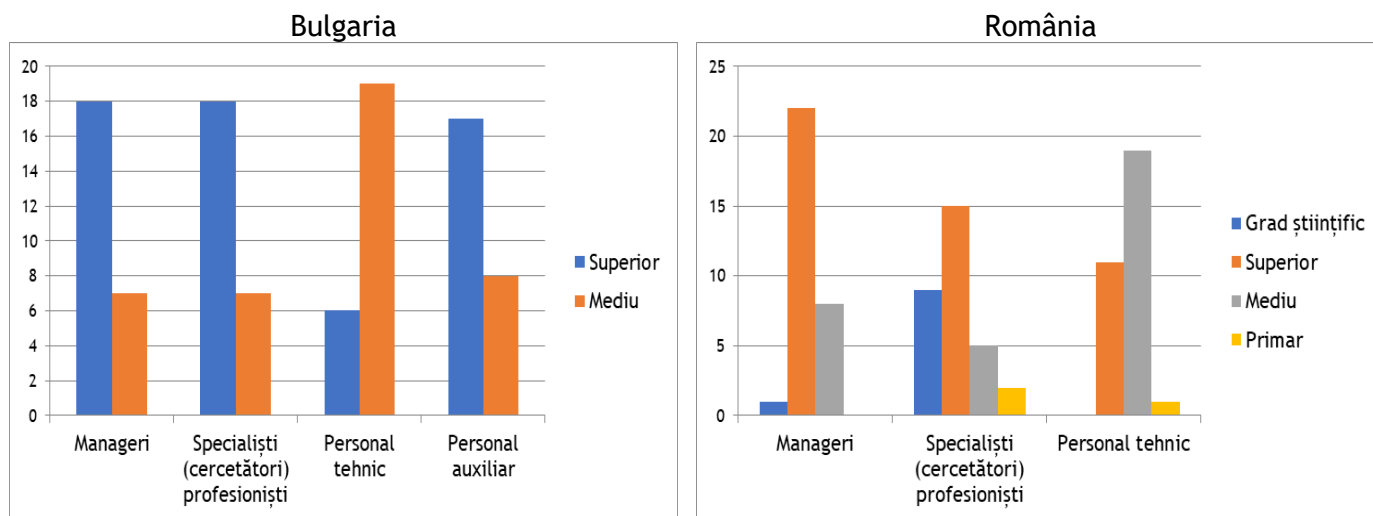
Problema principală cu care se confruntă organizațiile bulgare anchetate este lipsa de cadre potrivite în domeniu. 72 % dintre persoanele anchetate au dat acest răspuns. 44% consideră că nivelul de pregătire după părăsirea sistemului educațional constituie un obstacol pentru selecția de cadre iar respectiv 36 % și 32 % consideră că, cadrelor le lipsește motivație pentru a începe munca sau pentru a rămâne pe termen lung în angajare. Una dintre persoanele anchetate a indicat și o problemă în privința așteptărilor potențialilor angajați pentru salarizare mai mare fără însă ca aceștia să aibă experiența necesară. Printre companiile române se observă aceleași probleme. Primul loc îl ocupă, cu 80,6 %, lipsa de cadre potrivite în domeniu, al doilea loc îl ocupă, cu 64,5 %, faptul că nivelul de pregătire după părăsirea sistemului educațional nu este satisfăcător și respectiv 32,3 % și 29 % dintre persoanele anchetate consideră că lipsește motivație pentru ocuparea pe termen lung și pentru începerea activității.

Întrebarea nr. 13: Ordonati după importanță competențele pe care trebuie să le posedă angajații de care aveți nevoie.

Analiza răspunsurilor arată că organizațiile bulgare și române apreciază ca fiind cele mai importante calitățile profesionale ale angajaților (aptitudini de management al timpului, lucrul în echipă) - respectiv persoanele care au indicat acest răspuns sunt 68% din angajatorii bulgari și 71% din cei români. Cu 52%, pe al doilea loc, organizațiile bulgare pun aptitudinile personale, managementul bun și grija față de resursele date în gestiune. Companiile române, de asemenea, acordă locul al doilea acestor două competențe cu 61 %, dar de asemenea doresc angajații lor să aibă aptitudini bune de comunicare. 44 % dintre companiile respondente bulgare au menționat faptul că gândirea creativă este importantă, iar 52% dintre angajatorii români doresc ca angajații lor să aibă nu numai gândire creativă, ci și dorință de dezvoltare în carieră și învățare pe parcursul vieții. Pentru 48% dintre angajatorii bulgari anchetați și pentru 42% dintre cei români, stăpânirea de limbi străine este evaluată ca fiind cea mai puțin importantă competență în selecția de cadre. Clasificarea competențelor față de răspunsurile oferite este prezentată în următoarea grafică:

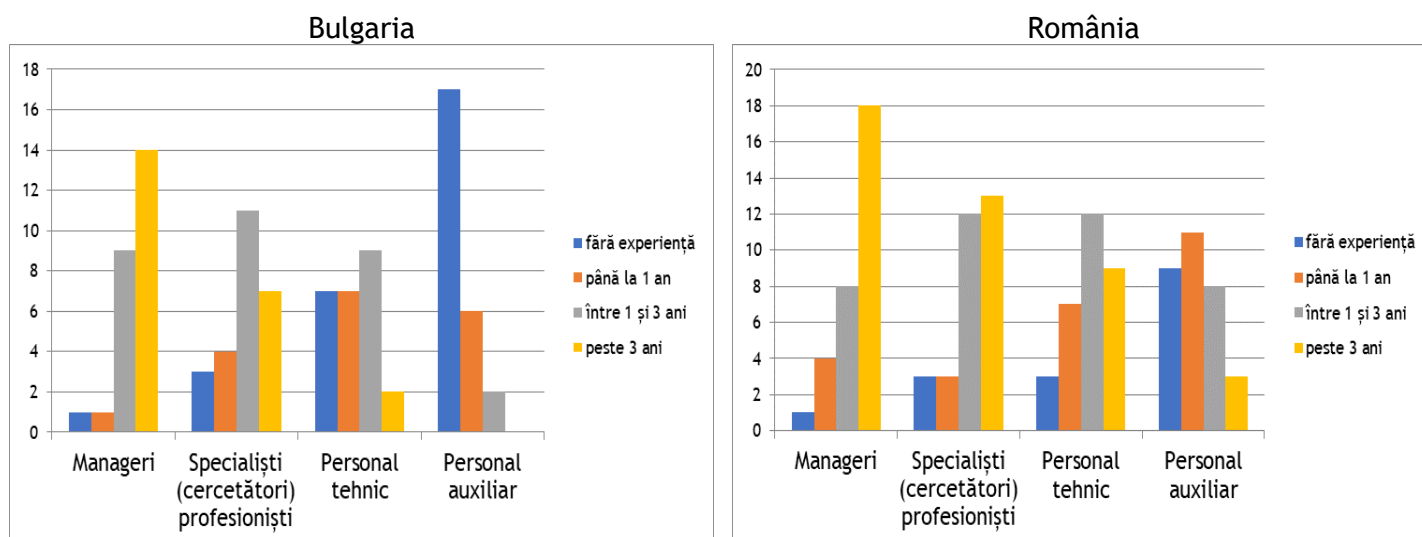
Întrebarea nr. 14: Vă rugăm să indicați ce grad educațional trebuie să posedă diferitele grupuri de angajați.

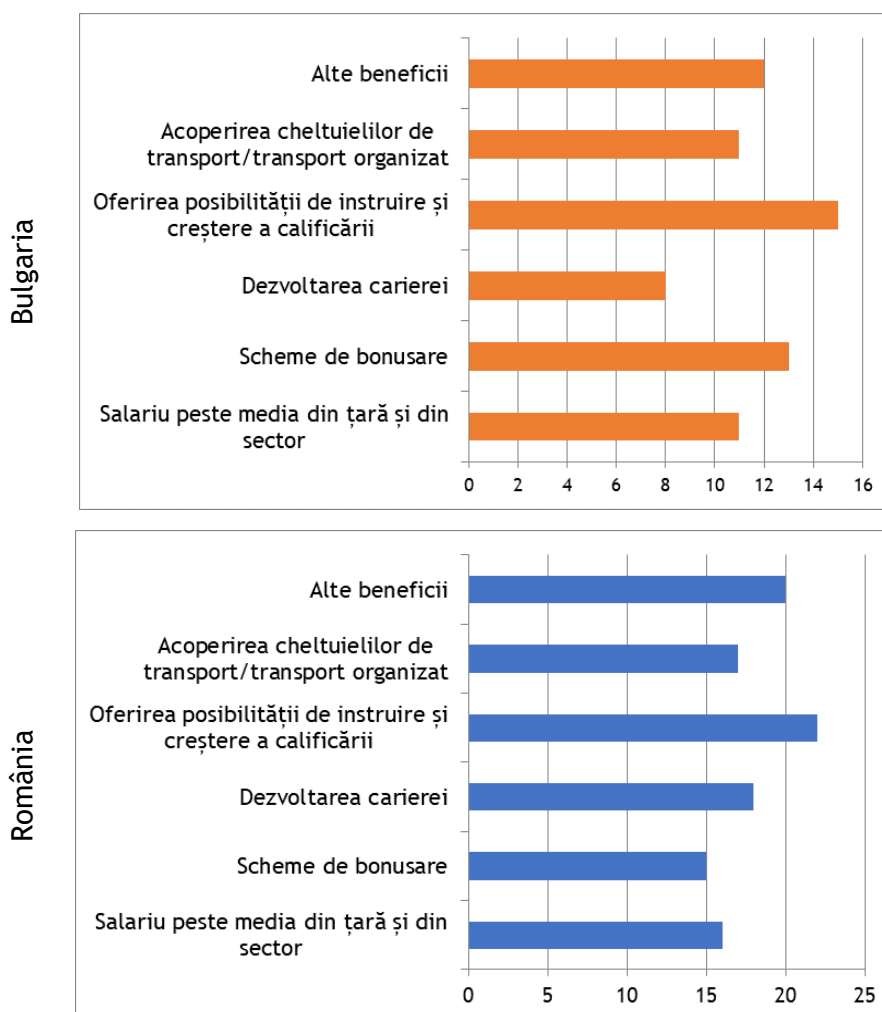
Întrebarea nr. 15: În ce domeniu trebuie să fi terminat educația lor grupurile indicate?

Analiza anchetelor arată faptul că în Bulgaria și în România organizațiile anchetate consideră că personalul din toate grupurile indicate pe care l-ar angaja, trebuie să fie absolvent al unor instituții în domeniul științelor tehnice. Celălalt domeniu care se distinge printre răspunsurile celor două grupuri de organizații, este științele economice și administrația. Angajatorii români preferă angajații lor din cele trei grupuri indicate (angajatori, specialiști tehnici și personal tehnic) să fie cu studii în domeniul informaticii. Pe de altă parte, trei dintre organizațiile bulgare anchetate și-ar dori ca personalul tehnic să-și fi terminat educația în domeniul extracției și tehnologiilor de producție.

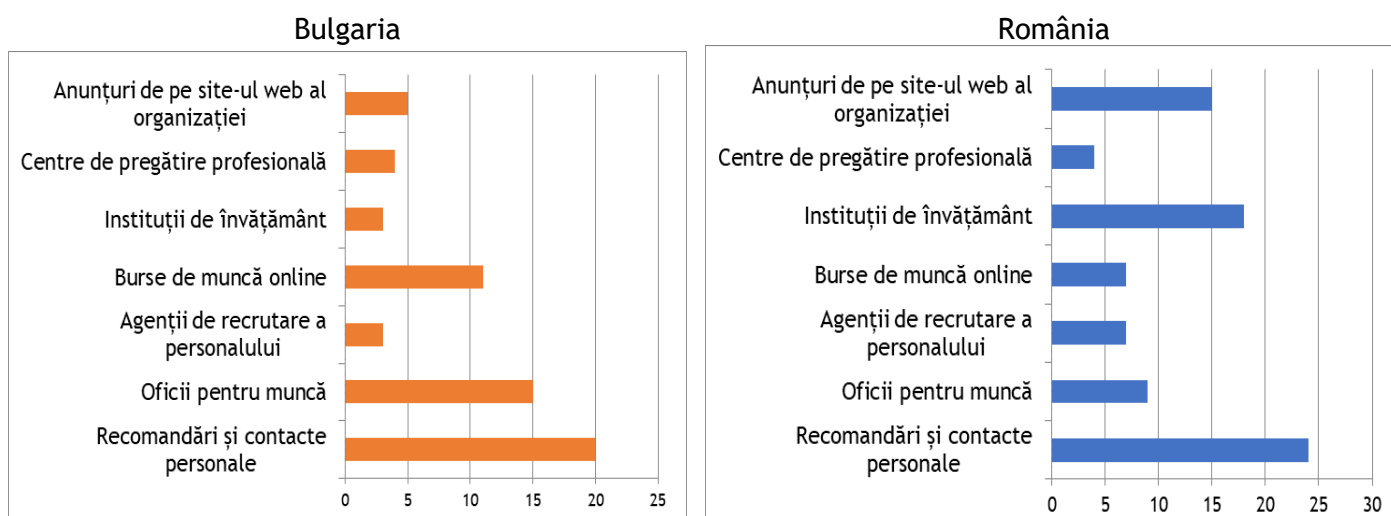
Întrebarea nr. 16: Alegeți experiența necesară pentru începerea de muncă, pentru diferitele grupuri de angajați.

Întrebarea nr. 17: Care sunt metodele de motivare și de asigurare a ocupării pe termen lung a forței de muncă, pe care Dvs. le aplicați?

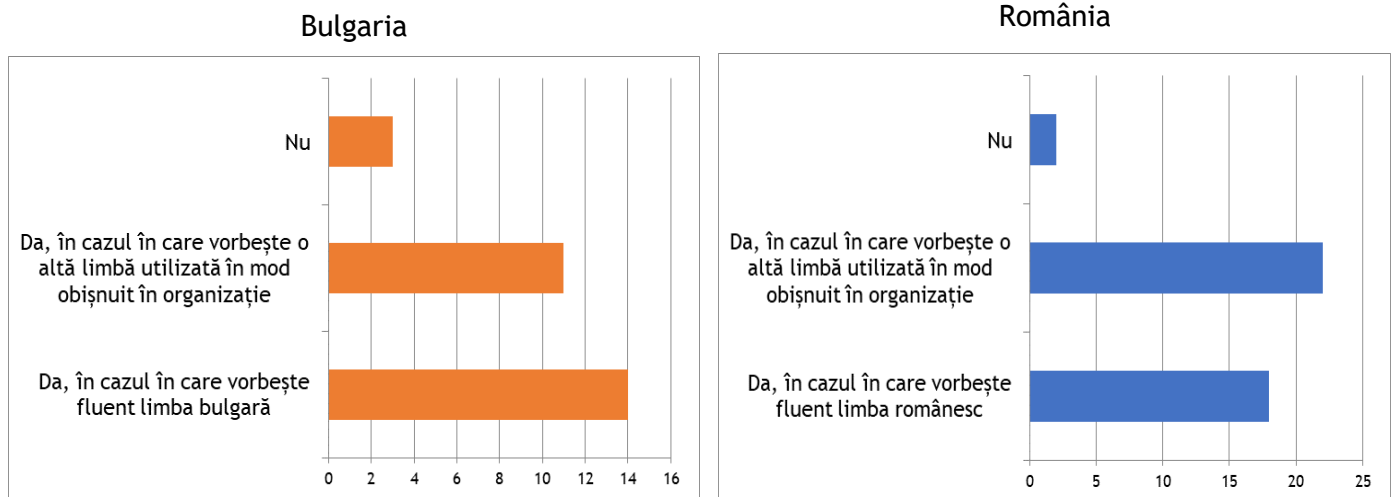

Întrebarea nr. 18: Pe care dintre metodele de selecție de personal le folosiți cel mai des?

Întrebarea nr. 19: Sunteți dispuși să angajați salariați din România?

În rezultatul anchetei desfășurate s-a constatat faptul că angajatorii din regiunea transfrontalieră ocupați în sectoarele de tehnologii înalte și de tehnologii medii-înalte, pot asigura ocupare pe termen lung în poziții care necesită cunoștințe și aptitudini în domeniul științelor tehnice. Cea mai mare nevoie de cadre se observă pentru cadrele - tehnicieni, specialiști tehnici și muncitori calificați. Candidații pentru locurile de muncă trebuie să aibă experiență între 1 și 3 ani de zile, cu excepția cadrelor manageriale - pentru acestea minimul este de 3 ani. Printre cele mai valoroase calități se numără aptitudinile de gestionare a timpului, aptitudinea de muncă în echipă, competențele de comunicare și buna gestionare și grija față de resursele atribuite. Cota parte a companiilor care dezvoltă activitate de cercetare-dezvoltare științifică este mai mare în partea română din regiunea transfrontalieră, în comparație cu cea bulgară, iar angajatorii se confruntă cu dificultăți în a găsi angajați în primele trei grupuri de personal ocupat în activitatea de cercetare-dezvoltare științifică. Cea mai mare problemă în toate districtele și județele este lipsa de cadre potrivite la nivel local. Organizațiile se folosesc de diferite metode pentru a-și reține pe termen lung angajații în muncă, predominant prin punerea la dispoziție de posibilități pentru creșterea calificării, dezvoltarea în carieră și scheme de bonus. Cea mai des folosită metodă de selecție de personal este prin contactele personale și recomandările personale, companiile din partea bulgară și din cea română își exprimă pregătirea de a angaja salariați din țara vecină.

În concluzie, mai jos descriem profilul ideal al candidatului pentru un loc de muncă în sectoarele de tehnologii înalte și de tehnologii medii-înalte din regiunea transfrontalieră:

studii superioare sau liceale absolvite în domeniul științelor tehnice;

- experiență între 1 și 3 ani;
- aptitudini bine dezvoltate de lucru în echipă;
- aptitudini pentru o distribuire bună a timpului;
- grijă arătată față de activele în gestiunea sa, grija bunului stăpân;
- competențe bune de comunicare.

V. ACTIVITATEA NR. 3: Identificarea și studierea forței de muncă; evaluări ale ocupării forței de muncă și șomajului

1. OBIECTIVELE PROPUSE ȘI REZULTATELE AȘTEPTATE

Obiectivele propuse în îndeplinirea acestei activități sunt identificarea și studierea forței de muncă, evaluarea ocupării și șomajului în piața de muncă din regiunea transfrontalieră.

Noțiunea de forță de muncă determină în mod curent populația activă din punct de vedere economic și care include persoanele cu vârsta de peste 15 ani ocupate în economie sau șomeri (care oferă muncă). Pe de o parte, forța de muncă este influențată de caracteristicile economice și demografice ale regiunii, iar pe de alta parte - de dispozițiile individuale și de aptitudinile fiecărui individ. Activitatea forței de muncă pe piața de muncă și angajatorii determină nivelul de ocupare a forței de muncă și nivelul șomajului.

După cum s-a mai menționat mai sus în acest raport, o mare parte din districtele și județele din regiunea transfrontalieră sunt clasificate ca fiind cele mai sărace la nivel european, fapt care constituie o premisă pentru numeroase probleme demografice și sociale. Condițiile precare de viață influențează și dispozițiile psihologice ale indivizilor de a căuta realizare pe alte piețe de muncă sau de a exercita și zisa mobilitate a forței de muncă. Unul dintre felurile de mobilitate a forței de muncă este cea transfrontalieră, care reprezintă o călătorie a individului până la locul său de muncă, poziționat într-un alt stat, fără a-și schimba domiciliul. De regulă, călătoriile se efectuează săptămânal sau bi-săptămânal.

Clarificând noțiunile care fac obiectul studiului, s-au îndeplinit următoarele sarcini:

- strângerea, prelucrarea și analiza informațiilor din surse oficiale de date din Bulgaria și România cu privire la factorii care influențează piața de muncă și caracteristicile forței de muncă;
- desfășurarea unui studiu printre forța de muncă și printre angajatori cu privire la părerea lor despre mobilitatea transfrontalieră.

Angajatorii care intră în grupul-țintă de anchetare sunt identici cu cei prezentați în Activitatea nr. 2. Ei sunt potriviți din punctul de vedere că efectuează activitate în sectoarele cu potențial de dezvoltare și se numără printre principalii angajatori pe piața de muncă din regiunea transfrontalieră.

Activitățile enumerate sunt descrise detaliat și aduse la îndeplinire conform metodologiei elaborate și prezentată în următorul punct.

Rezultatul principal așteptat în urma studiului este conturarea și sistematizarea unor tendințe observate în privința ocupării, șomajului, dispozițiile față de mobilitatea de muncă, activitatea populației care intră în regiunea transfrontalieră - țintă.

2. METODOLOGIA PENTRU EFECTUAREA ACTIVITĂȚII

Obiectivul prezentei metodologii îl constituie analiza și rezumarea rezultatelor studiului cu privire la starea populației și forței de muncă, și a tendințelor pe piața muncii din regiunea transfrontalieră incluzând 7 județe din România și 8 districte din Bulgaria.

Caracteristicile forței de muncă și pieței de muncă sunt analizate în contextul indicilor de dezvoltare economică a regiunii și a caracteristicilor demografice ale populației. Pentru cercetarea dispozițiilor mobilității transfrontaliere, s-a realizat un chestionar sub forma de anchetă.

Etapele prin care trece studiul sunt următoarele:

- Identificarea indicilor principali care determină piața de muncă;
- Selecția de surse de informare cu privire la indicii identificați. Selecția este bazată pe atingerea unui grad maxim de credibilitate și de acuratețe a datelor care vor fi folosite în prezenta analiză a forței de muncă.
- Folosirea datelor statistice și analiză.
- Realizarea unui studiu prin anchetă îndreptată spre forța de muncă în regiunea transfrontalieră Bulgaria - România și spre angajatori care sunt identificați în urma îndeplinirii activității nr. 2.
- Analiza și formularea concluziilor în urma rezultatelor obținute din ancheta desfășurată.

Metodele folosite pentru prezentul studiu sunt:

- metoda cantitativă pentru strângerea unei baze de date;
- metoda calitativă pentru strângerea de informații bazată pe răspunsurile obținute în urma anchetării populației din regiunea transfrontalieră;
- analiza, sinteza și generalizarea informațiilor strânse.

Surse folosite de informații:

- Institutele de statistică naționale ale Bulgariei și României;
- Eurostat;
- Agenția de ocupare a forței de muncă a Republicii Bulgaria.

Pentru a se asigura un grad înalt de comparabilitate, în cadrul analizei datelor s-a folosit perioada de timp 2013 -2015. Pentru indicii despre care nu sunt disponibile informații, sunt urmărite numai datele disponibile pentru perioada 2013-2014. Unde este posibil și potrivit, s-a folosit informația și pentru anul 2016.

Limitări:

În aducerea la îndeplinire a activităților, limitările apar sub forma diferitelor tipuri de informații pe care institutele de statistică ale ambelor țări le oferă, diferențele în definiții, lipsa informațiilor după un an selectat de cercetare, informațiile destul de limitate pe regiuni la nivel de NUTS 3.

3. REZULTATE

3.1. Studiarea forței de muncă

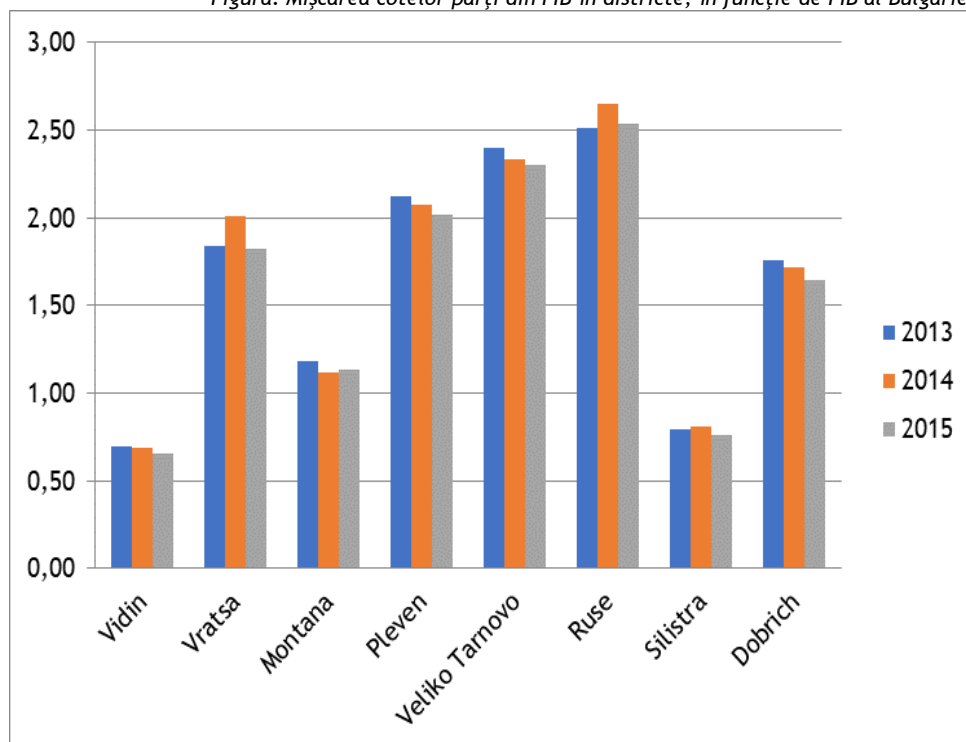
3.1.1. Dezvoltarea macroeconomică - factorii economici principali care influențează piața de muncă

Tabel: PIB al Bulgariei, după regiuni statistice și districte, în mil. leva.

Țară, Macroregiuni, Districtul	An		
	2013	2014	2015
Bulgaria	82166.09	83634.32	88571.32
Severozapaden regiune	5805.29	5954.56	6013.09
Vidin	570.92	572.69	577.57
Vratsa	1513.24	1682.88	1615.25
Montana	971.77	933.05	1005.22
Pleven	1743.58	1734.50	1786.95
Severen tsentralen regiune	6720.37	6979.94	7078.30
Veliko Tarnovo	1968.88	1953.67	2042.08
Ruse	2062.07	2217.31	2246.88
Silistra	655.22	675.01	676.07
Severoiztorchen regiune	8953.59	9327.35	9654.75
Dobrich	1445.12	1438.09	1454.05

Sursa: INS, Bulgaria

Figura: Mișcarea cotelor părți din PIB în districte, în funcție de PIB al Bulgariei

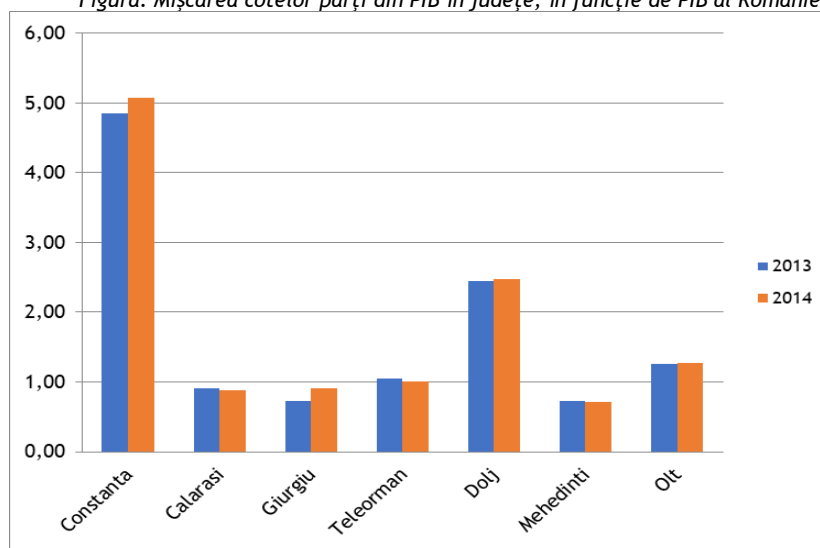

Tabel: PIB al României, după regiuni statistice și județe, în mil. lei.

Țară, Macroregiuni, Județe	2013	2014
România	637,456.00	668,143.60
Regiunea Sud-est	72,153.70	75,239.30
Constanta	30,908.00	33,901.50
Regiunea Sud-Muntenia	77,804.30	86,814.70
Calarasi	5,776.80	5,845.40
Giurgiu	4,617.20	6,027.80
Teleorman	6,669.70	6,704.60
Regiunea Sud-vest Oltenia	48,013.10	48,340.00
Dolj	15,636.40	16,563.30
Mehedinti	4,653.60	4,748.30
Olt	8,064.00	8,459.50

Sursa: INS România

Figura: Mișcarea cotelor părți din PIB în județe, în funcție de PIB al României

Cuantumul al PIB-ului creat în partea română din regiunea transfrontalieră este de aproape trei ori mai mare decât este cel creat în districtele Bulgariei - 18.512 mil. EUR în anul 2014 față de 5.730 mil. EUR în districtele bulgare transfrontaliere. Cota parte a PIB-ului creat din ambele părți ale fluviului Dunăre, în comparație cu economiile naționale ale celor două țări este aproape la fel, cu o preponderență ușoară a părții bulgare din regiune. În anul 2014 PIB creat în districtele bulgare din zona transfrontalieră constituie 13,4 % din PIB al Bulgariei, iar cel în județe române - 12,3 %. În comparație cu anul anterior, în cele două țări se observă o creștere a cotei-părți a PIB-ului produs în comparație cu cel național. În cele două regiuni ritmul de creștere al PIB este mai mare în comparație cu creșterea PIB-urilor la nivel național, pentru districtele bulgare acest indice este de 2,52 % - în comparație cu 1,79 % la nivel de țară, iar pentru județele române este de 7,19 % - în comparație cu 4,23 % în total pentru România. Conform unor date disponibile pentru Bulgaria, această tendință se observă și în anul 2015. Cea mai mare parte în PIB din regiunea bulgară o au districtele Ruse și Veliko Tarnovo, respectiv - 19,8 % și 17,4 % iar cea mai mică parte o au Vidin, Silistra și Montana cu valori de, respectiv - 5,11%, 6,02 % și 8,32%. Printre județele române se deosebesc două care produc un total de peste 60% din PIB al întregii regiuni transfrontaliere a României - Constanța cu 41,22 % și Dolj cu 20,19 %. O cotă-parte destul de mare o are și județul Olt - 10,26 %. Cea mai mică parte din PIB produs îi revine județului Mehedinți -5,79%, urmat de Călărași -7,09 % și de Giurgiu - 7,32 %.

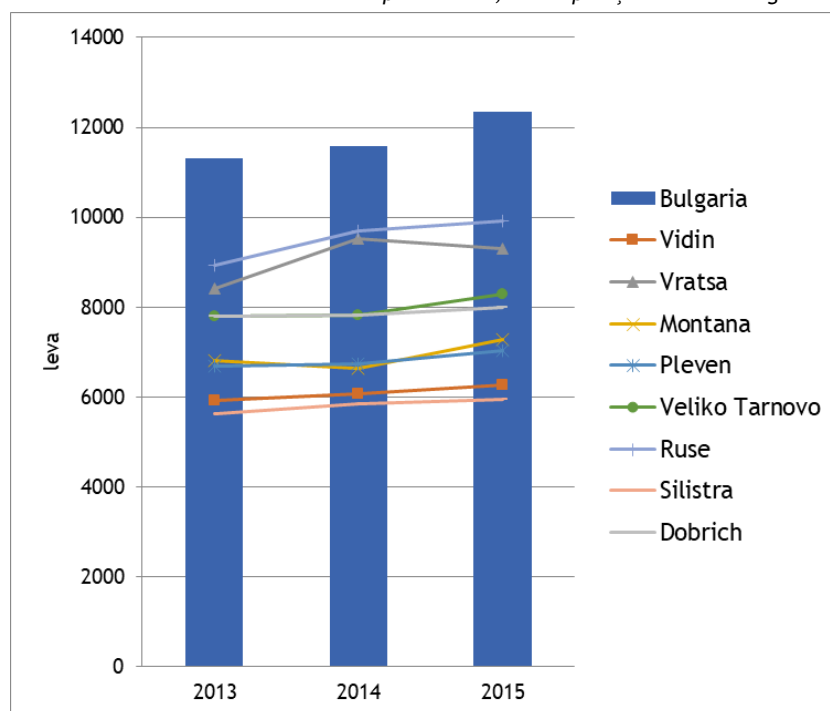
În privința numărului absolut al PIB produs, se deosebește județul Constanța care produce 7.630 mil. EUR - cu 1.900 mil EUR mai mult decât este PIB al tuturor districtelor din partea bulgară a zonei transfrontaliere. Se observă că cel mai dezvoltat district bulgar - Ruse, produce în valoare absolută PIB de 1134 mil. EUR, comparabil cu PIB produs în cel mai sub-dezvoltat județ din partea română a zonei transfrontaliere - Mehedinți 1071 mil. EUR. Tendințele pentru perioada 2013-2014 indică majorarea cuantumului absolut al PIB creat în cele două regiuni, per total. Se înregistrează o scădere în 2 județe române - Giurgiu și Teleorman și în trei districte bulgare - Montana, Pleven și Veliko Tarnovo. Conform datelor disponibile pentru Bulgaria pentru anul 2015, această tendință s-a modificat, înregistrându-se o scădere a PIB față de anul 2014 numai într-un district - Vratsa.

Tabel: PIB al Bulgariei, după regiuni statistice și districte, pe cap de locuitor, în leva.

Țară, Macroregiuni, Districtul	2013	2014	2015
Bulgaria	11310	11577	12339
Severozapaden regiune	7106	7408	7606
Vidin	5916	6066	6258
Vratsa	8408	9520	9305
Montana	6813	6642	7270
Pleven	6676	6734	7039
Severen tsentralen regiune	7999	8403	8627
Veliko Tarnovo	7802	7832	8288
Ruse	8939	9694	9912
Silistra	5618	5852	5933
Severoiztorchen regiune	9366	9795	10193
Dobrich	7788	7827	8002

Sursa: INS, Bulgaria

Figura: Mișcarea PIB pe cap de locuitor pe parcursul anilor, după districte, în comparație cu PIB al Bulgariei

PIB creat pe cap de locuitor oscilează în diferitele unități administrative. Cel mai mare PIB pe cap de locuitor printre districtele Bulgare îl are districtul Ruse - 5000 EUR, indicele mediu la nivel de țară fiind de 5900 EUR. Analiza după districte arată că PIB pe locuitor este mult mai mic decât este cel mediu la nivel de țară, cel mai mic fiind în districtul Silistra - 3000 EUR, aproape de două ori sub mediul la nivel de țară. Mici sunt și valorile acestui indice în districtele Vidin, Montana, Pleven - respectiv 3100 EUR, 3400 EUR și 3400 EUR. Districtul Montana este singura unitate administrativă din cele două părți ale Dunării în care se observă o scădere a PIB pe cap de locuitor în anul 2014 - cu 100 EUR mai puțin față de anul 2013. În anul 2015 această tendință a fost depășită, PIB pe cap de locuitor crescând cu 300 EUR. Cu toate acestea, în districtul Vratsa care ocupă locul al doilea după acest indice printre districtele bulgare în anul 2015, se observă o scădere cu 200 EUR și de la 4900 EUR în anul 2014, PIB pe cap de locuitor în anul 2015 a devenit 4700 EUR.

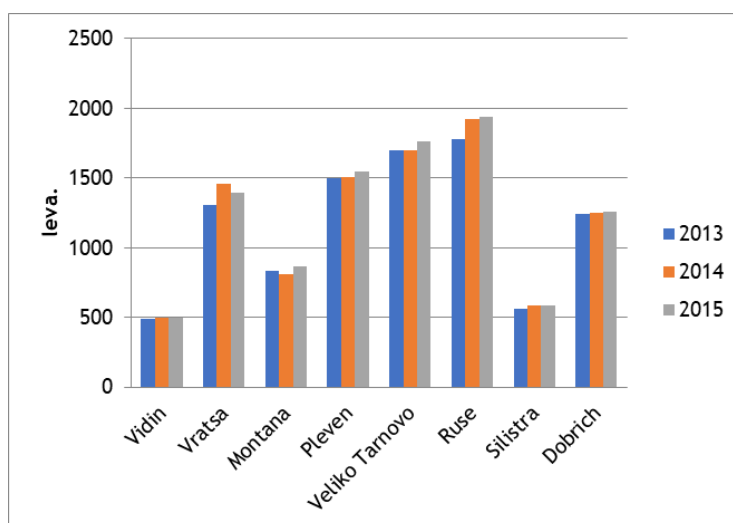
În partea română a regiunii transfrontaliere cel mai mare PIB pe cap de locuitor este produs în județul Constanța - 11200 EUR, cu 3600 EUR peste indicele mediu la nivel de România, urmat de județul Dolj cu 5800 EUR. În anul 2014, față de anul anterior - 2013, PIB pe cap de locuitor crește în toate județele cu excepția județului Teleorman în care se menține același nivel. Pentru toate județele, cu excepția județului Constanța este caracteristică o creștere mai mică decât este cea medie la nivel de România -7600 EUR. În această privință nu se înregistrează diferențe mari în partea bulgară și în cea română a regiunii transfrontaliere.

Tabel: Valoarea brută adăugată (VBA) a Bulgariei, după regiuni statistice și districte, în mil. leva.

Țară, Macroregiuni, Districtul	2013	2014	2015
Bulgaria	70771	72610	76546
Severozapaden regiune	5000	5170	5197
Vidin	492	497	499
Vratsa	1303	1461	1396
Montana	837	810	869
Pleven	1502	1506	1544
Severen tsentralen regiune	5788	6060	6117
Veliko Tarnovo	1696	1696	1765
Ruse	1776	1925	1942
Silistra	564	586	584
Severoiztorchen regiune	7712	8098	8344
Dobrich	1245	1249	1257

Sursa: INS, Bulgaria

Figura: Mișcarea VBA

Dependențele și tendințele în privința VBA urmăresc cele de PIB. Volumul absolut al VBA produsă de districtele bulgare din regiunea transfrontalieră se ridică la 4.974,9 mil EUR în anul 2014, în comparație cu 16.380,25 mil. EUR în județele române, însemnând că județele române produc de 3,3 ori mai multă VBA față de districtele bulgare. Ca și procent din valorile naționale pentru acest indice, districtele bulgare creează 13,4 % din VBA al Bulgariei, iar județele române - 12,31 %. Pentru cele două țări este prezentă creșterea cotelor-părți relative. Cu cel mai mare aport în economia națională în privința VBA este județul Constanța pentru România -5,07 % și districtul Ruse - pentru Bulgaria - 2,65%. Cea mai mică este cota-parte din economiile naționale ale județelor Mehedinți (0,71%), Călărași (0,87%) și Giurgiu (0,9%) - pentru România și Silistra (0,81%), Montana (1,12%) și Dobrich (1,72%) - pentru Bulgaria.

Analiza după unități teritoriale separate din regiunea transfrontalieră arată că cea mai mare cotă parte de VBA din regiunea transfrontalieră a Bulgariei o au districtele Ruse (19,78%) și Veliko Tarnovo (17,43%) iar cea mai mică - districtele Vidin (5,11%) și Silistra (6,02%). În România cea mai mare este cota parte de VBA a județului Constanța (41,2%) și Dolj (20,2%), cea mai mică este cea a județului Mehedinți (5,78%) și Călărași (7,09%).

Și după acest indice județul Constanța ocupă primul loc, printre toate unitățile teritoriale transfrontaliere, volumul total al VBA creată în anul 2014 este aproape cu 1,4 ori mai mare față de cea produsă în toate districtele bulgare din regiunea transfrontalieră. Cele două județe - Constanța și Dolj - formează 61,41 % din VBA a tuturor județelor române din regiunea transfrontalieră.

Tendențele și în partea bulgară și în partea română a regiunii transfrontaliere indică creșterea VBA în anul 2014 în comparație cu anul 2013. Crește nu numai valoarea absolută, ci și cota-parte relativă față de VBA pentru țara respectivă.

Conform datelor privind Bulgaria, începând din anul 2015, cuantumul absolut al VBA pentru regiune crește, însă cota-parte relativă în privința VBA creată în Bulgaria, în general, scade de la 13,4% în anul 2014 la 12,88% în anul 2015. Concluzia care se impune este că regiunea se dezvoltă cu ritmuri mai lente în comparație cu valorile medii la nivel de țară.

Tabel: Investițiile străine directe în Bulgaria, cu acumulare, la data de 31.12. conform regiunilor statistice și districtelor, în mii EUR.

Țară, Macroregiuni, Districtul	2013	2014	2015
Bulgaria	23339733	21581580	23163273
Severozapaden region	700969	664722	620795
Vidin	59324	51686	77842
Vratsa	157668	138053	85676
Montana	38094	34218	27355
Pleven	311089	306765	282479
Severen tsentralen region	879943	905312	876758
Veliko Tarnovo	89566	108176	121708
Ruse	372823	385755	337023
Silistra	33472	31667	28803
Severoztochen region	2041480	2093917	2271914
Dobrich	299945	111566	202894

Sursa: INS, Bulgaria

Factorii importanți care determină potențialul de dezvoltare economică a unei regiuni anume, sunt investițiile străine directe și cheltuielile pentru dobândirea de imobilizări corporale.

Datele privind investițiile străine directe în Bulgaria arată că, cota-parte a investițiilor străine în districtele din regiunea transfrontalieră în anul 2015 este foarte redusă - 5,02% în comparație cu

investițiile la nivel de țară. Dacă se va urmări tendința privind perioada 2013 - 2015, se va vedea că dimensiunea lor este în scădere continuă, nu numai ca valori absolute, ci și ca valori relative. În anul 2015 acestea au scăzut cu 198201,1 mii EUR în comparație cu anul 2014, iar cota lor parte în investițiile străine totale la nivel de țară scade cu 0,82 % în anul 2015, în comparație cu anul anterior.

Ele mai mari, în anul 2015 sunt investițiile străine în districtul Ruse, cota lor parte relativă față de restul districtelor din regiunea transfrontalieră ridicându-se la 29%. Destul de multe investiții străine se realizează și în districtul Pleven, cota lor parte ajungând la 24,27%. Cea mai mică este dimensiunea investițiilor străine în comparație cu restul districtelor din regiune în districtele Montana (2,35%) și Silistra (2,47%).

În anul 2014 cuantumul investițiilor străine scade, în comparație cu anul anterior, în aproape toate districtele, cu excepția districtelor Veliko Tarnovo și Ruse. Creșterea cu Veliko Tarnovo este de aproape 20,78 %. În anul 2015 se observă din nou o scădere în majoritatea districtelor, excepția fac Dobrich, Vidin și Veliko Tarnovo. Cea mai mare este scăderea în districtul Vratsa - aproape cu 38% față de anul anterior

Tabel: Cheltuieli pentru dobândirea de imobilizări corporale în Bulgaria, conform datelor statistice, după districte în mii de leva.

Țară, Macroregiuni, Districtul	2013	2014	2015
Bulgaria	18089215	20123833	21191026
Severozapaden region	1090610	1174282	1519315
Vidin	66755	87319	158093
Vratsa	292518	380498	320229
Montana	153622	140311	240820
Pleven	422544	379410	498247
Severen tsentralen region	1356104	1503219	1770600
Veliko Tarnovo	397597	384392	500926
Ruse	440017	466452	500056
Silistra	176278	165673	252705
Severoztochen region	2067581	1980140	2554872
Dobrich	380718	372252	389972

Sursa: INS, Bulgaria

Tabel: Investiții brute în imobilizări corporale în România, după regiuni statistice și județe, în mil. lei.

Țară, Macroregiuni, Districtul	2013	2014	2015
România	108334	106247	122024
Regiunea Sud-est	11414	9293	9303
Constanta	6130	4480	4464
Regiunea Sud-Muntenia	10845	10724	10319
Calarasi	397	453	426
Giurgiu	565	557	564
Teleorman	837	894	881
Regiunea Sud-vest Oltenia	5753	6185	6684
Dolj	2207	1984	2225
Mehedinti	203	247	347
Olt	1291	1490	1635

Sursa: INS România

Cheltuielile pentru imobilizări în toate districtele bulgare transfrontaliere constituie 13,5 % din toate cheltuielile pentru imobilizări corporale la nivel de Bulgaria (2015), în perioada 2013-2015 cuantumul lor total marcând o tendință de creștere. Cea mai mare și aproape egală este dimensiunea lor în districtele Veliko Tarnovo, Ruse și Pleven, cea mai scăzută în Vidin și Montana. O tendință trainică de creștere pentru cei trei ani se observă numai în districtul Ruse.

În județele române din regiunea transfrontalieră cuantumul total al imobilizărilor față de nivelul pe țară este de 8,64 % în anul 2015, fiind caracteristică o tendință trainică în scădere pentru perioada 2013-2015. Dintre toate județele din regiune, cea mai mare valoare o au cuantumul investițiilor în imobilizări fixe în Constanța, Dolj, Olt. O tendință trainică de creștere se observă numai în două dintre județe - Mehedinți și Olt. În Constanța, cel mai mare județ din regiunea transfrontalieră, se observă o scădere trainică a cheltuielilor pentru active imobilizate corporale. În anul 2015 spre diferență de anul 2014, cel mai mult au crescut cheltuielile pentru active imobilizate corporale în jud. Mehedinți (40,49%). O creștere semnificativă se mai observă și în Dolj, și în Olt.

3.1.2. Demografie și dezvoltare socială

3.1.2.1. DEZVOLTAREA DEMOGRAFICĂ A POPULAȚIEI.

Tabel: Populația la data de 31.12. în Bulgaria, conform regiunilor statistice și districte, în număr de persoane

Țară, Macroregiuni, Districtul	An	2013	2014	2015
Bulgaria		7245677	7202198	7153784
Severozapaden regiune		810401	797142	783909
Vidin		95467	93361	91235
Vratsa		178395	175169	172007
Montana		141596	139350	137188
Pleven		259363	255749	251986
Severen tsentralen regiune		835813	825536	815441
Veliko Tarnovo		251126	247782	245006
Ruse		229784	227685	225674
Silistra		116038	114670	113248
Severoiztorchen regiune		954536	949957	944458
Dobrich		184680	182808	180601

Sursa: INS, Bulgaria

Tabel: Populația locală la data de 01.01 în România, conform regiunilor statistice și județe, în număr de persoane

Țară, Macroregiuni, Districtul	An	2013	2014	2015
România		20020074	19953089	19875542
Regiunea Sud-est		2523354	2509803	2492582
Constanta		684458	684392	683329
Regiunea Sud-Muntenia		3108150	3085723	3061759
Calarasi		303881	301326	298763
Giurgiu		281989	278473	276664
Teleorman		372203	367239	361615
Regiunea Sud-vest Oltenia		2048702	2033784	2015792
Dolj		654456	650767	646620
Mehedinti		261670	259026	256011
Olt		428160	423445	418463

Sursa: INS România

Tabel: Populația, în funcție de domiciliu în Bulgaria, după districte și număr persoane.

Țară, Macroregiuni, Districtul	An	2013		2014		2015	
		Urban	Rural	Urban	Rural	Urban	Rural
Bulgaria		5291675	1954002	5267480	1934718	5227182	1926602
Vidin		61198	34269	60118	33243	58087	33148
Vratsa		105300	73095	103192	71977	99435	72572
Montana		91026	50570	89572	49778	87012	50176
Pleven		172945	86418	170763	84986	167220	84766
Veliko Tarnovo		175473	75653	173327	74455	171215	73791
Ruse		177475	52309	176298	51387	174653	51021
Silistra		52118	63920	51429	63241	50306	62942
Dobrich		127645	57035	126256	56552	124214	56387

Sursa: INS, Bulgaria

Tabel: Populația, în funcție de domiciliu în România, conform regiunilor statistice și județe, în număr de persoane

Țară, Macroregiuni, Judete	An	2013		2014		2015	
		Urban	Rural	Urban	Rural	Urban	Rural
România		10790541	9229533	10752617	9200472	10703051	9172491
Regiunea Sud-est		1347797	1175557	1339333	1170470	1328597	1163985
Constanta		469456	215002	468121	216271	466297	217032
Regiunea Sud-Muntenia		1227308	1880842	1219436	1866287	1210133	1851626
Calarasi		109509	194372	108643	192683	107771	190992
Giurgiu		81200	200789	81052	197421	80645	196019
Teleorman		119418	252785	118553	248686	116916	244699
Regiunea Sud-vest Oltenia		939644	1109058	936575	1097209	929177	1086615
Dolj		338320	316136	337643	313124	335558	311062
Mehedinti		120213	141457	119873	139153	118461	137550
Olt		165894	262266	164912	258533	163423	255040

Sursa: INS România

Pe teritoriul județelor transfrontaliere în România trăiesc un număr total de 2.941.465 de persoane (2015) constituind 14,8 % din toată populația țării. Cel mai populat județ din partea română este Constanța, apoi Dolj. În aceste județe trăiește respectiv 23,23 % și 21,98 % din populația întregii regiuni transfrontaliere a României. Se remarcă faptul că populația din mediul rural este mai multă decât este cea din mediul urban, cota sa parte fiind de 52,78%. Acest indice este mai mare decât este cel mediu la nivel de țară cu 6,63%. Aceasta corelație este caracteristică pentru majoritatea județelor din regiunea transfrontalieră, excepția făcând numai Constanța și Dolj. Cea mai mare cotă-parte a populației rurale se observă în județul Giurgiu - 70,5%. În restul județelor cota parte a populației este de peste 60 % - Teleorman (67,67%), Călărași (63,93%) și Olt (60,95%).

În perioada 2013-2015 se observă o tendință trairnică de scădere a numărului total al populației pentru aproape toate județele. Ritmul de scădere crește și el - de la 0,74 % în anul 2014, la 0,78% în anul 2015, în comparație cu trecut. Cea mai mare este scăderea populației în județele cu majoritatea populației rurale - Teleorman, Mehedinți, Olt. Tendința de scădere se menține și în anul 2016.

În partea bulgară a regiunii transfrontaliere trăiesc 1.416.945 de persoane, constituind 19,81% din populația Bulgariei.

Cele mai mari, după numărul de populație sunt districtele Pleven - 17,78 %, Veliko Tarnovo -17,29 % și Ruse - 15,93 % din populația regiunii.

Corelația între populația rurală și cea urbană este inversă a corelației caracteristică pentru România, deoarece în districtele bulgare populația se împarte în 65,79 % populație urbană și 34,21 % populație rurală.

Această tendință se observă pentru toate districtele, cu excepția districtului Silistra, în care populația rurală constituie 55,58%.

Cea mai mare este cota parte a populației urbane din districtele Ruse (77,39%), Veliko Tarnovo (69,88%) și Dobrich (68,78%).

Scăderea numărului total al populației din regiune și respectiv pe districte, este caracteristică și părți bulgare din regiunea transfrontalieră. Ritmul de scădere este mai mare în comparație cu cel din partea română a regiunii transfrontaliere, acesta crescând de la 1,36 % în anul 2014, la 1,37 % în anul 2015, în comparație cu anii anteriori. Cu cele mai mari ritmuri scade populația din districtele Vidin, Vratsa și Montana. Tendințele de scădere în întreaga regiune se mențin și în anul 2016.

Tabel: Populația sub, în și peste vârsta activă de muncă în Bulgaria, conform regiunilor statistice și districte, în număr de persoane

Țară, Macroregiuni, Districtul	An	Populația sub vârstă de lucru			Populația la vârstă de muncă			Populație peste vârstă de lucru		
		2013	2014	2015	2013	2014	2015	2013	2014	2015
Bulgaria		1055804	1064735	1063930	4471633	4403374	4349105	1718240	1734089	1740749
Vidin		12346	12164	11793	52238	50634	49373	30883	30563	30069
Vratsa		25472	25237	24646	105268	102505	100334	47655	47427	47027
Montana		20066	19971	19688	80107	78153	76702	41423	41226	40798
Pleven		36756	36720	36386	148605	145096	142081	74002	73933	73519
Veliko Tarnovo		32687	32728	32638	153567	150013	147231	64872	65041	65137
Ruse		29889	30082	29905	140374	137771	135941	59521	59832	59828
Silistra		16615	16597	16388	69183	67619	66359	30240	30454	30501
Dobrich		27719	27637	27192	112927	110647	108770	44034	44524	44639

Sursa: INS, Bulgaria

Figura: Populația sub vârstă activă de muncă în Bulgaria

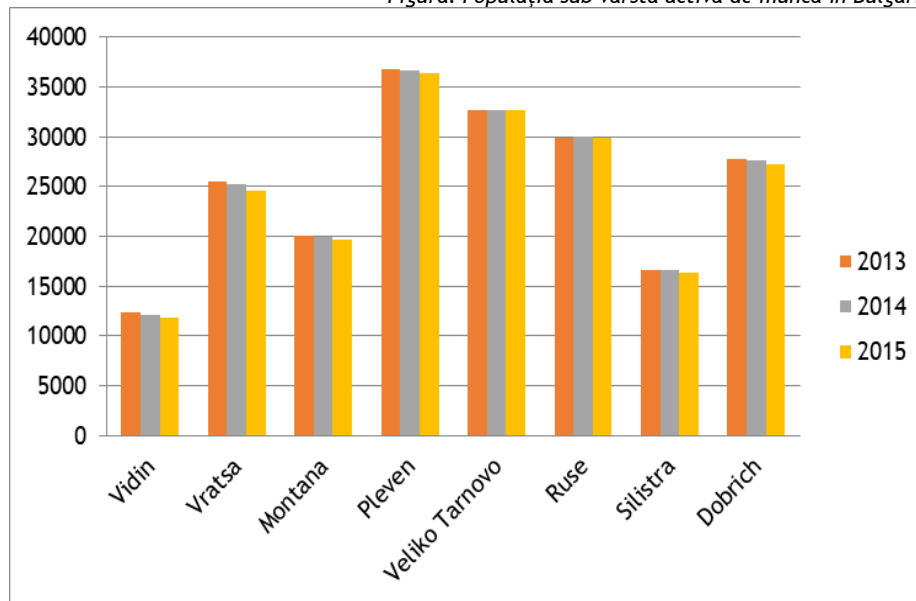

Figura: Populația în vârstă activă de muncă în Bulgaria

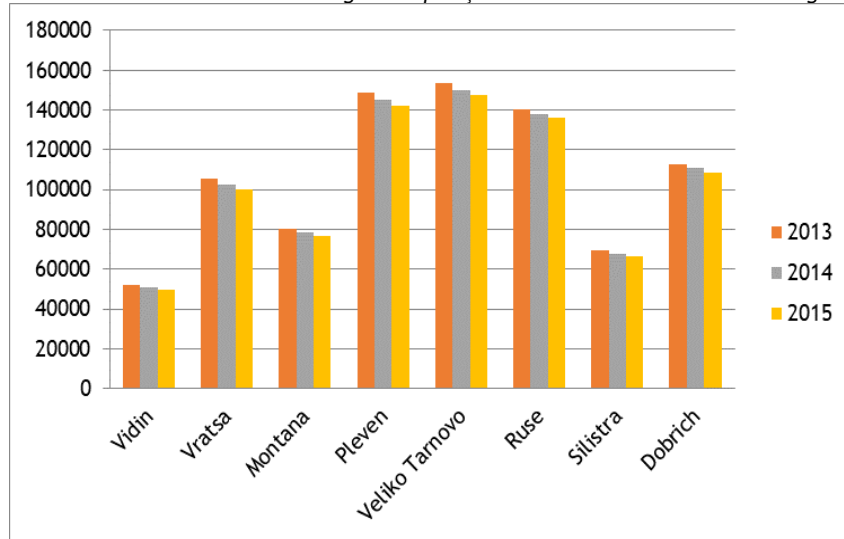

Figura: Populația peste vârstă activă de muncă în Bulgaria

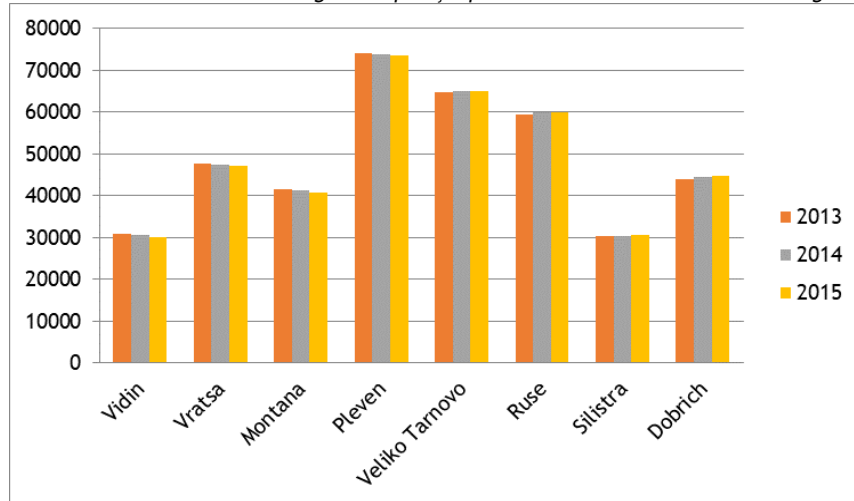
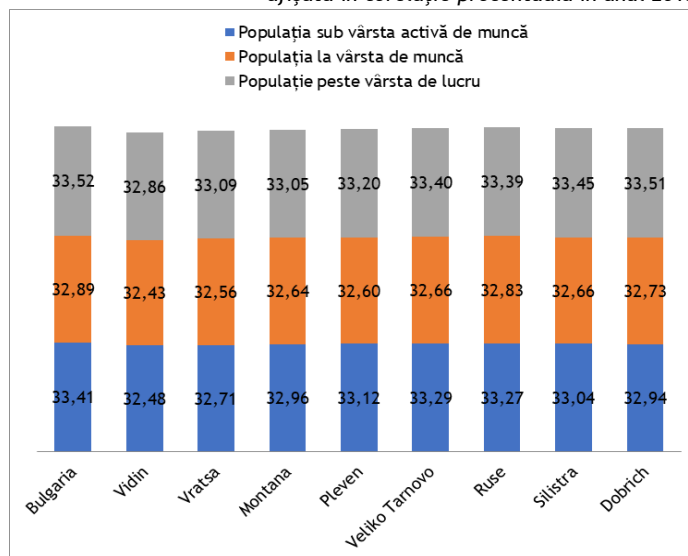

Figura: Populația sub, în și peste vârstă activă de muncă în Bulgaria, afișată în corelație procentuală în anul 2015.

Tabel: Populația sub, în și peste vârsta activă de muncă în România, conform regiunilor statistice și județe, în număr de persoane

Țară, Macroregiuni, Județul	An	Populația sub vârsta de lucru			Populația la vârsta de muncă			Populație peste vârsta de lucru		
		2013	2014	2015	2013	2014	2015	2013	2014	2015
România		3356634	3320438	3305450	12701244	12619064	12480935	3962196	4013587	4089157
Constanța		116684	116462	116526	447439	444260	438575	120335	123670	128228
Calarasi		55341	54431	53573	182294	180754	178328	66246	66141	66862
Giurgiu		46986	46012	45344	170146	168053	166648	64857	64408	64672
Teleorman		55401	53842	52756	212978	209776	205135	103824	103621	103724
Dolj		101603	100060	99150	412733	409864	405673	140120	140843	141797
Mehedinti		42222	41150	40268	162879	160885	158174	56569	56991	57569
Olt		67310	65071	63162	263803	260961	257111	97047	97413	98190

Sursa: INS România și calcule proprii

Figura: Populația sub vârsta activă de muncă în România

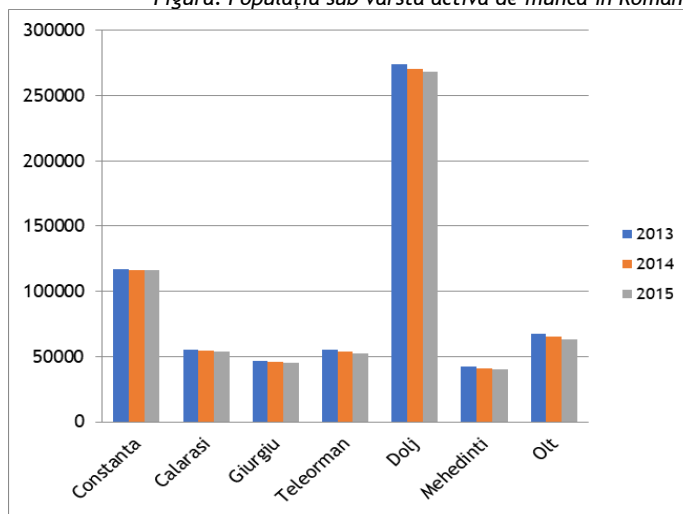

Figura: Populația în vârsta activă de muncă în România

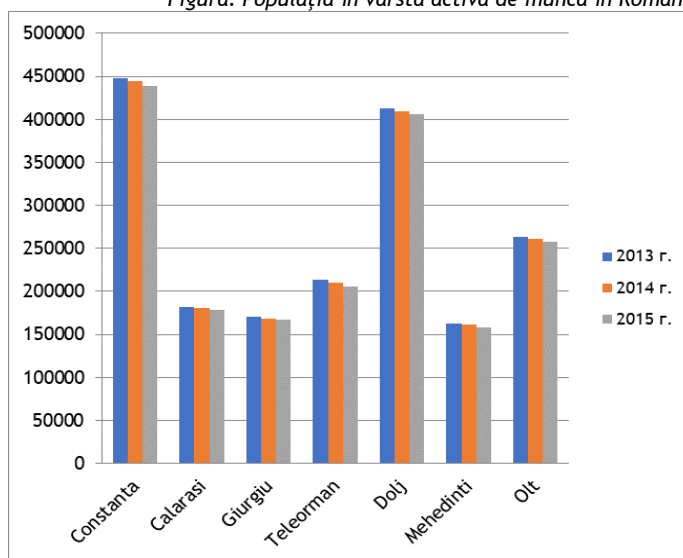

Figura: Populația peste vârsta activă de muncă în România

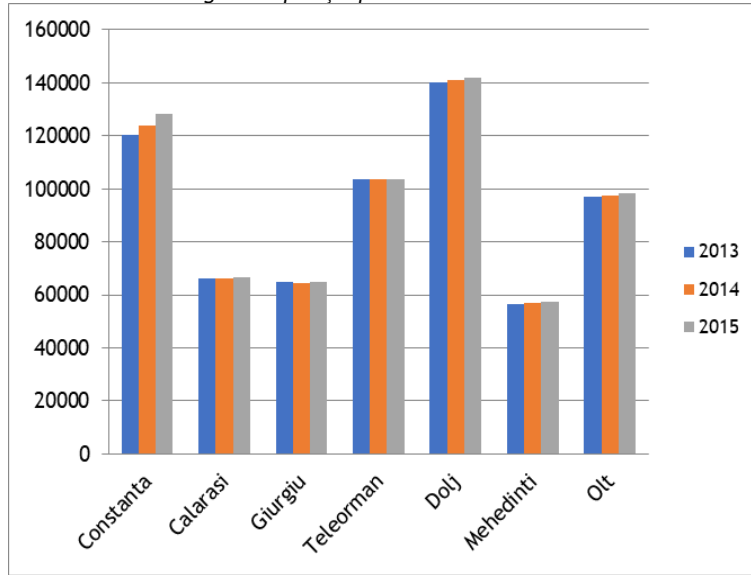
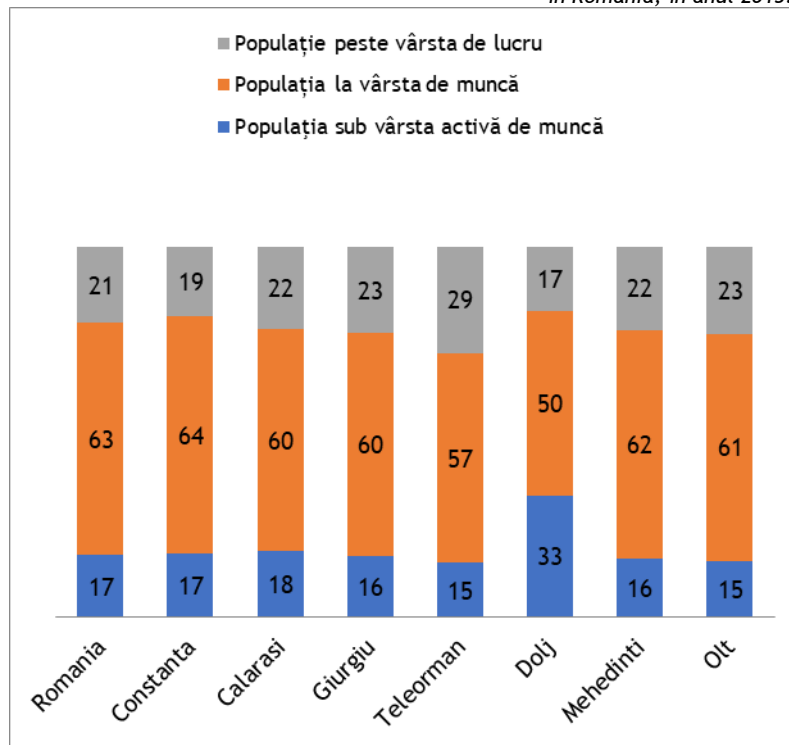

Figura: Populația sub, în și peste vârsta activă de muncă în România, în anul 2015.

Pe teritoriul regiunii transfrontaliere în România, în anul 2015 trăiesc un total de 1.809.644 persoane în vârstă activă de muncă, adică 14 % din populația în vârstă de muncă din țară.

Analiza după județe arată că cea mai mare parte a populației active de muncă, în comparație cu restul de două grupuri, se observă în județul Constanța și în Dolj, respectiv 64,18 % și 62,74%. Pentru Constanța aceste indice este mai bun decât este cel mediu la nivel de țară cu 1,38 %. Cea mai mică este cota-parte a populației în vârstă de muncă din Teleorman (56,72%) și Călărași (59,69%). Pentru perioada analizată, cota-parte relativă a populației în vârstă de muncă scade în toate județele. În

schimb, crește numărul populație peste vârsta activă de muncă. În anul 2015, în comparație cu anul anterior, populația cu vârste sub cele de muncă, în toate județele, scade, cu excepția județului Constanța, în care se observă o creștere ne semnificativă de 0,04%.

Aproape aceeași tendințe se observă și pe teritoriul regiunii transfrontaliere în Bulgaria. În anul 2015 în această trăiește 19 % din populația în vârstă de muncă a Bulgariei, însemnând 826.791 de persoane. În toate districtele bulgare cota parte a populației în vârstă activă de muncă este mai mică decât este media la nivel de țară (60,79%). Cel mai favorabil este raportul în districtul Ruse -60,24%, urmat de Dobrich (60,23%) și de Veliko Tarnovo (60,09%). Cel mai nefavorabil este indicele pentru districtul Vidin, 54,12 %. Modificarea în perioada 2013-2015 arată că în toate districtele cota parte a populației în vârstă activă de muncă scade, în detrimentul creșterii populației cu vârste peste cele de muncă. Este pozitiv și faptul că în jumătatea din districtele din regiune, cu toate că valorile sunt foarte mici, populația cu vârsta sub cea activă de muncă, crește în anul 2015, în comparație cu anul anterior. Se observă creștere în Veliko Tarnovo (0,11%), Pleven (0,08%), Ruse (0,04%) și Montana (0,02%).

În general, situația este una asemănătoare din ambele părți ale fl. Dunăre. Cota parte relativă a populației în vârstă activă de muncă este mai favorabilă în România iar tendințele indică o creștere a populației în vârstă sub cea de muncă și sunt mai bune în districtele Bulgare.

3.1.2.2. EDUCAȚIE ȘI FORMARE

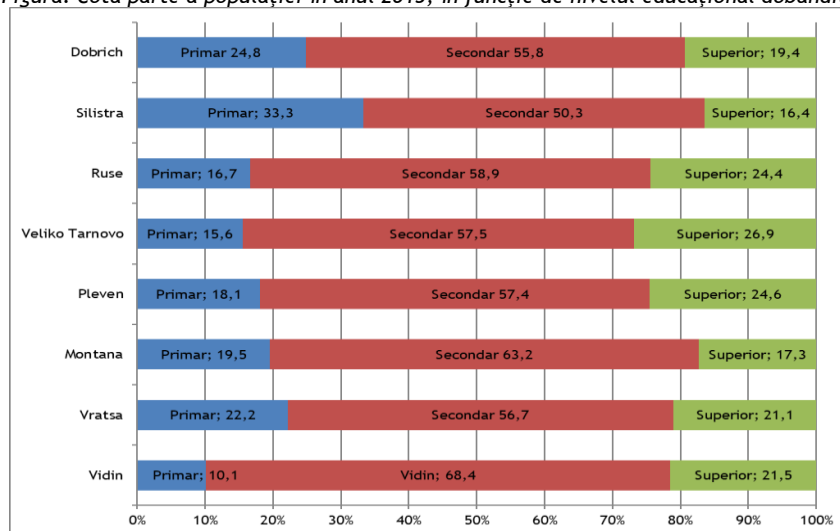
Tabel: Cota parte relativă a populației în vârstă activă de muncă, în funcție de nivel educațional în Bulgaria, după districte și după niveluri educaționale absolvite, în procente.

Țară, Macroregiuni, Județul	An	2013			2014			2015		
	Educație	Primar	Secundar	Superior	Primar	Secundar	Superior	Primar	Secundar	Superior
Bulgaria		18.2	56.3	25.6	18.9	54.1	27.0	18.1	54.4	27.5
Vidin		12.0	73.3	14.6	11.2	71.6	17.2	10.1	68.4	21.5
Vratsa		17.9	61.6	20.4	20.4	57.5	22.1	22.2	56.7	21.1
Montana		15.6	66.0	18.4	18.6	64.3	17.1	19.5	63.2	17.3
Pleven		16.6	60.6	22.9	18.8	57.6	23.6	18.1	57.4	24.6
Veliko Tarnovo		14.6	58.9	26.6	16.6	56.1	27.3	15.6	57.5	26.9
Ruse		19.1	57.3	23.6	19.6	56.8	23.6	16.7	58.9	24.4
Silistra		32.4	52.5	15.1	32.5	53.1	14.4	33.3	50.3	16.4
Dobrich		23.4	58.2	18.4	25.5	56.1	18.4	24.8	55.8	19.4

Sursa: INS, Bulgaria

Figura: Cota parte a populației în anul 2015, în funcție de nivelul educațional dobândit.

Structura educațională a populației în districtele bulgare din regiunea transfrontalieră arată că în perioada care face obiectul studiului, cota parte a populației cu vârstele între 25 și 64 de ani împliniți, cu studii superioare, este în continuă creștere. Cea mai mare este cota parte a persoanelor cu studii superioare, în anul 2015, în districtele Veliko Tarnovo - 26,9 %, Pleven - 24,6% și Ruse - 24,4%. Aceste cifre sunt de înțeles deoarece pe teritoriul acestor districte sunt amplasate instituții universitare.

Simultan, în numeroase districte, numărul populației cu educație primară și mai mică, în acest grup de vârste, crește. Se observă creștere în anul 2015, în comparație cu 2013, în districtele Vratsa, Montana, Pleven, Silistra și Dobrich. Cel mai nefavorabil este acest indice în districtul Silistra - 33,3%, ceea ce este cu 15,2% peste nivelul mediu pe țară. În unele dintre districte, cu toate că, cota parte a populației cu studii liceale este peste cel mediu la nivel de țară, se observă o tendință continuă de scădere, pentru perioada 2013-2015 - Vidin, Vratsa, Pleven și Dobrich. Această caracteristică este valabilă și pentru districtul Silistra, care este singurul district din regiunea transfrontalieră cu valori ale acestui indice sub cel mediu la nivel de țară, cu 4,1%.

Tabel: Studenți în instituții universitare în Bulgaria, în funcție de regiuni statistice și districte, în număr de persoane

	An	2012/2013			2013/2014			2014/2015		
	Instituții de învățământ superior	Total	Universitate	Colegiul	Total	Universitate	Colegiul	Total	Universitate	Colegiul
Bulgaria		278588	263900	14688	277239	262167	15072	272336	257092	15244
Severozapaden regiune		2460	1934	526	2853	2264	589	2904	2261	643
Vidin		-	-	-	-	-	-	-	-	-
Vratsa		605	605	-	661	661	-	774	774	-
Montana		-	-	-	-	-	-	-	-	-
Pleven		1678	1329	349	1980	1603	377	1892	1487	405
Severen tsentralen regiune		44766	44728	38	43701	43701	-	43588	43588	-
Veliko Tarnovo		27856	27818	38	27090	27090	-	27020	27020	-
Ruse		10297	10297	-	9819	9819	-	9498	9498	-
Silistra		421	421	-	449	449	-	507	507	-
Severoztorchen regiune		41565	39275	2290	40352	37918	2434	39164	36813	2351
Dobrich		1149	-	1149	1093	-	1093	890	-	890

Sursa: INS, Bulgaria

Tabel: Studenți în instituții universitare în România,
în funcție de regiuni statistice și județe, în număr de persoane

Țară, Macroregiuni, Judete	2014	2015
România	541,653.00	535,218.00
Regiunea Sud-est	40,516.00	40,052.00
Constanta	24,111.00	23,692.00
Regiunea Sud-Muntenia	24,540.00	23,562.00
Calarasi	349.00	341.00
Giurgiu	634.00	623.00
Teleorman	29,345.00	28,204.00
Regiunea Sud-vest Oltenia	22,087.00	21,687.00
Dolj	1,744.00	1,680.00
Mehedinti	453.00	522.00
Olt	8,064.00	8,459.50

Sursa: INS România

Numărul studenților din districtele bulgare transfrontaliere este determinat de prezența de unități universitare și de colegii. Pe teritoriul a două dintre districte - Vidin și Montana, nu există studenți înregistrați din cauza lipsei de instituții universitare de acest fel. În restul districtelor există unități universitare, filiale ale acestora sau colegii, fapt care determină respectiv prezența de studenți.

Total, pe teritoriul întregii regiuni învață 15% din toți studenții bulgari - 98,81 % dintre aceștia învață în universități, 3,19 % în colegii.

Cel mai mare centru universitar se deosebește a fi Veliko Tarnovo unde în anul 2014-2015 învață 27020 de studenți, însemnând 66,58% dintre toți studenții din regiunea transfrontalieră. 23,41 % din studenții învață în districtul Ruse și 4,66% în Pleven. În restul orașelor se localizează predominant filiale ale instituțiilor educaționale sau ale colegiilor și cota lor parte este relativ mai scăzută. Tendința pentru perioada 2013-2015 este în scădere a numărului de studenți, cu excepția celor din Silistra și Vratsa, și parțial Pleven, care marchează o creștere în anul universitar 2013/2014 și o scădere în anul universitar ulterior.

În partea română a teritoriului regiunii transfrontaliere în anul 2015 trăiesc 48.545 de studenți care învață pe teritoriul regiunii și în alte județe din România. Aceștia se ridică la 9,09% din numărul total al studenților din țară. Dintre aceștia 48,80 % sunt din județul Constanța și 44,67 % din județul Dolj. Cea mai mică este cota-parte a studenților din județele Călărași -0,71% și Olt - 0,92%.

3.1.3. Forța de muncă, persoanele înafara forței de muncă și activității economice

Tabel: Forța de muncă, persoanele ocupate și șomerii/fără ocupație și persoanele înafara forței de muncă cu vârstele de 15 și mai mulți ani împliniți în Bulgaria, potrivit datelor statistice pe districte și regiuni, în mii de persoane

Macroregiuni, Districtul	An	2013				2014				2015			
		Forța de muncă	Ocupata	Someri	Inactive	Forța de muncă	Ocupata	Someri	Inactive	Forța de muncă	Ocupata	Someri	Inactive
Bulgaria		3371.2	2934.9	436.3	2883.3	3365.9	2981.4	384.5	2850.8	3337.0	3031.9	305.1	2834.9
Severo zapaden regiune		330.7	284.4	46.3	377.1	326.1	279.7	46.4	369.6	318.9	280.4	38.5	365.9
Vidin		40.8	33.6	7.2	43.9	41.3	32.1	9.1	41.6	40.9	33.2	7.7	40.3
Vratsa		72.0	61.3	10.7	83.7	73.7	60.4	13.3	79.0	68.4	56.4	12.1	81.9
Montana		57.8	48.1	9.7	65.6	59.4	49.7	9.7	61.9	51.1	46.9	4.2	68.4
Pleven		110.2	96.8	13.4	115.8	103.9	94.6	9.3	118.6	109.2	99.2	10.0	110.0
Severen tsentralen regiune		371.0	314.1	56.9	363.0	367.4	318.9	48.5	358.1	366.8	327.9	38.9	349.1
Veliko Tarnovo		113.1	94.8	18.3	107.8	115.0	101.5	13.5	103.4	114.9	107.1	7.9	100.1
Ruse		102.1	89.4	12.7	100.2	96.9	86.4	10.4	103.5	99.0	90.1	8.9	99.3
Silistra		47.5	37.4	10.1	53.2	49.3	38.2	11.1	50.3	47.0	36.8	10.2	51.4
Severo iztorchen regiune		445.0	370.1	74.9	370.7	445.4	389.1	56.3	367.4	452.2	405.8	46.4	356.5
Dobrich		89.4	75.2	14.1	69.9	89.4	76.7	12.8	68.1	86.9	74.9	12.0	69.2

Sursa: INS, Bulgaria

Tabel: Forța de muncă, persoanele ocupate și șomerii/fără ocupație și persoanele înafara forței de muncă în vârsta de muncă în Bulgaria, potrivit datelor statistice pe districte și regiuni, în mii de persoane

Macroregiuni, Districtul	An	2013				2014				2015			
		Forța de muncă	Ocupata	Someri	Inactive	Forța de muncă	Ocupata	Someri	Inactive	Forța de muncă	Ocupata	Someri	Inactive
Bulgaria		3322.7	2889.4	433.2	1536.5	3308.7	2927.4	381.3	1486.9	3276.0	2973.5	302.5	1450.6
Severo zapaden regiune		326.3	280.4	45.9	187.4	320.7	275.1	45.6	179.1	311.1	273.4	37.7	176.5
Vidin		39.9	32.9	7.0	19.2	40.5	31.5	9.0	16.5	40.0	32.5	7.4	15.3
Vratsa		71.3	60.7	10.7	45.1	72.9	59.9	13.0	40.2	67.4	55.5	11.8	43.1
Montana		56.8	47.2	9.6	32.2	58.2	48.5	9.7	28.6	49.6	45.6	4.1	35.2
Pleven		108.8	95.5	13.3	55.7	102.2	93.1	9.1	58.2	105.7	95.8	9.9	50.8
Severen tsentralen regiune		365.0	308.5	56.5	190.7	360.9	312.6	48.3	183.4	359.8	321.2	38.6	172.3
Veliko Tarnovo		110.1	92.1	17.9	57.9	112.1	98.7	13.4	52.5	112.3	104.6	7.7	48.5
Ruse		101.4	88.7	12.7	52.2	95.9	85.4	10.4	55.1	97.7	88.9	8.8	50.5
Silistra		47.0	36.9	10.1	29.6	48.4	37.5	11.0	26.5	46.2	36.0	10.2	27.0
Severo iztorchen regiune		439.0	364.6	74.3	206.4	437.5	381.7	55.7	200.5	443.8	397.8	46.0	186.2
Dobrich		87.8	73.8	14.0	36.4	87.0	74.5	12.5	34.7	84.7	72.8	11.9	34.8

Sursa: INS, Bulgaria

Tabel: Forța de muncă, persoanele ocupate și șomerii/fără ocupație și persoanele înafara forței de muncă în vârstă de muncă în România, potrivit datelor statistice pe județe și regiuni, în mii de persoane

Tara, Macroregiuni, Judete	An	2013			2014			2015		
		Forța de muncă	Ocupata	Someri	Forța de muncă	Ocupata	Someri	Forța de muncă	Ocupata	Someri
România		13997.9	8530.6	512.3	12597.7	8431.7	478.3	12481.1	8340.6	436.2
Regiunea Sud-est		1842.6	1003.9	72.0	1566.2	986.8	72.7	1542.7	969.0	68.9
Constanta		491.1	295.1	13.5	448.8	291.6	12.0	443.2	289.2	10.9
Regiunea Sud-Muntenia		2068.8	1168.8	94.7	1899.4	1146.5	89.8	1875.4	1117.7	79.3
Calarasi		194.8	98.8	8.8	181.8	95.8	8.6	179.4	91.8	7.2
Giurgiu		177.1	87.9	5.8	170.9	86.6	6.5	169.6	82.0	5.7
Teleorman		234.9	154.3	18.7	209.4	150.1	18.9	205.8	140.6	18.5
Regiunea Sud-vest Oltenia		1431.7	832.0	79.1	1260.6	813.8	72.8	1244.1	787.7	70.4
Dolj		447.8	262.7	28.2	410.8	257.3	26.8	406.7	248.8	26.2
Mehedinti		186.6	105.3	12.3	160.0	103.2	11.5	157.5	99.3	12.2
Olt		292.4	163.5	14.5	259.2	160.8	14.4	254.6	154.6	13.7

Sursa: INS România

Tabel: Forța de muncă cu vârstele de 15 și mai mulți ani, în funcție de sex în Bulgaria, conform datelor statistice pe regiuni și districte, în mii de persoane

Tara, Macroregiuni, Judete	An	2013			2014			2015		
		Forța de muncă	Masculin	Feminin	Forța de muncă	Masculin	Feminin	Forța de muncă	Masculin	Feminin
Bulgaria		3371.2	1796.6	1574.6	3365.9	1798.6	1567.3	3337.0	1781.7	1555.2
Severozapaden regiune		330.7	178.7	151.9	326.1	174.0	152.1	318.9	171.8	147.2
Vidin		40.8	22.5	18.3	41.3	22.7	18.6	40.9	22.0	18.9
Vratsa		72.0	39.2	32.8	73.7	40.4	33.3	68.4	37.5	31.0
Montana		57.8	32.0	25.7	59.4	31.4	28.0	51.1	27.6	23.5
Pleven		110.2	59.4	50.8	103.9	54.5	49.4	109.2	58.3	50.9
Severen tsentralen regiune		371.0	202.2	168.7	367.4	201.8	165.6	366.8	199.4	167.4
Veliko Tarnovo		113.1	60.7	52.5	115.0	61.0	53.9	114.9	62.2	52.7
Ruse		102.1	54.5	47.6	96.9	52.1	44.8	99.0	51.2	47.7
Silistra		47.5	28.1	19.4	49.3	29.1	20.2	47.0	27.0	20.0
Severoiztorchen regiune		445.0	241.5	203.5	445.4	242.6	202.8	452.2	247.1	205.1
Dobrich		89.4	48.8	40.5	89.4	48.5	41.0	86.9	47.6	39.3

Sursa: INS, Bulgaria

Tabel: Forța de muncă în vârstă activă de muncă în Bulgaria, conform regiunilor statistice și districte, în mii de persoane

Tara, Macroregiuni, Judete	An	2013			2014			2015		
		Forța de munca	Masculin	Feminin	Forța de munca	Masculin	Feminin	Forța de munca	Masculin	Feminin
Bulgaria		3322.7	1766.2	1556.5	3308.7	1763.1	1545.6	3276.0	1744.2	1531.8
Severozapaden regiune		326.3	176.2	150.1	320.7	170.7	150.1	311.1	166.6	144.6
Vidin		39.9	22.0	17.9	40.5	22.3	18.2	40.0	21.4	18.6
Vratsa		71.3	38.7	32.6	72.9	40.0	33.0	67.4	36.8	30.6
Montana		56.8	31.6	25.2	58.2	30.8	27.5	49.6	26.7	22.9
Pleven		108.8	58.5	50.3	102.2	53.5	48.7	105.7	56.0	49.7
Severen tsentralen regiune		365.0	198.2	166.8	360.9	197.6	163.2	359.8	194.5	165.3
Veliko Tarnovo		110.1	58.6	51.5	112.1	59.4	52.7	112.3	60.5	51.8
Ruse		101.4	54.0	47.4	95.9	51.3	44.6	97.7	50.2	47.5
Silistra		47.0	27.9	19.1	48.4	28.7	19.7	46.2	26.5	19.7
Severoztorchen regiune		439.0	237.5	201.5	437.5	237.5	199.9	443.8	242.2	201.6
Dobrich		87.8	47.8	40.0	87.0	46.8	40.2	84.7	46.1	38.6

Sursa: INS, Bulgaria

Tabel: Forța de muncă în vârstă activă de muncă în România, conform regiunilor statistice și județe, în mii de persoane

Tara, Macroregiuni, Judete	An	2013			2014			2015		
		Forța de munca	Masculin	Feminin	Forța de munca	Masculin	Feminin	Forța de munca	Masculin	Feminin
România		13997.9	7223.1	6774.8	12597.7	6603.4	5994.3	12481.1	6536.5	5944.6
Regiunea Sud-est		1842.6	955.3	887.3	1566.2	830.1	736.1	1542.7	816.8	725.9
Constanta		491.1	250.6	240.5	448.8	233.8	215.0	443.2	230.5	212.7
Regiunea Sud-Muntenia		2068.8	1076.3	992.5	1899.4	1007.2	892.2	1875.4	994.8	880.6
Calarasi		194.8	101.7	93.1	181.8	96.3	85.5	179.4	95.0	84.4
Giurgiu		177.1	92.8	84.3	170.9	91.2	79.7	169.6	90.9	78.7
Teleorman		234.9	124.9	110.0	209.4	113.3	96.1	205.8	111.5	94.3
Regiunea Sud-vest Oltenia		1431.7	744.8	686.9	1260.6	667.2	593.4	1244.1	657.8	586.3
Dolj		447.8	230.4	217.4	410.8	216.2	194.6	406.7	213.7	193.0
Mehedinti		186.6	97.8	88.8	160.0	85.3	74.7	157.5	84.1	73.4
Olt		292.4	153.4	139.0	259.2	138.2	121.0	254.6	135.6	119.0

Sursa: INS România

Tabel: Coeficient de activitate economică a populației cu vârstele de 15 și mai mulți ani împliniți în Bulgaria, după regiuni statistice și districte, procentual

Tara, Macroregiuni, Judete	2013	2014	2015
Bulgaria	53.9	54.1	54.1
Severozapaden regiune	46.7	46.9	46.6
Vidin	48.2	49.8	50.3
Vratsa	46.2	48.3	45.5
Montana	46.8	49.0	42.8
Pleven	48.8	46.7	49.8
Severen tsentralen regiune	50.5	50.6	51.2
Veliko Tarnovo	51.2	52.7	53.4
Ruse	50.5	48.3	49.9
Silistra	47.2	49.5	47.8
Severoztorchen regiune	54.6	54.8	55.9
Dobrich	56.1	56.8	55.7

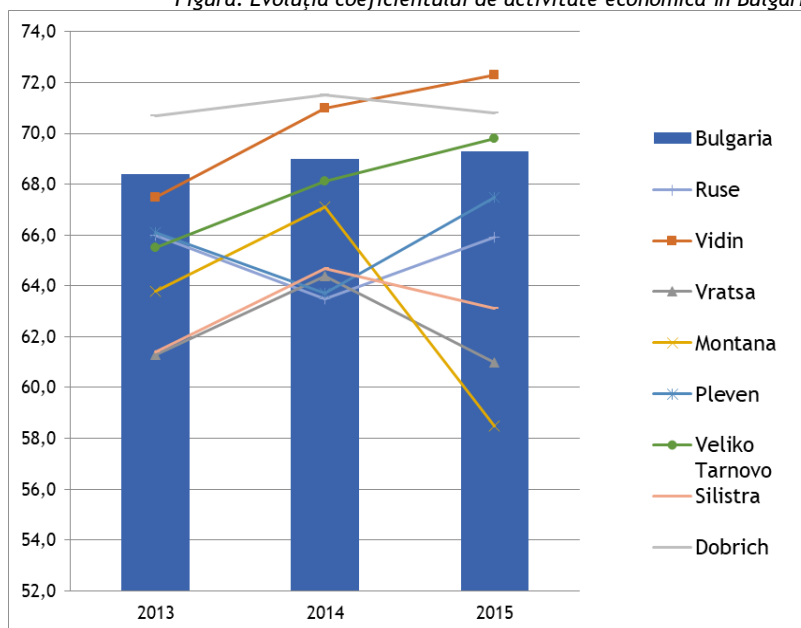
Sursa: INS, Bulgaria

Tabel: Coeficient de activitate economică a populației în vârstă activă de muncă în Bulgaria, după regiuni statistice și districte, procentual

Tara, Macroregiuni, Judete	An	2013	2014	2015
Bulgaria		68.4	69.0	69.3
Severozapaden regiune		63.5	64.2	63.8
Vidin		67.5	71.0	72.3
Vratsa		61.3	64.4	61.0
Montana		63.8	67.1	58.5
Pleven		66.1	63.7	67.5
Severen tsentralen regiune		65.7	66.3	67.6
Veliko Tarnovo		65.5	68.1	69.8
Ruse		66.0	63.5	65.9
Silistra		61.4	64.7	63.1
Severoiztorchen regiune		68.0	68.6	70.4
Dobrich		70.7	71.5	70.8

Sursa: INS, Bulgaria

Figura: Evoluția coeficientului de activitate economică în Bulgaria

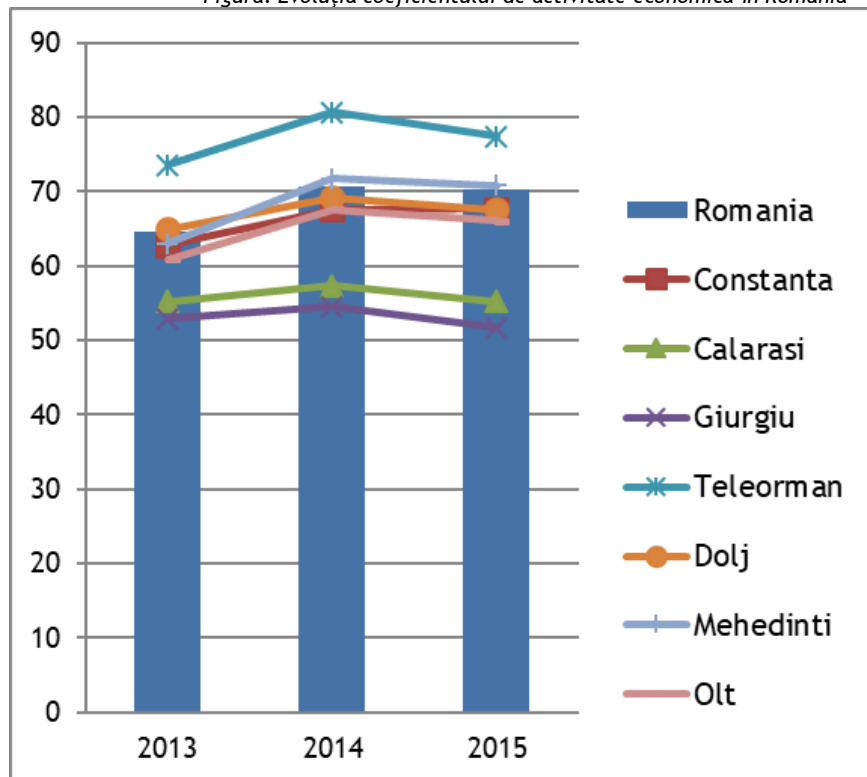

Tabel: Coeficientul de activitate economică a populației în vârstă activă de muncă în România, după regiuni statistice și județe, procentual

Tara, Macroregiuni, Judete	An	2013	2014	2015
România		65	71	70
Regiunea Sud-est		58.4	63	67.3
Constanta		63	68	68
Regiunea Sud-Muntenia		61	60	64
Calarasi		55	57	55
Giurgiu		53	55	52
Teleorman		73.6	80.7	77.4
Regiunea Sud-vest Oltenia		64	65	69
Dolj		65	69	68
Mehedinti		63	72	71
Olt		60.9	67.6	66.1

Sursa: INS România

Figura: Evoluția coeficientului de activitate economică în România

Tabel: Persoanele înafara forței de muncă cu vârstele de 15 și mai mulți ani împliniți în Bulgaria, potrivit datelor statistice pe districte și regiuni, și sex, în mii de persoane

Țară, Macroregiuni, Districtul	An	2013			2014			2015		
		Inactive	Masculin	Feminin	Inactive	Masculin	Feminin	Inactive	Masculin	Feminin
Bulgaria		2883.3	1215.2	1668.1	2850.8	1194.3	1656.5	2834.9	1187.3	1647.6
Severozapaden region		377.1	165.0	212.1	369.6	163.3	206.3	365.9	160.0	205.9
Vidin		43.9	18.5	25.5	41.6	17.3	24.3	40.3	17.2	23.1
Vratsa		83.7	36.8	46.9	79.0	34.1	45.0	81.9	35.8	46.1
Montana		65.6	28.0	37.5	61.9	27.5	34.3	68.4	30.4	37.9
Pleven		115.8	50.1	65.7	118.6	53.1	65.5	110.0	47.4	62.5
Severen tsentralen region		363.0	152.3	210.7	358.1	148.6	209.4	349.1	146.3	202.8
Veliko Tarnovo		107.8	45.1	62.7	103.4	43.5	59.9	100.1	40.8	59.4
Ruse		100.2	43.4	56.8	103.5	45.0	58.5	99.3	44.7	54.5
Silistra		53.2	21.3	31.9	50.3	19.6	30.6	51.4	21.1	30.2
Severoztochen region		370.7	154.1	216.5	367.4	151.4	216.0	356.5	144.5	212.0
Dobrich		69.9	28.6	41.3	68.1	28.0	40.1	69.2	28.1	41.1

Sursa: INS, Bulgaria

Tabel: Persoanele înafara forței de muncă, în vârstă activă de muncă, în Bulgaria, potrivit datelor statistice pe districte și regiuni, și sex, în mii de persoane

Țară, Macroregiuni, Districtul	An	2013			2014			2015		
		Inactive	Masculin	Feminin	Inactive	Masculin	Feminin	Inactive	Masculin	Feminin
Bulgaria		1536.5	679.4	857.0	1486.9	653.8	833.0	1450.6	639.5	811.1
Severozapaden regiune		187.4	87.5	99.9	179.1	86.0	93.0	176.5	84.2	92.3
Vidin		19.2	8.3	10.9	16.5	7.1	9.5	15.3	7.2	8.2
Vratsa		45.1	21.2	23.9	40.2	18.3	21.9	43.1	20.2	23.0
Montana		32.2	14.4	17.8	28.6	14.1	14.5	35.2	17.1	18.1
Pleven		55.7	25.6	30.1	58.2	28.5	29.7	50.8	24.0	26.8
Severen tcentralen regiune		190.7	83.3	107.4	183.4	78.7	104.7	172.3	76.1	96.2
Veliko Tarnovo		57.9	25.4	32.5	52.5	23.0	29.5	48.5	20.1	28.4
Ruse		52.2	24.2	28.0	55.1	25.8	29.3	50.5	25.6	24.9
Silistra		29.6	11.2	18.4	26.5	9.6	16.9	27.0	11.0	16.0
Severoztorchen regiune		206.4	88.3	118.0	200.5	84.8	115.7	186.2	76.3	109.9
Dobrich		36.4	15.1	21.3	34.7	14.9	19.9	34.8	14.5	20.3

Sursa: INS, Bulgaria

Persoanele economic active în districtele bulgare din regiunea transfrontalieră constituie 18,5 % din forța de muncă a Bulgariei, cu vârstele de 15 și mai mulți ani împliniți, în perioada 2013-2015 numărul lor fiind în scădere.

Per total pentru regiune, numărul absolut al persoanelor economic active, scade. În această privință, tendința se aseamănă cu cea caracteristică la nivel de țară.

În anul 2015 cea mai mare este scăderea persoanelor economic active, în comparație cu anul 2013 în districtele Montana (11,59%), Vratsa (5%) și Ruse (3,04%). Numai în districtul Vidin se înregistrează o creștere minimă cu 0,25% pentru această perioadă, dar în comparație cu anul 2014, creșterea este negativă.

Structura în funcție de sex a persoanelor ocupate, arată că activitatea bărbaților este mai mare. Cea mai mare cotă parte a bărbaților economic activi se observă în districtul Silistra - 57,45% în anul 2015, cea mai mică este cota lor parte în Ruse -51,72%. Pentru perioada care face obiectul analizei, se observă o tendință trainică pentru scăderea numărului acestora în districtele Ruse și Vidin. Pentru tot restul districtelor sunt caracteristice tendințe ezitante, în anul 2015, în comparație cu anul 2014 cota parte relativă a bărbaților economic activi crește.

Numărul absolut al șomerilor în vârstă de 15 ani și peste scade în partea bulgară a regiunii transfrontaliere, care este o tendință tipică pentru întreaga țară. Diviziunea cu domenii multiple este foarte diferită. Numărul șomerilor pentru perioada 2013-2015 în districtele Veliko Tarnovo, Ruse, Dobrich și Montana a scăzut constant. În zonele rămase există tendințe de creștere și scădere ezitantă. În anul 2015, în comparație cu anul 2014, în afara zonelor menționate, numărul șomerilor din Vidin, Vratsa și Silistra a scăzut. Numai în districtul Pleven, numărul șomerilor în anul 2015 crește cu cel precedent cu 7,53%.

Coeficientul de activitate economică a populației în vârstă de 15 ani și peste pentru toate regiunile transfrontaliere din Bulgaria în 2015 este mai mic decât media țării (54,1%). O excepție se aplică numai districtului Dobrich, unde rata de activitate economică este de 55,7%. În același timp, aceasta este singura zonă în care acest raport are o tendință descendentă constantă în perioada observată.

Persoanele aflate în afara forței de muncă din același grup de vârstă, cu un număr absolut scăzut. În diferite zone, caracteristicile sunt diferite. Se înregistrează o scădere permanentă a perioadei în districtele Veliko Tarnovo și Vidin. O creștere în 2015 față de 2014 se înregistrează în Vratsa, Montana, Silistra și Dobrich.

În mod logic, proporția femeilor din afara forței de muncă este mai mare decât cea a bărbaților. În comparație cu indicatorul mediu pentru țară (58,12%), în cinci districte, ponderea relativă a femeilor din afara forței de muncă este mai mică decât media țării: Ruse, Montana, Vratsa, Pleven și Vidin.

În ceea ce privește populația în vârstă de muncă, caracteristicile activității economice sunt similare celor pentru persoanele de 15 ani și peste. În 2015, 18,4% din persoanele active din Bulgaria sunt situate pe teritoriul regiunii transfrontaliere.

Și aici există tendința de reducere a numărului absolut al acestora, cu o scădere în 2014 față de 2013 cu 0,95%, iar în 2015 cu 2,64%.

Scăderea forței de muncă în anii 2014 și 2015 față de anii anteriori este numai în districtul Dobrich. Pentru restul, schimbările sunt atât în direcția scăderii, cât și a creșterii. În 2015 există doar trei districte din regiune - Pleven (3,42%), Ruse (1,88%) și Veliko Tarnovo (0,18%). În alte districte, numărul absolut al persoanelor active din punct de vedere economic scade.

Cota relativă a bărbaților activi economic activi este mai mare decât cea a femeilor active din punct de vedere economic. În anul 2015, ponderea femeilor economic active în districtele Pleven (47,02%) și Ruse (48,62%) este mai mare decât media țării (46,76%).

Rata activității economice a populației în vârstă de 15-64 ani în 2015 este cea mai ridicată în districtele Vidin (72,3%), Dobrich (70,8%) și Veliko Tarnovo (69,8%). În aceste zone, valoarea coeficientului este mai mare decât media națională (69,3%).

Datele privind șomerii arată că tendința generală pentru întreaga regiune este de reducere a numărului acestora. În două dintre districte - Veliko Tarnovo și Ruse, se înregistrează o tendință constantă de scădere în perioada analizată, cu scăderea în 2015 la Veliko Tarnovo față de 2014 cu 42,54%. În 2015 se înregistrează o scădere a numărului absolut de șomeri în toate celelalte districte. Singura excepție este Pleven, unde numărul șomerilor a crescut cu 8,79%. Cea mai mare scădere în 2015 se înregistrează în districtul Montana - 57,73%.

Odată cu scăderea numărului absolut al persoanelor active din punct de vedere economic în vârstă de muncă, numărul total de persoane aflate în afara forței de muncă pe teritoriul districtelor bulgare din regiunea transfrontalieră, scade.

În zonele individuale există o tendință constantă de scădere a numărului de persoane din afara forței de muncă pentru perioada 2013-2015 în districtele Vidin și Veliko Tarnovo. Numărul persoanelor aflate în afara forței de muncă în 2015 este în creștere față de 2014 în districtele Montana, Vratsa, Silistra și Dobrich.

În ceea ce privește structura după sex, femeile au o cotă relativă mai mare decât cea a bărbaților. În trei dintre districte ponderea femeilor în anul 2015 este mai mare comparativ cu media țării (55,91%) - Silistra (59,26%), Veliko Tarnovo (58,56%) și Dobrich (58, 33).

Tendințele populației active din punct de vedere economic în județele române ** din regiunea transfrontalieră sunt similare celor din regiunea bulgară.

Și aici există o tendință de reducere a numărului absolut de persoane active din punct de vedere economic în regiunea transfrontalieră.

Pentru perioada 2013-2015, numărul acestora în toate județele este în scădere, cu o scădere mai mare observată în 2014 în comparație cu 2013. O asemenea tendință este prezentă și pentru țară per total. În anul 2014, în comparație cu anul 2013, județele cu cea mai mare scădere a numărului de persoane active din punct de vedere economic au fost: Mehedinți - 14,26%, Olt - 11,35% și Teleorman - 10,86%. Acești indicatori sunt peste media pe țară care este de 10%. Scăderea a fost semnificativă și în Constanța - 8,61% și Dolj - 8,26%. În anul 2015 rata de declin scade, însă în toate județele, cu excepția Giurguiului, ele depășesc media țării - 0,93%. Coeficientul activității economice variază considerabil între județe. Cea mai mare medie la nivel de țară (70%) se găsește în Teleorman - 77,4%, iar Mehedinți - 71%. Cea mai mică activitate economică se înregistrează la Giurgiu (52%) și Călărași (55%).

Pentru perioada monitorizată, numărul absolut al șomerilor înregistrați în 2015 comparativ cu anul 2014 a scăzut în toate județele, cu excepția județului Mehedinți, unde numărul acestora a crescut cu 6,59%. În anul 2014, comparativ cu cel precedent, se înregistrează și o scădere a numărului de șomeri. Creșterea sa înregistrat doar în două județe - Giurgiu și Teleorman, respectiv cu 11,82% și 1,2%. Ca pondere relativă a șomerilor înregistrați, în ceea ce privește numărul de salariați, există o tendință permanentă de scădere numai în județul Constanța - de la 2,75% în 2013 la 2,67% în 2014 și 2,46% în 2015. În celelalte județe ale regiunii transfrontaliere a României, tendințele variază. O creștere a ponderii relative este înregistrată în aproape toate județele în 2014 în comparație cu 2013, iar în 2015 tendința este contrară - ponderea relativă a șomajului înregistrat scade. O excepție de la această regulă este numai județul Mehedinți.

Raportul dintre bărbații și femeile active din punct de vedere economic este în favoarea bărbaților din toate județele. În perioada monitorizată, patru dintre județe - Giurgiu, Teleorman, Dolj și Mehedinți au avut tendința de a reduce ponderea relativă a femeilor în structura angajaților.

3.1.4. Evaluarea locurilor de muncă și a șomajului

3.1.4.1. Angajați și salariați, rata de ocupare a forței de muncă

Tabel: Persoanele angajate în vârstă de 15 ani și peste în Bulgaria, pe regiuni statistice și districte în mii

Țară, Macroregiuni, Districtul	An	2013			2014			2015		
		Ocupata	Masculin	Feminin	Ocupata	Masculin	Feminin	Ocupata	Masculin	Feminin
Bulgaria		2934.9	1546.9	1388.1	2981.4	1577.1	1404.3	3031.9	1607.5	1424.3
Severo zapaden regiune		284.4	150.2	134.3	279.7	145.1	134.6	280.4	148.7	131.8
Vidin		33.6	18.0	15.6	32.1	16.5	15.6	33.2	17.0	16.2
Vratsa		61.3	32.6	28.7	60.4	32.2	28.2	56.4	30.5	25.9
Montana		48.1	25.5	22.6	49.7	25.9	23.8	46.9	25.1	21.9
Pleven		96.8	51.2	45.6	94.6	48.4	46.2	99.2	52.5	46.7
Severen tsentralen regiune		314.1	168.8	145.3	318.9	172.6	146.3	327.9	177.0	151.0
Veliko Tarnovo		94.8	50.2	44.7	101.5	53.5	48.0	107.1	58.6	48.5
Ruse		89.4	47.5	41.9	86.4	45.8	40.6	90.1	46.4	43.6
Silistra		37.4	21.2	16.2	38.2	22.1	16.1	36.8	20.6	16.2
Severoiztorchen regiune		370.1	200.3	169.8	389.1	211.0	178.1	405.8	223.1	182.7
Dobrich		75.2	39.7	35.5	76.7	40.8	35.8	74.9	41.7	33.2

Sursa: INS, Bulgaria

Tabel: Persoane angajate în vârstă de 15 ani și peste în România, pe regiuni statistice și județe în mii

Țară, Macroregiuni, Districtul	An	2013			2014			2015		
		Ocupata	Masculin	Feminin	Ocupata	Masculin	Feminin	Ocupata	Masculin	Feminin
România		8530.6	4524.8	4005.8	8431.7	4478.4	3953.3	8340.6	4492.8	3847.8
Regiunea Sud-est		1003.9	537.1	466.8	986.8	526.1	460.7	969.0	532.3	436.7
Constanta		295.1	166.4	128.7	291.6	162.2	129.4	289.2	168.6	120.6
Regiunea Sud-Muntenia		1168.8	624.1	544.7	1146.5	612.3	534.2	1117.7	601.7	516.0
Calarasi		98.8	48.2	50.6	95.8	46.8	49.0	91.8	46.6	45.2
Giurgiu		87.9	45.4	42.5	86.6	45.0	41.6	82.0	42.8	39.2
Teleorman		154.3	78.9	75.4	150.1	75.8	74.3	140.6	72.3	68.3
Regiunea Sud-vest Oltenia		832.0	438.9	393.1	813.8	431.4	382.4	787.7	422.9	364.8
Dolj		262.7	137.3	125.4	257.3	135.4	121.9	248.8	135.0	113.8
Mehedinti		105.3	54.3	51.0	103.2	53.8	49.4	99.3	51.1	48.2
Olt		163.5	82.5	81.0	160.8	82.8	78.0	154.6	80.8	73.8

Sursa: INS România

Tabel: Persoanele angajate în vârstă de muncă în Bulgaria pe regiuni statistice și districte în mii

Țară, Macroregiuni, Districtul	An	2013			2014			2015		
		Ocupata	Masculin	Feminin	Ocupata	Masculin	Feminin	Ocupata	Masculin	Feminin
Bulgaria		2889.4	1518.0	1371.5	2927.4	1543.3	1384.1	2973.5	1571.7	1401.8
Severozapaden regiune		280.4	147.8	132.6	275.1	142.1	133.0	273.4	144.0	129.4
Vidin		32.9	17.6	15.3	31.5	16.1	15.4	32.5	16.6	15.9
Vratsa		60.7	32.1	28.6	59.9	31.8	28.1	55.5	29.9	25.6
Montana		47.2	25.1	22.1	48.5	25.3	23.2	45.6	24.3	21.2
Pleven		95.5	50.3	45.2	93.1	47.5	45.6	95.8	50.2	45.6
Severen tsentralen regiune		308.5	165.0	143.5	312.6	168.4	144.1	321.2	172.3	148.9
Veliko Tarnovo		92.1	48.3	43.8	98.7	51.8	46.8	104.6	57.0	47.6
Ruse		88.7	47.0	41.7	85.4	45.0	40.4	88.9	45.5	43.4
Silistra		36.9	21.0	15.9	37.5	21.8	15.7	36.0	20.1	15.8
Severoztorchen regiune		364.6	196.3	168.4	381.7	206.3	175.4	397.8	218.6	179.2
Dobrich		73.8	38.7	35.1	74.5	39.4	35.1	72.8	40.3	32.5

Sursa: INS, Bulgaria

Tabel: Persoanele angajate în vârstă de muncă în funcție de grupa de vârstă din Bulgaria pe regiuni statistice și districte în mii

Tara, Macroregiuni, Districtul	2013					2014					2015				
	15-24	25-34	35-44	45-54	55-64	15-24	25-34	35-44	45-54	55-64	15-24	25-34	35-44	45-54	55-64
Bulgaria	164.5	659.5	842.0	731.9	491.5	152.7	669.2	850.9	743.5	511.2	143.2	682.4	853.4	764.5	530.1
Severo zapaden regiune	14.2	57.7	80.6	78.1	49.9	14.7	52.4	77.6	78.7	51.6	10.6	52.0	79.1	77.8	54.0
Vidin	1.4	5.8	9.3	9.7	6.7	1.2	5.1	8.2	9.4	7.6	0.5	4.5	9.5	10.6	7.4
Vratsa	2.9	13.8	19.5	16.2	8.3	3.1	13.7	18.6	15.3	9.1	3.2	10.8	15.8	15.7	10.2
Montana	2.8	8.5	13.1	13.7	9.1	3.4	8.3	13.0	13.9	9.9	1.7	9.4	12.5	12.3	9.6
Pleven	5.7	20.7	26.7	25.0	17.5	5.4	18.4	24.6	27.6	17.1	3.5	20.0	27.3	26.7	18.3
Severen tsentralen regiune	16.5	65.7	92.9	83.4	50.0	15.4	67.4	88.4	86.6	54.9	14.6	69.1	88.0	89.5	59.9
Veliko Tarnovo	5.2	18.1	27.7	25.6	15.5	5.1	20.8	28.2	26.1	18.4	3.9	22.8	30.4	27.8	19.7
Ruse	4.1	20.3	26.3	23.2	14.8	3.7	19.3	23.4	23.5	15.4	4.3	19.3	25.9	23.4	16.0
Silistra	2.1	7.4	10.4	10.4	6.5	2.3	8.2	9.4	10.5	7.1	1.5	8.7	9.2	10.5	6.0
Severo iztorchen regiune	23.6	88.7	104.6	86.4	61.3	22.2	86.6	118.1	93.4	61.4	21.3	87.0	124.2	100.8	64.4
Dobrich	4.6	13.2	22.9	18.8	14.3	4.6	15.5	21.8	19.0	13.5	3.7	16.8	19.5	20.9	11.8

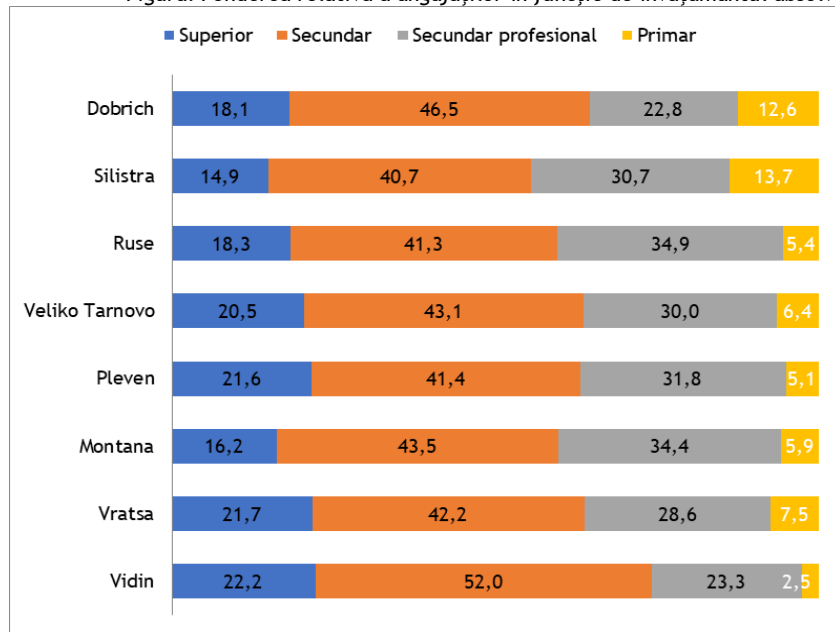
Sursa: INS, Bulgaria

Tabel: Persoanele angajate în vârstă de 15 ani și peste prin studii în Bulgaria pe regiuni statistice și districte în mii

Tara, Macroregiuni, Districtul	2013				2014				2015			
	Superior	Secundar	Secundar profesional	Primar	Superior	Secundar	Secundar profesional	Primar	Superior	Secundar	Secundar profesional	Primar
Bulgaria	887.4	1741.1	1143.4	306.5	946.3	1703.8	1107.7	331.3	977.8	1732.3	1100.5	321.7
Severoza-paden regiune	69.0	191.3	135.0	24.1	75.7	180.1	126.6	23.9	82.3	175.4	121.1	22.7
Vidin	6.0	25.7	13.8	1.9	7.7	22.9	11.2	1.5	9.6	22.5	10.1	1.1
Vratsa	15.1	40.8	29.9	5.4	16.9	37.2	26.1	6.3	17.1	33.3	22.6	5.9
Montana	12.0	32.8	26.4	3.3	11.9	33.2	26.8	4.6	11.6	31.2	24.7	4.2
Pleven	26.0	62.5	46.2	8.3	27.9	59.7	45.5	7.0	31.5	60.3	46.3	7.4
Severen tsentralen regiune	87.4	191.5	151.6	35.1	89.0	188.6	151.6	41.3	90.2	199.7	153.2	38.0
Veliko Tarnovo	31.5	56.2	40.3	7.2	33.7	58.5	44.4	9.2	31.3	66.0	45.9	9.8
Ruse	24.8	55.4	46.0	9.2	23.7	53.0	45.7	9.7	25.4	57.2	48.4	7.5
Silistra	8.7	22.7	17.9	5.9	7.6	23.6	18.3	7.1	7.9	21.6	16.3	7.3
Severoiz-torchen regiune	112.8	207.5	126.2	49.8	127.9	205.0	127.0	56.2	122.8	228.5	137.9	54.6
Dobrich	16.6	47.1	25.3	11.6	16.8	47.1	24.2	12.8	17.6	45.2	22.2	12.2

Sursa: INS, Bulgaria

Figura: Ponderea relativă a angajaților în funcție de învățământul absolvit

Tabel: Persoane angajate pe activități economice în Bulgaria, pe regiuni statistice și districte în 2013, în mii de persoane

Tara, Macroregiuni, Districtul	Total	Sectiunea A	Sectiunea B, C, D si E	Inclusiv Sectiunea C	Sectiunea F	Sectiunea G, H si I	Sectiunea J	Sectiunea K	Sectiunea L	Sectiunea M si N	Sectiunea O, P si Q	Sectiunea R, S, T si U
Bulgaria	3421.6	656.2	680.4	584.4	179.4	853.6	77.6	63.1	26.5	240.6	547.2	97.1
Severozapaden regiune	309.4	86.1	70.8	59.5	10.8	54.9	1.2	1.9	1.3	14.4	61.0	1.2
Vidin	33.9	11.2	4.9	3.4	0.8	5.7	0.2	0.2	0.1	2.1	7.6	1.3
Vratsa	67.5	18.9	14.3	9.1	3.7	12.0	0.3	0.4	0.2	3.2	13.2	0.9
Montana	51.0	15.5	11.6	10.1	1.4	8.4	0.1	0.2	0.2	2.7	9.9	2.3
Pleven	100.5	26.4	22.8	20.3	3.9	18.4	0.4	0.8	0.6	4.8	20.1	2.7
Severen tsentralen regiune	357.7	91.4	92.8	86.4	12.6	75.0	2.0	2.5	1.6	13.0	57.8	3.0
Veliko Tarnovo	104.2	24.9	23.4	21.6	3.9	24.7	0.8	0.8	0.5	3.3	19.2	0.6
Ruse	103.8	20.1	31.1	29.2	4.0	23.7	0.8	1.0	0.5	4.6	14.8	1.9
Silistra	46.8	22.2	5.9	5.3	1.2	7.2	0.1	0.2	0.2	1.4	7.7	0.6
Severoztorchen regiune	424.3	102.7	65.5	55.8	26.6	113.6	4.1	4.6	3.8	25.8	65.7	11.9
Dobrich	83.6	33.1	12.5	11.1	2.8	17.1	0.3	0.4	0.4	3.4	11.7	1.9

Sursa: INS, Bulgaria

Tabel: Persoane angajate pe activități economice în România pe regiuni statistice și județe în 2013 în mii

Tara, Macroregiuni, Judete	Romania	Regiunea Sud-est	Constanta	Regiunea Sud-Muntenia	Calarasi	Giurgiu	Teleorman	Regiunea Sud-vest Oltenia	Dolj	Mehedinti	Olt
Sectiunea A	2380.1	323.9	62.7	419.1	48.2	45.1	83.8	323.3	105.9	47.8	76.6
Industria	1777.6	190.6	50.9	258.6	15.5	8.4	23.2	154.2	40.3	15.3	30.4
Sectiunea B	63.3	3.9	1.6	11.2	:	0.9	1.4	18.1	1.1	0.7	0.9
Sectiunea C	1531.8	158.9	38.4	223.5	13.2	5.5	19	112.7	32.9	11.3	27.2
Sectiunea D	59.8	9.4	4	5.9	0.4	0.5	0.4	12	3.2	1.8	0.5
Sectiunea E	122.7	18.4	6.9	18	1.9	1.5	2.4	11.4	3.1	1.5	1.8
Sectiunea F	631.7	82.1	33	71.3	4.4	7.5	3.4	58.9	15.4	8.6	7.8
Sectiunea G	1229	137.2	48.7	146.5	9.7	7.3	16.2	101.6	35.3	11.3	15.2
Sectiunea H	429.6	54.6	25.2	57.7	3.6	4.4	5.3	33.1	10.4	4.2	5.6
Sectiunea I	155.7	19.4	8.8	14.3	0.8	0.3	0.9	11.6	3.9	1.2	0.9
Sectiunea J	152.9	10.1	4.1	7.1	0.4	0.2	0.5	5.8	2.1	0.3	1.1
Sectiunea K	122	7.9	2.9	6.6	0.5	0.4	0.6	5.4	1.8	0.7	1
Sectiunea L	35.3	4.2	1.8	3.9	0.2	0.2	0.2	3.6	1.2	0.6	0.5
Sectiunea M	169.1	12.6	3.5	16.7	1.4	0.7	1.2	9.3	4.1	1	1.4
Sectiunea N	271.2	25.5	11.9	30	2.4	2.7	3.4	19.8	6.3	1.9	3.2
Sectiunea O	191.3	22	6	25.8	2.6	2.5	3.4	19.7	5.9	3.1	3.7
Sectiunea P	378.7	42.2	11.1	44.8	4.2	3.1	5	37.3	12.8	4.4	6.9
Sectiunea Q	372.5	41.7	12.9	45.3	3.7	4	4.9	34.6	12.8	3.7	6.4
Sectiunea R	71.9	7.4	2.8	7.6	0.8	0.7	0.5	5.3	1.9	0.6	0.8
Sectiunea S	162	22.5	8.8	13.5	0.4	0.4	1.8	8.5	2.6	0.6	2

Sursa: INS România

Tabel: Angajați pe activități economice în Bulgaria pe regiuni statistice și districte în 2014 în mii de persoane

Country, Region, Province	Sectiunea	Total	Sectiunea A	Sectiunea B, C, D si E	Inclusiv sectiunea C	Sectiunea F	Sectiunea G, H si I	Sectiunea J	Sectiunea K	Sectiunea L	Sectiunea M si N	Sectiunea O, P si Q	Sectiunea R, S, T si U
Bulgaria		3434.2	666.5	681.7	587.4	177.9	860.4	78.9	62.6	26.8	233.1	548.2	98.1
Severozapaden regiune		304.6	89.0	70.2	59.0	9.8	55.3	1.2	1.6	1.3	10.2	60.0	6.0
Vidin		31.5	10.1	4.9	3.5	0.7	5.6	0.2	0.1	0.1	1.3	7.5	0.9
Vratsa		66.8	20.2	14.1	8.9	3.5	11.7	0.3	0.4	0.2	2.3	13.0	1.1
Montana		49.8	15.3	11.3	9.8	1.5	8.9	0.1	0.2	0.2	1.7	9.9	0.8
Pleven		101.3	28.6	22.7	20.2	3.2	19.2	0.4	0.7	0.6	3.6	20.2	2.2
Severen tsentralen regiune		355.6	95.9	91.6	85.6	12.4	73.3	2.0	2.2	1.4	10.8	57.1	8.8
Veliko Tarnovo		104.7	27.1	23.7	21.9	4.0	23.7	0.8	0.7	0.5	2.8	18.7	2.6
Ruse		102.5	21.5	30.6	28.7	3.8	23.6	0.8	0.8	0.5	3.9	14.5	2.6
Silistra		46.9	23.1	5.8	5.1	1.3	7.2	0.1	0.2	0.2	1.0	7.4	0.6
Severoztorchen regiune		437.0	109.3	67.0	57.5	27.5	118.1	4.1	4.2	3.7	24.6	66.0	12.4
Dobrich		84.0	34.1	12.2	10.8	2.9	17.6	0.2	0.3	0.5	2.7	11.6	1.9

Sursa: INS, Bulgaria

Tabel: Persoane angajate pe activități economice în România pe regiuni statistice și județe în 2014 în mii

Țară, Macroregiuni, Județe Sectiunea	Romania	Regiunea Sud-est	Constanta	Regiunea Sud-Muntenia	Calarasi	Giurgiu	Teleorman	Regiunea Sud-vest Oltenia	Dolj	Mehedinti	Olt
Sectiunea A	2304.1	314.9	61.4	404.4	46.2	43.3	80.9	312.6	102	46	74.6
Industria	1781.8	189.5	50.7	257.3	15.4	8.2	23	151.4	39.4	15.4	30.7
Sectiunea B	61.9	3.9	1.6	10.8	0.1	0.7	1.5	17	1	0.7	0.9
Sectiunea C	1536.2	157.9	38.5	222.7	13.2	5.6	18.7	110.2	32	11.2	27.6
Sectiunea D	58.3	8.6	3.8	5.6	0.3	0.4	0.3	12.5	3.1	2	0.6
Sectiunea E	125.4	19.1	6.8	18.2	1.8	1.5	2.5	11.7	3.3	1.5	1.6
Sectiunea F	627.9	81	31.6	70.8	4.6	7.2	3.6	58.9	15.1	8.8	8.7
Sectiunea G	1205.5	134.3	48.5	142	9.2	7.2	15.5	100.5	35.4	10.5	14.9
Sectiunea H	408.4	52.3	25.1	53.4	3.3	4.4	4.4	31.2	9.8	4.3	5
Sectiunea I	164.5	20.3	8.9	15.5	0.9	0.4	1	12.1	4.1	1.4	1
Sectiunea J	160.7	9.7	4.3	7.4	0.3	0.3	0.4	6.1	2.9	0.3	1
Sectiunea K	118.1	7.4	2.7	7	0.5	0.4	0.6	5.3	1.8	0.7	0.9
Sectiunea L	28.7	3.1	1.4	3.2	0.1	0.2	0.2	2.3	0.7	0.3	0.2
Sectiunea M	175	13.6	3.7	17.1	1.5	0.7	1.3	9.6	4.4	1	1.3
Sectiunea N	282.5	27.1	11.7	30.9	2.5	2.8	3.6	18.2	5.6	1.7	3.1
Sectiunea O	195.9	22.7	6.2	26.4	2.7	2.7	3.5	20	5.9	3.1	3.7
Sectiunea P	373.2	41.3	11.3	44.2	4	3.2	5.1	37.4	12.8	4.4	6.9
Sectiunea Q	377.4	41.2	13	45.4	3.4	4	4.9	34.8	12.9	3.8	6.2
Sectiunea R	74.6	7.7	3.1	8.1	0.7	0.7	0.5	5.1	1.9	0.7	0.7
Sectiunea S	153.4	20.7	8	13.4	0.5	0.9	1.6	8.3	2.6	0.8	1.9

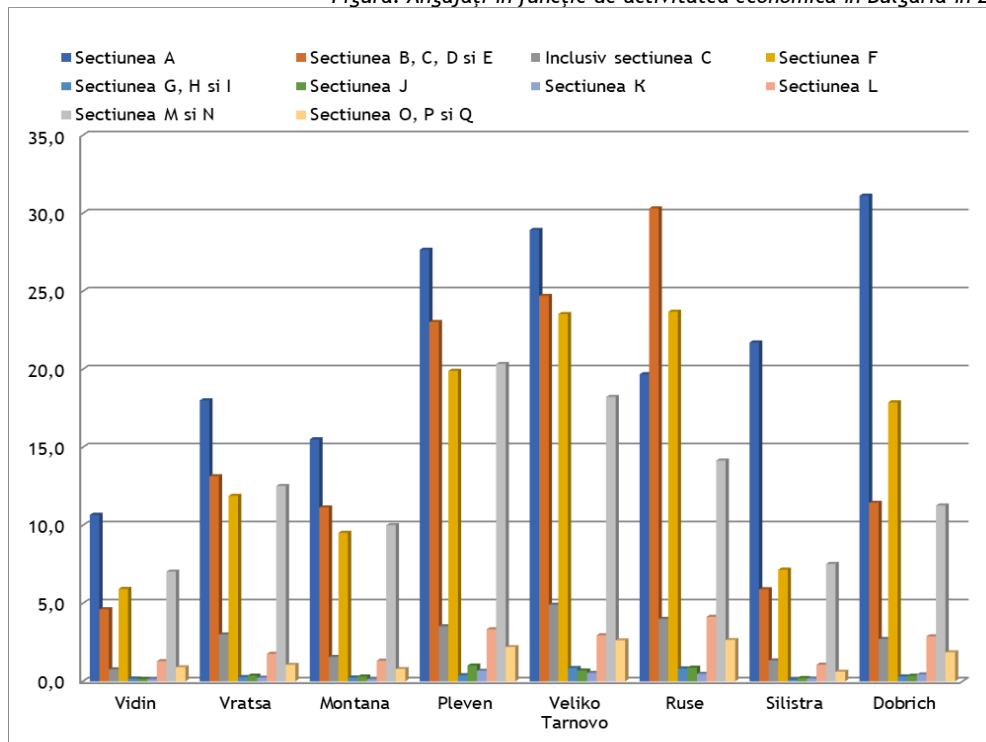
Sursa: INS România

Tabel: Persoanele angajate pe activități economice în Bulgaria pe regiuni statistice și districte în 2015 în mii de persoane

Țară, Macroregiuni, Județe	Sectiunea	Total	Sectiunea A	Sectiunea B, C, D și E	Inclusiv sectiunea C	Sectiunea F	Sectiunea G, H și I	Sectiunea J	Sectiunea K	Sectiunea L	Sectiunea M și N	Sectiunea O, P și Q	Sectiunea R, S, T și U
Bulgaria		3446.2	649.0	695.0	600.9	182.4	865.4	85.0	64.5	26.1	233.2	544.8	98.1
Severozapaden regiune		300.8	86.4	68.8	59.1	9.8	57.4	1.3	2.1	1.4	8.9	59.0	6.0
Vidin		31.5	10.7	4.6	3.7	0.8	5.9	0.2	0.2	0.1	1.3	7.0	0.9
Vratsa		62.2	18.0	13.1	8.7	3.0	11.9	0.3	0.4	0.2	1.8	12.5	1.1
Montana		50.6	15.5	11.1	9.8	1.6	9.5	0.2	0.3	0.1	1.3	10.0	0.8
Pleven		102.1	27.7	23.0	20.8	3.5	19.9	0.4	1.0	0.7	3.3	20.3	2.2
Severen tsentralen regiune		365.5	96.8	99.0	86.4	13.8	74.6	2.1	2.3	1.5	10.9	56.0	8.8
Veliko Tarnovo		107.9	28.9	24.7	23.1	4.9	23.5	0.9	0.7	0.5	3.0	18.2	2.6
Ruse		100.9	19.7	30.3	27.6	4.0	23.7	0.8	0.9	0.5	4.1	14.1	2.6
Silistra		45.8	21.7	5.9	5.2	1.3	7.2	0.1	0.2	0.2	1.1	7.5	0.6
Severozitochren regiune		438.3	110.7	67.4	58.7	26.6	116.5	4.3	4.8	3.7	25.5	66.3	12.4
Dobrich		80.3	31.1	11.4	10.1	2.7	17.9	0.3	0.4	0.4	2.9	11.3	1.9

Sursa: INS, Bulgaria

Figura: Angajați în funcție de activitatea economică în Bulgaria în 2015

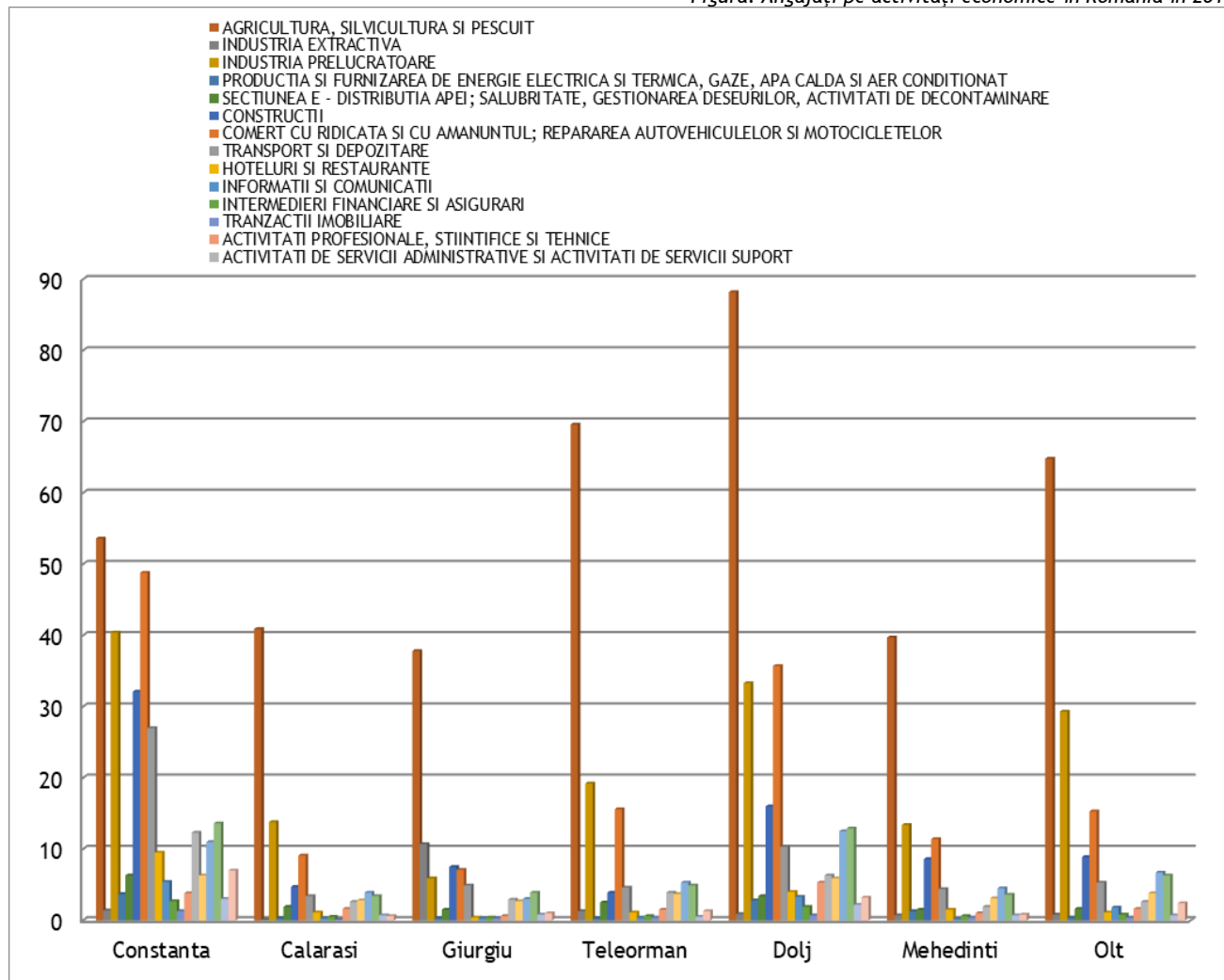
Tabel: Persoane angajate pe activități economice în România pe regiuni statistice și județe în 2015 în mii

Țară, Macroregiuni, Județe	Romania	Regiunea Sud-est	Constanta	Regiunea Sud-Muntenia	Calarasi	Giurgiu	Teleorman	Regiunea Sud-vest Oltenia	Dolj	Mehedinti	Olt
Sectiunea											
Sectiunea A	2003.1	274.3	53.6	351.9	40.9	37.8	69.6	270.7	88.2	39.7	64.8
Industria	1872.3	194.5	51.8	270	16.1	8.4	23.3	157.4	40.4	16.9	32.1
Sectiunea B	57.4	3.7	1.4	9.5	0.1	10.7	1.3	15.2	0.9	0.7	0.8
Sectiunea C	1633.5	163.9	40.4	236.9	13.8	5.9	19.2	119.4	33.3	13.4	29.3
Sectiunea D	55.1	8.1	3.7	5.3	0.3	0.3	0.3	11	2.8	1.3	0.4
Sectiunea E	126.3	18.8	6.3	18.3	1.9	1.5	2.5	11.8	3.4	1.5	1.6
Sectiunea F	642.9	83.6	32.1	72.3	4.7	7.5	3.9	60.5	16	8.6	8.9
Sectiunea G	1223.6	136.6	48.8	142	9.1	7.1	15.6	102.1	35.7	11.4	15.3
Sectiunea H	428.7	55.8	27	57.2	3.4	4.9	4.6	32.9	10.3	4.4	5.3
Sectiunea I	174.2	21.7	9.5	15.4	1.1	0.4	1.1	12.7	4	1.5	1.1
Sectiunea J	186.6	12.8	5.4	8.2	0.3	0.3	0.4	8	3.3	0.2	1.8
Sectiunea K	102	7.6	2.7	7	0.5	0.4	0.6	5.2	1.9	0.6	0.8
Sectiunea L	32	3.1	1.3	3.8	0.1	0.3	0.4	2.7	0.7	0.4	0.4
Sectiunea M	182.6	14.2	3.8	18.1	1.6	0.6	1.5	10.9	5.3	1	1.6
Sectiunea N	297.1	28.7	12.3	32.6	2.6	2.9	3.9	17.5	6.3	1.9	2.6
Sectiunea O	198.4	23.3	6.3	26.8	2.8	2.7	3.7	20.1	5.9	3.1	3.8
Sectiunea P	373.2	40.9	11	43.9	3.9	3	5.3	36.7	12.5	4.5	6.7
Sectiunea Q	388.2	42.9	13.6	45.8	3.4	3.9	4.9	35	12.9	3.6	6.3
Sectiunea R	77.5	7.6	3	8.2	0.7	0.8	0.5	5.4	2.2	0.7	0.7
Sectiunea S	158.2	21.4	7	14.5	0.6	1	1.3	9.9	3.2	0.8	2.4

Sursa: INS România

Figura: Angajați pe activități economice în România în 2015

Tabel: Rata de ocupare a populației în vârstă de 15 ani și peste în Bulgaria în funcție de regiuni statistice și districte în procente

Țară, Macroregiuni, Districtul	An	2013			2014			2015		
		Rata de ocupare	Masculin	Feminin	Rata de ocupare	Masculin	Feminin	Rata de ocupare	Masculin	Feminin
Bulgaria		46.9	51.4	42.8	48.0	52.7	43.6	49.1	54.1	44.5
Severozapaden regiune		40.2	43.7	36.9	40.2	43.0	37.6	41.0	44.8	37.3
Vidin		39.6	43.9	35.6	38.8	41.3	36.5	40.9	43.4	38.6
Vratsa		39.4	42.9	36.1	39.5	43.2	36.0	37.5	41.6	33.6
Montana		39.0	42.5	35.7	41.0	44.0	38.2	39.3	43.2	35.6
Pleven		42.9	46.7	39.2	42.5	45.0	40.2	45.2	49.6	41.2
Severen tsentralen regiune		42.8	47.6	38.3	44.0	49.3	39.0	45.8	51.2	40.8
Veliko Tarnovo		42.9	47.4	38.8	46.5	51.1	42.2	49.8	56.9	43.3
Ruse		44.2	48.5	40.2	43.1	47.2	39.3	45.4	48.4	42.7
Silistra		37.1	42.9	31.5	38.4	45.3	31.7	37.4	42.8	32.1
Severoiztorchen regiune		45.4	50.6	40.4	47.9	53.6	42.5	50.2	57.0	43.8
Dobrich		47.3	51.3	43.4	48.6	53.3	44.2	48.0	55.1	41.3

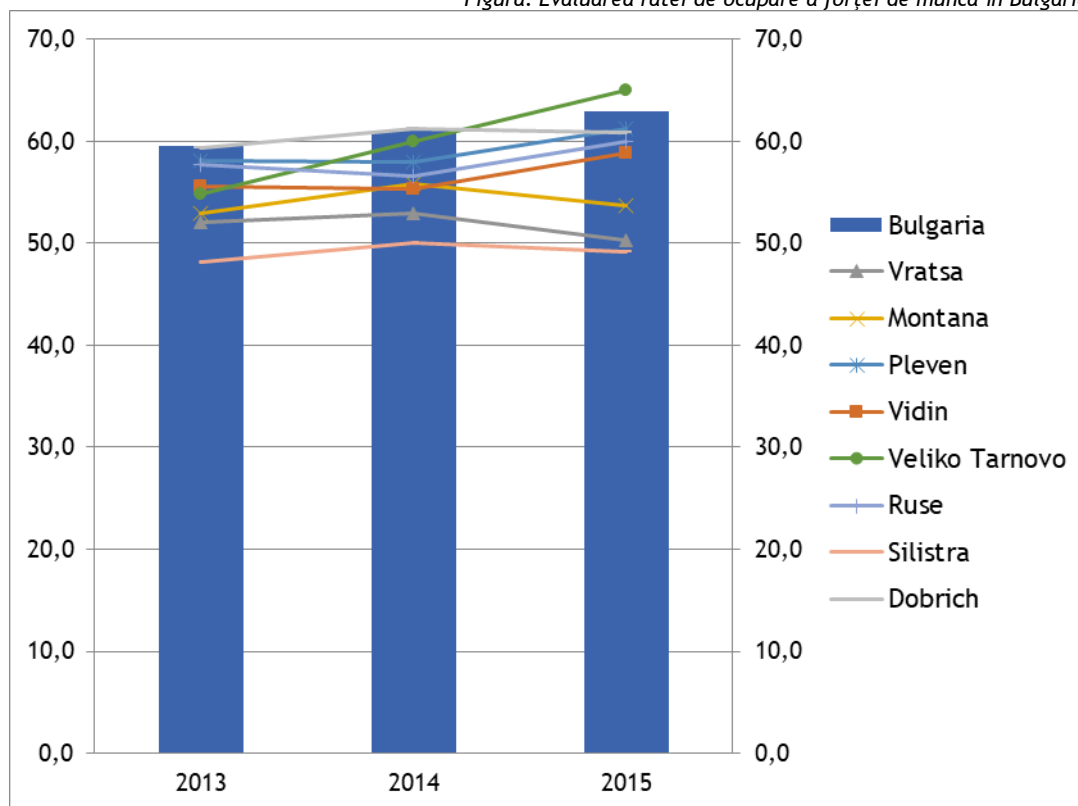
Sursa: INS, Bulgaria

Tabel: Rata de ocupare a populației în vârstă de muncă în Bulgaria pe regiuni statistice și districte în procente

Țară, Macroregiuni, Districtul	An	2013			2014			2015		
		Rata de ocupare	Masculin	Feminin	Rata de ocupare	Masculin	Feminin	Rata de ocupare	Masculin	Feminin
Bulgaria		59.5	62.1	56.8	61.0	63.9	58.2	62.9	65.9	59.8
Severozapaden regiune		54.6	56.0	53.1	55.0	55.4	54.7	56.1	57.4	54.6
Vidin		55.6	57.9	53.2	55.3	55.0	55.6	58.8	58.3	59.4
Vratsa		52.1	53.6	50.6	52.9	54.6	51.1	50.3	52.5	47.8
Montana		53.0	54.6	51.3	55.9	56.4	55.4	53.7	55.5	51.8
Pleven		58.1	59.8	56.2	58.0	58.0	58.1	61.2	62.8	59.6
Severen tsentralen regiune		55.5	58.6	52.3	57.4	61.0	53.8	60.4	63.7	56.9
Veliko Tarnovo		54.8	57.5	52.1	60.0	62.9	57.0	65.0	70.6	59.4
Ruse		57.7	60.1	55.3	56.6	58.4	54.7	60.0	60.0	59.9
Silistra		48.2	53.7	42.4	50.0	56.8	42.9	49.2	53.8	44.4
Severoiztorchen regiune		56.5	60.3	52.7	59.8	64.0	55.6	63.1	68.6	57.5
Dobrich		59.4	61.6	57.2	61.2	63.8	58.5	60.9	66.4	55.2

Sursa: INS, Bulgaria

Figura: Evaluarea ratei de ocupare a forței de muncă în Bulgaria

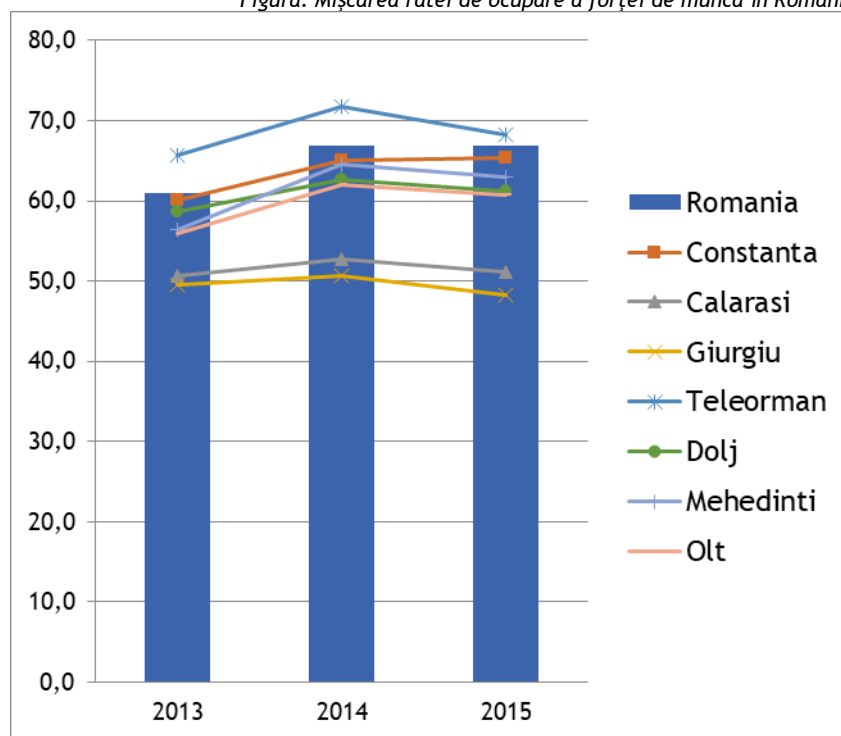

Tabel: Rata de ocupare a populației în vârstă de muncă în România în funcție de regiuni și județe statistice în procente

Țară, Macroregiuni, Districtul	An	2013			2014			2015		
		Rata de ocupare	Masculin	Feminin	Rata de ocupare	Masculin	Feminin	Rata de ocupare	Masculin	Feminin
România		60.9	62.6	59.1	66.9	67.8	66.0	66.8	68.7	64.7
Regiunea Sud-est		54.5	56.2	52.6	68.8	71.1	66.3	62.8	65.2	60.2
Constanta		60.1	66.4	53.5	65.0	69.4	60.2	65.3	73.1	56.7
Regiunea Sud-Muntenia		56.5	58.0	54.9	58.7	57.7	60.0	59.6	60.5	58.6
Calarasi		50.7	47.4	54.4	52.7	48.6	57.3	51.2	49.1	53.6
Giurgiu		49.6	48.9	50.4	50.7	49.3	52.2	48.3	47.1	49.8
Teleorman		65.7	63.2	68.5	71.7	66.9	77.3	68.3	64.8	72.4
Regiunea Sud-vest Oltenia		58.1	58.9	57.2	63.0	63.4	62.6	63.3	64.3	62.2
Dolj		58.7	59.6	57.7	62.6	62.6	62.6	61.2	63.2	59.0
Mehedinti		56.4	55.5	57.4	64.5	63.1	66.1	63.0	60.8	65.7
Olt		55.9	53.8	58.3	62.0	59.9	64.5	60.7	59.6	62.0

Sursa: INS România

Figura: Mișcarea ratei de ocupare a forței de muncă în România

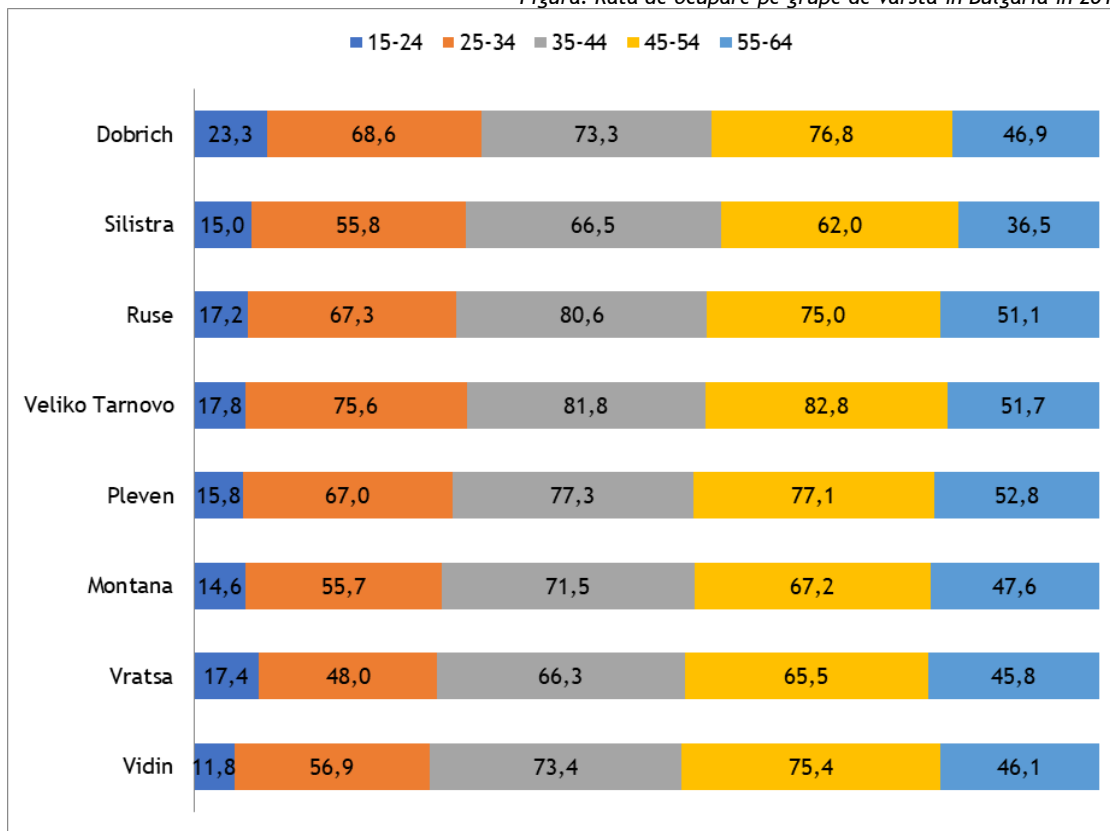

Tabel: Rata de ocupare a populației în vârstă de muncă pe grupe de vârstă în Bulgaria pe regiuni statistice și districte, în procente

Țară, Macroregiuni, Districtul	An	2013					2014					2015				
		15-24	25-34	35-44	45-54	55-64	15-24	25-34	35-44	45-54	55-64	15-24	25-34	35-44	45-54	55-64
Bulgaria		21.2	66.7	77.7	75.0	47.4	20.7	68.3	79.0	75.8	50.0	20.3	70.4	79.8	77.7	53.0
Severozapaden regiune		18.4	60.1	71.0	71.4	42.3	20.1	57.1	71.9	71.4	44.2	15.4	56.9	72.3	71.5	49.2
Vidin		19.6	62.4	66.7	76.4	41.7	20.5	57.8	70.3	75.9	41.3	11.8	56.9	73.4	75.4	46.1
Vratsa		15.0	54.4	71.8	68.6	39.8	16.0	55.4	72.4	65.3	46.2	17.4	48.0	66.3	65.5	45.8
Montana		19.7	56.4	65.8	70.7	44.2	26.9	61.8	70.3	69.6	44.8	14.6	55.7	71.5	67.2	47.6
Pleven		25.9	68.1	75.2	71.8	41.6	25.7	59.7	73.1	75.4	44.7	15.8	67.0	77.3	77.1	52.8
Severen tsentralen regiune		18.4	63.6	73.0	72.5	41.6	18.5	64.3	75.2	72.8	45.6	18.6	68.1	77.8	76.0	49.5
Veliko Tarnovo		17.5	61.0	71.3	77.2	42.6	22.0	68.5	76.3	76.4	46.2	17.8	75.6	81.8	82.8	51.7
Ruse		17.3	73.9	75.3	71.4	42.3	15.4	66.0	76.9	72.3	44.6	17.2	67.3	80.6	75.0	51.1
Silistra		17.9	47.9	65.4	63.5	38.6	20.1	50.1	65.2	61.1	45.1	15.0	55.8	66.5	62.0	36.5
Severoztorchen regiune		22.7	65.5	74.0	68.2	44.4	21.6	69.5	77.6	73.6	46.8	23.1	70.3	79.6	77.5	50.3
Dobrich		26.2	59.7	79.1	70.5	49.3	27.0	67.7	75.7	72.5	50.7	23.3	68.6	73.3	76.8	46.9

Sursa: INS, Bulgaria

Figura: Rata de ocupare pe grupe de vârstă în Bulgaria în 2015

Tabel: Rata de ocupare a populației în vârstă de muncă în funcție de învățământul din Bulgaria pe regiuni statistice și districte la sută

Macroregiuni, Judete	2013				2014				2015			
	Superior	Secundar	Secundar profesional	Primar	Superior	Secundar	Secundar profesional	Pri-mar	Superior	Secundar	Secundar profesional	Primar
Bulgaria	68.8	54.4	60.3	17.4	69.8	54.8	60.6	18.9	71.3	55.7	61.4	19.0
Severo zapaden regiune	62.5	49.1	55.0	11.6	64.2	48.9	54.5	11.4	69.4	48.7	53.7	11.0
Vidin	59.0	48.4	57.8	8.9	66.5	45.4	55.3	7.2	72.4	46.6	52.3	5.7
Vratsa	61.9	49.0	53.5	11.3	64.4	49.3	51.8	12.3	67.6	44.0	47.7	12.0
Montana	64.3	48.9	54.0	8.8	67.4	50.8	56.3	12.1	68.7	49.4	55.5	10.5
Pleven	61.6	51.8	55.0	13.2	61.8	51.7	54.6	11.3	70.7	54.1	57.6	11.8
Severen tsentralen regiune	67.7	52.4	56.7	14.7	67.5	53.6	57.7	17.1	67.4	55.6	59.1	17.1
Veliko Tarnovo	66.2	48.4	53.2	12.6	67.7	53.0	57.2	15.9	64.6	59.0	62.0	17.9
Ruse	66.4	52.0	55.2	15.7	62.3	50.8	54.7	16.7	68.2	53.6	58.3	13.8
Silistra	73.5	52.1	57.9	13.1	69.3	54.3	57.9	15.6	62.3	51.6	54.1	16.6
Severo iz-torchen regiune	69.0	53.5	59.0	18.8	74.9	54.1	58.4	21.3	74.4	58.1	62.8	21.8
Dobrich	67.7	59.5	62.8	20.8	71.2	60.7	61.1	22.6	69.6	60.0	62.8	21.9

Sursa: INS, Bulgaria

O analiză a angajaților în funcție de vârstă în partea bulgară a regiunii de frontieră arată că cel mai mare număr de persoane angajate în vârstă de 35-44 de ani, urmată de grupul 45-54 de ani. În cazul în care urmărește mișcarea în anii o reducere a numărului absolut de angajați din primul grup (35-44), 2013-2015 și creșterea numărului de angajați în al doilea grup (45-54 ani).

O scădere a perioadei a fost observată și în grupa de vârstă 15-24 de ani, cu o creștere a vârstei de 55-64 de ani. Aceste tendințe evidențiază îmbătrânirea angajaților.

Structura regiunilor individuale arată că, în 2015, comparativ cu anul precedent, ponderea ocupată în vârstă de 15-24 ani a crescut doar în două districte - Vratsa și Ruse. În toate celelalte, cota lor relativă este în scădere. În grupul de vârstă 55-64 de ani, în 2015, comparativ cu 2014, proporția persoanelor ocupate a scăzut în Vidin, Silistra, Dobrich și Ruse, precum și se observă creșteri în alte domenii. În grupul cu vârsta de 35-44, proporția angajaților a scăzut în Vratsa și Dobrich, iar în toate celelalte domenii este în creștere. Printre angajații în vârstă de 45-54 ani, rata în Montana, Pleven și Ruse s-a redus. În toate celelalte districte, cota lor crește.

Un declin tipic în întreaga regiune este scăderea ponderii persoanelor angajate în vârstă de 15-24 ani de la persoanele angajate la acea vârstă în întreaga țară de la 18,86% în 2014 la 15,57% în 2015 și la o creștere a ponderii relative a angajaților 55-64 de ani în țară la această vârstă de 19,19% la 18,67%.

Dacă se va urmări rata de ocupare în Veliko Tarnovo, se va vedea că trei din grupurile de vârstă se situează peste media țării - în grupul de 25-34 ani este cu 5,2% mai mare, în grupul 35-44 - cu 2%, iar în grupul de vârstă 45-54 - cu 5,1% peste media națională. Rata de ocupare a forței de muncă peste media țării este înregistrată în districtul Dobrich - în grupul de vârstă 15-24 ani (3% peste media țării) și în districtul Ruse - în grupul 35-44 ani -0,8% peste media națională .

Evoluția ratei de ocupare a forței de muncă în 2015 față de anul precedent 2014 arată că cea mai mare scădere se înregistrează în grupa de vârstă 15-24 ani. Indicatorul scade în toate zonele cu excepția districtelor Vratsa și Ruse. În unele zone, cum ar fi Montana și Pleven, scăderea este mai mare de 10%.

Modificarea ratei de ocupare în 2015, comparativ cu anul anterior, în diferite zone ale regiunii este diferită. Impresionează districtele: Montana, unde această a scăzut pentru toate grupele de vârstă, cu excepția 55-64, Dobrich - în cazul în care există o scădere în grupele 15-24, 35-44 și 55-64. Numai în districtul Ruse rata de ocupare a forței de muncă în anul 2015 crește în toate grupele de vârstă.

Structura educațională a angajaților arată că, în general, pentru toate zonele din regiunea de frontieră, proporția angajaților cu studii superioare este sub medie, în comparație cu acest indicator pentru țară. În 2015, cel mai mare este procentul de absolvenți angajați în Vidin (22,17%), Pleven (21,65%) și Veliko Tarnovo (20,46%).

O caracteristică interesantă este mișcarea numărului de persoane cu studii superioare. În anul 2013, regiunea Vidin are cea mai mică pondere relativă a absolvenților angajați, aproape dublul mediei pentru țară, în timp ce districtul Veliko Tarnovo are o pondere relativă a celor cu studii superioare peste media țării. Ulterior, în 2015, în comparație cu anul 2013, numărul persoanelor cu studii superioare în Vidin a crescut cu 60%, în timp ce cele din Veliko Tarnovo au marcat trendul opus și au scăzut cu 0,63%, astfel încât în 2015, ponderea relativă a absolvenților din districtul Vidin depășește cea din districtul Veliko Tarnovo. Pentru aceeași perioadă de timp, numărul persoanelor cu studii superioare a crescut în regiunile Pleven cu 21,15%, Vratsa - cu 13,25%, Dobrich - cu 6,02% și Ruse - cu 2,42%. Ca cotă relativă, cu excepția Vidin, sa înregistrat o creștere semnificativă la Vratsa (5,12%) și la Pleven (3,47%).

Cota relativă a persoanelor cu educație liceală și cu calificare profesională, a fost în general mai favorabilă în regiune decât este media la nivel de țară.

În 2015, cu o pondere sub media națională în ceea ce privește angajații cu studii medii sunt numai districtele - Pleven, Ruse și Silistra, în cazul angajaților cu studii medii cu calificări - Vidin și Dobrich.

Dacă se va urmări evoluția numărului absolut și numărului relativ al persoanelor ocupate cu studii liceale și profesionale, se va observa o scădere pentru cei doi indici. O scădere în 2015 față de 2013 se înregistrează în toate districtele bulgare, cu excepția districtelor Veliko Tarnovo și Ruse. În acest sens, majoritatea districtelor urmează tendința caracteristică a țării de reducere a numărului persoanelor cu studii liceale și profesionale.

Pondere relativă a persoanelor cu studii primare și mai inferioare, în general pentru regiune, este mai mică decât media la nivel de țară. Creșterea numărului de persoane cu studii primare și mai inferioare în anul 2015 comparativ cu 2013 se observă în districtele Veliko Tarnovo, Silistra, Vratsa și Dobrich. Cota relativă a celor cu studii primare scade în districtele Vidin, Ruse și Pleven.

Logic, rata ocupării forței de muncă este cea mai mare pentru populația activă cu studii superioare. Pentru diferite zone variază de la 62,3% în districtul Silistra, și 72,4% în districtul Vidin. În Vidin acest indicator depășește media la nivel de țară cu 1,1%.

Coeficientul de ocupare a populației active cu studii liceale și liceal-profesionale în anul 2015 este cea mai mare în următoarele districte: Dobrich - 60%, și 62,8%, respectiv Veliko Tarnovo - 59%, și 62%. Aceste districte au indicatori peste media pe țară. Cea mai mică rată a ocupării forței de muncă pentru persoanele cu studii liceale și liceal-profesionale se observă la Vratsa cu 44%, respectiv 47,7%.

Cea mai ridicată rată de ocupare a persoanelor cu studii primare și inferioare s-a înregistrat în districtul Dobrich de 21,9%, iar cea mai mică în Vidin - 5,7%.

Tabel: Angajați în Bulgaria pe regiuni statistice și districte în mii

Țară, Macroregiuni, Judete	2013	2014	2015
Bulgaria	2511.1	2506.2	2530.8
Severozapaden regiune	210.7	201.7	199.8
Vidin	21.0	19.8	19.4
Vratsa	45.7	43.4	41.4
Montana	32.9	31.7	32.1
Pleven	71.1	68.8	69.4
Severen tsentralen regiune	252.9	247.4	254.3
Veliko Tarnovo	75.4	74.2	74.4
Ruse	79.0	76.9	76.9
Silistra	24.8	23.7	24.6
Severoiztorchen regiune	291.0	291.2	292.5
Dobrich	49.5	48.4	47.1

Sursa: INS, Bulgaria

Tabel: Angajați în România pe regiuni statistice și județe în număr de persoane

Țară, Macroregiuni, Judete	2013	2014	2015
România	4801104.0	4900684.0	5041186.0
Regiunea Sud-est	531443.0	537565.0	549202.0
Constanta	176736.0	177384.0	179962.0
Regiunea Sud-Muntenia	559352.0	568382.0	581739.0
Calarasi	43334.0	43677.0	45246.0
Giurgiu	32937.0	33957.0	34132.0
Teleorman	53752.0	54637.0	54734.0
Regiunea Sud-vest Oltenia	383712.0	386941.0	392061.0
Dolj	123093.0	124577.0	127997.0
Mehedinti	42426.0	43661.0	44096.0
Olt	65541.0	66947.0	68125.0

Sursa: INS România

Tabel: Angajați pe activități economice în Bulgaria pe regiuni statistice și districte în 2013 în mii de persoane

Țară, Macroregiuni Judete	Sectiunea	Total	Sectiunea A	Sectiunea B, C, D si E	Inclusiv sectiunea C	Sectiunea F	Sectiunea G, H si I	Sectiunea J	Sectiunea K	Sectiunea L	Sectiunea M si N	Sectiunea O, P si Q
Bulgaria		87.6	638.2	542.9	152.3	662.3	69.4	58.7	24.0	212.3	530.6	75.7
Severo zapaden regiune		11.5	67.1	55.8	9.5	40.7	1.0	1.7	1.2	13.2	59.5	5.3
Vidin		1.0	4.6	3.1	0.6	4.2	0.2	0.1	0.1	1.9	7.3	1.1
Vratsa		2.3	13.7	8.5	3.4	8.6	0.3	0.3	0.2	3.0	13.0	1.0
Montana		1.7	10.8	9.4	1.2	6.0	0.1	0.2	0.1	2.4	9.7	0.7
Pleven		4.9	21.5	19.0	3.4	14.1	0.3	0.7	0.5	4.5	19.7	1.4
Severen tsentralen regiune		16.6	88.5	82.2	10.9	57.3	1.7	2.2	1.4	11.1	56.0	7.0
Veliko Tarnovo		4.8	22.6	20.8	3.4	19.2	0.7	0.8	0.5	2.9	18.5	2.1
Ruse		4.3	29.4	27.5	3.5	19.1	0.7	1.0	0.5	3.9	14.3	2.4
Silistra		3.4	5.6	4.9	1.1	5.1	0.1	0.2	0.2	1.2	7.5	0.5
Severo iztochen regiune		17.0	60.2	50.7	22.4	86.7	3.2	4.0	3.3	21.8	63.4	9.0
Dobrich		6.4	11.3	9.9	2.4	12.7	0.2	0.3	0.4	2.8	11.4	1.5

Sursa: INS, Bulgaria

Tabel: Angajați pe activități economice în România pe regiuni statistice și județe în 2013 în număr de persoane

Țară, Macroregiuni Judete	Romania	Regiunea Sud-est	Constanta	Regiunea Sud-Muntenia	Calarasi	Giurgiu	Teleorman	Regiunea Sud-vest Oltenia	Dolj	Mehedinti	Olt
Sectiunea A	108228	17813	4112	21955	3768	2036	4522	8517	2695	1155	1950
Industria	1364000	148257	38748	189757	11462	6039	15280	116339	30542	11279	22609
Sectiunea B	63344	3911	1598	11277	33	911	1384	18036	1128	708	880
Sectiunea C	1137051	118956	26759	157735	9687	3549	11568	76899	23464	7741	19805
Sectiunea D	59829	9366	4005	5856	369	459	367	12005	3247	1769	471
Sectiunea E	103776	16024	6386	14889	1373	1120	1961	9399	2703	1061	1453
Sectiunea F	368416	44293	16106	37208	3605	3143	2837	29551	6833	4716	5622
Sectiunea G	848596	98402	35452	86447	6257	4829	8912	63281	25863	5814	8046
Sectiunea H	272514	37368	19765	29819	2035	2724	2162	18592	6764	2451	2444
Sectiunea I	138041	16613	7893	12176	848	293	876	10020	2714	1231	920
Sectiunea J	137360	7684	3137	6054	425	249	480	4390	2113	273	425
Sectiunea K	99296	7941	2884	6648	511	414	602	5448	1851	676	953
Sectiunea L	27731	3404	1356	3102	161	229	222	2310	765	176	146
Sectiunea M	151063	10744	3326	14566	1088	420	910	7901	3827	713	1085
Sectiunea N	268195	25273	11769	29571	2256	2730	3357	19448	6071	1947	3233
Sectiunea O	191274	22009	6042	25885	2648	2536	3362	19664	5940	3065	3660
Sectiunea P	370409	41997	11106	44408	4143	3038	4910	36956	12713	4292	6908
Sectiunea Q	341308	38120	10761	40778	3451	3604	4465	33257	11474	3700	6387
Sectiunea R	67386	7006	2518	6920	462	454	487	5296	1914	649	798
Sectiunea S	47287	4519	1761	4058	214	199	368	2742	1014	289	355

Sursa: INS România

Tabel: Angajați pe activități economice în Bulgaria pe regiuni statistice și districte în 2014 în mii

Macroregiuni, Districtul	Sectiunea	Sectiunea A	Sectiunea B, C, D si E	Inclusiv sectiunea C	Sectiunea F	Sectiunea G, H si I	Sectiunea J	Sectiunea K	Sectiunea L	Sectiunea M si N	Sectiunea O, P si Q
Bulgaria		90.8	637.7	544.3	148.3	668.4	71.7	59.0	24.0	200.8	530.1
Severozapaden regiune		12.3	65.6	54.6	8.4	40.1	1.1	1.5	1.1	8.8	58.4
Vidin		1.1	4.6	3.2	0.6	4.1	0.2	0.1	0.1	1.1	7.2
Vratsa		2.3	13.1	8.0	3.1	8.5	0.2	0.3	0.2	2.1	12.7
Montana		1.9	10.5	9.0	1.2	6.1	0.1	0.1	0.1	1.3	9.7
Pleven		5.2	21.0	18.7	2.8	13.9	0.3	0.7	0.6	3.2	19.8
Severen tsentralen regiune		17.2	87.4	81.4	10.0	56.4	1.7	1.9	1.3	9.1	55.4
Veliko Tarnovo		5.1	22.9	21.0	3.1	18.7	0.7	0.6	0.5	2.4	18.2
Ruse		4.6	29.1	27.2	3.1	18.8	0.7	0.8	0.5	3.2	14.0
Silistra		3.2	5.3	4.7	1.1	5.2	0.1	0.2	0.2	0.9	7.1
Severoztochen regiune		17.4	61.3	52.0	22.5	87.3	3.4	3.7	3.2	20.0	63.5
Dobrich		6.5	11.1	9.7	2.4	12.7	0.2	0.3	0.4	2.3	11.3

Sursa: INS, Bulgaria

Tabel: Angajați pe activități economice în România pe regiuni statistice și județe în 2014 în număr de persoane

Țară, Macroregiuni, Județe	Romania	Regiunea Sud-est	Constanta	Regiunea Sud-Muntenia	Calarasi	Giurgiu	Teleorman	Regiunea Sud-vest Oltenia	Dolj	Mehedinti	Olt
Sectiunea											
Sectiunea A	113806	19067	3896	22877	3790	2038	4722	9155	2941	1414	1936
Industria	1396293	150011	39207	192274	11648	6009	15545	115337	30339	11624	23249
Sectiunea B	61904	3880	1550	10828	64	746	1533	16979	993	722	870
Sectiunea C	1172332	121138	27522	161192	9993	3842	11668	76623	23440	7942	20543
Sectiunea D	58237	8602	3820	5596	284	394	314	12348	3073	1972	544
Sectiunea E	103820	16391	6315	14658	1307	1027	2030	9387	2833	988	1292
Sectiunea F	376142	44851	15467	38248	3793	3116	2991	30903	7026	4966	6633
Sectiunea G	855009	98575	36061	86984	6109	4862	8862	65548	26712	5744	8360
Sectiunea H	271278	36322	19573	29595	2014	2917	1920	18353	6628	2612	2340
Sectiunea I	145059	17765	7926	13005	930	441	1016	10693	2851	1435	978
Sectiunea J	147218	7670	3215	6169	315	278	400	4948	2869	256	363
Sectiunea K	99030	7330	2689	7026	514	457	606	5368	1824	732	933
Sectiunea L	27560	3157	1392	3154	137	244	211	2104	696	160	109
Sectiunea M	156074	11534	3493	14873	1188	408	1023	8196	4067	700	1008
Sectiunea N	280112	26858	11569	30637	2427	2775	3574	17802	5440	1728	3091
Sectiunea O	195894	22716	6170	26366	2685	2692	3477	20070	5910	3074	3746
Sectiunea P	367712	41362	11327	43978	4041	3095	5013	36942	12692	4308	6866
Sectiunea Q	347203	37950	10807	40760	3360	3577	4409	33300	11492	3762	6182
Sectiunea R	69976	7212	2779	7529	422	388	512	4985	1860	683	688
Sectiunea S	52318	5185	1813	4907	304	660	356	3237	1230	463	465

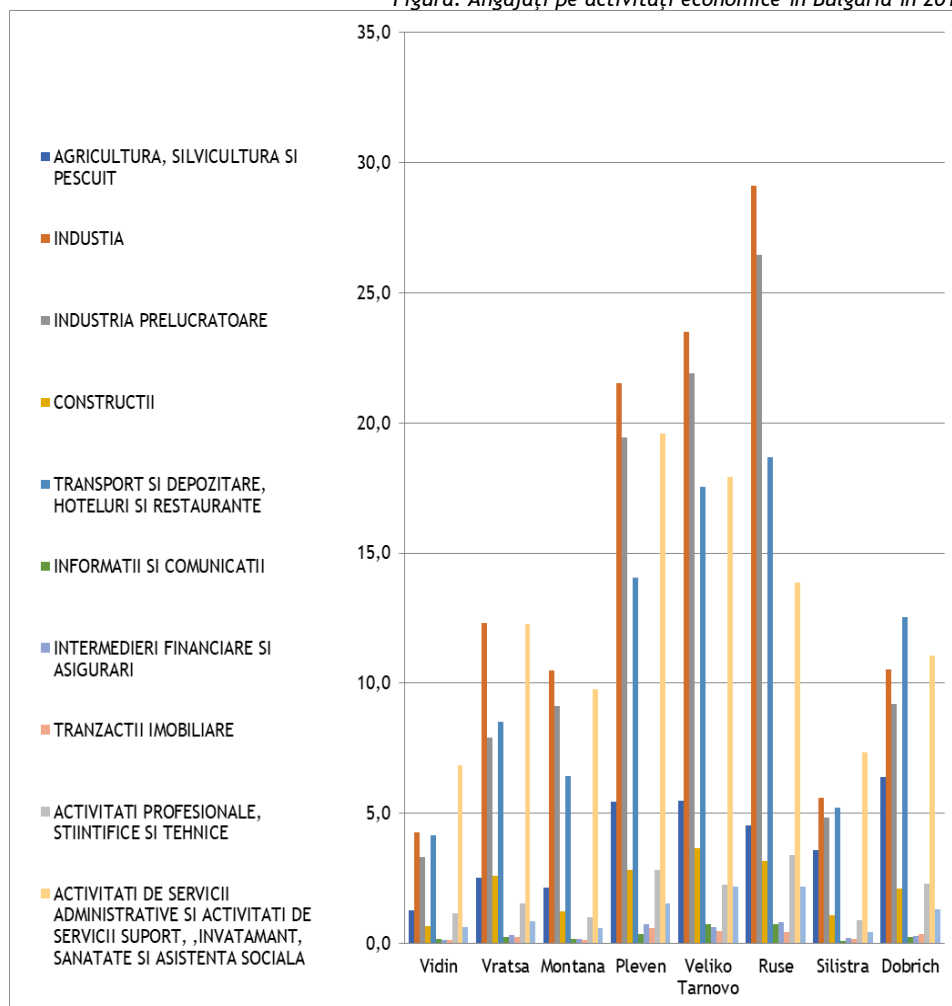
Sursa: INS România

Tabel: Angajați pe activități economice în Bulgaria în funcție de regiuni statistice și districte în 2015 în mii de persoane

Țară, Macroregiuni, Judete	Secti- unea	Secti- unea A	Secti- unea B, C, D si E	Inclu- siv secti- unea C	Secti- unea F	Secti- unea G, H si I	Secti- unea J	Secti- unea K	Secti- unea L	Secti- unea M si N	Secti- unea O, P si Q	Secti- unea R, S, T and U
Bulgaria		95.9	648.2	554.8	150.5	673.6	77.8	60.2	23.2	199.1	527.9	74.6
Severo zapaden regiune		13.3	64.7	55.2	8.0	40.6	1.1	1.5	1.2	7.6	57.4	4.4
Vidin		1.3	4.3	3.3	0.7	4.2	0.2	0.1	0.1	1.2	6.9	0.6
Vratsa		2.5	12.3	7.9	2.6	8.5	0.2	0.3	0.2	1.5	12.3	0.8
Montana		2.1	10.5	9.1	1.2	6.4	0.2	0.2	0.1	1.0	9.8	0.6
Pleven		5.4	21.5	19.4	2.8	14.1	0.4	0.7	0.6	2.8	19.6	1.5
Severen tsentralen regiune		18.1	94.6	82.0	10.6	55.7	1.8	2.0	1.3	8.8	54.7	6.8
Veliko Tarnovo		5.5	23.5	21.9	3.7	17.5	0.7	0.6	0.5	2.3	17.9	2.2
Ruse		4.5	29.1	26.5	3.1	18.7	0.7	0.8	0.4	3.4	13.9	2.2
Silistra		3.6	5.6	4.8	1.1	5.2	0.1	0.2	0.2	0.9	7.4	0.4
Severo iztochen regiune		18.2	61.2	52.7	22.2	87.3	3.6	3.8	3.1	20.3	64.3	8.5
Dobrich		6.4	10.5	9.2	2.1	12.5	0.2	0.3	0.4	2.3	11.0	1.3

Sursa: INS, Bulgaria

Figura: Angajați pe activități economice în Bulgaria în 2015

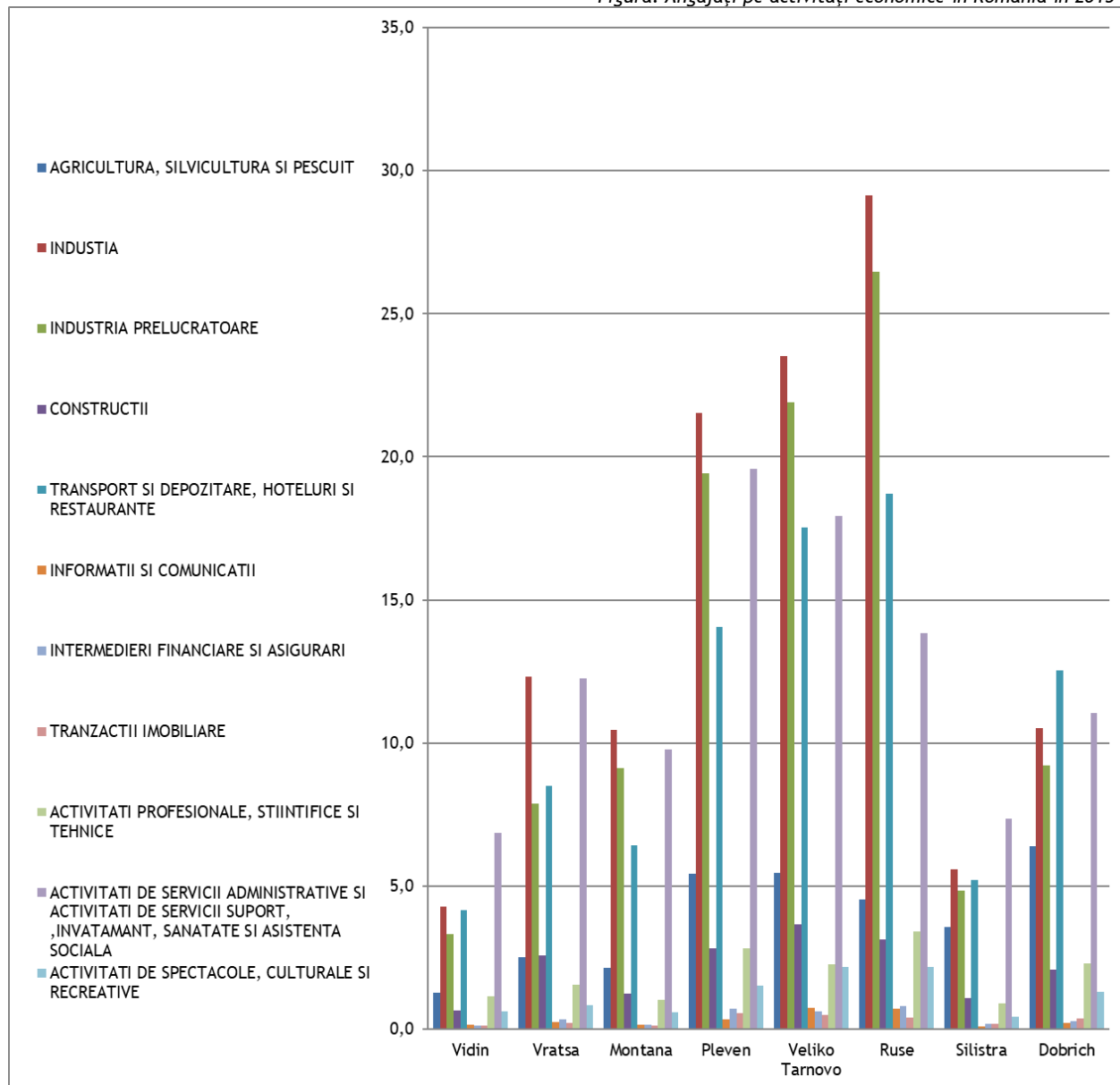

Tabel: Angajați pe activități economice în România pe regiuni statistice și județe în 2015 în număr de persoane

Tară, Macroregiuni, Județe	Romania	Regiunea Sud-est	Constanta	Regiunea Sud-Muntenia	Calarasi	Giurgiu	Teleorman	Regiunea Sud-vest Oltenia	Dolj	Mehedinti	Olt
Sectiunea											
Sectiunea A	119107	20063	4114	23786	4486	2207	3962	9642	3155	1344	2278
Industria	1433610	149330	38791	196176	11868	5873	14855	116634	30027	12699	23644
Sectiunea B	57429	3730	1409	9573	73	736	1333	15150	873	678	791
Sectiunea C	1216176	121564	27862	166532	10169	3794	11179	80995	23420	9739	21233
Sectiunea D	55111	7964	3697	5431	274	325	326	11018	2839	1248	368
Sectiunea E	104894	16072	5823	14640	1352	1018	2017	9471	2895	1034	1252
Sectiunea F	388213	47188	15682	39233	3949	3250	3271	32130	7783	4807	6819
Sectiunea G	874278	101255	36849	88454	6321	4909	8957	66060	27018	5811	8739
Sectiunea H	278856	36333	19542	31872	2087	3074	2146	18652	6822	2313	2404
Sectiunea I	158321	19452	8721	13584	1084	442	1119	11389	2993	1494	1132
Sectiunea J	158291	8369	3453	6493	340	254	407	5479	3341	241	364
Sectiunea K	98776	7655	2667	6818	469	383	551	5334	1921	609	833
Sectiunea L	28476	3223	1336	3374	132	284	353	2156	747	135	120
Sectiunea M	163385	12037	3607	15828	1301	349	1154	9393	4964	696	1301
Sectiunea N	292249	28294	12059	31935	2438	2909	3863	16677	5911	1861	2575
Sectiunea O	198399	23184	6252	26792	2770	2720	3695	20110	5907	3084	3775
Sectiunea P	363954	40914	10956	43325	3910	2889	5054	35905	12256	4339	6675
Sectiunea Q	357912	39250	11421	41526	3385	3482	4567	33760	11644	3616	6293
Sectiunea R	73245	7222	2691	7548	434	465	452	5382	2223	666	690
Sectiunea S	54114	5433	1821	4995	272	642	328	3358	1285	381	483

Sursa: INS România

Figura: Angajați pe activități economice în România în 2015

Numărul persoanelor ocupate pe teritoriul districtelor bulgare din regiunea transfrontalieră în 2015 a fost de 292,400. Număr de persoane, care constituie 18.19% din angajații în țară, per total. Numărul persoanelor angajate la vârsta de 15-64 ani este de 283,9 mii, sau 18,1% din populația în vârstă de muncă din Bulgaria.

Pentru perioada 2013-2015 există o creștere constantă a numărului de persoane în vârstă de muncă.

În același timp, în comparație cu numărul de angajați, s-a constatat că, în paralel cu creșterea numărului de angajați, aceia dintre ei care constituie persoane cu alt tip de contracte decât cele de muncă, a scăzut. Scăderea în 2014, comparativ cu 2013, este de 6,09%, iar în 2015 - 0,46%, comparativ cu cea precedentă.

Analiza pe districte arată că numai districtul Veliko Tarnovo urmărește o tendință continuă caracteristică pentru țară per total, anume creșterea numărului de angajați în perioada 2013- 2015. Vratsa arată o tendință opusă - o reducere continuă a numărului de angajați. În 2015, aceștia au scăzut cu 7,35%. În alte domenii, schimbările sunt bidirecționale. În 2015, comparativ cu 2014 a fost observată numai în districtele Ruse, Pleven și Vidin.

Reducerea numărului de angajați ca o tendință trainică, se observă consecvent pentru perioada monitorizată în districtele Vidin și Vratsa.

Rata de ocupare a forței de muncă în 2015 este cea mai ridicată în districtul Veliko Tarnovo - 65%, ceea ce reprezintă cu 2,1% peste indicatorul mediu pentru țară. În celelalte districte, rata de ocupare a forței de muncă este mai mică decât media națională, iar în 2015 este mai mare decât în ultimii doi ani. O excepție de la această regulă se înregistrează în districtul Vratsa, unde rata de ocupare a forței de muncă în anul 2015 este mai mică decât cele precedente, precum și în districtele Silistra și Dobrich, pentru care se înregistrează o scădere față de anul precedent.

Structura în funcție de sex (bărbătesc/femeiesc) arată un număr mai mare de bărbați angajați. Cea mai mare pondere a bărbaților angajați este în Silistra, Dobrich și Veliko Tarnovo, iar cel mai mic în Vidin și Ruse.

Rata de ocupare este cea mai mare și peste media națională în Veliko Tarnovo (70,6%) și Dobrich (66,4%) - pentru bărbați și pentru femei în districtul Ruse -59.9%. Pentru celelalte domenii, tendința de creștere este predominantă atât la femei, cât și la bărbați. Excepțiile sunt Vratsa și Montana. Pentru aceste districte, în 2015 rata de ocupare a scăzut la femei și bărbați, și Silistra și Dobrich, care a înregistrat un coeficient de reducere în 2015 pentru bărbați și femei în Silistra, Dobrich.

Numărul persoanelor angajate în România în regiunea transfrontalieră în anul 2015 se ridică la 1106,3 mii, ceea ce reprezintă 13,3% din numărul total al românilor angajați.

Pentru perioada 2013-2015 există o tendință constantă de scădere a numărului absolut de persoane ocupate, atât pentru regiunea în ansamblu, cât și pentru toate județele din aceasta. În acest sens, regiunea urmează tendința generală de scădere caracteristică României. O scădere graduală a numărului de persoane angajate în perioada 2013-2015 este tipică pentru toate județele, ratele de declin fiind mai ridicate în 2015 față de 2014 decât în anul precedent. Cea mai mare este scăderea numărului de salariați din județele Teleorman, Giurgiu și Călărași în anul 2015 cu 6,33%, respectiv cu 5,31% și, respectiv, cu 4,18%. În plus față de rata absolută de ocupare a forței de muncă din regiunea transfrontalieră, ponderea lor în numărul total al persoanelor angajate în România este de asemenea în scădere.

Ponderea relativă a celor angajați în județele transfrontaliere scade de la 13,7% în 2013 la 13,6% în 2014 și la 13,3% în 2015.

În ceea ce privește numai angajații, tendința este inversată. Numărul acestora pentru perioada 2013-2015 este în continuă creștere. Această dependență este valabilă pentru toate județele. Cea mai mare creștere în anul 2014 comparativ cu cea precedentă a fost înregistrată la Giurgiu (3,1%), Mehedinți (2,9%) și Olt (2,15%), în Călărași (3,59%) în 2015, și Dolj - 2,75%.

Tendința de creștere a numărului de salariați este opusă reducerii numărului de salariați, caracteristică districtelor transfrontaliere bulgare.

Caracteristicile structurii pe sexe (bărbătesc, femeiesc) a persoanelor angajate în județele românești sunt similare cu cele tipice districtelor bulgare. Ponderea bărbaților angajați în 2015 este mai mare decât ponderea femeilor angajate în toate județele. În anii precedenți, doar în județul Călărași a fost înregistrată o cotă mai mare de salariate, respectiv 51,22% în 2013 și 51,15% în 2014.

În anul 2015, cel mai mare procent de bărbați angajați se observă în județele Constanța - 58,3%, Dolj - 54,26% și Olt - 53,98%.

Rata de ocupare este cea mai mare și peste media națională în județele Teleorman și Mehedinți -72.4% -65.7%. Cea mai mică este valoarea sa în Giurgiu - 49,8%. Pentru toate județele, cu excepția județului Constanța a fost o scădere a ratei de ocupare pentru perioada 2014-2015 În județul Constanța, rata de ocupare a înregistrat o creștere constantă de la 60,1% în 2013 la 65% în 2014 65,3% în 2015

Este de remarcat faptul că rata de ocupare a femeilor în majoritatea județelor este mai mare decât cea a bărbaților. Excepțiile sunt observate doar în județele Constanța și Dolj, în cazul în lor rata de ocupare pentru bărbați fiind mai mare decât cea a femeilor pe parcursul celor trei ani luați în considerare.

Analiza sectorială a ocupării forței de muncă arată că în regiunile bulgare și în județele românești din regiunea transfrontalieră, ponderea relativă a celor angajați în sectorul „Agricultură, silvicultură și piscicultură” este cea mai mare. Această tendință este caracteristică întregii perioade observate.

Ponderea angajaților în acest sector în toate districtele bulgare în 2015 este peste media națională. Cea mai mare valoare se observă în Silistra - 47,45%. Cea mai mică pondere este ocuparea în acest sector în districtul Ruse - 19,5%.

În județele din România, ponderea angajaților în sectorul „Agricultură, silvicultură și piscicultură” în 2015 este mai mare decât media națională, cu excepția județului Constanța, în care acest indicator este de 18.53%. Cea mai mare parte a angajaților în sectorul agricol este în județul Teleorman, unde acest procent reprezintă aproape jumătate din angajați - 49,5 la sută. Peste 40% sunt angajații din Călărași, Olt și Giurgiu. Ca și cotă parte a angajaților pe regiuni, în județele românești se observă valori mai mari decât în districtele bulgare, dar ca procent din angajații în același sector de ocupare a forței de muncă în comparație cu persoanele ocupate în același sector la nivel de districte transfrontaliere bulgare în anul 2015, activează 26, 7% din angajații la nivel de țară, iar în județele românești - 19, 7%.

Numărul de salariați din sectorul „Industrie” este mai mic, cu 17,89% din totalul angajaților din acest sector în districtele bulgare și 10,09% în județele transfrontaliere din România. În toate județele românești, ponderea relativă a angajaților din acest sector este mai mică decât media la nivel de țară, cea mai mare parte fiind în Olt (20,76%) și Constanța (17,91%). În doar trei districte din Bulgaria, ponderea relativă a angajaților din acest sector este sub media națională. În toate celelalte, cota lor este mai mare decât media pe țară. Cel mai mare este procentul lor în Ruse - 30,04%. Doar în acest domeniu ponderea lucrătorilor din industrie este mai mare decât cea a celor angajați în agricultură, 91,17% dintre cei angajați activând în industria prelucrătoare.

Ponderea relativă a angajaților din construcții în județele românești este semnificativ mai mare decât în districtele bulgare. În trei dintre județe, în 2015, cota lor este mai mare decât media la nivel de România - Constanța (11,1%), Mehedinți (8,66%) și Giurgiu (8,15%). În districtele bulgare, cea mai mare pondere a muncitorilor din construcții a fost înregistrată în districtul Veliko Tarnovo - 4,55%. Cea mai mică pondere a angajaților din acest sector în Vidin este de 2,44%, iar partea românească din regiunea transfrontalieră Teleorman (2,77%).

În sectorul "Comerț, transport și hoteluri" cea mai mare parte este cea a angajaților din județul Constanța cu 29,5%, ceea ce este cu 7,6% peste media pe România. Ponderea relativă a celor angajați în acest sector în județul Dolj este de asemenea ridicată - 20,1%, iar cea mai mică este în Olt - 14,04%.

Dintre districtele bulgare, nu există cele care au o cotă relativă de peste media la nivel de țară. Cea mai mare pondere a angajaților din acest sector în 2015 se află în Ruse (23,48%) și Veliko Tarnovo (21,81%). Cea mai mică pondere este în Silistra - 15,64%.

Angajații din sectoarele "Informație și creație, telecomunicații, financiare și asigurări" și "Imobiliare" din ambele părți ale regiunii transfrontaliere au cote foarte mici ale angajaților. În districtele bulgare, acestea nu ajung la un procent din angajați. În județele din România, cei angajați în activități imobiliare și financiare și de asigurări sunt de asemenea sub un punct procentual în toate județele. În sectorul "Creare și diseminare de informații și produse creative și telecomunicații", ponderea angajaților din Constanța este de 1,87%, Dolj - 1,33% și Olt - 1,16%.

În grupul sectoarelor de „Guvernare, educație, sănătate umană și asistență socială”, se observă că ponderea relativă a celor angajați în districtele bulgare este mai mare decât cea din județele românești. În șase dintre districtele bulgare, ponderea relativă a angajaților în aceste sectoare este peste media națională, iar în 2015 cele mai mari valori sunt în Vidin - 22,29%, Vratsa - 20,12%, Pleven - 19,93 % și Montana - 19,78%. Ponderea persoanelor angajate în acest sector în regiunea Ruse este cea mai mică (14,2%). În județele din România, ponderea persoanelor ocupate în aceste sectoare în județul Dolj este cea mai ridicată - 12,58%, mai ales pe seama celor angajați în domeniul educației.

Ponderea relativă a angajaților în sectoarele "Activități profesionale și cercetare" și "Activități administrative și de susținere" este sub nivelurile medii pentru țările respective și în partea românească și bulgară a regiunii transfrontaliere.

Dintre districtele bulgare, cea mai mare este cota lor în 2015 în districtul Ruse - 4,10%, iar în județele românești - în Constanța - 5,57%.

Dacă se vor urmări tendințele sectoriale privind ocuparea forței de muncă, nu există schimbări semnificative pentru perioada 2013-2015, rapoartele rămânând aproximativ constante la începutul și la sfârșitul perioadei.

Corelația între persoanele angajate cu contract de muncă și sub alte forme, pentru perioada 2013-2015 arată că în județele românești ponderea angajaților cu contract de muncă față de cei cu alte forme, scade. În 2015, județele cu cel mai mare procent de salariați sunt Constanța - 59,89% și Dolj - cu 51,45%. Cea mai mică este cota parte a persoanelor angajate cu alte forme, comparativ cu salariații în județele Teleorman - 34,84% și Giurgiu cu 37,47%.

În districtele bulgare, ponderea angajaților în ocuparea forței de muncă scade în 2015 față de 2013 în Vratsa, Montana, Pleven, Veliko Tarnovo și Dobrich. În raport cu județele din România, nivelurile din regiunile bulgare sunt mai mari. Ponderea cea mai mare este cea a angajaților din districtele Ruse 76,19% și Veliko Tarnovo - 68,92 în anul 2015, iar cea mai mică în districtele - Silistra - 53,71% și Dobrich - 58,55%.

3.1.4.2. Șomeri și rata șomajului

Tabel: Șomeri în vârstă de 15 ani și mai mulți ani împliniți în Bulgaria, pe regiuni statistice și districte și pe sexe în mii

Țară, Macroregiuni, Districtul	An	2013			2014			2015		
		Șomerii	Masculin	Feminin	Șomerii	Masculin	Feminin	Șomerii	Masculin	Feminin
Bulgaria		436.3	249.8	186.5	384.5	221.4	163.1	305.1	174.2	130.9
Severo zapaden regiune		46.3	28.6	17.7	46.4	28.9	17.5	38.5	23.1	15.4
Vidin		7.2	4.5	2.7(u)	9.1	6.2	3.0(u)	7.7	5.0	2.7(u)
Vratsa		10.7	6.6	4.0	13.3	8.2	5.1	12.1	7.0	5.1
Montana		9.7	6.5	3.2(u)	9.7	5.5	4.2	4.2	2.5(u)	1.7(u)
Pleven		13.4	8.2	5.1	9.3	6.1	3.2(u)	10.0	5.8	4.2
Severen tsentralen regiune		56.9	33.5	23.5	48.5	29.2	19.3	38.9	22.4	16.5
Veliko Tarnovo		18.3	10.5	7.8	13.5	7.6	5.9	7.9	3.6(u)	4.2
Ruse		12.7	7.0	5.7	10.4	6.3	4.2	8.9	4.8	4.1
Silistra		10.1	6.9	3.2(u)	11.1	7.0	4.0	10.2	6.4	3.9(u)
Severo iztochen regiune		74.9	41.2	33.7	56.3	31.6	24.8	46.4	24.0	22.4
Dobrich		14.1	9.1	5.0	12.8	7.7	5.1	12.0	5.8	6.1

Sursa: INS, Bulgaria

Tabel: Persoane șomere în vârstă de 15 ani și mai mulți ani împliniți în România pe regiuni statistice și județe și pe sexe în număr de persoane

Țară, Macroregiuni, Districtul	An	2013			2014			2015		
		Șomerii	Masculin	Feminin	Șomerii	Masculin	Feminin	Șomerii	Masculin	Feminin
România		512333	296552	215781	478338	278453	199885	436242	251504	184738
Regiunea Sud-est		72038	42030	30008	72714	42924	29790	68896	40323	28573
Constanta		13482	6016	7466	11978	5419	6559	10907	4755	6152
Regiunea Sud-Muntenia		94740	56194	38546	89831	52925	36906	79267	46305	32962
Calarasi		8817	5373	3444	8599	5261	3338	7232	4177	3055
Giurgiu		5822	3286	2536	6510	3448	3062	5723	3027	2696
Teleorman		18664	11639	7025	18888	11725	7163	18535	11551	6984
Regiunea Sud-vest Oltenia		79142	46569	32573	72839	43070	29769	70352	41527	28825
Dolj		28229	16474	11755	26755	15912	10843	26172	15348	10824
Mehedinti		12295	7564	4731	11464	6882	4582	12219	7474	4745
Olt		14538	9024	5514	14435	8921	5514	13695	8363	5332

Sursa: INS România

Tabel: Șomeri în vârstă de muncă în Bulgaria pe regiuni statistice și districte și pe sexe în mii

Țară, Macroregiuni, Districtul	An	2013			2014			2015		
		Șomerii	Masculin	Feminin	Șomerii	Masculin	Feminin	Șomerii	Masculin	Feminin
Bulgaria		433.2	248.3	185.0	381.3	219.8	161.5	302.5	172.6	129.9
Severo zapaden regiune		45.9	28.5	17.4	45.6	28.6	17.1	37.7	22.6	15.1
Vidin		7.0	4.4	2.6(u)	9.0	6.1	2.8(u)	7.4	4.8	2.7(u)
Vratsa		10.7	6.6	4.0	13.0	8.1	4.9	11.8	6.9	5.0
Montana		9.6	6.5	3.1(u)	9.7	5.5	4.2	4.1	2.4(u)	1.6(u)
Pleven		13.3	8.2	5.1	9.1	6.0	3.1(u)	9.9	5.8	4.1
Severen tsentralen regiune		56.5	33.2	23.3	48.3	29.2	19.1	38.6	22.2	16.4
Veliko Tarnovo		17.9	10.3	7.7	13.4	7.6	5.8	7.7	3.5(u)	4.2
Ruse		12.7	7.0	5.7	10.4	6.3	4.2	8.8	4.7	4.1
Silistra		10.1	6.9	3.2(u)	11.0	7.0	4.0	10.2	6.3	3.9(u)
Severo iztochen regiune		74.3	41.2	33.2	55.7	31.2	24.5	46.0	23.7	22.3
Dobrich		14.0	9.1	4.9	12.5	7.5	5.1	11.9	5.8	6.1

Sursa: INS, Bulgaria

Tabel: Rata șomajului a populației în vârstă de 15 ani și mai mulți ani împliniți în Bulgaria în funcție de regiuni și raioane statistice și de sex în procente

Țară, Macroregiuni, Districtul	An	2013			2014			2015		
		Rata șomajului	Masculin	Feminin	Rata șomajului	Masculin	Feminin	Rata șomajului	Masculin	Feminin
Bulgaria		12.9	13.9	11.8	11.4	12.3	10.4	9.1	9.8	8.4
Severo zapaden regiune		14.0	16.0	11.6	14.2	16.6	11.5	12.1	13.5	10.5
Vidin		17.7	20.1	14.8(u)	22.2	27.3	15.9(u)	18.8	22.6	14.2(u)
Vratsa		14.9	16.9	12.3	18.1	20.4	15.3	17.7	18.7	16.4
Montana		16.7	20.3	12.3(u)	16.3	17.5	15.0	8.2	9.1(u)	7.1(u)
Pleven		12.1	13.9	10.1	9.0	11.2	6.5(u)	9.2	10.0	8.2
Severen tsentralen regiune		15.3	16.5	13.9	13.2	14.5	11.7	10.6	11.2	9.8
Veliko Tarnovo		16.2	17.3	14.8	11.7	12.4	11.0	6.8	5.8(u)	8.0
Ruse		12.5	12.9	12.0	10.8	12.0	9.3	9.0	9.4	8.6
Silistra		21.3	24.6	16.6(u)	22.4	24.1	20.1	21.8	23.6	19.4(u)
Severo iztochen regiune		16.8	17.1	16.5	12.6	13.0	12.2	10.3	9.7	10.9
Dobrich		15.8	18.7	12.3	14.3	15.8	12.5	13.8	12.3	15.6

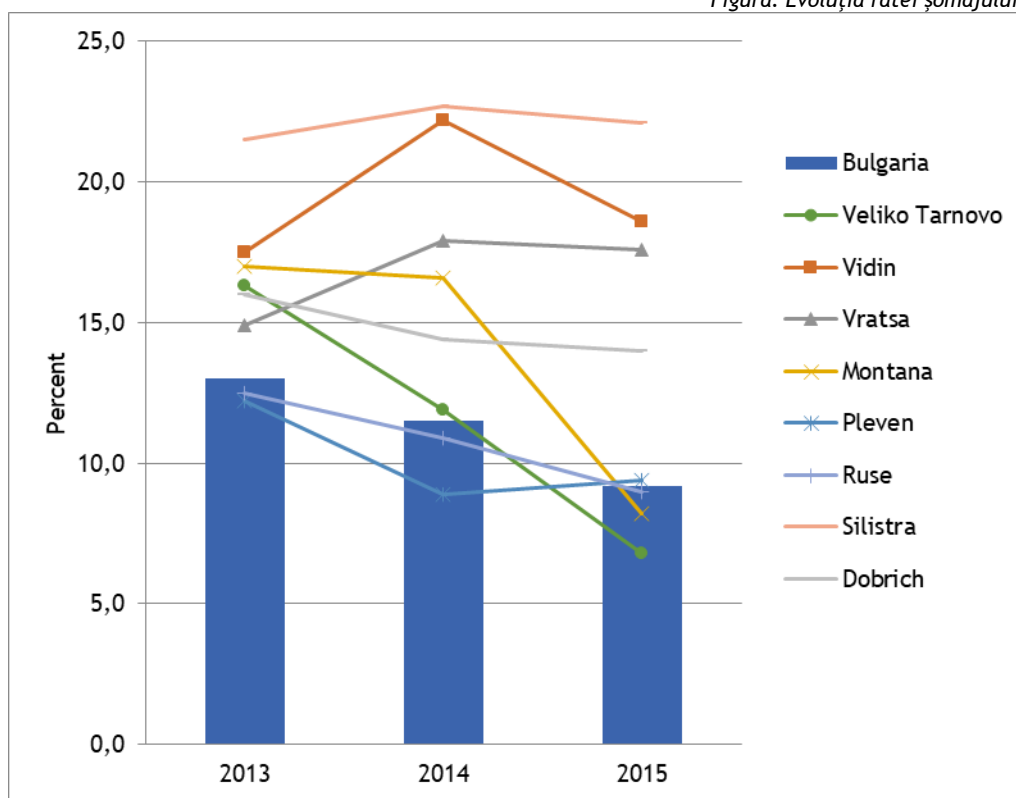
Sursa: INS, Bulgaria

Tabel: Rata șomajului a populației în vârstă de muncă în Bulgaria pe regiuni statistice și districte ca procent

Țară, Macroregiuni, Districtul	An	2013			2014			2015		
		Rata șomajului	Masculin	Feminin	Rata șomajului	Masculin	Feminin	Rata șomajului	Masculin	Feminin
Bulgaria		13.0	14.1	11.9	11.5	12.5	10.4	9.2	9.9	8.5
Severo zapaden regiune		14.1	16.1	11.6	14.2	16.7	11.4	12.1	13.6	10.5
Vidin		17.5	20.2	14.3(u)	22.2	27.6	15.6(u)	18.6	22.2	14.5(u)
Vratsa		14.9	17.1	12.3	17.9	20.3	14.9	17.6	18.7	16.2
Montana		17.0	20.5	12.5(u)	16.6	17.8	15.3	8.2	9.1(u)	7.1(u)
Pleven		12.2	14.0	10.1	8.9	11.1	6.4(u)	9.4	10.3	8.3
Severen tsentralen regiune		15.5	16.7	14.0	13.4	14.8	11.7	10.7	11.4	9.9
Veliko Tarnovo		16.3	17.5	14.9	11.9	12.8	11.0	6.8	5.8(u)	8.0
Ruse		12.5	13.0	12.0	10.9	12.2	9.3	9.0	9.4	8.6
Silistra		21.5	24.7	16.7(u)	22.7	24.3	20.3	22.1	23.9	19.7(u)
Severo iztochen regiune		16.9	17.3	16.5	12.7	13.1	12.3	10.4	9.8	11.1
Dobrich		16.0	19.0	12.3	14.4	15.9	12.7	14.0	12.7	15.7

Sursa: INS, Bulgaria

Figura: Evoluția ratei șomajului

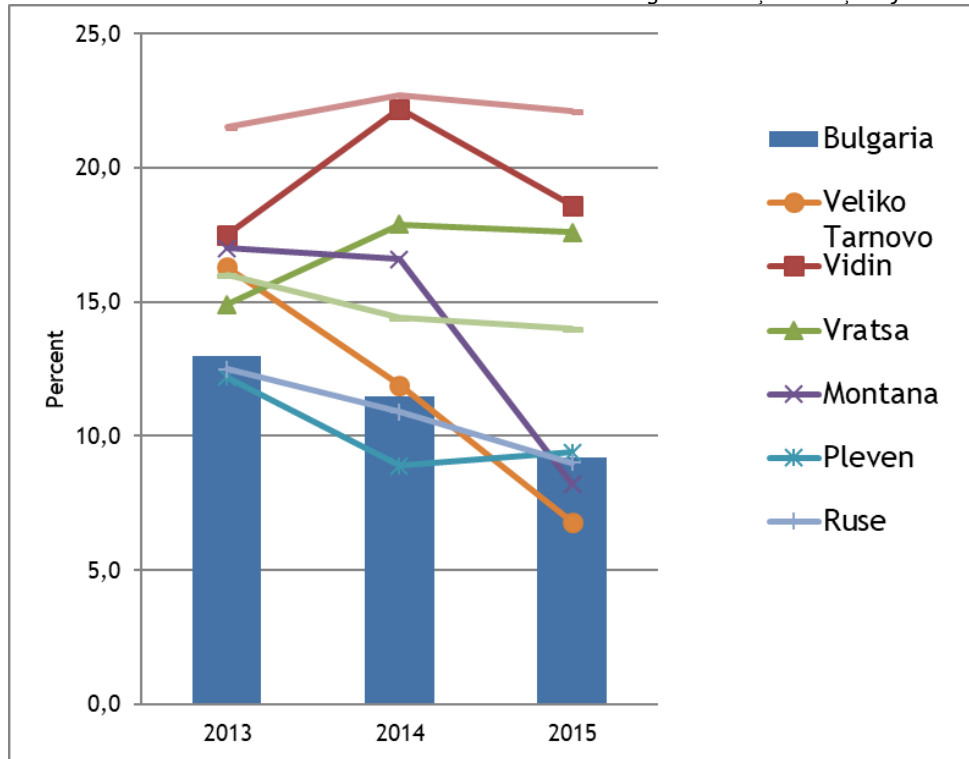

Tabel: Rata șomajului populației în vârstă de muncă în România pe regiuni statistice și județe în procente

Țară, Macroregiuni, Județe	An	2013			2014			2015		
		Rata șomajului	Masculin	Feminin	Rata șomajului	Masculin	Feminin	Rata șomajului	Masculin	Feminin
România		5.7	6.2	5.1	5.4	5.9	4.8	5.0	5.3	4.6
Regiunea Sud-est		6.7	7.3	6.0	6.9	7.5	6.1	6.6	7.0	6.1
Constanta		4.4	3.5	5.5	4.0	3.2	4.8	3.6	2.7	4.9
Regiunea Sud-Muntenia		7.5	8.3	6.6	7.3	8.0	6.5	6.6	7.2	6.0
Calarasi		8.2	10.0	6.4	8.2	10.1	6.4	7.3	8.2	6.3
Giurgiu		6.2	6.8	5.6	7.0	7.1	6.9	6.5	6.6	6.4
Teleorman		10.8	12.9	8.5	11.2	13.4	8.8	11.6	13.8	9.3
Regiunea Sud-vest Oltenia		8.7	9.6	7.7	8.2	9.1	7.2	8.2	8.9	7.3
Dolj		9.7	10.7	8.6	9.4	10.5	8.2	9.5	10.2	8.7
Mehedinti		10.5	12.2	8.5	10.0	11.3	8.5	11.0	12.8	9.0
Olt		8.2	9.9	6.4	8.2	9.7	6.6	8.1	9.4	6.7

Sursa: INS România

Figura: Evoluția ratei șomajului

Tabel: Șomeri înregistrați la Biroul de Muncă din Bulgaria pe regiuni statistice și districte în număr de persoane și pe domenii de calificare profesională până la vârsta de 29 de ani în 2013

Țară, Districtul	Bulgaria	Vidin	Vratsa	Montana	Pleven	Veliko Tarnovo	Ruse	Silistra	Dobrich	
Total	73477	1683	3371	2488	3548	2121	1726	1439	1796	
Gradul profesional	13849	320	735	628	921	364	429	345	357	
Specialiști	15723	204	669	359	838	696	429	249	289	
Grupe de specializari	Educație	418	4	18	4	16	23	19	12	9
	Arte și umanității	545	9	13	5	13	33	18	12	8
	Afaceri, administrație și lege	4710	78	180	106	247	302	140	98	137
	Matematica și științe sociale	707	8	23	12	21	25	21	12	19
	Technologie	3964	48	230	104	300	159	108	58	41
	Agricultura	924	14	97	30	99	45	18	26	23
	Medicina umana	270	2	3	6	19	13	11	6	4
	Servicii	4185	41	105	92	123	96	94	25	48
Fără profesie	43905	1159	1967	1501	1789	1061	868	845	1150	

Sursa: Agenția pentru Ocuparea Forței de Muncă Bulgaria

Tabel: Numărul șomerilor înregistrați la Biroul de Muncă din Bulgaria pe regiuni statistice și districte în număr de persoane și pe domenii de calificare profesională până la vârsta de 29 de ani în 2014.

Țară, Districtul	Bulgaria	Vidin	Vratsa	Montana	Pleven	Veliko Tarnovo	Ruse	Silistra	Dobrich	
Total	Total	1525	2925	2153	2734	1691	1202	1061	1565	
Gradul profesional	Gradul profesional	256	561	463	668	273	309	225	303	
Specialiști	Specialiști	206	642	268	732	604	337	240	275	
Grupe de specializari	Educație	383	2	25	3	12	18	10	5	
	Arte și umanității	485	12	14	3	10	37	10	6	
	Afaceri, administrație și lege	4958	95	193	80	257	299	131	119	150
	Matematica și științe sociale	644	10	23	14	19	20	19	9	15
	Technologie	3069	34	219	90	249	124	65	48	34
	Agricultura	685	12	67	24	64	35	7	18	10
	Medicina umana	254	4	4	4	15	11	2	2	6
	Servicii	3214	37	97	50	106	60	95	24	49
Fără profesie	Educație	1063	1722	1422	1334	814	556	596	987	

Sursa: Agenția pentru Ocuparea Forței de Muncă Bulgaria

Tabel: Numărul șomerilor înregistrați la Biroul de Muncă din Bulgaria pe regiuni statistice și districte în număr de persoane și pe domenii de calificare profesională până la vârsta de 29 de ani în 2015

Țară, Districtul	Bulgaria	Vidin	Vratsa	Montana	Pleven	Veliko Tarnovo	Ruse	Silistra	Dobrich
Total	49886	1384	2429	1893	2434	1450	1080	921	1209
Gradul profesional	8527	227	479	418	602	240	298	186	253
Specialiști	11844	158	479	242	639	515	290	210	256
Grupe de specializari	Educație	437	5	17	5	15	14	20	13
	Arte și umanități	452	3	5	2	13	34	6	4
	Afaceri, administrație și lege	4647	66	189	88	253	259	123	87
	Matematica și științe sociale	591	8	20	14	12	17	18	10
	Technologie	2537	27	145	55	204	109	66	39
	Agricultura	502	10	37	25	42	25	5	20
	Medicina umana	257	3	10	9	19	11	5	1
	Servicii	2421	36	56	44	81	46	47	31
Fără profesie	29515	999	1471	1233	1193	695	492	525	700

Sursa: Agenția pentru Ocuparea Forței de Muncă Bulgaria

Pe teritoriul părții bulgare a regiunii transfrontaliere, în 2015 există 23,48% dintre șomerii cu vârste de 15 ani și peste în Bulgaria, 56% dintre aceștia fiind bărbați, iar 44% femei. Pentru perioada 2013-2015, numărul absolut al șomerilor din regiunea transfrontalieră scade. Evoluția pe districte arată că cele mai mari scăderi sunt înregistrate la Veliko Tarnovo - cu 26,22% în 2014 față de 2013 și cu 41,48% în 2015 față de 2014. O tendință constantă de scădere se înregistrează încă în districtele Ruse și Dobrich. În Pleven, în 2014, în comparație cu 2013, s-a înregistrat un declin puternic - cu aproape 31%, iar în 2015 numărul șomerilor a crescut cu 7,6%. În toate celelalte districte, numărul șomerilor crește în 2014 în comparație cu 2013 și scade în 2015 față de anul precedent. Rata de declin în toate districtele în 2015 este mai mică decât media țării, cu excepția districtului Veliko Tarnovo, unde declinul este aproape de două ori mai mare decât media țării.

Structura pe sexe a șomerilor în vârstă de 15 ani și peste arată că proporția bărbaților șomeri este mai mare decât cea a femeilor șomere, în toate districtele în 2013 și 2014. În 2015, raportul este același pentru toate districtele, cu excepția districtelor Veliko Tarnovo și Dobrich, unde ponderea bărbaților șomeri este mai mică - 45,57%, respectiv 48,33%.

Odată cu scăderea numărului absolut al șomerilor în vârstă de 15 ani și peste, rata șomajului pentru aceeași vârstă scade și ea. În anul 2014, în comparație cu cel precedent, rata șomajului scade în toate districtele, cu excepția districtelor Vidin, Vratsa și Silistra. În anul 2015, comparativ cu anul 2014, coeficientul crește doar în districtul Pleven cu un minim de 0,2%. În toate celelalte districte există o scădere. Cea mai mare scădere s-a înregistrat în districtul Veliko Tarnovo - cu 4,9%.

În 2015 rata șomajului în districtul Silistra (21,8%), Vidin (18,8%) și Vratsa (17,7%) a fost cea mai ridicată, iar cea mai mică în Veliko Tarnovo (6,8%), Montana (8,2%) și Ruse (9,0%). În aceste districte, coeficientul este sub media națională.

Aceeași corelații se observă în ceea ce privește numărul absolut și rata șomajului pentru populația în vârstă activă de muncă (15-64 ani), în regiunea transfrontalieră bulgară.

Datele pentru șomerii din județele românești din regiunea transfrontalieră sunt foarte asemănătoare cu situația din districtele bulgare.

În 2014, față de 2013, numărul absolut al șomerilor înregistrați în aproape toate zonele a scăzut. Excepție de la această regulă este numai județul Giurgiu unde numărul șomerilor a crescut cu 11,82% și județul Teleorman - creștere de 1,2%. În 2015, tendințele pentru aceste două județe sunt inversate. În 2015, comparativ cu cel anterior numai în județul Mehedinți a crescut numărul șomerilor la 6,59 %.

În ceea ce privește structura pe sexe a persoanelor aflate în șomaj în perioada monitorizată ponderea bărbaților este mai mare decât cea a femeilor în toate județele, cu excepția județului Constanța. În Constanța, ponderea relativă a femeilor înregistrate în șomaj în 2013 este de 55,38%. În anii următori, cota lor a crescut de la 54,76% în 2014 la 56,4% în 2015.

Rata șomajului în județele românești este, în general, mai mare decât media la nivel de țară. În cei trei ani monitorizați, există o excepție de la această regulă numai pentru județul Constanța, unde coeficientul este mai mic decât media pentru România.

Dinamica raportului indică faptul că în 2014, comparativ cu anul 2013, acesta a scăzut cu 0,5%, respectiv cu 0,4%, respectiv cu 0,3% în Mehedinți, Constanța și Dolj. Călărași și Olt rămân pe aceleași niveluri, iar în Giurgiu și Teleorman rata crește peste media națională (0,3%).

În anul 2015, în comparație cu anul 2014, rata șomajului a scăzut în Constanța, Călărași, Giurgiu și Olt. În celelalte raioane este în creștere, cel mai mare este în districtul Mehedinți - 1%.

Tabel: Șomeri înregistrați la Birourile de muncă din Bulgaria pe regiuni statistice și districte și pe domenii educaționale

Țară, Districtul		Bulgaria	Vidin	Vratsa	Montana	Pleven	Veliko Tarnovo	Ruse	Silistra	Dobrich
An										
2013	Superior	8210,0	79,0	252,0	126,0	279,0	417,0	281,0	165,0	213,0
	Secundar	31558,0	761,0	1676,0	1154,0	1810,0	1003,0	819,0	593,0	832,0
	Secundar profesional	20425,0	432,0	1113,0	800,0	1430,0	626,0	553,0	412,0	423,0
	Primar	11148,0	349,0	541,0	470,0	464,0	306,0	209,0	213,0	236,0
	Primar și mai mici	22561,0	494,0	902,0	738,0	995,0	395,0	417,0	468,0	515,0
2014	Superior	8337,0	113,0	281,0	98,0	285,0	384,0	258,0	186,0	234,0
	Secundar	23622,0	592,0	1326,0	896,0	1369,0	787,0	541,0	384,0	725,0
	Secundar profesional	14899,0	337,0	889,0	599,0	1070,0	473,0	366,0	263,0	335,0
	Primar	8769,0	236,0	480,0	428,0	414,0	240,0	141,0	161,0	196,0
	Primar și mai mici	18043,0	584,0	838,0	731,0	666,0	280,0	262,0	330,0	410,0
2015	Superior	7545,0	81,0	229,0	122,0	282,0	334,0	227,0	149,0	222,0
	Secundar	20322,0	542,0	1083,0	755,0	1235,0	687,0	526,0	370,0	556,0
	Secundar profesional	12287,0	290,0	710,0	505,0	924,0	399,0	346,0	240,0	275,0
	Primar	7637,0	236,0	468,0	392,0	374,0	201,0	130,0	121,0	155,0
	Primar și mai mici	14382,0	525,0	649,0	624,0	543,0	228,0	197,0	281,0	276,0

Sursa: Agenția pentru Ocuparea Forței de Muncă Bulgaria

Tabel: Șomeri înregistrați la Birourile de muncă din România pe regiuni statistice și județe și pe domenii de învățământ

Țară, Județe	An	2013			2014			2015		
		Superior	Secundar	Primar	Superior	Secundar	Primar	Superior	Secundar	Primar
România		36507	119813	356013	28916	92050	357372	22059	78641	335542
Regiunea Sud-est		3685	13812	54541	3006	11197	58511	2194	9619	57083
Constanta		1066	3358	9058	819	2526	8633	690	2092	8125
Regiunea Sud-Muntenia		4645	21657	68438	3424	16638	69769	2500	13359	63408
Calarasi		265	1671	6881	181	1340	7078	140	942	6150
Giurgiu		208	1490	4124	233	1606	4671	143	1203	4377
Teleorman		414	3068	15182	315	2641	15932	279	2738	15518
Regiunea Sud-vest Ol- tenia		5195	19777	54170	3867	13515	55457	2844	14493	53015
Dolj		1674	4560	21995	1160	3708	21887	907	3836	21429
Mehedinti		543	2667	9085	376	1969	9119	498	2546	9175
Olt		649	3974	9915	743	1557	12135	347	2700	10648

Sursa: INS România și calcule proprii

Conform datelor Agenției de ocupare a forței de muncă din Bulgaria șomerii înregistrați la Oficiile de ocupare a forței de muncă, cu vârste de până la 29 de ani, în zonele de frontieră în 2013 sunt în număr de 18172 șomeri, ceea ce reprezintă 24,73% din totalul șomerilor înregistrați în țară, cu această vârstă.

În anii următori, numărul lor absolut a scăzut și în 2015 s-au numărat 12.800 de oameni. În ciuda reducerii numărului absolut cu aproape 30%, ca procent din șomerii înregistrați în Bulgaria șomerii cu vârste de până la 29 de ani, au crescut ca procent atingând 25.66%.

Pentru perioada monitorizată, numărul absolut al acestora scade în toate districtele. În 2015 cea mai mare și peste media națională, este scăderea acestui procent în districtele Dobrich (22,75%) și Vratsa (16,96%). Cea mai mică este scăderea șomerilor înregistrată în districtul Vidin (9,25%).

Structura profesională a șomerilor înregistrați cu vârste de până la 29 de ani arată că în toate districtele, cea mai mare este cota lor în grupul "Fără specialitate și profesie". Cel mai mare număr de șomeri din acest grup se află în Vidin - 72% și Montana - 65% în 2015, iar cel mai mic în Ruse - 46%.

În jumătatea din districte, ponderea relativă a șomerilor înregistrați cu vârste de până la 29 de ani cu profesii muncitorești în 2015 este mai mică decât cea a "specialiștilor" înregistrați. Într-o altă parte, cum ar fi în districtele Pleven, Veliko Tarnovo, Silistra și Dobrich, ponderea relativă a șomerilor "specialiști" cu vârste de până la 29 de ani este mai mare.

Dacă urmărim tendințele pe ani pentru districtele respective, în 2015, ponderea relativă a șomerilor cu profesii muncitorești crește în toate zonele, cu excepția districtelor Vidin și Silistra.

Ponderea relativă a specialiștilor înregistrați în 2014, comparativ cu 2013, crește, de asemenea, cu excepția districtului Montana. În anul 2015, tendința de scădere a ponderii relative a predominat. Districtele cu o cotă relativă mai mare față de perioada anterioară sunt Dobrich, Silistra și Montana.

Șomerii fără specialitate și profesie, arată tendințe variate în diferite districte. Tendințe de scădere permanente pentru perioada 2013-2015 se observă la Veliko Tarnovo, Ruse și Dobrich iar tendințe de creștere a ponderii lor relative - în Vidin și Vratsa.

Printre șomerii înregistrați "specialiști" cu vârste de până la 29 de ani în 2015, ponderea relativă a celor cu educație în domeniul "Societate, economie, dreptul" și "Tehnică și tehnologii" este cea mai mare.

Cota parte relativă a șomerilor înregistrați cu studii "Sociale, economie, drept" este cea mai mare în Dobrich - 52.34%, Veliko Tarnovo - 50.29%, -42.41% și Ruse. În aproape toate domeniile, proporția șomerilor în acest grup este mai mare decât media națională. Excepție este numai Montana, unde ponderea este de 36,36%, cu 2,88% mai mică decât media la nivel de țară. De la șomerii înregistrați cu vârste sub 29 de ani și cu studii în domeniul „Tehnică și tehnologii“, cea mai mare pondere care depășește și media la nivel de țară este ponderea șomerilor înregistrați în 2015 în Pleven - 31.92%, Vratsa - 30,27% Ruse - 22.76% -22.73% și Montana. Printre șomerii cu studii în domeniul agriculturii, ponderea cea mai mare a fost înregistrată în Montana -10.33%, Silistra - 9,52% și -7.72% Vratsa.

Structura educațională a persoanelor înregistrate la oficiile pentru forța de muncă, șomeri cu vârstele de până la 29 de ani, arată că numărul lor absolut a scăzut pentru perioada 2013-2015, în toate nivelurile de învățământ.

Cea mai mare este cota relativă a persoanelor înregistrate în anul 2015 cu învățământ liceal. Aproape în toate domeniile, cota lor este mai mare decât este media la nivel de țară. Mai mici decât este media la nivel de țară, sunt cele din districtele Vidin (39.16%), Montana (39.88%) și Silistra (40.13%). Dintre persoanele înregistrate cu învățământ secundar, mai mare este rata celor cu studii medii speciale, cu 74,82% în Pleven. Cea mai mică este cea a șomerilor înregistrați cu vârste de până la 29 ani cu studii universitare. În diferite domenii rapoartele sunt diferite - cea mai mare pondere înregistrată a șomerilor cu studii superioare și vârste de până la 29 de ani se înregistrează la Veliko Tarnovo (23,03%) și Ruse (21,02%). Cea mai mică este cota lor relativă în Vidin (5,85%) și Montana - 6,44%.

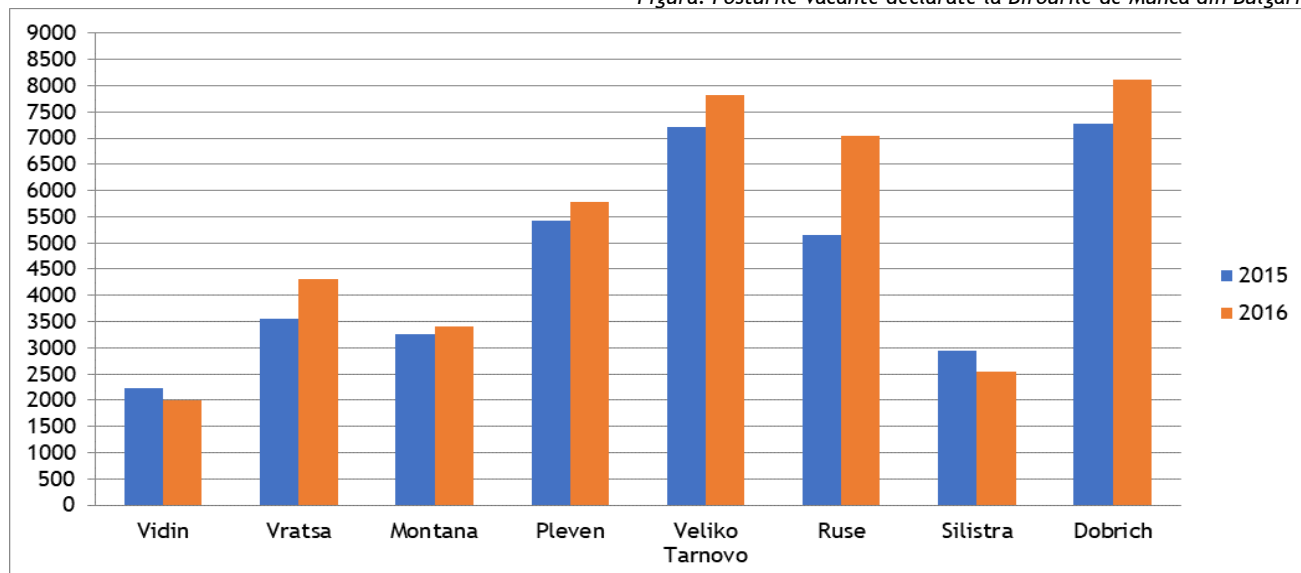
3.1.4.3. Posturi vacante

Tabel: Locurile vacante declarate la Birourile de muncă din Bulgaria

An	Țară, Districtul	Bulgaria	Vidin	Vratsa	Montana	Pleven	Veliko Tarnovo	Ruse	Silistra	Dobrich
2015		174 906	2 237	3 562	3 264	5 421	7 210	5 162	2 937	7 284
2016		196276	1989	4306	3415	5790	7816	7050	2537	8118

Sursa: Agenția pentru Ocuparea Forței de Muncă Bulgaria

Figura: Posturile vacante declarate la Birourile de Muncă din Bulgaria

Structura posturilor vacante declarate la oficiile pentru ocuparea forței de muncă arată că, în 2015, în toate districtele din regiunea transfrontalieră din Bulgaria s-au anunțat 37,077 de locuri de muncă vacante, care au reprezentat 21,2% din totalul locurilor de muncă vacante la nivel de țară. Tendința este ca numărul acestora să crească în anul 2016. Cel mai mare număr mediu de posturi vacante în 2015 este înregistrat în districtele Dobrich și Veliko Tarnovo, respectiv 7284 și 7210. Cel mai mic număr de posturi vacante este în Vidin - 2237. În anul următor 2016 se observă o creștere a numărului absolut a posturilor vacante, cu excepția districtului Silistra, unde scăderea este de 400 de posturi și Vidin - cu 248 de posturi.

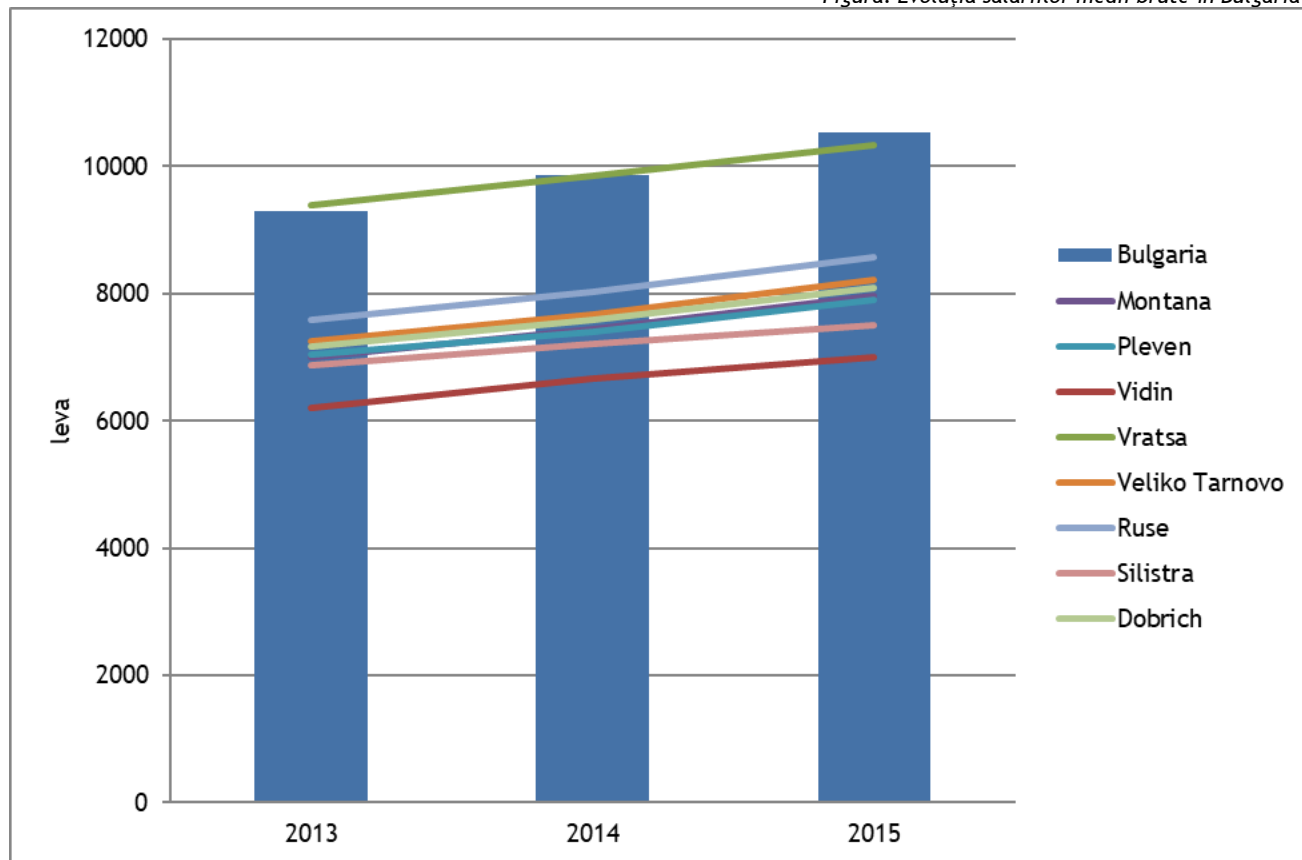
3.1.4.4. Venituri din muncă

Tabel: Salariile medii brute în Bulgaria pe regiuni statistice și districte în leva.

Țară, Districtul	An	2013	2014	2015
Bulgaria		9301	9860	10535
Vidin		7449	7888	8365
Vratsa		6195	6663	7011
Montana		9383	9861	10332
Pleven		6995	7449	7971
Veliko Tarnovo		7046	7400	7892
Ruse		7474	7925	8418
Silistra		7262	7662	8213
Dobrich		7589	8028	8563
Bulgaria		6880	7215	7494
Vidin		8205	8601	9234
Vratsa		7164	7581	8084

Sursa: INS, Bulgaria

Figura: Evoluția salariilor medii brute în Bulgaria

Tabel: Salariul mediu anual mediu brut în Bulgaria pe regiuni statistice și districte în 2013

Secțiunea	Țară, Macroregiuni, Districtul	Bulgaria	Severo zapaden regiune	Vidin	Vratsa	Montana	Pleven	Severen tsentralen regiune	Veliko Tarnovo	Ruse	Silistra	Severo iztochen regiune	Dobrich
Agricultura, silvicultura si pescuit		7682	7142	6414	7321	7744	7241	8383	8668	8683	7799	8289	9120
Industria extractive		14938	9393	10000	8779	10086	9163	8392	6932	7658	..	11388	..
Industria prelucratoare		7906	6731	5546	6827	6742	6643	7594	7036	7327	6405	8062	6067
Productia si furnizarea de energie electrica si termica, gaze, apa calda si aer conditionat		18546	23561	..	..	14420	13805	12804	11391	14458	..	14284	22433
Distributia apei; salubritate, gestionarea deseurilor, activitati de decontaminare		8585	6903	5900	6906	6397	7507	7890	7570	8751	7667	8192	6392
Constructii		7998	8528	5689	12456	7060	6375	6396	6063	6098	7086	7423	6095
Comert cu ridicata si cu amanuntul; repararea autovehiculelor si motocicletelor		8141	5255	4768	4927	5636	5337	5960	5671	6613	5302	6401	6337
Transport si depozitare		9093	5933	5998	5850	5689	6235	7379	7036	8481	6378	11071	6306
Hoteluri si restaurante		5751	4699	4130	4422	4691	4984	4541	4402	4520	4477	6237	6602
Informatii si comunicatii		21988	6570	6410	5609	6357	5890	8869	8535	10014	6163	11859	8724
Intermedieri financiare si asigurari		18034	12343	10947	12077	11241	13177	12095	12768	12416	9464	14388	9415
Tranzactii imobiliare		9124	6416	5663	6500	7038	6482	6627	6269	6928	6310	7378	6614

Activitati profesionale, stiintifice si tehnice	13247	6050	5142	6351	5339	6086	6988	8656	6206	5286	9225	6611
Activitati de servicii administrative si activitati de servicii suport	6227	4288	3996	4213	4243	4384	4709	4865	4660	4593	5567	4942
Administratie publica si aparare; asigurari sociale din sistemul public	11317	9459	8892	9269	9713	9522	9903	10215	9852	9536	10123	9975
Invatamant	9426	8378	8063	8278	8112	8672	8816	9468	8730	8199	9533	8639
Sanatate si asistenta sociala	9685	8317	6576	8091	8163	9338	8202	7598	9516	7575	9618	8194
Activitati de spectacole, culturale si recreative	8145	7464	5994	6925	7080	5918	8770	5745	5954	5763	6721	6088
Activitati ale gospodariilor private si calitate de angajator de personal casnic; activitati ale gospodariilor private de producere de bunuri si servicii destinate consumului propriu	6302	5100	5298	5497	5321	4712	5289	5251	5593	4551	5180	5332

Sursa: INS, Bulgaria

Tabel: Salariul mediu lunar nominal mediu lunar în România pe regiuni statistice și pe județe în 2013

Tară, Macroregiuni, Județe	Romania	Regiunea Sud-est	Constan- ta	Regiunea Sud-Munt enia	Calara- si	Giur- giu	Tele- orman	Regiunea Sud-vest Oltenia	Dolj	Mehedinti	Olt
Sectiunea											
Sectiunea A	1614	1547	1495	1541	1708	1503	1458	1559	1547	1474	1531
Industria	2199	2120	2610	2414	1869	2312	1813	2483	2384	2361	2317
Sectiunea B	4129	3657	3767	4589	3327	4016	4374	3802	4510	2884	3855
Sectiunea C	2001	1894	2193	2254	1826	1850	1524	1992	2118	2021	2237
Sectiunea D	4056	4446	5929	3801	3636	3441	3564	3995	3875	3684	4478
Sectiunea E	1960	1926	1884	1839	1648	1810	1343	1817	1974	1747	1600
Sectiunea F	1629	1687	1814	1487	1415	1410	1545	1345	1504	1306	1125
Sectiunea G	1765	1394	1507	1494	1133	1400	1229	1282	1439	1129	1157
Sectiunea H	2249	2413	2681	2025	1603	2480	1916	1901	2144	1656	1944
Sectiunea I	1214	1117	1211	1130	1042	822	1057	989	989	968	874
Sectiunea J	4098	2323	2242	2563	1874	2419	1801	2671	3339	2191	2026
Sectiunea K	5016	3217	3199	3512	3181	3215	3532	3132	3676	3008	2693
Sectiunea L	1847	1568	1641	1518	964	2410	1352	1570	1644	1456	1257
Sectiunea M	3241	2328	2373	3025	1723	2456	2503	2382	2343	2371	2158
Sectiunea N	1533	1118	1084	1201	1153	1034	1061	1074	1169	968	1154
Sectiunea O	3344	3026	3359	2760	2690	2548	2680	3043	3226	3036	2786
Sectiunea P	2123	2038	2205	1998	1989	1784	1959	2022	2097	1933	2057
Sectiunea Q	2002	1903	1871	1751	1715	1528	1760	1955	2058	1970	1927
Sectiunea R	1662	1519	1308	1408	1342	1356	1320	1441	1595	1265	1329
Sectiunea S	1347	1052	1187	1173	1006	863	1352	1227	1507	936	1182

Tabel: Salariile medii anuale medii brute în Bulgaria pe regiuni statistice și districte în 2014

Secțiunea	Tară, Macroregiuni, Districtul	Bulgaria	Severo zapaden regiune	Vidin	Vratsa	Montana	Pleven	Severen tsentralen regiune	Veliko Tarnovo	Ruse	Silistra	Severo iztochen regiune	Dobrich
Agricultura, silvicultura și pescuit		7989	7583	7130	7603	8320	7700	8403	8017	8937	8242	8961	9796
Industria extractivă		15933	9338	..	9648	10290	..	8991	7802	7175	..	12055	..
Industria prelucrătoare		8393	7264	6018	7499	7215	6980	8089	7564	7795	6719	8569	6412
Producția și furnizarea de energie electrică și termică, gaze, apă caldă și aer condiționat		19012	24494	..	..	14924	13889	12869	11651	14574	..	14326	28331
Distributia apei; salubritate, gestionarea deșeurilor, activități de decontaminare		9042	7033	5956	6903	6548	7743	7908	7491	8903	7853	8590	7073
Construcții		8782	8525	6030	11933	7357	6364	7355	8119	6378	7609	7852	6318
Comert cu ridicata și cu amănuntul; repararea autovehiculelor și motocicletelor		8640	5592	5136	5266	6017	5630	6230	5965	6919	5388	6774	6549
Transport și depozitare		9350	6193	6512	6095	5622	6542	7796	7405	9066	6513	10457	6447
Hoteluri și restaurante		6021	4878	4473	4760	5263	4814	4752	4532	4833	4553	6673	7135
Informații și comunicații		22806	7462	6412	5902	9207	6418	9661	9899	10056	8403	12863	8951
Intermedieri financiare și asigurări		18869	12371	11334	11869	10605	13660	12101	13246	12316	8961	16027	9651
Tranzacții imobiliare		9312	6708	5611	6786	7889	6802	7239	6419	8015	7090	7625	6909
Activități profesionale, științifice și tehnice		14467	6501	5157	6839	6708	6179	7091	7587	6817	6546	9697	7777
Activități de servicii administrative și activități de servicii suport		7113	4426	4236	4137	4452	4532	4901	5127	4724	5077	5992	5664
Administrație publică și apărare; asigurări sociale din sistemul public		11762	9727	9429	9523	9831	9850	10207	10467	10263	9812	10450	10498
Invatamant		9790	8632	8240	8417	8309	9010	9132	9801	9123	8546	9939	8855
Sanatate și asistență socială		10436	8823	7336	8656	8657	9741	8838	8349	10456	8100	10325	8564
Activități de spectacole, culturale și recreative		8686	7917	6117	7119	6398	6095	11886	5997	6425	5940	7100	6809
Activități ale gospodăriilor private și calitate de angajator de personal casnic; activități ale gospodăriilor private de producere de bunuri și servicii destinate consumului propriu		6736	5337	5344	5764	5730	4946	5722	5519	5922	4761	5513	5477

Sursa: INS, Bulgaria

Tabel: Salariul mediu lunar nominal în România pe regiuni statistice și județe în 2014

Țară, Macroregiuni, Județe	Romania	Regiunea Sud-est	Constanta	Regiunea Sud-Muntenia	Calarasi	Giurgiu	Teleorman	Regiunea Sud-vest Oltenia	Dolj	Mehedinti	Olt
Sectiunea											
Sectiunea A	1751	1686	1641	1802	2075	1584	1746	1586	1654	1565	1373
Industria	2362	2229	2668	2602	2039	2372	1976	2590	2331	2478	2518
Sectiunea B	4566	4056	4084	5163	2530	4427	5028	3969	4880	3331	4587
Sectiunea C	2160	2010	2218	2410	1993	1850	1618	2091	2151	2106	2416
Sectiunea D	4297	4763	6334	4302	4611	4285	3410	4068	3066	3775	4297
Sectiunea E	2072	1961	1909	1993	1730	1938	1411	1911	1984	1951	1780
Sectiunea F	1701	1660	1878	1658	1416	1328	1561	1461	1662	1471	1348
Sectiunea G	1936	1494	1603	1567	1222	1585	1402	1405	1465	1389	1649
Sectiunea H	2357	2532	2836	2054	1871	2531	1994	2072	2357	1631	2076
Sectiunea I	1300	1169	1187	1286	1102	1017	1119	1078	1103	980	1077
Sectiunea J	4471	2429	2209	2695	2223	2313	1874	2625	3004	2073	2253
Sectiunea K	5093	3225	3223	3385	3200	2970	3798	3189	3779	2505	2959
Sectiunea L	1847	1653	1661	1713	1225	1905	1348	1372	1418	1492	1333
Sectiunea M	3368	2537	2766	3187	1841	2488	2488	2344	2254	2040	2148
Sectiunea N	1724	1431	1484	1365	1384	1152	1151	1235	1309	1108	1272
Sectiunea O	3787	3455	3706	3085	2853	2726	2855	3582	4011	3343	3230
Sectiunea P	2393	2406	2576	2358	2133	2373	1944	2380	2562	2435	2578
Sectiunea Q	2055	1957	1953	1822	1781	1600	1811	2008	2128	1974	1955
Sectiunea R	1709	1501	1468	1412	1460	1455	1370	1484	1572	1330	1470
Sectiunea S	1563	1349	1376	1389	3009	1310	1369	1477	1996	1318	1123

Sursa: INS România

Tabel: Salariul mediu brut în Bulgaria pe regiuni statistice și districte în 2015

Sectiunea	Țară, Macroregiuni, Districtul	Bulgaria	Severo zapaden regiune	Vidin	Vratsa	Montana	Pleven	Severen tsentralen regiune	Veliko Tarnovo	Ruse	Silistra	Severo iztochen regiune	Dobrich
Agricultura, silvicultura si pescuit		8712	8345	7723	8659	9516	8254	9191	8995	9902	8802	9976	10823
Industria extractive		16192	10094	..	10655	9658	..	11649	8294	11950	14730	12295	..
Industria prelucratoare		9131	7947	6884	8169	7914	7599	8649	8230	8384	6903	9374	7196
Productia si furnizarea de energie electrica si ter- mica, gaze, apa calda si aer conditionat		19773	26557	..	..	16267	14685	13970	13347	15366	..	15158	31200
Distributia apei; salubritate, gestionarea deseurilor, activitati de decontaminare		9374	7354	6139	7295	7093	8001	8183	7946	8837	7789	8962	7377
Constructii		9212	8275	6901	10560	8026	7154	8118	9474	7082	8103	8827	6478
Comert cu ridicata si cu amanuntul; repararea autovehiculelor si motocicletelor		9417	6002	5214	5513	6573	6016	6637	6199	7335	5787	7515	7078
Transport si depozitare		9800	6470	6845	6437	6037	6776	7914	7820	8961	5569	11067	7010
Hoteluri si restaurante		6318	5034	4533	5274	5169	4983	5048	4854	5096	4961	7012	7230
Informatii si comunicatii		24255	7493	6154	6216	6727	6525	10344	11092	9960	6702	14247	10131
Intermedieri financiare si asigurari		19506	12322	11191	11118	10205	13905	12343	13683	12474	9010	15792	9990
Tranzactii imobiliare		10118	6708	6894	6519	7465	6656	8650	8553	8235	9148	8101	7197
Activitati profesionale, stiintifice si tehnice		15471	7045	5923	9320	6365	6557	7385	7185	8083	6468	10308	7434
Activitati de servicii administrative si		8135	5143	4443	4943	4891	5441	5472	5818	5318	4952	6841	6101

PROIECT "BG RO MOBILITY"

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod necesar poziția oficială a Uniunii Europene.

Sectiunea	Țară, Macroregiuni, Districtul	Bulgaria	Severo zapaden regiune	Vidin	Vratsa	Montana	Pleven	Severen tsentralen regiune	Veliko Tarnovo	Ruse	Silistra	Severo iztochen regiune	Dobrich
activitati de servicii suport													
Administratie publica si aparare; asigurari sociale din sistemul public		12014	9949	9483	9709	10207	10047	10262	10618	10266	9891	10522	10602
Invatamant		10225	8919	8567	8684	8563	9334	9493	10096	9578	8685	10265	9083
Sanatate si asistenta sociala		10976	9228	7313	8971	8971	10398	9347	8693	11114	8447	10625	8911
Activitati de spectacole, culturale si recreative		8671	8388	6680	7464	6797	6204	10977	5673	6498	6294	7415	7034
Activitati ale gospodariilor private si calitate de angajator de personal casnic; activitati ale gospodariilor private de productie de bunuri si servicii destinate consumului propriu		6986	5558	5501	6431	5660	5123	6386	5742	7233	5363	5745	5897

Sursa: INS, Bulgaria

Tabel: Salariul nominal mediu brut lunar în România pe regiuni statistice și județe în 2015

Țară, Macroregiuni, Județe	Romania	Regiunea Sud-est	Constanta	Regiunea Sud-Muntenia	Calarasi	Giurgiu	Teleorman	Regiunea Sud-vest Oltenia	Dolj	Mehedinti	Olt
Sectiunea											
Sectiunea A	1892	1812	1679	1817	1894	1725	1674	1836	1871	1871	1613
Industria	2517	2375	2904	2749	2046	2635	2081	2598	2528	2249	2574
Sectiunea B	4829	4486	5175	5703	3069	4862	5324	3990	5261	3626	4599
Sectiunea C	2340	2173	2474	2583	2030	2176	1726	2163	2279	1881	2490
Sectiunea D	4302	4927	6472	4170	3998	4175	3378	3947	3985	3754	4612
Sectiunea E	2171	2075	1994	1987	1708	2111	1535	2017	2073	2070	1872
Sectiunea F	1956	1943	2221	1766	1512	1585	1679	1723	1918	1743	1585
Sectiunea G	2180	1676	1781	1805	1340	1772	1583	1557	1562	1800	1455
Sectiunea H	2566	2783	3115	2276	1864	2710	2215	2167	2406	1886	2164
Sectiunea I	1474	1357	1398	1341	1163	1154	1597	1208	1228	1154	1133
Sectiunea J	5054	2647	2441	2921	2161	3850	2063	2945	3344	2524	3097
Sectiunea K	5522	3396	3548	3719	3592	3398	3908	3435	3983	3188	3261
Sectiunea L	2091	1916	1967	1872	1443	1805	1738	1538	1675	1663	1373
Sectiunea M	3793	2615	3151	3463	1969	2513	2766	2403	2215	2463	2436
Sectiunea N	1958	1597	1638	1517	1470	1324	1308	1440	1453	1415	1572
Sectiunea O	3993	3667	3880	3271	3111	2933	2933	3718	4142	3659	3247
Sectiunea P	2623	2614	2841	2719	2769	2514	2029	2464	2807	2028	2727
Sectiunea Q	2284	2178	2182	2034	2037	1776	2033	2240	2363	2274	2191
Sectiunea R	1903	1864	2217	1621	1624	1592	1565	1672	1859	1446	1556

Sectiunea S	1778	1473	1595	1495	3496	1468	1382	1639	2274	1421	1266
-------------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------

Sursa: INS România

Un indicator important care caracterizează piața forței de muncă și capacitățile sectoarelor de creștere a ocupării forței de muncă este salariul mediu brut al angajaților aflați în relații de muncă și de serviciu.

Pentru perioada 2013-2015, în toate districtele din regiunea transfrontalieră a Bulgariei există o creștere a salariului mediu brut.

Cea mai mare este creșterea în districtul Vratsa 10 332, aproape la fel de mult ca media la nivel de țară - 10535 BGN. În celelalte regiuni, peste 8 000 BGN este salariul în districtele Ruse, Veliko Tarnovo și Dobrich. Cel mai mic salariu brut din Vidin este de 7011 de lei.

Dacă se va urmări, pe sectoare, în 2015, salariile peste media națională sunt observate în "Agricultură, silvicultură și piscicultură", în Dobrich (10823), Ruse (9902), Montana (9516) și Veliko Tarnovo (8995).

Peste nivelurile medii sunt și salariile în „Construcții” în districtul Vratsa (10,560) și Veliko Tarnovo (9474) și în „Hoteluri și restaurante” - în Dobrich (7230). Datorită datelor incomplete, industria extractivă și sectorul de producere și distribuție a energiei electrice și a căldurii nu au fost abordate.

Cele mai scăzute sunt nivelurile salariului mediu brut din regiunea Vidin, acolo printre un total de șaptesprezece sectoare, în 10 se înregistrează cele mai mici niveluri de salarizare în comparație cu restul districtelor bulgare din regiunea transfrontalieră. Dintre toate cele zece, cele mai mici sunt salariile din domeniul „Activități administrative și auxiliare” - 4443 BGN

Caracteristicile în ceea ce privește salariul mediu brut sunt valabile și pentru cei doi ani ai perioadei observate, Vidin, ocupă primul loc în cele mai mici niveluri din trei ani 2013-2015

În județele din România, forța de muncă este cel mai bine plătită în sectoarele „Agricultură, silvicultură și piscicultură”, urmată de sectoarele industriei miniere și de prelucrare. Plățile din sectorul gospodăriilor casnice sunt cele mai scăzute. În sectorul "Agricultură, silvicultură și piscicultură", salariul este de aproape cinci ori mai mare decât sectorul gospodăriilor casnice. În nici unul dintre județe nu există o remunerație mai mare de muncă decât este cea medie pentru țară.

Dintre toate județele de graniță din România, județul Constanța iese în evidență cu cele mai înalte niveluri de salarizare în toate sectoarele, urmat de județele Călărași și Giurgiu. Cel mai mic salariu este în județul Olt. Ratele salariale pe parcursul celor trei ani variază, fără o tendință anume. În unele județe salariale cresc în fiecare an, în timp ce altele, cum ar fi Teleorman, Mehedinți și Olt, există o scădere în 2015, comparativ cu 2014, în unele sectoare.

3.2. Analiza rezultatelor de la studiul de anchetă desfășurat prin persoane fizice din regiunea transfrontalieră Bulgaria - România în legătură cu percepția lor a mobilității de muncă.

Activitățile de identificare și analiză a forței de muncă; estimările privind ocuparea forței de muncă și șomajul sunt domeniile prioritare în realizarea acestei analize. Scopul studiului este de a determina dacă o populație care trăiește în regiunea transfrontalieră Bulgaria - România și în ce condiții ar fi de acord să lucreze în afara țării de origine, fără a trebui să-și schimbe locul de

reședință. În paralel cu această consultare, a avut loc un alt interviu orientat către angajatori, care a inclus întrebări despre atitudinea lor față de mobilitatea transfrontalieră.

Metoda aleasă pentru realizarea sondajului este chestionarul on-line. Această metodă a fost preferată datorită avantajelor oferite:

- Respondentul nu este presat de timp;
- Respondentul se află în mediul obișnuit și într-un mediu familiar;
- Există o posibilitate crescută de a fi sincer deoarece nu există contact vizual care reduce disconfortul psihologic;

Sarcinile sondajului au fost:

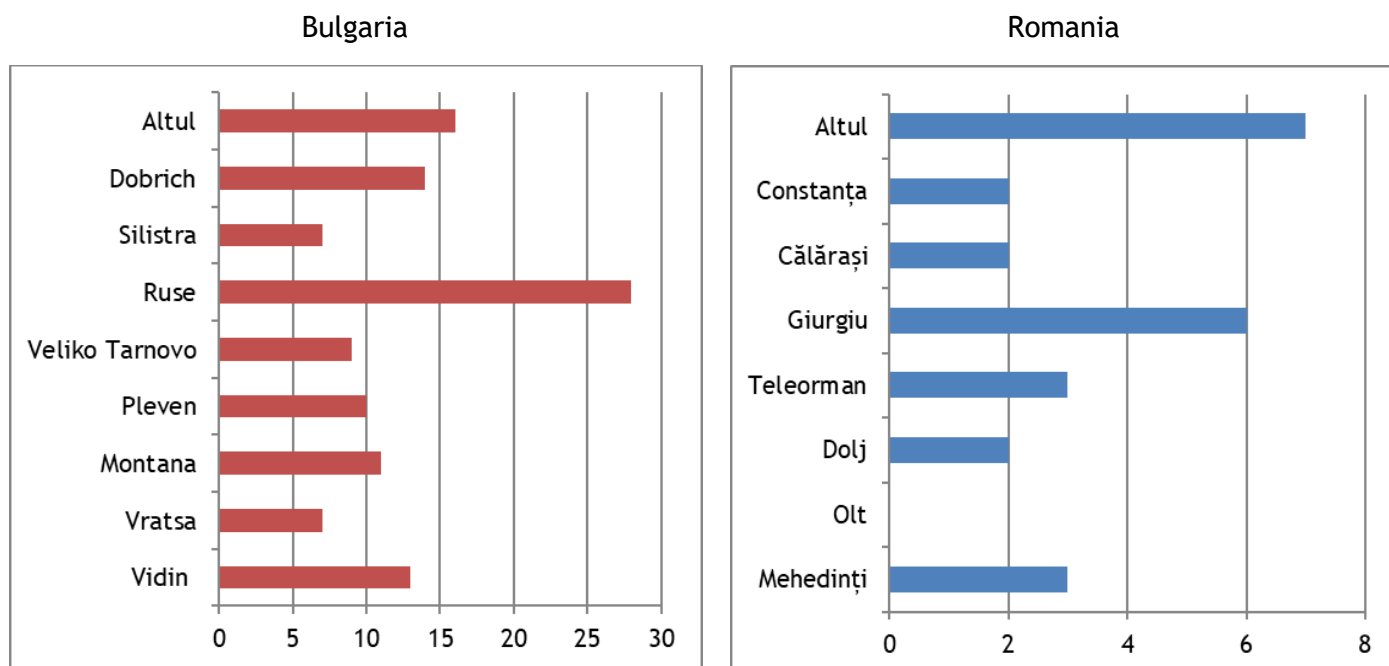
- Stabilirea atitudinii angajatorilor și indivizilor față de mobilitatea transfrontalieră;
- Stabilirea condițiilor în care acestea ar fi de acord cu mobilitatea transfrontalieră.

Sondajul a fost realizat în toate districtele și județele din partea bulgară și română din regiunea transfrontalieră. Grupul țintă este reprezentat de populația care locuiește în regiunea transfrontalieră Bulgaria - România și de angajatorii din aceeași regiune.

Sondajul a fost realizat printr-o anchetă compusă din chestionar care conține douăsprezece întrebări adresate persoanelor fizice. La sondaj au participat o sută cincisprezece persoane din Bulgaria și douăzeci și cinci de persoane din România. Sondajul este structurat în două părți. Prima parte conține întrebări referitoare la performanța globală a respondenților. A doua parte se concentrează asupra răspunsurilor solicitate la acest studiu. În paralel, a fost organizată o consultare cu angajatorii, unde una dintre întrebări a fost orientată către atitudinea lor față de mobilitatea transfrontalieră. Toate răspunsurile din cele două sondaje sunt rezumate și analizate după cum urmează:

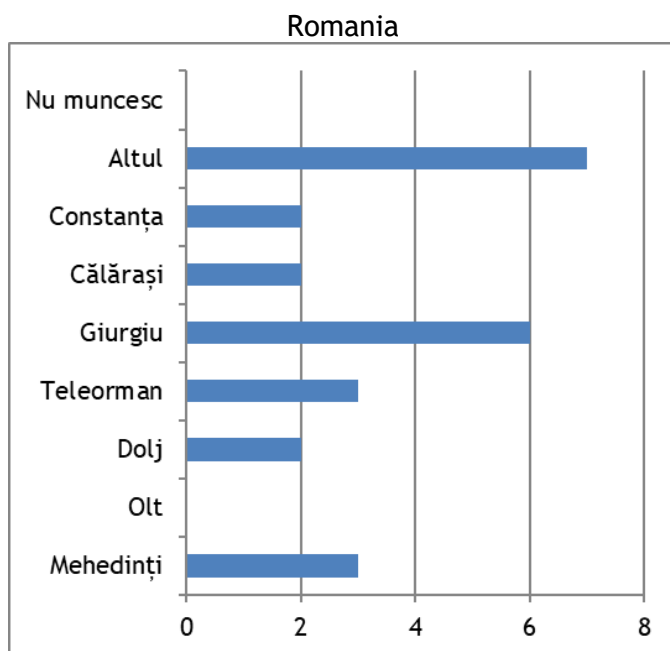
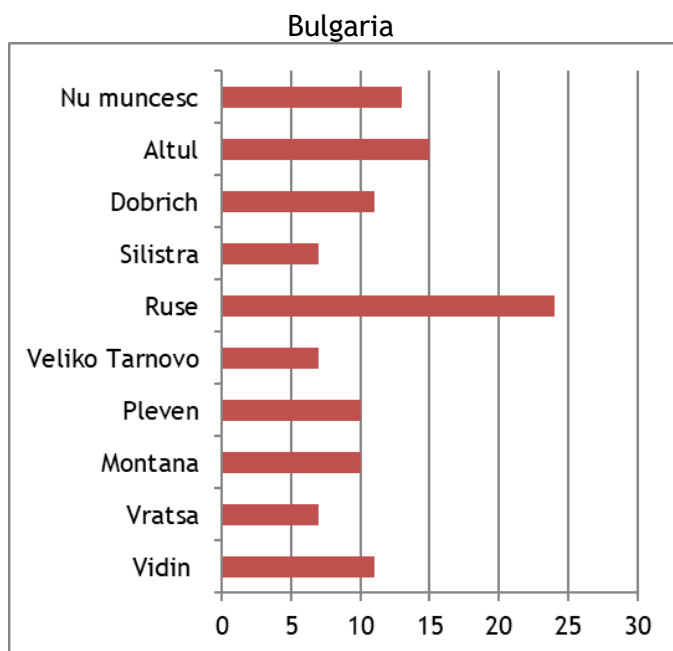
3.2.1. Studiul atitudinilor față de mobilitatea transfrontalieră a populației:

Întrebarea nr. 1: În ce zonă (district/judet) locuiți acum?

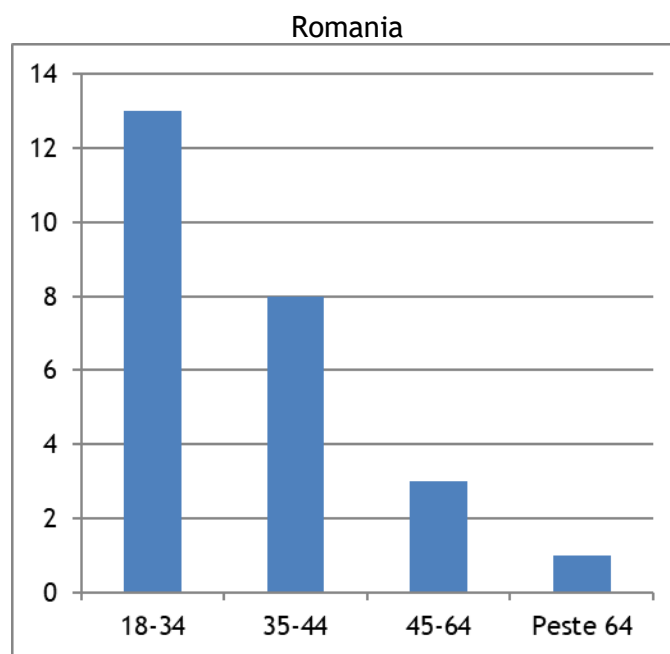
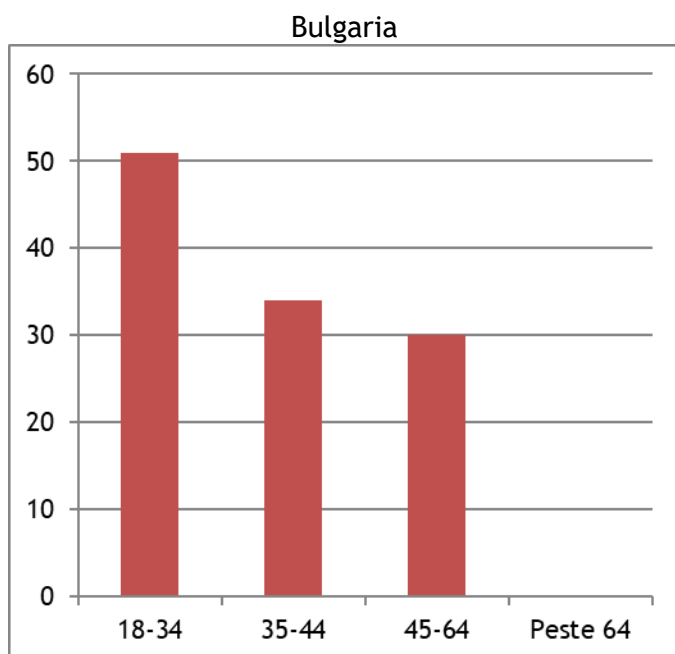

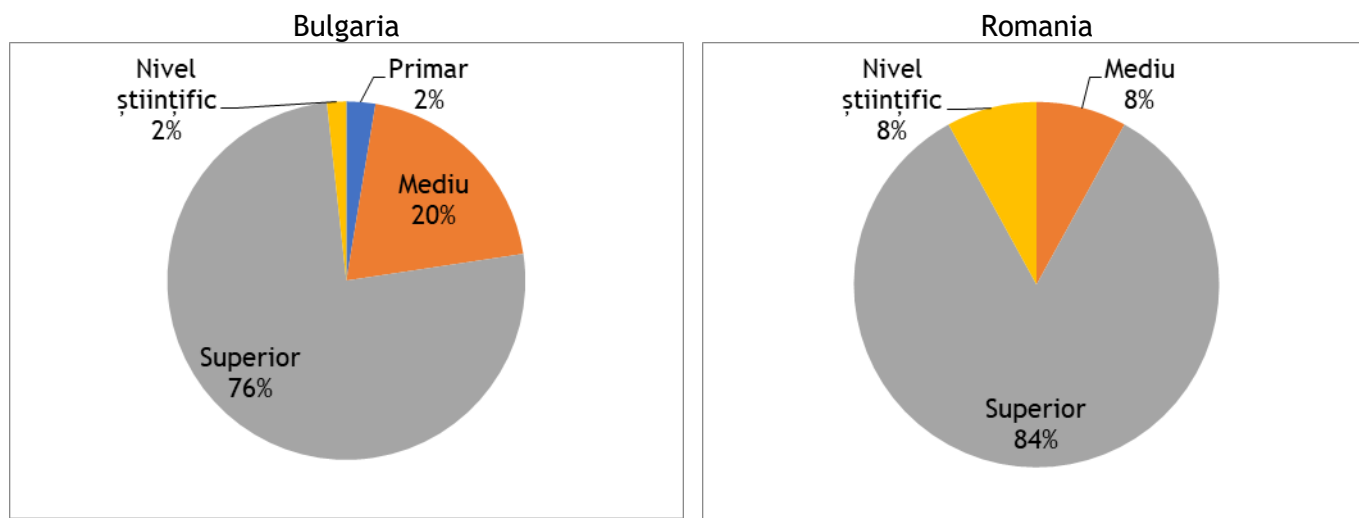
Întrebarea nr. 2: În ce zonă (district/județ) lucrați în prezent?

Întrebarea nr. 3: În ce grup de vârstă vă încadrați?

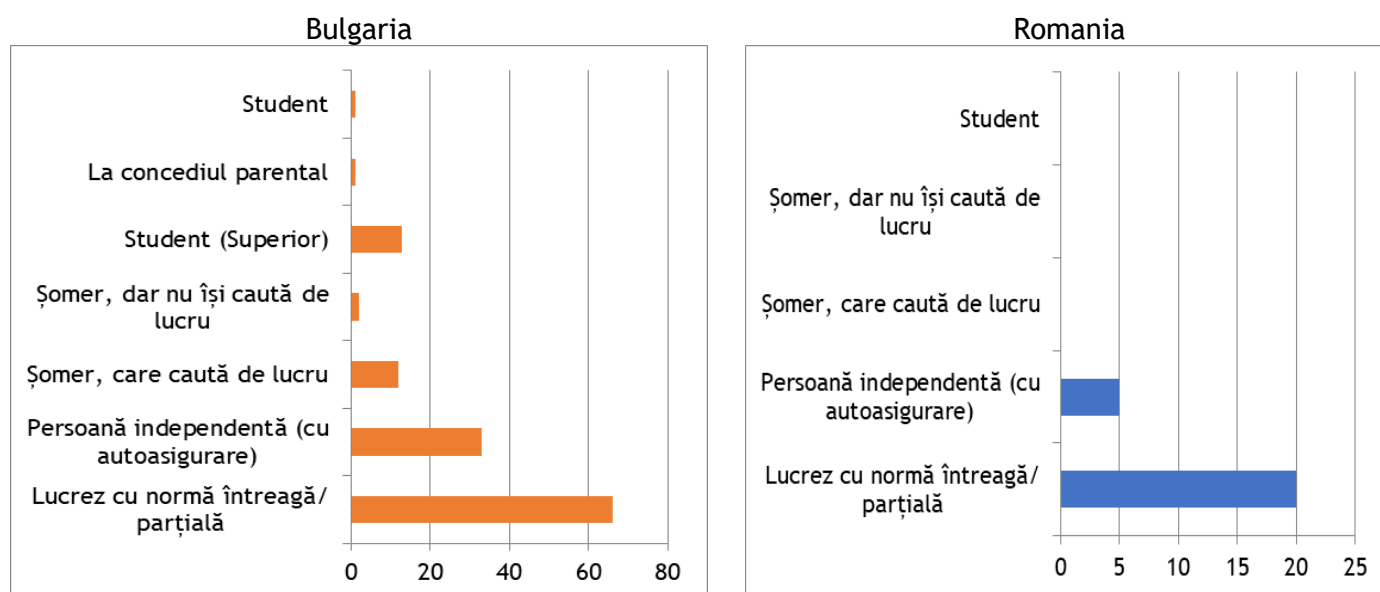
Întrebarea nr. 4: Ce grad de educație ați dobândit?

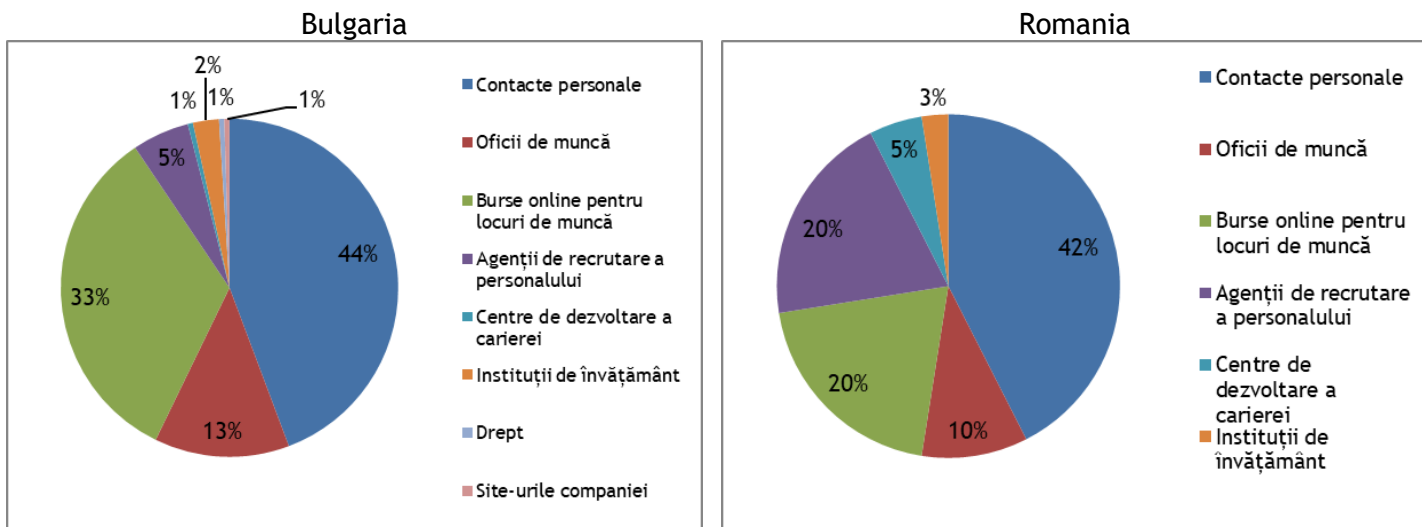
Întrebarea nr. 5: În ce domeniu v-ați terminat educația?

Cel mai mare procent de respondenți din Bulgaria și România au indicat că au finalizat studiile în domeniul științelor economice și administrative, respectiv 26% și 36%. Acestea sunt urmate de cei care au dobândit educație generală, respectiv 13,9% în Bulgaria și respectiv 12% în România. 9,6% din populația chestionată din Bulgaria a dobândit educație în domeniul științelor umaniste și 7% pedagogie și drept. 12% dintre români au absolvit științele umaniste și 8% științele tehnice, și dreptul.

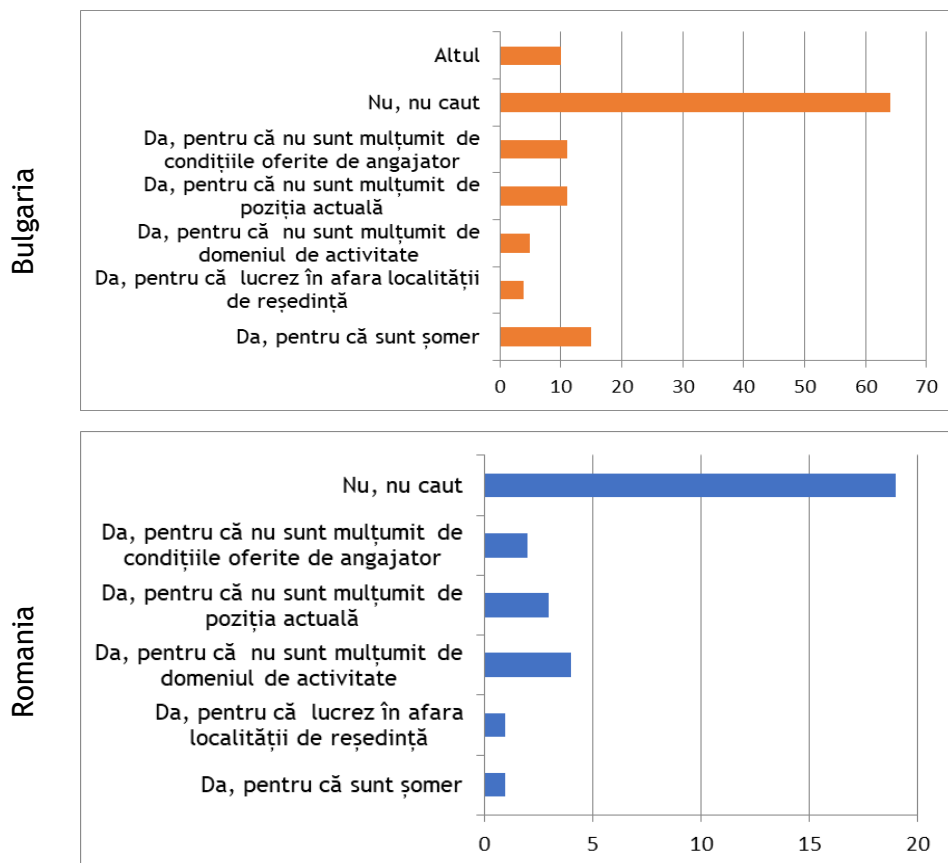
Întrebarea nr. 6: Care este statutul Dvs.?

Întrebarea nr. 7: Cum căutați cel mai adesea un loc de muncă?

Întrebarea nr. 8: Ați căuta un loc de muncă nou acum?

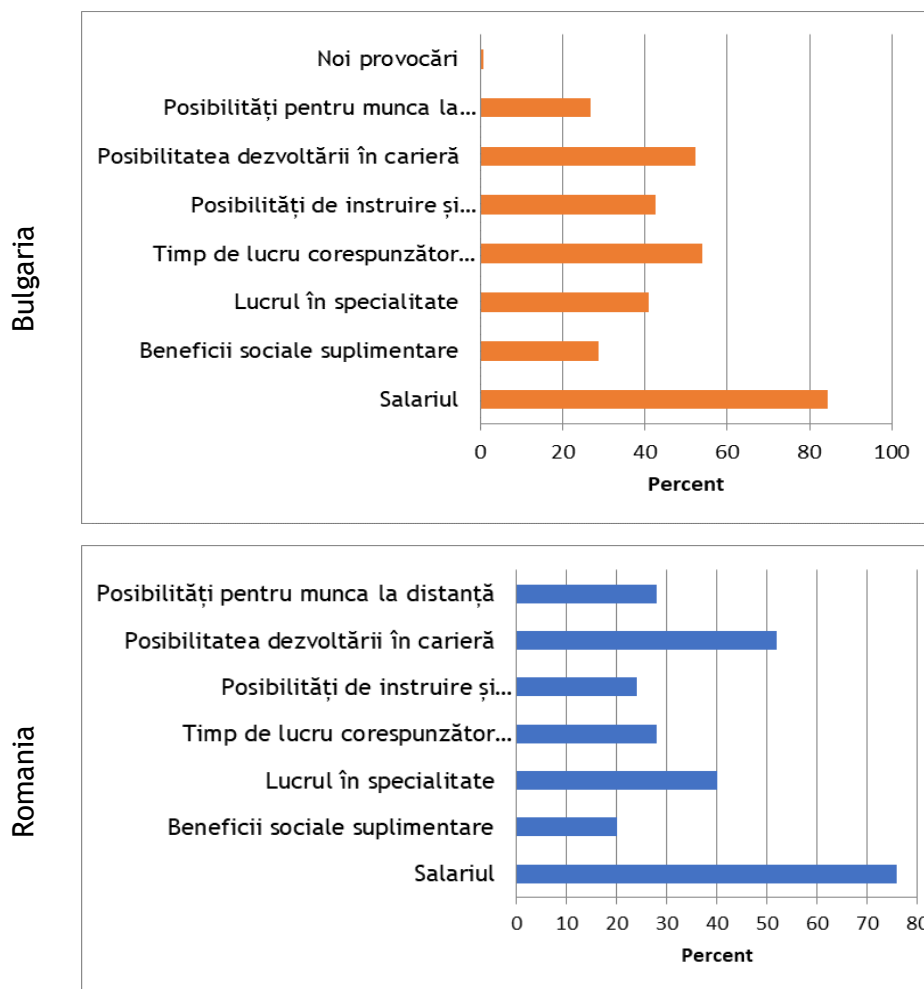
9% dintre persoanele care trăiesc în districtele bulgărești din regiunea transfrontalieră au indicat alte motive diferite pentru căutarea unui nou loc de muncă. Unele dintre ele sunt asociate cu un al doilea

loc de muncă începând ca o oportunitate de venit suplimentar, altele care funcționează pe bază de contract pe durată determinată sau de muncă sezonieră, precum și răspunsuri referitoare la adoptarea unor noi provocări și oportunități.

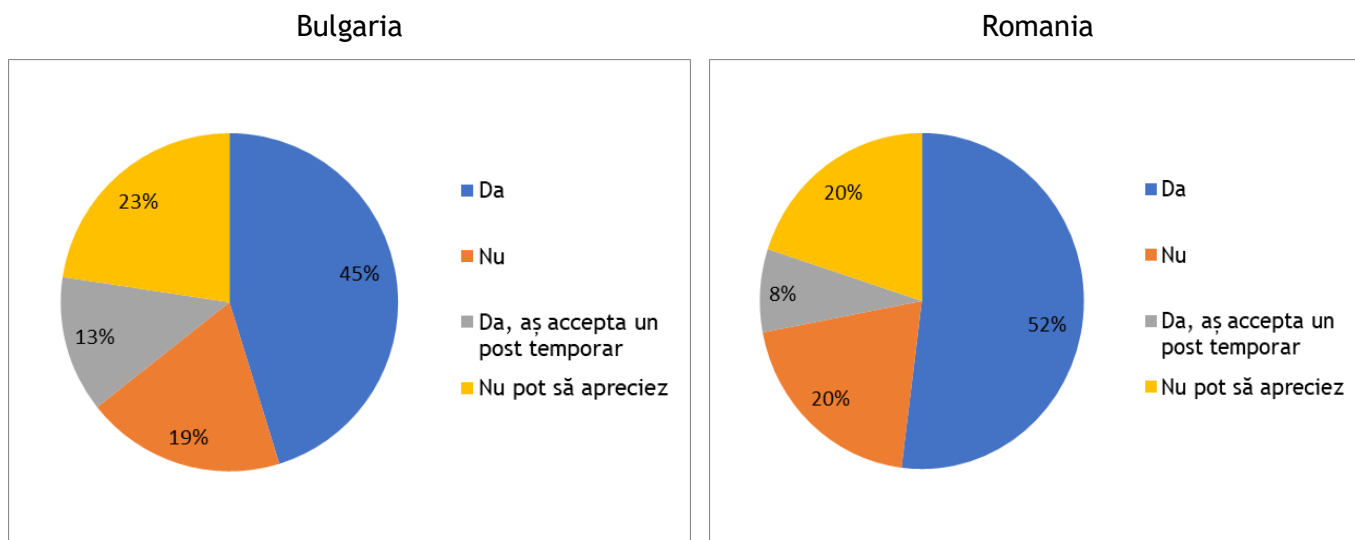
Întrebarea nr. 9: În ce domeniu doriți să începeți munca?

Printre răspunsurile respondenților care au ales zona care ar dori să înceapă să lucreze cel mai mare procent în ocupă administrarea, 11% dintre bulgari și 12% dintre români. Pe urmă vin contabilitatea și finanțele, în răspunsurile bulgarilor cu 6,5%. Pe când românii preferă domeniile media și marketing, comerțul și turismul. 8% dintre respondenți au indicat domeniile de activitate enumerate. Printre alegerea bulgarilor cu 5,4% se numără serviciile din domeniul dreptului, serviciilor de consultanță, publicității și PR.

Întrebarea nr. 10: Care sunt principalii trei factori care determină alegerea unui loc de muncă nou?

Întrebarea nr. 11: Dacă primiți o ofertă potrivită, ați începe să lucrați în România / Bulgaria.

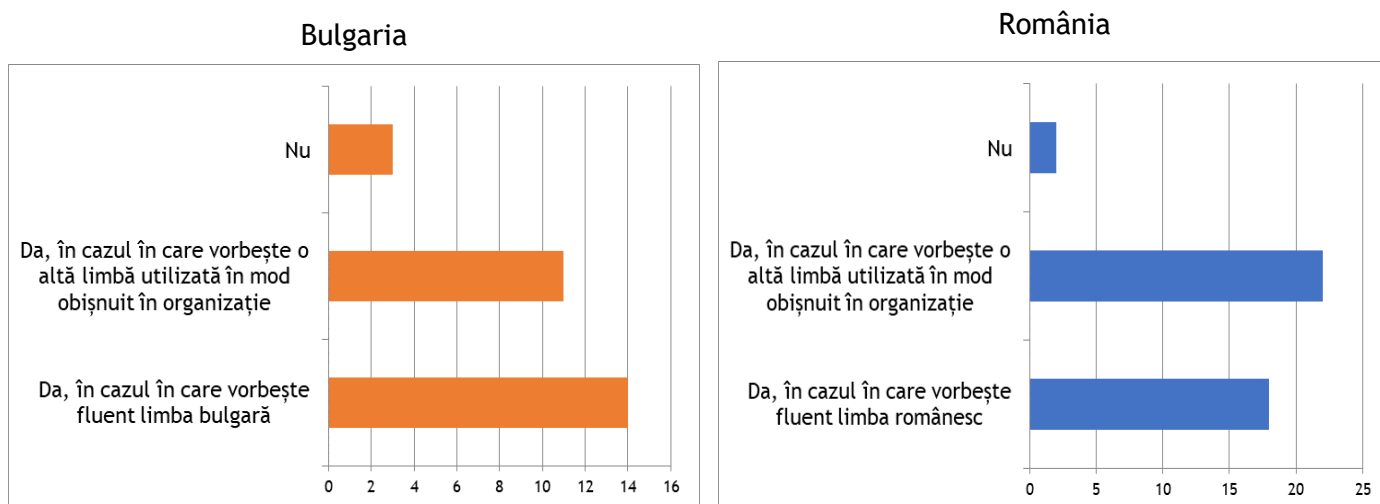
Întrebarea nr. 12: Cum ați proceda dacă acceptați oferta de locuri de muncă în România / Bulgaria?

37% dintre bulgari preferă să călătorească o dată pe săptămână pentru a lucra în România sau și-ar schimba locul de reședință. 19% dintre aceștia ar călători în fiecare zi. 6% au indicat alte opțiuni, dintre care: munca la distanță sau depinde de natura locului de muncă și de cerințele angajatorului. Unul dintre respondenți a declarat că lucrează în prezent în România și este foarte dificil din toate punctele de vedere.

28% dintre respondenții din România ar călători o dată pe săptămână sau o altă opțiune. 24% dintre aceștia sunt dispuși să-și schimbe locul de reședință și 20% sunt dispuși să călătorească în fiecare zi.

3.2.2. Un sondaj privind atitudinea angajatorilor față de mobilitatea transfrontalieră

Întrebarea nr. 19: Sunteți dispuși să angajați salariați din România?

4. Concluzii

4.1. Concluziile ca urmare a studiului realizat al forței de muncă

Populația din regiunea transfrontalieră este în scădere, ceea ce are un impact asupra forței de muncă în cadrul acestui studiu. Excepții se înregistrează în districtele bulgare Pleven, Veliko Tarnovo și Ruse, unde forța de muncă este în creștere. S-a raportat un grad mai mare de activitate în muncă a bărbaților decât în cazul femeilor, în toate districtele și județele transfrontaliere.

Ca rezultat al evaluărilor ocupării forței de muncă și șomajului, se înregistrează o scădere a numărului de salariați în toate județele românești și în districtele bulgare Vratsa, Montana, Silistra și Dobrich. Dacă privim mai aprofundat structura angajaților în districtele bulgare, vom observa că populația ocupată este mai mare mai multă sub aspectul educației secundare și în vârstele cuprinse între 35 și 44 de ani. O excepție se înregistrează în districtele Vidin și Dobrich, unde angajații au în majoritate vârsta cuprinsă între 45 și 54 de ani. În județele din România, cu excepția Oltului și Mehedințului, se observă că numărul studenților este în scădere, ceea ce va afecta și structura educațională a populației ocupate în următorii ani.

Districtele și județele transfrontaliere în cauză se caracterizează printr-un grad mare de dezvoltare a sectorului agrar. Acest lucru are impact asupra ocupării forței de muncă a populației, la fel ca în toate domeniile și județele cel mai mare număr de salariați se observă în domeniul „Agricultură, silvicultură și pescuit.” O excepție este districtul Ruse, unde se evidențiază sectorul de producție.

În ceea ce privește șomerii, precum și în toată Europa, așa și în regiunea transfrontalieră s-a raportat o scădere a numărului acestora. Numai în districtul bulgar Pleven și în județul român Mehedinți, în 2015 față de 2014, șomerii au crescut.

4.2. Concluzii referitoare la studiile de anchetă efectuate

Ca rezultat al sondajului, un profil al forței de muncă a fost format în rândul populației din regiunea transfrontalieră Bulgaria - România. Respondenții - angajați au profil predominant de persoane cu studii superioare în afaceri și administrație. Cel mai adesea, căutarea de locuri de muncă se face prin contacte personale, alte metode preferate fiind schimbările de locuri de muncă on-line, agenții de recrutare sau birouri de muncă. Majoritatea respondenților sunt mulțumiți de locul de muncă și de poziția prezentă și nu caută loc nou e muncă. Persoanele care caută un loc de muncă sunt în majoritate șomere sau nu sunt mulțumite de condițiile oferite de angajatorul lor actual. Respondenții, care și-ar schimba locul de muncă sau ar începe unul nou, vor să se stabilească în domeniul administrației și al economiei.

Informațiile privind atitudinea populației și a angajatorilor față de mobilitatea transfrontalieră sunt furnizate prin sondaj. În cea mai mare parte, respondenții au o atitudine pozitivă. Nu este mic procentul respondenților pentru care termenul de mobilitate transfrontalieră este unul destul de neclar, fapt pentru care în răspunsuri s-a indicat că se dorește schimbarea domiciliului pentru a munci pe teritoriul țării vecine. Printre restul respondenților predomină răspunsurile că în cadrul mobilității transfrontaliere s-ar deplasa o dată pe săptămână, până la localitatea lor de domiciliu.

Răspunsurile de la angajatori indică faptul că factorul major pentru ei în recrutarea forței de muncă, în cadrul mobilității transfrontaliere, ar fi stăpânirea de o limbă recunoscută în organizație ca fiind oficială.

Printre respondenți se află împărtășește și opinia, și experiența în ceea ce privește participarea personală la mobilitatea transfrontalieră. Există multe dificultăți de orice fel.

Pentru a se facilita punerea în aplicare a mobilității forței de muncă, este necesară asigurarea de mai multă publicitate, asigurarea de mai multe informații pentru a clarifica prevederile legale în domeniu.

VI. SURSE DE INFORMAȚII FOLOSITE

- 1) Strategia "Europa 2020" a Uniunii Europene;
- 2) Strategia de specializare inteligentă a regiunii Oltenia Sud-vest, SC ACZ Consulting SRL
- 3) Strategia de specializare inteligentă a regiunii Muntenia Sud, septembrie 2015
- 4) Strategia inovatoare de specializare inteligentă 2014-2020 a Bulgariei
- 5) Strategia inovatoare de specializare inteligentă a Republicii Bulgaria 2014-2020
- 6) Strategia Națională de competitivitate 2014 - 2020, România, iunie 2014
- 7) Strategia națională pentru cercetări științifice, dezvoltare și inovări 2014-2020, România
- 8) Strategia națională de dezvoltare a cercetărilor științifice, 2020
- 9) Strategia districtuală de dezvoltare 2014-2020 , Vidin, martie 2013
- 10) Strategia districtuală de dezvoltare a districtului Veliko Tarnovo, pentru perioada 2014-2020 , Velder Consult OOD, mai 2 2013
- 11) Strategia districtuală de dezvoltare a districtului Vratsa pentru perioada 2014-2020 , 2013
- 12) Strategia districtuală de dezvoltare a districtului Dobrich (2014-2020)
- 13) Strategia districtuală de dezvoltare a districtului Montana (2014-2020), iunie 2013
- 14) Strategia districtuală de dezvoltare a districtului Pleven pentru perioada 2014-2020 , Velder Consult OOD, mai 2013
- 15) Strategia districtuală de dezvoltare a districtului Ruse 2014-2020 , Ruse, 2013, Universitatea din Ruse „Angel Kanchev”
- 16) Strategia districtuală de dezvoltare a districtului Silistra, pentru perioada 2014-2020, 2013
- 17) Clasamentul „TOP 1500+ Companii clasificate după valoarea veniturilor nete din vânzări în anul 2015 “, CBCCI
- 18) Clasificarea domeniilor de producție după categorii pe baza intensităților de cercetare și dezvoltare ale Organizației pentru Cooperare și Dezvoltare Economică
- 19) Mobilitatea forței de muncă ca factor de formare a pieței forței de muncă europene și a influenței ei asupra managementului și dezvoltării resurselor umane, E. Vachkova, Zhivkova, Revista virtuală internațională: Mașini, tehnologii, materiale, vol. 1, 2009
- 20) Analiza stării și dezvoltării întreprinderilor bulgare pe sectoare și regiuni (2013), BIA
- 21) Comunicat de presă cu privire la aprobarea strategiei de specializare inteligentă a Regiunii de dezvoltare sud-est;
- 22) Strategia regională de inovare pentru Regiunea de Nord-Vest și Regiunea Nord-Centru din Bulgaria, RIS MOESIA BG
- 23) Registrul zonelor și parcurilor industriale, CBCCI
- 24) Registrul Comerțului, Bulgaria
- 25) Datele Institutului Național de Statistică, Bulgaria
- 26) Datele Institutului Național de Statistică, România
- 27) Sistemul informațional APIS
- 28) Registrul informațional ListaFirme, România

UNIUNEA EUROPEANĂ
FONDUL EUROPEAN PENTRU DEZVOLTARE REGIONALĂ
INVESTIM ÎN VIITORUL TĂU!

GUVERNUL ROMÂNIEI

AECSB

PROIECT "BG RO MOBILITY", № 16.4.2.113, e-ms code: ro bg 155

Proiectul „BG-RO MOBILITY“, № 16.4.2.089, e-MS code: ROBG 155, este cofinanțat de Uniunea Europeană prin Fondul European pentru Dezvoltarea Regională în cadrul Programului Interreg V-A România-Bulgaria

Association European Centre in Support of Business

Octombrie 2017

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod necesar poziția oficială a Uniunii Europene.

www.interregrobg.eu